£220
Har

HARMONIA EVANGELICA

Þad er

Gudspiallanna

Samhliodan/

Um vors DRottens JESU Christi Holldgan og Hingadburd / hans Framferde / Lærdoom/ Kieñingar og Kraptaverk hañs Pynu/ Dauda/ Upprisu og Uppstigning/ so sem þeir heilögu Gudspiallamenn/

Mattheus Marcus Lucas & Iohannes hafa um sierhvert skrifad.

Samantekenn i eitt af þeim hatt upplystu Guds Mönnum.

D. Martino Chemnitio. D. Polycarpo Lysero & D. Iohanne Gerhardo.

Og nu epter þeirre Rod og Forme sem þeir Hälærdu Menn hafa sett og samed/ A vort Islendskt Tungumäl wtgeingenn i fyrsta sinn/ og Prentud

---

J Skalhollte/
Af Hendrick Kruse/ Anno 1687.

Num. 21. C. DROtten sagde til Moysen/ Giør þier eirn Eyrorm/ z reis hn̄ upp til Merkis/ huør semer Bitenn z lijtur a hn̄/ skal lifa.

So sem Moyses upphafde Høggormenn i Eydemørkinn/ lijka byriar Mannsins Syne ad Upphefiast/ ad aller þeir a hann trwa fortapest eige/ helldur ad þeir hafe eilijft Lijf/ Joh. 3.

Goodfwsum Lesara/

NAad og Fridur af GVde Fodur og DROTTne vorum JEsu Christo/ med Heilags Anda Hiastod og Vpplÿsingu.

MArger hafa Lyst til ad lesa Historiur og Søgubækur/ og eru giarnañ nælæger þar s̃ hvilijkt er um Hond haft/ hvad øngvañveigeñ er lastvert eñ miklu framar lofsverdt / þvi soddañ Sagnabækur eru ei alleinasta til Skiemtunar og Dægrastyttingar/ helldur og svo til Froodleiks og Lærdooms. Eg meina þær Historiur sem med Røkum og Sannendum eru samansettar/ eñ ecke Skrok-

 søgur og

sogur og hiegoomleg Æpenntijr.

Eñ æ medal allra Frasagna/ er eing eñ ágiætare Naudsynlegre z Nytsamlegre eñ Historia vors DROTTens JESV CHRISTI / sem þeir Heiløgu Gudspiallameñ Mattheus Marcus Lucas og Iohannes hafa epter heilags Anda Jñblæstre skrifad og samsett/ þvi þar fiñum vier og fiñum þañ riètta Froodleik er oss mest um vardar/ sem er uñ Sæluhiælp vora/ huør ed faleñ og foolgeñ er i rietttre Þeckingu JEsu Christi/ so sem hañ sialfur vottar hia Joh. 17. Cap. so seigiande/ Þad er þad eilijfa Lijfed ad þeir þecke þig (Fodureñ) ad vera sannann GVD / og þañ þu sender Jesum Christū.

J Lijfs Historiu JEsu Christi fæum vier og fiñum allt þad sem oss er naudsynlegt ad vita/ Trwa/ Giora/ og Varast. Þar fiñum vier Huggun i Mootlætenu/ Glede i Medlætenu / og Lærdoom i Fæfrædenu/

prædenu/ so hvor Christen Madur sem hana vel kan/ og veit sier hana riettelega i Nyt ad pæra/ han ma lata sier þar med nægia/ so sm þetta gamla Vers hlioodar.

Si Christum bene scis, satis est si cætera nescis.

Si Christum nescis, nihil est si cætera discis.

Þad er/ ef þu veitst og þecker Christum vel/ þa ma þad duga/ þo þu kuñer ecke annad pleyra/ Eñ þecker þu ecke Christum riett/ þa er þad ongvu nijtt/ hvad sm hellst þu lærer þar fyrer utann.

Þessa Kuñattuna hefur sa merkelege Guds Madur Postulen Pall/ so mikels acktad (jafnvel þo han være eitn Nalærdur Madr/ uppfrædd: i Gydingañ Spekе til Foota Gamalielis / Act. 22) ad hann helldur allann añann Lærdoom og Kuñattu/ sem ecke neitt þar hia ad reikna/ huors vegna hann so til Ords tekur 1 Cor. 2. Eg hiellt mig eckert vita ydar a medal/ utañ JEsum Christū/

 þann

þann Kroſſpeſta.

Þetta hafa eirneñ vel og vandlega at hugad marger adrer gooder og Guds hrædder Menn a imſum Tijmum / ga medal huorra nockrer haþa ſier fyrer Nes ndur teked/ ad koma þeim þioorum Guds ſpiallamoñū i eitt/ og giora þar ap eina ſampleitta Hiſtoriu/ ſo ſem ad voru þeſſer Tatianus huor ed lifde um̃ þañ Tijma/ þa lideñ voru fra Frelſarans Fæding 170 Aar. Ammonius ſem var a Døgum/ Anno Chriſti 230. Evſebius Cæſari enſis Anno 320, Epiphanius, Anno 380 Auguſtinus, Anno 400. Petrus Comeſtor, Anno 1160. Ludolphus de Saxonia, Anno 1330. Iohannes Gerſon, Anno 1400. Og þar epter Andreas Oſiander, og adrer fleyre. Eñ med þui ad ſierhuor þeſſara hefur ſijna eigeñ Methodum og Adferd brwkad/ þæſter ſo mu/ og þeim kiemur ei allſtadar ſamañ/ bæde um̃ Tijmañ og Rod Fraſagnaña/ þa hafa þeir þrijr Hꝛalærdu Menn / og

Lærefedur

Lærefedur i heilagre Ritningu D. Mar
tinus Chemnitius, D. Polycarpus Ly
serus z D. Iohannes Gerhardus þvilijkt
Verk sier fyrer Hendur tekeð / og sijðast
allra Harmoniam Evangelicam samann-
skripað wt af þeim fioorum Gudspialla-
Mosium / Þar með vandlega athugað
Aarid Hierviistarenar Herrans Christi /
og einkum hns Predikunar Embættis /
sem og eirneigeñ Rod Frasagnañta / hvað
fyrre / edur hvað sijðar hefur tilboreð / Nu
ort merkelega Verk D. Chemnitius hef
ur fyrst uppbyrtað og framkuæmt allt
til 13 Capitula þridia Parts / þar eð gie
tur uñ Lækning eins Spitelsks Manns /
Pag. 99. Þa hefur D. Lyserus vid-
tekeð / z uppbyrtiudu Verke framhalldid
allt til 12 Capitula þess 5 Parts / hvar
eð gietz uñ Uppvakning Lazari af Dau
da / Pag. 263. Þar fra z allt til Enda
hefur D. Gerhardus Harmoniam con-
tinuerad z farsællega fullkomnad / hvort
þra Verk maklega mæ kallast øllu Lofe
z Hroose meira z ypparlegra. Hefe

Nefe eg nu i Nafne Drottens læted þe
ssa Bok ꝙ Prent wtgăga/ rieꜩ epter þvi
Forme ꝛ Rød ꝭ ꝙdurgreinder þrÿr hal
ærder meñ hafa sett ꝛ ſæd/uppa ꝥ ꝭ fleſt
um mætte kuñug verda Lijþshiſtoria vors
Drottens IESu Christi/ huor hier er
øll iñkomeñ i eitt wt af þeim fiorũ Gud
spiallamoñum. Eñ hid ſierlegaſta
ꝭ mier þotte ei onaudſynlegt Leſaranum
ad undervijſa er þetta.

1 Vm Capitula Fioldañ/huorn mier synl
eſt hentugra nockud ad samañdraga/þvi i þ
irre ſtooru Harmonia ſm̃ ꝙ Latinu er wtgei
ngeñ med Vtleggingu i tveimur ſiorum Þ
rtum i Folio/eru alls 218 Capitular/ſume
miog ſtutter og ei meir eñ þmeinar Lijnur/
huor Capitula Fiølde mier ſyndeſt ei vel hli
þa ſo litillre Bok ſem þeſſe er/Þar þyrer hof
nm vær samañſleiged i eitt/ſtundum tvein
ſtundũ þremur Capitulum/epter þvi ſm̃ hel
tugaſt ſyndeſt/ og beſt ꝙ ſtoodſt/edru er hiel
øngvu um̃breitt.

2 Þad vidvijkur Vtleggingu Gudſpiallег
rar Hiſtoriu/þa haþa þeir goodu Meñ ſem
Harmoniꝭ haþa samanteked ecke nÿa Vtleg
ging

ging giørt/helldur epterþylgt. Lat inskrę Ver
sioni Erasmi Roterodami so s̄ Chemnitius
medkiẽner i Formaalanum. Eñ vær hoþ
um hier epterþylgt þre siþdare Editionu Bib
liuñar Jslendsku/ hueria miñ Saluge Fader
Herra Thorlakur Skulason (blessadrar Miñ
ingar) heþur Prenta lꝫted/ þvibæde er huñ
algeingeñ hier i Lande ꝫ riett samhlioda vtl
legging Lutheri / Huors vegna vær heþum
oss vid hana stadþastlega halldeð/ꝫ meir um
hugad vered Bibliuñar eigeñ Ord ad brꝫka
ꝫ eckert undañ þella/ eñ ad umbreita nockru
edur ad koma Historiuñe i miukare Stijl.
Og so s̄ hier er eckert undañþellt aþ þvi sm̄
Gudspiallamẽñerner haþa skriþad/ svo er
hier ꝫ so øngvu vidauked i Historiuna/nema
sumstadar þar þꝫein Ord eru sett in Paren
thesi til betra Skilnings/einkũ þsse Ordako
rn/og/ eñ/ þvi/ hañ/edur ønnur þvilijk.
Þess vil eg ꝫ so hier mꝫ geta/ad sa heid
urlege og hꝫlærde Mañ/ S. Pall Biorns
soñ ad Selardal/heþur epter Osk miñe ꝫ
Forlage sier þ Hendur teked/ad vtleggia Nya
Testamẽted sm̄ næst ma komast þeim riettasta
Hoþud Texta er a Grisku er utgeingeñ/hvad

 hann

þñ hefur ꝫ so kostgiæfelega giort ꝫ framkv æmt/ og vil eg med hialp Drottens tilstiᴂ/ ad þesse hñs Versio ꝫ vtlegging mætte med tijdeñe a Prent vtganga/ef Gude þocknast ad lŷda mig nockra Stund ; og giefur Lijf og Heilsu.

3 Er þ athugande ad stundū koma fram j Harmonia mieg lijk Efne ꝫ nær eins ordud/ eñ Kryngumstædurnar kuña þo ad syna/ ad þad sieu adgreind Efne. Þad er ꝫ ecke he lldur olijklegt ad lijker Vidburder hafe skied optar eñ einusiñe/og ad Drotteñ vor JES vs Christus hafe af Asetninge sama Ordatilteke brukad tijdar/so þaug skylldu oss þvi helldur i Minne loda

4 Stundum skier þ ad eirn Gudspiallama dur hefur þa Historiu edur Malsgrein fijd ar sem añar setur fyrr/eñ þegar þr eru aller samañborner / þa vijsar æt ijd einhuer fra þa riettu Rod hvad hid sama þr hælærdu Meñ Authores Harmonicæ hafa vel ꝫ vand lega athugad

5 þ ber ꝫ so opt til ad eirn Gudspiallamad ur hefur þa Historiu edur þad Efne/sm añar hefur ecke/stundū hefur eirn þar fleyre

Ord

Ord sem añar hefur þærte i einu ꝛ sama Eff ne/stundū bruka Gudspiallamennerner tveir eda fleire riett sømu Ord og semu Meining ar. Þetta audsyna þr litlu Latinsku Bok staþer/sem allvijda framkoma i þessare Bok in Parenthesi/eñ þegar lesiñ er Bookiñ/ þa skal hlaupa yfer þssa smaa staþe/þvi þr gi ora ei añad eñ vijsa til hvad sierhvør Gud spiallamadur hefur skrifad/edur tillagt/og hvar tveir edur fleire bruka riett sømu Ord ellegar þui nærre/ Hvad best kañ sioast af þvi Toblukorne sem sett er næst epter þeñañ Formaala. Eñ þad er merkelegt i þessare Harmonia Evangelica/hvad ægiætlega Gud spialla Møñumū ber samañ/hvar af eirn og sierhvør maa lioslega sia/a hvad sterkū Sto þne vor Christeleg Trw stendur/ꝛ hvad o- rasskaulegur ad sie hennar Grundvøllur.

6 Vid Harmoniam sialfa er aukid Appen dice/sem er fyrst uñ Framgang Evangelij epter Christi Himnafør/tekid af fyrsta og ød- rum Capit. Actorum. Eñ þr ē meira vil ia þar uñ lesa/ þeir lese framveigis Postul aña Giorninga Book. Þar næst er vidaukid stuttre Lijfssøgu Fra tolf Postulaña ꝛ Gud- spialla-

spiallamañaña Marci og Lucæ/ þvi þ̃ siud eɛ vel hlyda þessare Book/ so siaſt mætte hvar þr hafa kiendt ꝛ Predikad Guds Ord ꝛ huorneñ þr haſe sijnar Kieñingar endad ꝛ um̃ sijder Gudrækelega vidſkiled. Ʒ þridia lage et vidauked Historiu Nidurbrots ꝛ Foreydingar Jerusalẽs Borgar/um huoria Christur haſde ædur Spaad ꝛ fyrersagt sem̃ lesa ma i. 14 ꝛ 20 Capitulum fimta Part sins/ Pag. 270. 295. et seq.

7 Historiurnar sem̃ framkoma i þessare Bok eru settar med Smaſtijl / eñ Kienningar og Lærdoomar Herrans Christi med stærre Stijl/og þ̃ sama til nockrar Adgreiningar Eirneñ heſe eg allvijda iñfæra latid Figur ur sem̃ flestar eg heſe kuñad til ad faa/þvi Figurur giora ei alleinaſta Prijde eirnre Bok helldur giefa þær ꝛ so Skilning/og gooda epterteckt þess/sem þær uppa hlioода.

Þañeñ er nu þesse Book fyrer Hialp og Adſtod DRottens fullkomnud/ Og heſe eg brukad hier til Lidsemd Heidurlegs ꝛ Vel lærds Kieñemañs / S. Odds Jonsonar/ Kyrkiuprests i Skalhollte/og añra þriggia Erlegra ungra Karla Heimilis Manna

minna

miña og Smærsveina/ einkũ ad athuga vand lega Harmoniam edur Samhliodan Gudsp iallamañaña/ ꝛ samãbera hana vid þa Islend sku Bibliuna/ sem ꝛ eirneigeñ ad Corrigera ꝛ samaũlesa þ ſ̃ þryckt hefur vered.

Eñ haſe nockud oviliande yſersiest/ þa bid ium vier goodſusañ Lesara þad ad leidrietta og lesa i Mæled.

Eilÿſur Almættugur Gud i huørs Naſne þetta lÿted Verk/ er fyrst byriad og nu uñ sÿder ſarsællega Fullendad/ hñ veite og gieſe nadarsamlega/ ad þad mætte vera hañs Guddomlegum Vilia þocknanlegt ꝛ þægelegt/ hũs Heilagasta Naſne til Lofs ꝛ Dyrdar/ eñ godũ Mønũ ꝛ Guds Soſnude hier i Lande til gagns og Godrar Nytsemdar i JESu Naſne.

Eñ lÿka sem eg Dedicerade ꝛ tileinkade þa fyrstu Bok sem prentud var hier i Skalhollte (ſ̃ var Paradÿsar Lykell edr Meditationes Sanctorum Patrum) øllũ goodũ ꝛ Erlegũ Mønũ meire hattar og miñe/ þessa Lands Innbÿggiurũ / So vil eg ꝛ eirneñ þſsa Book Dedicerat haſa øllũ Goſugũ og Gudhræddum Matronum/ sam

um/ samt Erlegst Dandekonum z Mey um hier a Lande/ til Gudrækelegrar Yd kunar/ oskande þeim jafnframt Guds Fo durlegrar Nædar/ JESu Christi Ast semdar/ z Heilags Anda Vpplijsingar/ mz allskon^r Blessan Saalar z Lijkama bæde i Jngongu þessa nya Sumars s og eirneñ þess Framfør z Vtgøngu/ z æ tijd endrarnær/ allt inn i Eilijfe Lijf/ hvar ed vera mun Glede an Hrygdar/ Vnadsemd an Otta/ Sæla an Enda/ þangad ad komast og þar ad vera um alla Eilijfd/ uñe oss øllum og veite Gud Fad er pyrer blessada Forþienustu sijns Elsku legasta Sonar / vors DROTT Ens JESu Christi þess Krossfesta/ Amen.

Þordur Thorlakz-
Son Superint: S. S.

Skalholte 16. Aprilis
Anno 1687.

Merking þeirra litlu Latinsku Bookstafa er sumstadar framkoma i þessare Book/ in Parenthesi.

[a] Mattheus.
[b] Marcus.
[c] Lucas.
[d] Johannes.
[e] Mattheus/ Marcus.
[f] Mattheus/ Lucas.
[g] Mattheus/ Johañes.
[h] Marcus/ Lucas.
[i] Marcus/ Johannes.
[k] Lucas/ Johannes.
[l] Mattheus/ Marcus/ Lucas.
[m] Mattheus/ Marcus/ Johannes.
[n] Mattheus/ Lucas/ Johannes.
[o] Marcus/ Lucas/ Johannes.
[p] Mattheus/ Marcus/ Lucas/ Johañes.
[q] Acta Apostolorũ (Postulaña Gierningar)

Himnarner eru fyrer ORD DROTTENS giørder / og fyrer ANDA hans Muñs allur þeirra Her. Psalmo 33.

J Ordskvida Bookarennar 8 Capitula seiger so SPEKEN Guds / (Guds eingetenn SONur þad eilyfa ORDed Føduursins) um sig.

Drottenn hefur haft mig i Upphafe sinna Vega / fyrer enn hann nockud giørde var eg þar / eg er innsett fra Eilijfd / fra Upphafe / fyrer enn Jørdenn. Pa hann lagde Jardarennar Grundvøll / var eg Verkmeystare hia hønum. etc. Og liek a hans Jardrijke / z myn Lyst er hia Mannanna Børnum.

Historia

Historia
Jors Herra Je

su Christi/ um̄ þan̄ Tijma er hn̄ synele-ga umgieckst hier á Jordu/ samanskrifud af þeim fiorum Gudspiallamønnum Mattheo/ Marco / Luca og Johanne.

Formale hins Heilaga Johannis Gudspiallamans innehalldande Grundvøll/ Merg og Meining Gudspiallegrar Historiu.

Johannes i fyrsta Capitula.

Upphafe var ORD/ z þad Ord var hia Gude/ og Orded var GUD. Þad sama var i Upphafe hia Gude. Aller Hluter eru fyrer þad giør-

der/

ver/ og ǽn þess er eckert giört hvad giört er. J honū var Lijfed/ z Lijfed var Lioos Manñaña. Og Lioosed skein i Myrkru‑num/ og Myrkrenn hafa þad eige höndlad. Þar var eirn Madur af Gude sendur/ sa hiet Johañes. Hañ kom til Vit nisburdar/ ad hañ bære Vitnisburd af Lio osenu/ ad aller skylldu fyrer hañ trwa. Ei ge var hañ Liooseд / helldur ad hañ bære Vitnisburd af Liooseru. Þad var þ saña Lioos/ huort ed upplijser alla Meñ / sem koma i þeñañ Heim. Þad var i Heimenū/ z heimureñ var fyrer þad giördur/ z Hei mureñ þekte þ eige. Hñ kom til siñar Ei gnar/ z hans eigeñ medtoku hñ eige. Eñ so marger sem hañ medtooku/ þa gaf hañ þeim Magt Guds Börnū ad verda/ þeim er a hñs Nafn trua, Þeim sem ecki af Blodenu nie af holldsens Villd/ nie Mañ sins Vilia/ helldur þeim sem af Gude eru borner. Og Orded vard Holld/ og Bygde med oss/ og vier saaum hñs Dyrd/ Dyrd so sēm eingietens Sonar/ af Fodur‑num fullañ Nádar og Sañleika.

z Þart

I. Partur Bokareñar

Seiger frm Getnad og Fæding Johannis Skijrara/ og hans Predikun/ Somuleides Getnad og Fæding HErrans Christi/ mz ꝺdru fleira sem Gudspiallamenner skrifa/ um̃ hn̄s Vngdom og Vppvøxt þar til hañ hoof sitt Predikunar Embætte.

I. Cap.

Vm Getnad Johannis Skijrara Luc: 1.

J Tijd Herodis Juda Kongs / var eirn Prestur er Zacharias hiet af Skipte Abia z hn̄s Husfrw vár af Dætrum Aarons/ su er hiet Elisabeth. Eñ þaug voru bæde riettlaat

fyrer Gude / og geingu i øllum Bodordum og Setningum Drottens ostrafanlega. Þaug ꜳtt eu eckert Barn/ þuiad Elisabeth var Obyria/ ꝛ bæde þaug voru vel Aulldrud.

Eñ so bar til þa hñ flutte prestlegt Embætte/ fyrer Gude/ a Tijma hans Skiptes. Epter Sid venu Kenemañaskaparins. Og er hønum hl otnadest ad hañ skyllde veiþa Reykelsenu/ gieck hañ iñ i Mustere DRottens. Og allur Folks fiølden var fyrer utañ/ og badst fyrer uñ Rey kelsens veiþunar Tijmañ.

Eñ hønum byrtest Eingell DRottens standande a hægra Veg Reykelsens Alltarestens. Og Zacharias verd hræddur er hañ sa hañ/ ꝛ Otte kom yfer hañ. Eñ Eingelleñ sagde til hañs/ ottast þu eige Zacharia / þuiad þyn Bæn er heyrd/ og Elisabeth Eigeñkona þyn mun þier Son fæda/og hañ skalltu Johannes ad Nafne kalla. Og hañ mun verda mikell fyrer DRott ne. Vyn og aꝛfeingañ Dryck myn hañ ei drecka/ ꝛ þegar i Moodurkuide mun hañ uppfylltur verda af Heiløgum Anda. Og møɼgum Israels Børnum mun hañ snwa til GudsDrot tens þeirra. Og hañ mun fyrer hønum fram ganga i Anda og Krapte Elie / so ad hañ snue Hiørtum Fedrañā til Barnañā / og vantrwud um til Rettlꜳtra/ ad tilbua so DROTTNE reidubued Foolk.

Og Zacharias sagde til Engelsens/ af huꝛ iu skal eg þad vita? Þuiad eg er gamall og Husfru myn er komeñ til Aldurs siña? Eingel- lenn

leñ ſuarade og ſagde til hans/eg em Gabriel/ſa er frame fyrer Gude ſtendur/ z eg em ſendur ad tala vid þig/ ad eg bode þier þetta. Og ſia/ad þu munt Mallaus verda/z ej talad gieta allt til þeſſ Dags/þa þetta mun framkoma / þyrer þui ad þu truder eige mynum Ordum / þau er upp ſkulu þyllaſt a ſynum Tyma.

Og Folked beid epter Zacharia/z undradeſt þad hañ dualde ſo lenge i Muſterenu. Enn er hann giek wt/gat hañ eige talad vid þa. Og þeir þormerktu/ ad hañ munde Syn ſied haþa i Muſterenu. Og hã bendte þeim og var Mal laus. Þad ſkiede og / þa er lidner voru Dagar hñs Embættis/ ad hã giek heim i ſitt Hws, Eñ epter þa Daga vard hans Hußfrw Eliſabeth þungud / og leinde ſier fiñ Manude/ z ſagde. Hañeñ giørde DRotteñ vid mig/ a þeim Døgũ hañ aleit mig/þa ed hañ villde burt taka mina Sneixle/ þad eg bar a millum Manna.

II. Cap.

Attar tala fra Abraham til Joſephs Fe ſtarmans Mariu Meyar. Matth. I.

Heſſe er ſu Book um Fæding JE-SV Chriſti / Sonar Davids/ Sonar Abrahams.

Abraham gat Iſaac.

Jſaac gat Iacob.

Jacob gat Iuda/ og Brædur hans.
Juda gat Phares og Saram aþ Thamar.
Pharez gat Hezron.
Hezron gat Ram,
Ram gat Aminadab.
Aminadab gat Nahasson.
Nahasson gat Salma,
Salma gat Boas, af Rahab/
Boas gat Obed, aþ Ruth/
Obed gat Iesse,
Jesse gat Kongen David,
David Kongur gat Salomon, aþ þeirre
sem var Hueþru Uriæ.
Salomon gat Roboam,
Roboam gat Abia.
Abia gat Assa,
Assa gat Iosaphat,
Josaphat gat Ioram,
Joram gat Osia.
Osia gat Iotham,
Jotham gat Achas,
Achas gat Ezechia.
Ezechia gat Manasse,

Manass-

Manaſſe gat Amon,
Amon gat Iosia.
Josia gat Iechonia og Brædur hanns/ um Babyloniſkaſ herleidingar Tijma.
Og epter Babyloniſka Herleiding/ gat
Iechonia Sealthiel,
Sealthiel gat Zorobabel
Zorobabel gat Abiud,
Abiud gat Eliachim,
Eliachim gat Asor.
Aſor gat Zadoch,
Zadoch gat Achin,
Achin gat Eliud.
Eliud gat Eleasar,
Eleaſar gat Mathan,
Mathan gat Iacob.
Jacob gat Ioseph maſ Martu/ af huorre ed fæddur er JEſus ſa er kallaſt Chriſtur.

Aller Ættlider pra Abraham allt ad David eru ſioortan Lider. Og pra David allt til Babyloniſkrar Herleidingar/ eru ſioortan Lider. Og pra Babyloniſkre Herleidingu allt til Chriſtum/ eru ſioortan Lider.

III Capitule.

Vm Sietnadeß Christi Luc. 1.

EN a hinum Siötta Manude (fra Getnade Johañis Skyrara) var Gabriel Engell sendur af Gude i eina Borg i Galilea/ sem heiter Nazareth. Til eirnrar Meyar / er trwlofud var einum Mañe er Joſeph hiet/ af Huſe Davids/ & Heite Meyarenñar var Maria. Og Engellen kom inn til heñar og ſagde/ Heil ſiertu Nadarfulla/ DRotteñ er med þier/ Bleſſud ertu a medal Kveña. Eñ þa hun ſa hañ/ vard hun hrædd af hans Ordum/ & þeinkte/ hvïlijk Kvedia er þetta? Og Engelleñ ſagde til hennar/ Ottaſt þu eige Maria / þuiad þu fanſt Nad hia Gude. Sia þu munt Getnad fa i Kvide þijnum/ & munt Son fæda og hañs Nafn ſkall tu JEſus kalla. Hañ mun mikell verda & kallaſt Sonur hins Hædſta. Og GUD DRotteñ mun giefa hönum Stool ſijns Födurs Davids. Og hañ mun vera Kongur yfer Huſe Jacobs ad eilijfu/ Hans Kongsrijkes mun og eingen Ender verda. Þa ſagde Maria til Engelſens/ huernen ſkal þad ganga til/ med þui eg veit af eñgvum Manne? Engelleñ ſvarade og ſagde til hennar/ Heilagur Ande mun koma yfer þig/ og Kraptur hins Hædſta mun yferſkyggia þig/ af þui/ ad þad hid Helga/ ſem af þier mun fædaſt/ ſkal nefnaſt Sonur Guds. Og ſia þu/ ad Eliſabeth Frændkona þijn/ geingur þungud ad einū Syne i heñar Elle/ og þeſſe er hennar Siötte Manudur/ ſem hallden var Obyria. Þuiad hia

Gude er eingen hlutur Omattugur. En Maria sagde/ Sia/ eg em Ambatt DRottens / verde mier so sem þu heþur sagt / og Eingellenn skil de vid hana.

I V. Cap.

Um Vitian Mariæ til Elisabetar Luc. I.

ENN a þeim Dogum stood Ma ria upp/og gieck med Flyter uppa Fi allbygder til Juda Borgar. Og kō i Hws Zachariæ / og heilsade Elisa beth. Og þ skiede so/þa ed Elisabeth heyrde Heilsun Mariu/ ad Barned spratt upp

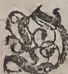
i henar Kvide/. Og Elisabeth vard full aþ Heilögum Anda/kallade upp hærre Röddu og sagde. Blessud ertu a medal Kvenna/og blessad

ur er Avþreiur Kvidar þyns. Og hvadan̄ kie mur mier þetta/ ad Mooder DRottens myns kiemur til myn? Sia þu/ þa ed Rødd þinar Kvediu kō mier til Eyrna/ spratt Barned upp med Føgnude i mijnum Kvide. Og sæl ertu sin trwder/ þviad þad mun fullkomnast/ hvad þier var sagdt af DRottne. Og Maria sagde.

Sal mijn upphefur DRotten̄/ og And de min̄ gledst i Gude Frelsara mijnum/ Þvi ad han̄ leit a sijna aumu Ambatt. Sia/ hiedan̄ af munu mig sæla prijsa allar Ætter. Þviad hn̄ giorde mikla Hlute vid mig/ sa er volldugur er/ og hn̄s Nafn er Heilagt. Og hans Myskunsemd varer an Aflats/ æ og alla tijma hia þeim sem han̄ Ottast. Han̄ fremur Magt med sijnum Armlegg/ og sun durdreifer Dramblatum i Þonkum hiarta Hiarta. Volldugum hrinder hn̄ af Stoole og upphefur Lijtilata. Hungrada fyller hn̄ Giædum / og Rijka lætur han̄ tomeinga. Han̄ min̄est Myskunar/ z hialpar a Fætz sijnum Þioon Israel. So sem han̄ talade til Fedra vorra/ Abrahams/og hans Sædis ad Eilijfu. Og Maria var hia hen̄e svo nær sem þria Manude/ og foor þar epter apt ur til sijns Heimkinnis.

V Capitule.

Um Fæding Johañis Skijrara, Luc. 1.

Og Elisabeth har tijd kom ad hun skyllde Fæda/ z hun fædde eitt Son. Og er Granar heñar og Nagrænndur heyrdu/ ad DROTTeñ hafde giørdt myk la Myskun a heñe/ Samglǿddust þeir med heñe. Og þad skiede a Attunda deige / þa þeir komu ad Umskiera Barned/ z

nefndu hann epter sijnum Fǿdur Zachariam. Eñ Mooder hañs svarade og sagde/ ængvanveg eiñ/ helldur skal hañ Johañes heita. Þeir sǿgdu til heñar/ þar er þo eingeñ i þiñe Ætt sem so heiter. Enn þeir bendtu Fǿdur hñs/ hvad hañ villde ad hañ hiete. Og hañ beiddest Ritspialldz/ skrifade og sagde/ hañ heiter Jo

hannes

hannes. Og þeir undrudust aller. Og jafnskiot
vard laukst upp hans Munur og Tunga/ og hñ
talade/ lofande Gud. Og Otte kom yfer alla
hñs Nagranña/ z allt þetta sem skied var/ vyd
frægdest um allar Fiallbigder i Judea. Og aller
þeir er þad heyrdu/ lögdu þad uppa Hiartad z
sögdu/ huør grunar þig ad þetta Barn verde?
Þuiad Hønd Drottens var mz hønum. Og Za
charias Fader hañs fylltest af Heilögum Ann
da spæde z sagde. Lofadur sie GUD Drot
teñ Jsraels / þui ad hañ vitiade og Frelsan
giørde sijnu Folke. Og hñ uppreiste oss Salu
hialpar Horn/ i Huse sijns þions Davids.
So sem hañ talade fordum fyrer Muñ siña
Heilogu Spamaña. Ad hañ frelsade oss i
fra vorum Ovinum/ og af Hende allra þe
irra sem oss hata. Og giørde Myskun semd
vid Fedur vora/ og minntest a siñ Heilagañ
Sattmala. Og a þad Sære er hañ soor Fe
dur vorum Abraham/ ad hañ giæfe oss þad.
Ad vier leystet af Hende vorra Ovina þioo
nudum hønum an Otta / alla vora Lijfdaga.
ga. J Heilagleika og Riettlæte/ sñ hønum
þocknast. Og þu Barnkorn munt kalladur
verda Spamadur þins Hædsta / þuiad þu
munt fyrer reña Auglite DRottens/ ad til
bwa hans vegu. Og ad giefa hans Folke
Skilning

Skilning Saluhialparennar/sem er i Fyrer giefningu Synda þeirra. Fyrer þa hiartgro na Myskun Guds vors/i huorre hañ vitia de vor uppruneñ af Hædum. Ad lijsa þeim i Myrkrum og i Daudans Skugga sitia/ til ad greida Fætur vorar a Veg Fri darens.

Enn Barned vox upp/ z styrktest i Anda z var a Eydemørkū/ allt til þess er hañ skyll de gꜳnga fram fyrer Israels Folk.

V I. Cap.

Vitran Josephs um Leyndar-Dom Getnadarens Christi. Matth. I.

NN JEsu Christi Fæding giekt til a þeñañ Hatt. Þꜳr ed Maria hañs Mooder var trwlof ud Joseph/ adur eñ þaug komu saman/ þañst hun Olett af Heilø gum Anda. Eñ Joseph Madur heñar var Rit ettvijs z villde þi eige Opinbera hana/eñ þein ckte þo leynelega ad skilia vid hana. Eñ sim hñ hugsade þetta. Sia/ þa vitradest hønū Eingell DRottens i Draume/z sagde/ Joseph Sonur Davids/ þu skallt eige ottast ad taka Mariam þyna Kuinnu til þyn / þuiad huad med henne fœdt er / þad er af Heiløgum Anda.

Og hun

Og hun mun Son fæda/ og hañs Nafn skalltu
JEsus kalla/ Þviad hñ mun frelsa sitt Foolk
af þeirra Syndum. Enn allt þetta skiede/ svo
ad uppfylltest hvad sagt er af DROTTne fyr
er Spaamañenn/ er seiger. Sia ed ein Mey mun
þungud verda/ og Son fæda/ z hañs Nafn sk
kallast Emanuel/ hvad er þydest/ Gud med oss.
Enn þa Joseph vaknade af Svefne/ giørde hñ
so sem Eingell DROTTens hafde hønum bod
ed/ og took syna Ecktakonu til syn/ og kiende
hennar eige/ þar til hun fædde Son siñ frumgiet
enn/ og kallade hañs Nafn JESus.

VII Capitule.

Um Fæding og Umskurn Christi/
Luc. 2.

OG þad bar til i þañ tijma/ ad þad
Bod gieck wt fra Keysaranum Aug
usto/ ad Heimurenn allur skyllde Sk
attskrifast. Og þesse Skattskrift
var hin allra fyrsta/ og skiede i þañ
Tijma/ þa Cyrenius var Lãdstiornare i Syria.
Og aller fooru ad lata skrifa sig nidur til Sk
atts/ huør til sinnar Borgar. Þa foor og Jo
seph af Galilea wr Borgeñe Nazareth/ upp i
Judeã til Davids Borgar/ su er kallast Beth
lehem/ af þviad hñ var af Huse og Kyne Da
vids/ ad hañ liete Skattskrifa sig/ med Mariu
sinne trwlofadre Kvinnu/ sem var Olett.

Og er

Og er þaug voru þar/ þa kom Tijmenn að hun skyllde fæda. Og hun fædde siñ Frumgietenn

Son/ og vafde haň i Reyfum og lagde haň nid-ur i Jøtuna/ þviad þaug høfdu ecfert Rwm i

Giestaherbergenu. Og Fiárhirdarar voru þar i sama Bygdarlage um̃ Grandana vakande/ sem̃ vøktudu Hiørd sijna um̃ Noottena. Og siá/ ad Eingell DROTTens gieck til þeirra/ og DROTTens Byrte lioomade i kryngum þa/ og þeir urdu næsta miøg Ottaslegner. Og Eingellen̄ sagde til þeirra/ hrædest ecke/ Siæed/ Eg boda ydur myken̄ Føgnud / þan̄ er skie skal øllu Foolke. Þviad i Dag er ydur Frelsaren̄ fæddur/ sá ad er Christur Drotten̄ i Borg Davids. Og hafed þad til Merkis/ þier munud finna Barn ed Reifum vafed/ og lagt verá i Jøtuna. Og jafnskioott þa var þar hiá Einglenum Margføldc himneskrá Hersveita/ sem lofudu Gud & søgdu. Dyrd sie Gude i Upphædum/ & Fridur a Jørdu / og Mønum goodur Vilie.

Og þa er Einglarner fooru fra þeim til Himens/ tøludu Hirdararner hvør vid an̄an̄/ gøngum vær til Bethlehem og siaum þad Verk er þar er skied/ sem DROTTen̄ hefur open̄berad oss. Og þeir komu med Skunda/ og fundu bæde Mariam og Jóseph/ og þar ad auk Barned liggia i Jøtun̄e / En̄ þa þeir høfdu þad sied / vydfrægdu þeir ꝥ Ord ut/ sem til þra var sagt af þessu Barne. Og aller þeir ed þad heyrdu/ undrudust af þeim Ordum / sem þeim var sagdt af Hirdurunum. Enn Maria vardveitte øll þesse Ord & yfervo þau i sijnu Hiarta. Og Fiárhirdararner sneru aptur/ Dyrkande & Lofande Gud/ fyrer allt ꝥ / hvad þeir høfdu heyrdt og sied/ epter þvi sem ꝥ var sagt til þra.

Og þa Atta Dagar voru lidner/ ad Barned

skyllde umskierast/ var hans Nafn kallad JEs/us/ hvad er kallad var af Englenum / adur enn hann var gietenn i Moodurkvide.

VIII Capitule,
Um Vitringana af Austurveige/ Matth: 2.

Ar JESus var fæddur i Bet/lehem a Gydingalande/ i tyd He/rodis Kongs. Sia/ Pa komu Vitringar af Austurlande til Jer/usalem og sægdu. Hvar er sa nu fædde Konungur Gydinga? Vier høfum sied hans Stiørnu i Austurlande/ z erum komner ad tilbidia hann.

Enn er Herodes Kongur heyrde þ / skielfdest hann og

hañ z øll Jeruſalem med hønum. Og liet ſam anſafna øllum Kieñemaña høfdingium/og Skriftlærdum Lydſins/og ſpurdeſt fyrer af þeim/

hvar Chriſtur ſkyllde fædaſt. Enn þeir ſøgdu

 hønum

hǫnū/ til Bethlehem i Judea/ þviad so er skrif ad þ Spamanen. Og þu Bethlehem ꝍ Judala ndet/ert øngvanneigen hin minsta ꝍ medal Høf dingia Juda/ þviad aþ þier mun koma Hertu ge/sa er Herra skal vera yþer mitt Folk Jsrael. Þa kalladr Herodes Vitringana til sijn heimug lega/ og jnelega adspurde þa/ꝍ hvǫrium Tyma adStiarnan hefde læted sia sig. Og vijsade þm til Bethlehem/ og sagde/ Fared þier og spyried jnnelega ad Barnenu/ og nær þier finned þad/ þa kungiøred mier þad aptur / so eg kome eirn en ad tilbidia þad.

Sem þeir hǫfdu nu Kongenum heyrdt/ foo ru þeir aþ Stad/ z sia/ ad Stiarnan sem þeir hǫfdu sied i Austurlande gieck frame fyrer þeim allt þar til hun kom / z stood þar uppyfer hvar Barned var. Enn er þeir sau Stiǫrn una/ glǫdduſt þeir harla miǫg. Og geingu j Hused jn/ og fundu þar Barned med Mariu Moodur sine/ fiellu fram og tilbꝍdu þad/ Og ad opnudum sijnum Fiarsioodum / gafu þeir þvi Gull/ Reykelse z Myrru. Og Gud skip ade þeim i Draume / ad þeir fære ei aptur til Herodem/z foru so anan Veg apt: i sitt Land.

IX Capitule.
Um Hreinsun Mariæ/
Luc. 2.

Og þa

OG þa Dagar heñar Hreinsunar komu epter Moysis Løgum/ høfdu þau hann til Jerusalem/ uppa þad þau lietu hañ

koma fyrer DROTteñ/ so sem skrifad stendur

i Løgmæle DROTTens / ad allt Kallkyns/ þad er fyrst opnadt siinar Moodurkvid/ þa sky lldt kallast DROTTne helgad. Og ad þaug giæfe Offrid/ epter þvi sem seigest i Løgmæle Drottens/tuær Turtildwfur edur tvær ungar Dwfur.

Og sia/ad eirn Madur var i Jerusalem/ sa er Simeon hiet/ og þesse same madur var Riett latur og Gudhræddur/ væntande epter Hugg un Jsraels/ z heilagur Ande var med hønum. Og hañ hafde Andsvar feinged af Heiløgum Anda/ad hañ skyllde eige Daudañ siaa/nema hñ sææ ædur fyrre Christ Drottens. Og hañ kom af Andans Tilladan i Mustered. Og þa er Foreilldrarner høfdu Barned Jesum i Muster ed/ ad þaug giørdu fyrer hønū epter Sidvenīu Løgmalsins/ þa took hañ hañ uppa sijna Arm legge/ lofade Gud og sagde.

Nu lætur DRotteñ Þioon þiñ/ epter Ord um þijnum i Fride fara. Þviad mijn Augu hafa sied þitt Hialpræd. Þad þu tilreid der fyrer øllum Þioodum. Lioos til Upp lyrtingar Heidnum Þioodum/ Og til Dyrd ar þijns Foolks Jsraels.

Og Joseph og hañs Mooder undrudust þad hvad af hønum sagdest / og Simeon blessade þaug/og sagde til Mariu hañs Moodur/ sia/ þesse mun settiast til Falls og uppreisu margra i Jsrael/og til Merkis huørium i moote mun mæl

ast. Og

ast. Og eitt Sverd mun þrengia sier i giegn um þyna Saal/ so ad auglioosier verde Hugsko ts Þankar margra. Og þar var ANNA Spaa kona/ Dootter Phanuels aff Ryne Asser/ hun var komen til sina Ara/ og hafde lifad i Sio Aar med sijnum Eignarmanne/ epter sinn Mey doom. Og hun var nu ein Ekia/ hafande fio ra Vetur um Attrædt / hvør ed eige gieck wt Mvsterenu þioonande Gude Noott og Dag m3 med Føstu og Bænahallde. Þesse gieck og Sam stundis þar ad/ og prysade DROttenn/ og sagde aff hønu til allra þeirra sem Lausnarenar von udu til Jerusalem. Og er þaug høfdu allt fu llkomnad epter Løgmaale DROTtens / sneru þaug aptur j Galileam/ til Borgar sinnar Nazareth.

X Capitule.

Vm Flootta Christi i Egyptaland / og Barnamord Herodis Kongs/

Matth: 2.

NN Þa þeir (Austurvegs vit ringarner) voru i burt farner / Sia/ad Eingell Drottens vitrast Joseph i Draume/ og sagde/ statt upp og tak Barned og Mo odur þess til þyn/z fly i Egypta land/ og ver þar allt þangad til eg seige þier/ þviad þad er epterkomande / ad Herodes mun leita Barnsins ad þyrerfara þvi. Og hn stod

upp/ took Barned og Moodur þess til sijn um̄ Noott/ z foor i Egyptaland. Og var þar allt

til Dauda Herodis/ so þad uppfyllteſt hvad ſa gdt er af Drottne fyrer Spaamañeñ/ er ſeiger af Egyptalande kallade eg Son min.

Pa Herodes ſaa nu/ ad hañ var gabbadur af Vitringunum/ vard hañ æfareidur/ og ſende wt/ og liet drepa øll Børn til Bethlehem/ og i øllum hennar Endemørkum/ tuævetur og þadañ af yngre/ epter þeim Tijma/ ſem hñ hafde wt ſpurt af Vitringunum. Pa uppfyllteſt hvad ſagt er fyrer Jeremiam Spaamann/ſem ſeiger. J Rama hefur heyrſt Kall mikillrar Kveinun ar/ Opa og Ylfranar/ Rachel æpte Børn ſijn og villde ei huggaſt laata / þviad þad var wt giørdt um̄ þau.

EXNN þa Herodes var Daudur/ Sia/ad Ein gell DROTTens byrteſt Joſeph i Draume

a Egypta

a Egyptalande/ og sagde. Stattu upp z tak Barned z Modur þss til þyn/ z par til Jsra

els Jardar/ þviad þeir eru Dauder sem leit, udu epter Lyþe Barnsins. Hañ stood upp/tok

Barned og Mooder þess til sijn/ og kom i Jsraels land.

Eñ þa hañ heyrde/ þad Archelaus Rijkte i Judea i stadeñ Fødur sijns Herodis/ Ottadest hñ þägad ad fara/ z i Draume bleck hñ Vitialning ap Gude/ z foor i Alfur Galileelands/ og kom og bygde i þeirre Borg/ sm̃ hiet Nazareth so ad uppfylltest hvad sagt er fyrer Spamenn ena/ ad hañ skyllde Nazareus kallast.

XI Capitule.

Um Ungdoom og Uppvøxt Jesu Christi/ fra þvi hñ var Fim̃ ara til þrijtugs Allburs/ Luc. 2.

Barned JESUS voox upp/ og styrktest i Anda/ fullur Vijsdooms og Guds Naad var med hønum.

Og hñs Foreldrar geingu Aarlega Aara til Jerusalem a Paaskahaatijdenne. Og þa hañ var toolf Aara gamall/ fooru þau upp til Jerusalem/ epter Sidvenju Haatijdareñar. Og er þeir Dagar voru lidner/ og þaug fooru heimleidis aptur/ bleif Barned JESus i Jerusalem/og Joseph og hañs Mooder vissu þad eige. Og meintu þad hañ være hia Selskapnum / og þaug voru komeñ eina Dagferd/ og leitudu hañs a medal Frænda og Kuñingia. Og þa er þaug fundu

hañ ei/

hañ ei/ geingu þau aptur til Jerusalem / og leitudu ad hønum. Og þad skiede so epter

þria Daga/ ad þaug fundu hañ i Musterenu/ sitiande midt æ millum Lærefedrañá/ heyrande þeim og

þeim og adspyrjande þa. Enn aller þeir er hn̄ heyrdu/ undrudust yþer hans Skilninge z Andsuörum. Og er þaug sau hn̄/ bra þeim vid. Og hans Mooder saladc til hans / Son minn/ þvi breitter þu so vid ockur? Sia þu/ Fader þinn og Eg / leitudum harmþrungen ad þier. Og hn̄ sagde til þra. Hvad er þ/ ad þid leited ad mier? Vited þid eige ad mier byriar ad vera i þvi sem mijns Födurs er? Og þaug undirstoodu eige þad Ord/ sem hann mællte til þeirra. Og hann foor med þeim ofann/ og kom til Nazareth/ og var þeim undergiefenn. Og hns Mooder geimde øll þesse Ord i sijnu Hiarta. Og JEsu jookst Alldur og Viska / og Naad hia Gude og Mønnum.

XII Capitule.

Um uppbyrian og Framfor Predikun ar Johannis Skijrara/ Matth: 3. Marc: 1. Luc: 3.

HEr er (5) Upphaf Evangelij um JEsum Christum Guds Son/ so sem skrifad er hia Spamønnunum/ Sia eg sende minn Eingel fyrer þijnu Auglite/ sa ed tilreide þinn Veg fyrer þier. Þar er eins hroopanda Rødd i Eydemørku/ greide þier Veg DROTTens/ og giøred hans Stigu slietta.

A Simtand

(c) A Fimtanda Aare Keysaradooms Tiberij Keysara/ þa ed Pontius Pilatus var Landstioornare i Judea / En Herodes Fioord-ungahøfdinge i Galilea/ og Brooder hans Ph-ilippus Fioordungahøfdinge i Iturea / og um Trachonitidis Hierød. Og Lysanias Fioordu-ngahøfdinge til Abilene/ þa þeir Annas og Ca-iphas voru Høfudprestar/ skiede Guds Bitaln-ing til Johañem son Zachariæ/ i Eydemørku (c) Og hañ kom i allt Bygdarland hia Jor-dan (b) predikande Ydranar skyrn / til Synd-aña Fyrergiefningar/ (a) og seigiande / giøred Ydran/ þvi Himnarijke er Nalægt.

(a) ÞEsse er sa/ um hvørn ad sagde Esaias Spamadur/ og (c) skrifad stendur i hñs Maalabook/ þar er eins Predikara Rødd i Ey-demørku/ tilbwed þier Veg DROTTens / og giøred hñs Stigu rietta. (c) Aller Daler mu-nu fyllast/ og øll Fiøll ꝛ Hælsar munu lægiast og þad bogied er mun riettast/ og hvad oslietc er mun snwast i rietta Vega/ ꝛ allt Holld mun siaa Guds Hialpræd.

(a) EN Johañes hafde Klædnad af Vlfbal-lds Haarum/og Olarbellte um synar Le-ndar/og hañs Matur voru Engespretur og Skoogarhunang.

(c) ÞA gieck wt til hañs Stadurenn Jerusalem og allt Gydingaland. (a) Og øll Lønd hia Jordan (c) og lietu sig Skira af hønum i Anne Jordan/ Jatande synar Synder.

Enn þa

(a) EN þa hañ sa nu marga Phariseos og Saduceos koma til siñar Skyrnar / sagde hñ til þra (c) og til Foolksins / þess er wtgieck

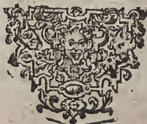

ad Skyrast aþ hønum. (f) Þier Nødru kyn / Huør kiende ydur ad flya fyrer tilkomande Reide? Aþ þvi giøred verduga Avøxtu Ydranar. Og (a) þeinked ecke ad þier villdud seigia med sialfum ydur / ad Abraham høfum vier fyrer Fødur / eg seige ydur / Mecktugur er Gud ad vek ia Abraham Børn aþ Steinum þessum. Aþ þvi nu er Auxeñ alla reidu sett til Rootar Tre añа / þvi mun hvørt þad Tre / sem ecke giører goodañ Avøxt / upphøggvast z i Elld kastast.
(e) Og Foolked spurde hañ ad og sagde Hvad skulum vier þa giøra? Eñ hañ svarade og sagde til þeirra / hvør sem hefur tvo Kyrt la / hañ giefe þeim er øngvañ hefur / og sa er Vister hefur / giøre hañ slykt hid sama. Tollhe

imtumenn

imcumeñ komu og til hañs ad læta Skyra sig/ og sǫgdu til hañs/ Meystare/ Huad skulum vier þa giǫra? Eñ hañ sagde til þeirra / krefiied ecke meira eñ ydur er fyrerſett. Þa spurdu hann Stridsmeñ ad og sǫgdu/ Hvad skulum vier þa giǫra? Hañ sagde til þeirra / kugied ǫngvañ nie giǫred orett/og læted ydur nægia ydar Ra upgiallð.

Eñ þa Foolked grunade z aller þeincktu i sijnum Hiǫrtum/ ef verda mætte þad Johañes være Christur/ svarade Johañes og sagde til allra. [f] Eg Skijre ydur m̃ Vatne/til Jdrunar/ eñ sa sem epter mig kiemur er mier sterk are/ hvǫrs Skoo eg em ei verdugur ad bera/ nie [b] framfallande [h] hñs Skoofveinge ad uppleysa/ [f] hañ mun Skyra ydur med Heilǫg um Anda og Ellde. Hvǫrs Vindskufla er i ha ñs Hende / og hañ mun hreinsa siñ Lafa/ og Hveitenu safna i sijna Kornhlǫdu / eñ Agnerñ ar breña i osłǫckvanlegũ Ellde. [i] Og margt annad meira undervijsade hañ og bodade Foolkenu.

ii Parttur

II Partur/

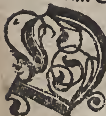
Um þa Adburde er Skiedu at

þyrsta Aare Predikunar Embættis vors DROttens JEsu Christi.

I Capitule.

Ættartala til Adams aꝥ Mo

durætt Christi/ Luc: 3.

OG JEsus hooꝥ upp ad vera nær þrimtyger Aara / og var halldenn Sonur Iosephs,
Sa ed var Sonur Eli.
Sa ed var Sonur Mathath,
Sa ed vár Sonur Levi,
Sa ed var Sonur Melchi,
Sa ed var Sonur Ianna,
Sa ed var Sonur Iosephs.
Sa ed var Sonur Mathathias,
Sa ed var Sonur Amos,

Sa ed var Sonur Nahum,
Sa ed var Sonur Esli,
Sa ed var Souur Nagge.
Sa ed var Sonur Maathz,
Sa ed var Sonur Mathathias,
Sa ed var Sonur Semei,
Sa ed var Sonur Ioseph,
Sa ed var Sonur Iuda.
Sa ed var Sonur Iohanna,
Sa ed var Sonur Resa,
Sa ed var Sonur Zorobabel,
Sa ed var Sonnt Salathiel,
Sa ed var Sonur Neri,
Sa ed var Sonur Melchi,
Sa ed var Sonur Addi,
Sa ed var Sonur Kosam,
Sa ed vot Sonur Elmadam,
Sa ed var Sonur Her.
Sa ed var Sonut Iesse,
Sa ed var Sonur Eliezer,
Sa ed var Sonur Iorem,
Sa ed var Sonur Mattha,
Sa ed var Sonur Levi.

Sa ed var Sonur Simeon,
Sa ed var Sonur Iuda,
Sa ed var Sonur Iosephs,
Sa ed var Sonur Ionam,
Sa ed var Sonur Eliachim.
Sa ed var Sonur Melea,
Sa ed var Sonur Menam,
Sa ed var Sonur Mathathan,
Sa ed var Sonur Nathan,
Sa ed var Sonur Davids.
Sa ed var Sonur Iesse,
Sa ed var Sonur Obed,
Sa ed var Sonur Boos,
Sa ed var Sonur Salmon,
Sa ed var Sonur Nahasson.
Sa ed var Sonur Aminadab,
Sa ed var Sonur Aram,
Sa ed var Sonur Esrom
Sa ed var Sonur Phares,
Sa ed var Sonur Iuda,
Sa ed var Sonur Iacobs,
Sa ed var Sonur Isaachs,
Sa ed var Sonur Abrahams,

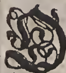
Sa ed vàr Sonur Thara,
Sa ed var Sonur Nachor.
Sa ed var Sonur Saruch,
Sa ed var Sonur Ragahu,
Sa ed var Sonur Phaleg,
Sa ed var Sonur Eber,
Sa ed var Sonur Sala,
Sa ed var Sonur Cainan,
Sa ed var Sonur Arphaxad,
Sa ed var Sonur Sem,
Sa ed var Sonur Noe,
Sa ed var Sonur Lamech.
Sa ed var Sonur Mathusalah,
Sa ed var Sonur Enoch,
Sa ed var Sonur Iared,
Sa ed var Sonur Maleleel,
Sa ed var Sonur Cainan.
Sa ed var Sonur Enos,
Sa ed vàr Sonur Seth,
Sa ed var Sonur Adams,
Sa ed var GUDS.

II Capitule.

Vm ſkirn JEſu Chriſti og Freyſting
æ Eydemorkuñe/ Matth. 3 og 4.

Marc 1. Luc. 3 og 4.

G þad skiede (b) a þeim Døgum/ ad JEsus kom af Galilea fra Nazareth (a) ad Jordan/ til Johañem/ ad hañ Skyrdest af hønum. Enn Johañes varnade hønum þess og sagde/ mier er þørf ad eg Skyrest af þier/ og þu kiemur til myn? JEsus sagde til hañs lát þu nu so vera/ þviad so hæfer oss allt Riettlæte upp ad fylla / og þa liet hañ þad epter hønū. (b) Og hañ Skyrdest af Johañe i Jordan. (a) Eñ er JEsus var Skyrdur / stie hañ jafnskiott upp af Vatnenu. (c) Og þad skiede þa ed Jesus var Skyrdur/ z badst fyrer/ ad Himeneñ opnadest (a) yfer hønum/ (c) og Heilagur Ande stie ofann i lykamlegre Mynd sem Dwfa/ og ein Rødd kom af Himne og sagde. (b) Þesse er Sonur miñ Elskulegur/ ad hvørium mier velþoknast.

(c) ENN JEsus fullur af heiløgum Anda/ kom aftur fra Jordan / og (b) þa strax [a] var hañ leiddr af Anda a Eydemørku/ uppa þad/hañ freystadur yrde af Diøflenum/ [a] þar var hañ i fiorutyger Daga i Eydemørku. [h] Og freystadest af Sathan/ [b] z var mz Villudyrum/ [c] z neytte einkis a þm Døgum. Og ad þeim lidnū/ [a] þa hañ hafde fast ad fiorutyger Daga og fiorutyger Nætta/ hungrade hann um syder. Og Freistareñ gieck til hañs og sagde/ Ef ad þu ert Sonur Guds

seig ad Steinar þesser verde ad Braudum. Eñ hann svarade og sagde/ [f] skrifad stendur/

Madurenñ lifer eige af einu samañ Brande/ helldur af sierhvørju Orde/ sem frameingur af Guds Munne.

Þa

[a] Pa took Dioffullen han med sier i Borgena Helgu/ [c] Jerusalem/ [f] z sette hn upp a Bust Mnsterensins og sagde til hans/ Ef þu ert Guds Sonur/ fleig þier hier ofan af/ þvi ad Skrifad er/ han mun bioda sijnum Englum um þig / [c] ad þeir vardveite þig. [f] Og a Hondum bere þeir þig/ so þu steiter ei Foot þin vid nockrum Steine. JEsus svarade z sagde til hns/ en aptur stendur skrifad/ Eige skalltu freista DROttens Guds þijns.

OG en aptur flutte Dioffullen han med sier uppa eitt ofurhatt Fiall / og sijnde honum [c] a Augabragde oll Rijke Veralldarennar [a] z þeirra Dyrd/ [f] og sagde til hns/ [c] allt þetta Vellde og þess Dyrd mun eg giefa þier/ þvi ad þaug eru mier i Hendur feingenn/ og hvorium eg vil/ honum gief eg þaug. [f] Ef þu fraffaliande tilbidur mig/ skulu þaug oll þijn vera. Pa sagde JESus til hans / Far burt fra mier Sathan/ þvi skrifad er/ DROTTen Gud þinn skalltu tilbidia/ og honum einum þioona. Og þa [c] ad endudu ollum þessum Freistingum/ [:] forliet Dioffullen hn/ [c] og veik fra honum um Stundarsaker/ [a] og sia ad einglar komu [c] og þioonudu honum.

III Capitule.

Tvenner Vitnisburder Johannis af Christo/ a medan hn dvaldest i Eydemorkunne.

Iohannis I.

JOhañes vitnade af honum/ kallade og sagde / Þesse var sa / um hvørn eg sagde/ ad epter mig skyllde koma/ sa sem fyrer mig var/ þviad hañ var fyrr eñ eg. Og af hn̄s Fyllingu/ høfum vær aller teked Nad fyrer Nad. Þviad Løgmaaled er fyrer Moysen wtgefed/ eñ Nad z Sannleikur er fyrer Jesum Christum vorden. Eingeñ hefur nockurntyma Gud-sienañ/ sa Eingetne Sonureñ sem i Fødursins Skaute er/ hñ hefur oss þetta kuñgiørdt.

OG þetta er Vitnisburdur Johañis/ þa þeir Judar sendu af Jerusalē Presta z Levita/ ad þeir skylldu spyria hn̄/ Hvør ert þu? Og hañ kiendest/ og neitade eige. Og hañ kiendest eige em eg Christur. Þeir spurdu hañ ad/ Hvi ad þa? Ertu Elias? Hañ sagde / eige em eg/ Ertu þa Spamadur? Enn hañ ansade/ Nei. Þa søgdu þeir vid hn̄/ hvad ertu þa? so ad vier meigum Andsvar gefa þeim er oss wtsendu/ Hvad seiger þu af sialfum þier? Hañ sagde / Eg em eins Predikara Rødd i Eydemørku/ greide þier Vegu DROttens/ so sem sagde Esaias Spamadur. Og þeir sem wtsender vuru / voru af Phariseis. Þeir adspurdu hann og søgdu hønum/ Þvi skyrer þu þa/ ef þu ert eige Christur eige Elias/ og eige Spamadur? Johañes svarade þeim og sagde/ eg skyre med Vatne / enn hañ er geingeñ midt a medal ydar/ hvørn þier þeked eige. Hñ er sa sem epter mig mun koma

sa ed

sa ed fyrer mig hefur verid / huørs eg em ei ve
rdur ad upplefsa Skooþ veinge. Þetta skiede

i Bethabara hinumeigen Jordanar/ þar Joha
nnes Skyrde.

IV Capitule.

Adrer tveir Vitnisburder Johañis / af CHRISTO / þegar hañ var apturkomeñ wr Eydemørkuñe / til Jordanar. Item uñ køllun Philippi /

Iohannis 1.

Nu annars Dags þar epter / siet Johañes JEsum komande til syn / og mællte. Siaed / þar er þ Lamb Guds / huørt ed ber Heimsins Synder. Sa er af huørium eg sagde ydur / epter mig kiemur Madur / sa fyrer mig var / þviad hñ var fyrr eñ eg. Og eg þeckte hañ eige / Helldur ad hñ yrde opeñber i Jsrael / fyrer þvi kom eg ad Skyra med Vatne. Og Johañes vitnade / og sagde / eg sa Andann ofañ stiga af Himnum i Dwfu lyke / og hann stadnæmdest yfer hønum. Og eg þeckte hñ ei / Eñ sa mig sende ad Skyra med Vatne / hann sagde mier / yfer huørn þu sier Andañ nidur stiga og yfer hønum vera / hañ er sa sem Skyrer med Heiløgum Anda. Og eg sa þad / z vitnade / ad sa er Guds Sonur.

Enn añars Dags epter / stood Johannes eñ og tveir af hañs Lærisveinum. Og sem hñ leit JEsum ganga / seiger hañ / Siaed / þad er Lamb Guds. Og þeir tveir Lærisveinar heyr

du hañ

du hafi tala/ og fylgdu JEsu epter. En JE
sus snere aptur/ z leit þa sier fylgiande z sagde
þeim/ Ad hvørium leited þier? Þeir søgdu hø
num/ Rabbi/ (hvad ad þydest Meystare) Hvør
ar attu heima? Hañ sagde þeim /komed og siaa
ed/ þeir koma og sau þad/ og voru hia hønum
þañ Dag / eñ þad var nær tijundu Stundu.
Eirn af þessum tveimur/ sem heyrde af Johan
ne/ og JEsu epterfylgde/ var Andreas Broo
der Simonar Petri. Hañ fañ þa adur siñ Br
oodur Simon/og sagde til hañs / vier høfum
funded MEssiam (hvad wtlegst/Smurdur) og
fylgde hønum til JEsu. Þa JEsus leit hañ/
mællte hañ/ þu ert Simon Sonur Jonas/ þu
skallt kallast Cephas/ þ wtlegst Hellusteirn.

ANnars Dags þar epter/ villde JEsus fer
dast til Galileam / og finur Philippum z
sagde til hañs/ fylg þu mier epter. En Phili
ppus var af Bethsaida / wr þeirre Borg And
resar og Peturs. Philippus fañ Nathanael/
og sagde hønum/ Vier høfum þañ funded/ um̃
hvørn Moyses i Løgmaleinu og Spameñerne
er hafa skrifad/ JESVm Josephs Son af
Nazareth. Nathanael sagde til hañs/ Hvad
ma af Nazareth gott koma? Philippus sagde
hønum/kom og siaa þad. JEsus sa Nathana
el koma til syn/ og sagde af hønum/ Siaed ei
nn sannann Jsraelita / i hvørium eingeñ Svik
eru. Nathanael sagde vid hañ/ Hvar af þeckt
er þu mig? JEsus svarade og sagde til hañs/
Adur eñ Philippus kallade a þig/ þa þu varst

under

under Fykiutrienu sa eg þig. Nathanael svara de og sagde til hans/ Rabbi/ þu ert Guds Son ur. Þu ert Kongur Israels. JEsus svarade og sagde vid hann/ þu truwder aþ þvi'eg sag de þier/ad eg heyrde sied þig under Fykiutrienu sia munnu en þessu meira. Og hann sagde hønum/ Sannlega sannlega seige eg ydur / upp fra þessu munud þier sia Himenenn open/ z Eingla Guds stija upp og ofann yfer Mannsins Son.

V Capitule.

Um fyrsta Kraptaverk JEsu Christi sem hann giørde i Cana Galilea/ umsnw ande Vatne i Vijn/ hvad merkia er skied haþa a þridia Deige epter þad hann aptur komenn var fra Jordan i Galileam.

Johannes 2.

A a þridia Deige/ vard Brwdkaup til Cana i Galilea/ z þar var Mooder JEsu. Enn JEsus var bodenn og hans Læresveinar til Brwdkaupsins. Og er þa þraut Vijned/ sagde Mooder JEsu til hans / þeir haþa eige Vijn. JEsus sagde til hennar/ þu Kona/ Hvad hef eg med þig ad giøra? Myn Stund er ei enn komenn. Mooder hans sagde til Þienarana/ hvad hellst hann seiger ydur/þad giøred. Enn þar voru sex Vatnskier aþ Steine/ sett epter

er Venju Gydingana Hreinsunar/ z huert þeir
ra took tvo eda þriar Mælera. JEsus talade

til þeirra/ fylled upp Vatnskieren af Vatne/
og þeir fylltu þau allt ad Barma. Og han̄
sagde þeī

sagde þeim/ aused nu upp/ ꝛ færed Kiærmeystar-
anum/ og þeir færdu hønum. Enn þa Kiærmey-

ystareñ smeckade Vijned þad Vatn hafde vered
og vissi ecke hvadañ þad kom/ eñ Þioonustumeñ-
erner sem Vatned jusu vissu þad / þa kallar
Kiærmeystareñ a Brwdgūañ ꝛ seiger hønum/
aller Meñ giefa i fyrstu þad gooda Vijned/ og
nær þeir giørast ølvader/ þa þ hid liettara. Eñ
þu hefir geymt hid gooda vijned allt til þessa.
Þetta er hid fyrsta Jardteikn þad JEsus giø-
rde sem skiede i Cana i Galilea/ ꝛ hñ openber-
ade sijna Dyrd / og hañs Lærisveinar trwdu
a hann.

VI Cap

VI Capitule.

Vm̃ þa fyrstu Paaska sem JEsus hie
llt i Jerusalem/ epter þ hañ auglÿstur var/
og uppbyrtad hafde sitt Predikunar Embæ
tte/ og hvad þar giørdest.

Johann: 2.

Ar epter þoor hañ ofañ til Caper
naum/ hñ og Mooder hañs/ Brædr
hañs og Lærefveinar / og voru þar
eige leinge. Þa voru nælæger Paa
skar Gydinga.

Og JEsus þoor upp til Jerusalem. Og hañ
i Mysterenu sitiande/ þa sem høpdu til kau
ps/ Naut/ Saude/ Dwfur/ og þa sem umskipte
giørdu

giørdu a Peningum. Þa giørde hann sier Suipu
af Streingium/ og rak þa alla wt af Muster-
inu/ med Nautum og Saudum/ og bratt nidur
peningum og Bordum þeirra er umskiptin giø-
rdu. Og sagde vid þa sem Dwfurnar selldu/
bere þier þetta burt hiedann/ og giøred eige mijn-
ns Fødurs Hws ad Søluhwse. Hans Lærisu-
einar hugsudu þa umm/ hvad skrifad er/ Vandlæ-
ting Hwss þijns æt mig. Þa ønsudu Judar og
søgdu hønum/ Hvørt Teikn syner þu oss ad þu
meiger þetta giøra? JEsus svarade og sagde
þeim/ briootid þetta Mustere/ enn eg vil a þr-
idia Deige þad uppreisa. Þa søgdu Gydingar
þetta Mustere er uppbygdt i sex og fioruty-
ge Aar/ enn þu wilt uppreisa þad a þremur Døg-
um? Enn hann talade umm Mustere sijns Lykam-
ma. Og þa hann var af Dauda upprisenn/ hug-
leiddu hans Lærisveinar / ad hann hafde þetta
mællt/ og truðu Ritningunne/ og þeim Ordum
er JEsus hafde talad.

EN sem hann var i Jerusalem/ a Paskahat-
tydenne/ þa trwdu marger a hans Nafn/ þa
þeir sau þaug Tákn er hann giørde. Enn JEsus
trwde hønum eige til sijn/ af þui hann þeckte þa alla
Og þurfte ei vid ad nockur bære af Manninum Vi-
tne/ þviad hann sialfur visse hvad med
Mannenum var.

VII Capitule.

Um Samtal Christi vid Nicodemum.

Iohannes 3.

ÞAr var eirn Mañ a medal Phariseaña/ Nicodemus ad Nafne / hañ var eirn af Høfdingium Gydinga. hañ kom til JEsu um̃ Nott / og sagde til hñs/ Meystare/ vier vitum

ad þu ert eirn Lærefader af Gude kominn/ þviad eingeñ gietur giørdt þaug Tákn/ sem þu giører/ nema Gud sie med hønum. JEsus svarade og sagde til hañs/ Sañlega Sañlega segi eg þier/ Nema svo sie ad nockur verde ad nyu Fæddur/ hañ kañ eige ad sia Guds Ryke. Þa

sagde Nicodemus til hañs/ Hvørneñ kañ Madureñ ad fædast þa hñ er gamall? Eda fær hñ stijged aftur i sinnar Moodur Kvid/ og fædast so? JEsus svarade/ Sañlega sañlega seige eg þier/ Nema so sie ad nockur verde fæddur af Vatne og af Anda/ þa gietur hañ ei jñgeinged i Guds Ryke. Hvad af Holldenu er fædt/ þad er Holld/ & hvad af Andanū er fædt/ þad er Ande. Undrast þu eige/ þo eg seige þier/ ad ydur byriade ad nyu ad fædast. Vindureñ blæs hvar hañ vill/ og þu heyrer hañs Þyt / enn ei veitstu hvadañ hañ kiemur eda hvørt hñ fer/ So er hvør sa sem af Andanum er Fæddur. Nicodemus svarade og sagde til hañs / Hvørnenn mä slijkt skie? JEsus svarade og sagde til hañs/ Ertu Meystare i Israel og veitst ecke þetta? Sañlega sañlega seige eg þier/ ad vier seiginn þad vier vitum/ & vitnum þad vier sied høfum/ og vort Vitne medtake þier eige. Og ef þier trwed eige þa eg seige ydur af Jardneskum Hlutū/ Hvørneñ munud þier trwa meiga/ ef eg seige ydur af Himneskum Hlutum? Og eingeñ mun fara til Himna / nema sa sem ofañ af Himne hingad er komeñ sm̃ er Mañsins Son/ sa sm̃ er ä Himne. Og so sm̃ Moyses upphafde Høggormeñ i Eydemørku/ lyka byriar Mañsins syne ad upphefiast. Ad aller þr a hñ trwa fortapest eige/ helldur ad þeir hafe Eilijft Lijf.

SO elskade Gud Heimeñ/ ad hañ gaf wt siñ Eingieteñ Son til þess/ ad aller þeir sem ä hañ trwa / fyrerfarest eige / helldur ad þeir

hafe eilij

hafe eilyft Lyf. Þvi eige sende Gud sinn Son i Heimen ad hann dæmde Heimenn/helldur ad Heimurenn frelsest fyrer hann. Hvør a hann trwer dæmest eige/ enn hvør hann trwer eige/ hann er nu þegar Dæmdur/ þviad hann trwde eige a Nafn Eingetens Guds Sonar. Enn þesse er Doomurenn/ Lioosed kom i Heimenn/ og Menerner elsk udu meyr Myrkred enn Lioosed/ þvi þeirra Verk voru vond. Hvør illa giører sa hatar Lioosed/ hann kiemur og eige til Lioossens/ ad eige straffest hans Verk. Enn hvør Sannleikenn giører hann kiemur til Lioossens/so ad hns Giørder verde auglioosar/þviad þær eru i Gude giørdar.

VIII Capitule.

Um þad vidbar/ epter þad JEsus foor fra Jerusalem til Judeam/og sydaste Vitnisburdur Johannis um hann.

Iohannes 3.

EPter þetta kom JEsus og hns Læresveinar til Gydingalands/ og hafde sitt Adsetur þar hia þeim og Skirde. Enn Johannes skijrde og so vid Enon nærre Salim/þviad þar voru Vøtn mørg/ þeir komu þangad/og lietu Skijra sig. Þviad Johannes var eige enn innlatenn i Myrkvastofu. Enn þa hoofst ein Spurning af Læresveinum Johannis vid Gydinga / um Hreinsunena.

OG þeir komu til Johañem/ og ſøgdu hønū/ Meyſtare/ ſa ſem hia þier var hinumeigeñ Jordanar/ aþ huørium þu barſt Vitne / Sie/ hañ Skijrer/og huør Madur kiemur til hñs.

Johañes ſvarade og ſagde/ Madur kañ ei m̄ tekeð nockud/ nema hønū verde þad aþ Himnum giefeð. Pier erud ſialþer mijn Vitne/ þ eg ſagde/ ad eg være ei Chriſtur / helldur þad eg være þyrer hønum ſendur. Huør ed Brwdena heþur/ ſa er Brwdgumeñ/ eñ Vinur Brwdgumans er ſa ſem ſtendur og hlyder hønum / og gledur ſig yþer Brwdgumans Rødd/ſa ſame miñ Føgnudur er nu uppþylldur. Hønum ber ad vaxa/ eñ mier ad minka. Sa ſem ad oþañ kiemur/hñ er yþer øllum/Huør hañ er aþ Jørdu/hañ er aþ Jørdu/og um̄ Jørdena talar hñ. Eñ ſa ſem kiemur aþ Himne/hñ er yþer øllum. Og hvad hñ ſaa og heyrde/ þad Vitnar hañ/ ꝫ eingeñ tekur hañs Vitnisburd. Enn huør hañ medtekur/ ſa innſiglar þad ad Gud ſie ſañur. Þvi hañ ſem Gud ſender/ ſa talar Guds Ord/ þvi ad eige giefur Gud Anda aþ Skamte. Fad ereñ elſkar Soneñ/og allt gaþ hañ i hañs Hend ur. Huør hañ trwer a Soneñ/ ſa heþur eilijþt Lijþ. Eñ huør hñ trwer ecke a Soneñ hñ mun eige ſiaa Lijþeð/ helldur blijþur Guds Reide yþ er hønum. 1 x.

IX Capitule.

Vm Fangelſe Johañis Skijrara / Matth. 14. Marc. 6 Luc. 3.

Eñ

En [c] er Herodes Fioordungshøfd inge straffadest af Johañe fyrer Her odiadem Brooodurkonu syna/ og fyr er allt añad illt er Herodes giørde/ þa lagde hañ þad ofañ a þetta allt [b] ad hñ sende wt ad grypa Johañem/ [a] batt hñ z sette i Fangelse/ [e] fyrer saker Herodias Hwsfrw Philippi Broodur syns/ [b] þvi hann hafde gipst heñe. [e] Eñ Johañes hafde sag dt til Herodem / ei er þad riett ad þu hafer Broodurkonu þyna. [b] Þvi veitte Herodias hønum umsaat: Og villde læta aflyfa hañ/eñ gat þo eige. Þvi Herodes ottadest Johañem/ þvi hañ visse hñ ad vera riettlætañ og Helgañ Mañ/ og vardveitte hñ z hlydde hønum i mør gum Greinum/ og heyrde hønum giarnañ. [a] Og hañ hefde giarnañ aflyfad hañ/enn ottad(st Foolked / þviad þad hiellt hann fyrer eirn Spamañ.

X Capitule.

Um Reisu Christi fra Judea i Galileam i giegnum Samariam/z hñs Samtal vid Sam versku Konuna.

Matth: 4. Iohann: 4.

NU [a] er JEsus heyrde/ad Johañes var gripeñ [d] og hañ fornam ad Phariseï høyrdu heyrdt / þad hañ giørde fleyre Lærisveina eñ Johann es/ og skyrde (þott JEsus skyrde

ei fialfur/ Helldur hūs Lærefveinar) þa forlit
et hañ Gydingaland/ z for aptur i Galileam.
Enn hañ atte ad reisa um Samariam.
Þa kom hū i eina Samverska Borg/ þa Sich
ar heiter/ nærre þvi Akurlende/ er Jacob
gaf Syne synum Joseph. Og þar var Bruñur
Jacobs. Sem JEsus var nu ordenn Vegmo
dur/ þa sat hann ad Brunnenum/ þad var nær
e ū siøttu Stund. Pa kom ein Kona wt af Sa
maria Vatn ad ausa. JEsus sagde til hennar
gief þu mier ad Drecka. Þvi hans Lærefvein
ar voru geingner jū i Borgena/ Fædslu ad Kau
pa. Pa seiger su Samverska Konañ til hañs/
Hvørnenñ beider þu mig Dryckiar / þar þu ert
einn Jude/ eñ eg ein ein Samversk Kona? Þvi
ad ecke hafa Judar neina umgeingne med Sam
verskum Mønnum. JEsus svarade og sagde
til heñar/ Ef þu þeckter Guds Giøf/ z (visser)
hver hū være/ sa þier seiger/ gief mier ad Dre
cka/ þa beidder þu hañ / og hañ giæfe þier Lif
anda Vatn. Pa sagde Konañ til hañs/ Herra þu
hefur eige þad sem þu getur aused med / Enn
hatt er ofañ i Bruñeñ/ edr hvadañ hefur þu
lifanda Vatn? Edur ertu meire Fødur vorum
Jacob / sa ed gaf oss þeñañ Bruñ? Hañ Drack
af hønum og Børn hañs / og hañs Fienadur.
JEsus svarade og sagde heñe / Hver sem dreck
ur af þessu Vatne/ hañ þyrster aptur. Eñ hver
hū dreckur af þvi Vatne sem eg mun giefa høn
um/ hañ skal ei þyrsta eilyflega / helldur þad
Vatn sem eg gief hønum / mun verda i hønum
Vatnsb(r)

Vatnsbrunnur sem flýtur til Eilýfs Lýfs, Ko̅nann sagde til hanns/ Herra gief mier þetta Vatn so mig þyrste ei/ og ad eg skule ei koma hingad til Vatnsaustrar. JEsus sagde til hennar/ Far þu z kalla a̅ Mann þinn/ z kom hingad. Kon̅ann svarade og sagde/ eige hef eg Mann/ JEsus sagde til hennar / þu seiger rett /. eige hef eg Mann. Þviad þu hefur fimm Menn haft/ z þann þu hefur nu/ er eige þinn Madur/ Þetta sagdir þu satt. Konann sagde til hans/ Herra eg se ad þu ert eirn Spamadur. Fedur vorer hafa a̅ þessu Fialle tilbeded/ enn þier segged/ til Jerusalem se sa Stadur þar Menn eige ad tilbidia. JEsus sagde henne/ Kona truw mier / su Stund kiemur/ ad hvørke a̅ þessu Fialle/ nie til Jerusalem munu þeir tilbidia Fødurenn. Þier tilbided þad þier vited ei/ enn vier vitum hvad vier tilbidium/ þviad Heillenn er af Judum. Enn sa Týme kiemur/ z er nu þegar/ ad saner tilbidiendur munu tilbidia Fødurenn i Anda z sannleika/ af þvi ad Faderenn vill hafa þa/ er hann svo tilbidia. Gud er Ande/ z hvørier hann tilbidia/ þeir skulu tilbidia hann i Anda z sannleika. Konann sagde til hans/ Eg veit ad Messias kiemur/ sa sim christz kallast. og nær hann kiemur / þa mun hann undervýsa oss allt. JEsus sagde henne/ Eg em hann/ sa sem vid þig talar. Og i þvi Bile komu hans Lærersveinar ad./ og undrudust þvi hann talade vid eina Kvinnu. Þo sagde einginn/ ad hvørin spyr þu/ edur hvad mæler þu vid hana. Enn Konann skildest þar vid sijna Krws/ og giek inn

i Stadeñ / og sagde til Foolksins. Komed og Siaed eirn Mañ/er mier sagde allt þad eg hef þe giørdt/hvørt ad hañ er eige Christur. Pa ge ingu þeir wt aþ Stadnum og komu til hañs.

EN þess a mille mintu hñs Læresveinar hñ ar z sgdu/Rabbi/neyt þu. En hñ sagde til þeirra/Eg heþe þa Fædu til ad neyta/ aþ hvøre þier vited eige. Þa sgadu Læresveinarner sijn a mille/ eda heþur nockur þærdt hønum ad eta? JEsus sagde til þeirra/miñ Matur er sa ad eg giøre hañs Vilia þess er mig heþur sendt/ og fullkomne hoñs Verk. Seiged þier eige sialfer/ ad þad eru eñ þioorer Mänuder/þa kiet mur Kornskierutymeñ? Sie/eg segie ydur/ lijt ed upp Augum ydar/og siaed Akurløndeñ/þad þau eru nu þegar hvyt til Kornskurdarens. Og hvør sem uppskeñur/sa tekur Laun/og saf nar Avexte til eilijþs Lijþs. So ad þar gledie sig hvør med ødrum/sa sm Saer/og sa er upp skeñur. Þvi sañast hier þad Ordtak/ad añar sie sa sem Saer/ eñ añar sa sem Uppskeñur. Eg sende ydur upp ad skeña/þad þier Erfidud ecke/adrer haþa Erfidad / og þier erud komner iñ i þeirra Erfide.

MArger Samversker Menn aþ þeim sama Stad truđu a hñ/ þyrer Konuñar Ord er so vitnade) hañ sagde mier allt hvad eg giørdt haþde. Eñ þa hiner Samverssku voru til hñs komner/bædu þeir hañ/ ad hñ være hia þeim/z hañ var þar tvo Daga. Og miklu þleyre tr wdu þyrer hañs Ord. Og sgdu til Konuñ

ar/ ad ecki

ar/ ei trwum vier nu framar fyrer hyn Ord/ hvo ad vier sialfer heyrdum / og vitum ad þesse er sañarlega Christur/ Lausnare Heimsins.

XI Capitule.

Vm Apturkomu Christi i Galileam/ hvar hañ læknade Son Kongsmañsins.

Iohannes 4.

ENN tveimur Dogum þar epter foor hañ þadañ/ og reiste til Galileam. Þvi ad JEsus vitnade þ sialfur/ ad eirn Spamadur er i øngvu Gillde a sinu eigen Fødurlãde/ Þa hañ kom i Galileam/ medtooku hañ Galeisker Mien/ sem sied høfdu allt þad hañ giørde til JErusalem a Hatydeñe/ þvi þeir høfdu og komed til Hatydardagsins. Og JEsus kom aptur til Cana i Galilea/ þar hañ hafde giørdt Vatn ad Vyne.

OG þar var eirn Konunglegur Madur/ hvørs Sonur ad lꝏ Siukur til Capernaum. Þesse heyrde/ ad JEsus var komeñ af Gydingalande i Galileam/ & foor til hañs/og bad hñ ad hañ fære ofañ og hialpade Syne hañs/ þvi ad hañ være Daudsiukur. Og JEsus sagde til hañs/ þegar þier sioed ecke Teikn og Stoormerke þa trwed þier ei. Þa sagde sa Konunglege Madur til hañs/ Herra Þar ofañ adur eñ mitt Barn andast. JEsus sagde hønum/ Far

þu/ Sonur þinn lifer/ og Madurenn truᷣde þvi Orde er JEſus ſagde hønum/ og gieck þadann. Enn i þvi hann foor ofan epter / mættu hanns

Þienarar hønum/og kunngiørdu hønum ſeigiande/ þitt Barn lifer. Þa ſpurde hann upp ham Tijma af þeim/ ꝍ huørium hønum hefde batnad. Og þeir ſøgdu hønum/ i giær um ſiøundu Stund/ yfergaf Kalldann hann. Þa formerkte Faderenn ad þad var um þann Tijma/ ꝍ huørium JESVS ſagde hønum / Sonur þinn lifer. Og hann truᷣde og allt hanns hws. Þetta er nu þad annad Jardteikn er JESVS giørde / þa hann kom af Gydin galande til Galileam.

III Part

III Partur.

Um þad vidbar m ødru Aare Predikunar Embættisins Herrans Christi.

I Capitule.

Um Upphaf openberrar Predikunar Christi i Samkunduhwsum Galileæ/og hvørnenn han̄ færde Bwstad sinn fra Nazareth til Capernaum

Matth: 4. Marc: 1. Luc: 4.

Epter þad [b] Johan̄ca var gripen̄/ [c] kom JEsus aptur i Andakrapte [f] til Galileam [b] og predikade Evangelium Guds Rykis [c] z Rikted um̄ han̄ gieck wt i alla kryngumliggiande Stade/ og han̄ kiende i þeirra Samkunduhwsum/og af hu ørtum Man̄e var han̄ prysadur.

OG han̄ kom til Nazareth/þar han̄ var upp alen̄/og gieck jn̄ epter Vana synum/ a Sabbaths Deige i Samkunduhwsed/ stood upp og villde lesa. Pa var hønum feingen̄ Book Esaiæ Spaa

Sag ....

saiæ Spámanns/ z er hañ flette um̃ Bookenne/ fañ hañ þañ Stad hvar skrifad var.

Ande DROttens er hia mier / og af þvi smurde hañ mig / og sende mig ad boda Evangelium Voludum/og ad græda þaug sundurknosudu Hiortu. Ad predika þeim her teknu/ ad þeir skulu verda lauser / og þeim Blindu Syn / og þeim Fongudu ad þeir skulu vera frij og lauser/ og ad predika þa Anæmelegt Aar DROTTens.

OG þa hañ liet saman Bookena/fieck hañ hana Þienaranũ/og sette sig/ og aller þeir sem i Samkunduhwsenu voru/ horfdu a hañ. Eñ hañ hoof ad seigia til þeirra / i Dag er þesse Ritning uppfylld fyrer ydrum Eyrum. Og aller gaafu Vitnisburd af hønum/z undrudust þau nadarsamlegu Ord/ sem geingu fram af hañs Muñe/og søgdu/ Er þesse eige Sonur Josephs? Hañ sagde til þeirra/ Þier munud fullkomlega til myn seigia þetta Ordskvid/ Lækner biarga sialfum þier/ þvi hvad myked høfum vier heyrdt ad giørt var til Capernaum / giør þu og eins hier a þinne Foostur Jørdu. Eñ hañ sagde/ Sañlega seige eg ydur/ ad einginn Spamadur er þacknæmur a sinne Foostur Jørdu. Eñ i Sañleik seige eg ydr/ margar Ekkiur voru i Tyd Eliæ/ i Israel / þa Himeñen var luktur i þriu Aar/ og sex Mañude/ þa ed giørdest mykkel Dyrtyd um̃ allt Landed. Og til øngra þe

irra var

ittra var Elias sendur/ nema i Sarepta þeirra Sidonar til eitnrar Ekiu. Og marger Lyk þrær er voru i Israel i Tyd Eliset Spæmans/ og eingeñ þeirra vard hreinsadur/ nema alleina Naaman af Syria. Og aller fylltust þeir Reide sem i Samkunduhwsinu voru/ er þeir heyrdu þad/ Stoodu upp og hneptu hñ wt af Borgene/ og leiddu hañ allt uppa Fiallsgnypuna/ þar ed þeirra Borg var yferbygd / ad þeir hrinde hønum þar affram. En hñ gieck burt mide a millum þeirra.

[a] OG JEsus forliet Borgena Nazareth/ kom og bioo i Capernaum/ huer ed liggur vid Siafarsydu i Eydemørku Zabulon og Nepthalim/ so þad uppfylltest hvad sagt er fyrer Esaiam Spæmañ/ sem seiger. Landed Zabulon og Landed Nepthalim vid Siafar Gøtu hiñumegiñ Jordanar / og Galilea hin heidna / Lydur sa er sat i Myrkrunum/ hñ sa Lioos myked/ z þeir sem sætu i Daudans Stad z Skugga/ hm er eitt Lioos upprunñed. Þadañ i fra took Jesus ad predika [b] Evangeliũ Guds Rykis/ [a] z seigia/ [b] sa Tyme er nu uppfylltur z Guds Ryke nalægest/[c] ydrest þui/ (b) og trued Evangelio.

II Capitule.

Um þañ furdanlega Fiskedrætt / og Køllũ Peturs/ Andresar/ Jacobs z Johañis.

Math. 4. Marc: 1. Luc. 5.

NN [e] er JEsus gieck med Sioonum i Galilea/leit hañ [a] tvo Brædur Simon sa ed kallast Petrus/og Andream Broodur hanns/ huþrier ad voru ad varpa Nete i Sioonum þuiad þeir voru Fiskemenn.

[e] Enn þad skiede þa Foolked þreingde þrañ til hñs ad heyra Guds ord/z hñ stood vid Siooeñ Genezareth/ad hañ sa tvø Skip standa vid Siooeñ/ enn Fiskemeñerner voru stigner aþ Skipe/og þvodu Net syn. Pa stie hañ a eitt Skiped/sem Simonar var/z bad hañ ad leggia lited þra Lande/og hañ settest nidur og kiende Foolkenu aþ Skipenu. Og sem hañ gaþ upp ad tala/ sagde hañ til Simonar/ Far þu wt a Diuped/og kasted Nete ydar wt/so ad þier drøged eitt Dratt. Simon svarade og sagde til hañs/Meystare/i alla Nott høþum vær erviðad/og þeingum ekert/ eñ uppa þitt Ord vil eg Netenu wtkasta. Og þa þeir høþdu þad giørt jnnlucktu þeir mykla Mergd Fiska/og þeirra Net riþnade. Og þeir bentu syñum Fielagum sem voru a ødru Skipe/ad þeir kiæme og hialpudu þeim ad draga/ og þeir komu og hloodu bæde Skipeñ þull/so þaug suckū ad mestu.

ÞA Simon Petrus sa þad/ þiell hañ til Knia hañs Jesu og sagde / gack þra mier Herra / þui eg em Madur Syndugr. Aþ þui ad Felmtur var yþer hañ komed/og yþer þa alla sem med hønum voru/aþ þeim Fiskedrætte er þeir þeingu til samans. Lyka yþer Jacobum z Johannem

nem Sonu Zebedei Lagsmen Simonar. Og JEſus ſagde til Simonar/ otraſt þu eige/ þvi ad hiedan aþ ſkalltu Men veida. Og þeir dr. oou ſyn Skip ad Lande. [e] Og JEſus ſag de til þeirra (Simonar og Andreſar) þylged mier epter/ og eg vil giøra ydur ad Fiſkurum Manna/ þeir þorlietu jafnſnart ſyn Net og [e] alla Hlute/ [l] z þylgdu hønum epter. [e] Og þa hn var ſkamt burt þadan geingen/ ſa hn [a] adra tvo Brædur [e] Jacob ſon Zebedei/ og Johannem Broodur hans/ og þeir voru a Skipe [a] med Fødur ſynum Zebedeo [e] ad bæta Net ſyn/ og [b] ſtrax [e] kallade hn þa/ [a] en þeir þorlietu ſtrax ſkiped [e] z Fødur ſin [b] Zebede um i ſkipenu hiaa Leiguliduunm / [e] og þylgdu hønum epter.

III Cap.

Vm Vtrekning ohreins Anda i Samkundu huſinu i Capernaum / item um Lækning Modurkonu Peturs/ og anara fleire ſiuk ra/ er ad Kvøllde þeſſ ſama Sabbaths Dags lœknader voru.

Matth. 8. Marc. 1. Luc. 4.

Eir (b) geingu þa i Capernaum [e] Borg i Galilea / [b] og ſtrax um Sabbaths Dagen gieck hn in i Sam kundu huſed og kiende / (h) og þeir undruduſt hns Kienning/ (b) þuiad

han

hañ kiende þeim [e] ſem aþ Vallde ꝛ mindugleika/ (b) eñ eige ſem hiner Skriþtlærdu.

(h) OG eirn Madur var þar i þeirra Samkunduhwſe/ [b] hallden aþ ohreinum [c] Diøvulſ[b] Anda[h] ſa kallade [c] hatre Rødd [h] og ſagde/ Hei/ hvad høþum vær med þig ad giøra JEſus aþ Nazareth? Komſtu ad glata oſſ? Eg veit hver þu ert/ ſem er hiñ Heilage Guds/ JEſus ſtraffade hñ og ſagde/ Þeige þu/ og far wt aþ hønum/ [c] og Diøfullen fleygde hønũ midt fram i midlũ þeirra/ [b] og ſa ohreine Ande hreiþ hñ ꝛ kallade upp hatre Rødd/ [h] foor wt aþ hønũ [c] ꝛ grandade hønum ønguu. [h] Og Otta ſloo yfer alla/ ſo þeir ſpurdu ad ꝛ tølndu ſijn a milli ſeigiande/ [b] Hvad er þetta? Edur hvør er þeſſe hin nya Kieñing? Þui aþ [h] Vallde og Mindugleika ſkipar hañ ohreinũ Aundum/ [b] ꝛ þeir hlyda hønũ [c] ꝛ fara wt. [b] Og hañs Rikte gieck ſtrax wt um̃ Galileæ Hierud/ [c] ꝛ allſtadar i þui umliggiande Lande.

(c) OG hann ſtood upp aþ Samkunduñe / og kom i Hws Simonar (b) og Andreæ/ m3 Jacoba ꝛ Johañe/ (h) enn Mooder Hwſfreyu Simonar (b) laa þar krønk/ (c) og var hallden aþ mykillri Kølldu/ (b) og ſtrax þa ſøgdu þeir hønum til hennar/ (c) og badu hann fyrer heñe/ (b) hñ gieck þa til heñar [c] tok ũ Høndc heñar (b) og reiſte hana upp/ (c) haſtade a Køldunottina/ (l) og Kaldan forliet hana (b) ſtrax, (f) og hun ſtod upp (l) ꝛ þioonade þeim.

Enn

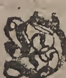
(a) EN um̃ Kuølldid (b) þa Soolſett var/
(c) fluttu aller þeir ſim̃ høfdu ſiuka af all
ſkins Siukdoome þa til hañs / (a) og færo
du marga diøfulooda til hanns og allur St
adurēn ſafnadeſt fyrer Dyrunum/(c)eñ hañ(a)
rak Andana wt med Orde(b)og hialpade mørg
um Siukum ſem þiader voru af ymſum Soott
um(c) og lagde Hendur yfer ſierhuørn þeirra.
(a)ſo ad uppfylleſt hvad ſagde er fyrer Eſai
am Spamañ/ſem ſeiger/hañ took vorn Veiklei
ka uppa ſig/ꝛ vora Siukdoma bar hñ. (c) Dið
flar fooru ꝛ wt af mørgum/kallande upp ꝛ ſø
gdu/þu ert Christur Sonur Guds/og hañ heſt
ade ꝛ þa/og liet þa ecke mæla/þviad þeir viſſu
þad hañ var Christur.
(b) OG ad Morgne fyrer Døgun ſtood hann
upp/(b) gieck wt ꝛ foor burt i eirn Eyde
ſtad (b)ꝛ badſt þar ꝑ/eñ Simon ꝛ þeir med hønu
um voru ſkundudu epter hønum/og þa þeir fu
ndu hann/ſøgdu þeir hønum/huør Madur leit
ar ad þier/hann ſagde til þeirra/Gøngum vær i
þeſſar næſtu Borger/ ſo eg Predike og þar/þvi
til þeſſ kom eg. (c) Og Foolked leitade ad hønū
og kom til hans/og þeir hielldu hønum/ ad hā
fære ei fra þeim/huørium hañ ſagde/mier byrr
og i ødrum Borgum ad boda Evangeliū wt af
Guds Ryke/Þviad til þeſſ er eg ſendur.

IV Capitule.

Yferferd Christi um̃ Galileam ꝛ Lek
ning þeſſ Lykþræa Mañſins.

E Matth

Matth 4 Marc: 1 Luc: 5.

OG JEsus(a) for i kryngum allt Galilea Land/ kiennande i þeirra Samkunduhwsum/ og predikade Evangelium Rijkesins/ z læknade øll Sottarferle/ z øll Krankdæme med Folkenu [b] wtrekande Diøfla/ [a] z hans Rikte barst wt um allt Syrland/ og þeir færdu hønum alla þa/ sem Kranker voru af margvijslegum Sottarferlum z Pijslum/ z þa er Diøful høfdu/ Tunglamein/ eda Riktsiuker voru/ og hann læknade þa alla/ og margt Folk fylgde hønum epter wr Galilea/ wr þeim tiju Borgum/ fra Jerusalem wr Judea/ og wr þeim Hierudum er voru hinu megenn Jordanar.

[c] HAd skiede þa hann var i einne Borg/ Sia þar var Madr fullur af Spitelsku [h] er kom til hans/ [c] og þa hann sa JEsum fiell hann fram a sijna Asioonu/ bad hann og sagde/ DRotten [h] ef þu villt þa kantu ad hreinsa mig/ [h] enn JEsus sa aumur a hønum/ [h] rette wt sijna Hønd/ ahrærde hann og sagde til hans. Eg vil vertu hreinn. [h] Og er hann sagde so/ hvarf strax Lijkþraaenn af hønum/ z hann vard hreinn. JEsus hastade a hann/ liet hann strax fra sier z sagde hønum/ [h] Sia þu ad þu seiger þad øngvum/ helldur far þu og syn þig Prestinum/ og fofrna fyrer þijna Hreinsun [h] þvi/ [h] sem Moses baud til Vitnisburdar fyrer þm.

Enn þa

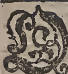
[b] Eñ þa hañ kom wt/ hooþ hañ upp og kungi Grde margt þʳ wt aþ/z vydþrægde þessa Rædu/

[c] og Rikted um̃ hañ kom æ leingra wt/[b] svo hñ mætte ei sydañ Opeñberlega ingagna i Borgena/ helldur var hañ þar þyrer vtañ i Eydestødum/ Og þar kom til hañs wr øllum Aluum [c] margt Foolk/ hønum ad heyra og ad lækna st þyrer hañ/ aþ synum Sootttum/ en hñ veik sier burt i Eydemørk og badst þyrer.

V Capitule.

Vm þañ Icktsiuka Mañeñ og Kollun Mathei/ Matth. 9. Marc: 2. Luc. 5.

OG [b] nockrum Dogum þar epter gieck hañ aptur til Capernaum/ & þ heyrdest/ ad hñ var i Hwsenu/ strax søfnudust marger saman/ so þeir hø fdu ecke Rwm/ og eirneñ fyrer vtañ Dyrnar.

[c] OG þad bar til æ einum Deige er hañ kende og þar sætu Phariseer & Skriftlærder/ sē komner voru af øllum Kauptunum wr Galilea og Judea og fra Jerusalem/ [b] og hann talade Orded fyrer þeim. [c] Og Kraptur DROTT ens gieck wt fra hønum ad lækna þa. Og siæ [b] ad nockrer komu til hus/ færande eirn Jckt siukañ [c] Mañ æ Sæng/ [b] huør ed boreñ var af fiorum/ [c] & þeir leitudust vid ad koma hø num iñ/ og leggia hañ fram fyrer hañ/ [b] & þa þeir gætu ei komest til hañs fyrer Foolkenu/ [c] nie funded hvar þeir skylldu flytia hñ iñ/ foru þeir uppa Hwsed/ [b] opnudu Þekiuna upp yfi er hønum/ og groofu þar i giegn/ lietu so Sæn gena nidur siga sem hiñ Jcktsiuke læ i / [c] og undu hañ i giegnum Þaked med Sængeñe midt æ millum þeirra/ fram fyrer JEsum. [1] Eñ er JEsus leit þeirra Trw / sagde hañ til hiñs Jcktsiuka/ [a] vertu hughraustr: [c] Son/ [1] þier nar Synder eru þier fyrergiefnar. [a] Og siæ/ [b] þar voru nockrer Skriftlærder [c] og Phari sei [b] er sætu þar og hiu̇gsudu i sinum Hiertū/ [a] og søgdu med sialfum sier/ þesse Gudlastar/ [b] þvi talar þesse Gudlastan? [h] Huør ma Sy ndernar fyrergiefa nema Gud eirn? [b] eñ Jes

us þañ

us þañ ſtrax i ſynu Anda [a] z ſæ þeirra Hug reñingar/ [b] ad þeir þeinktu ſo med ſier/ [c] ſv arade og ſagde til þeirra/ Hvad hugſe þier? [b] Þui þeinke þier þetta [a] illt [1] i ydrum Hiørtum? Þui hvørt er audvelldara ad ſe gia [b] til hins Jktſiuka/ [1] þier eru þynar

Synder fyrergiefnar? Eda ad ſeigia/ ſtatt upp [b] tak Sæng þyna [1] og gack? En ad þier vi ted ad Mañſins Sonur hefur Valld til a Jørdu ad fyrergiefa Synderner/ þa ſagde hañ til hins Jktſiuka. [h] Eg ſeige þier [1] ſtatt upp/ tak þyna Sæng og gack heim. Og ſtrax ſtood hann upp [e] þeim aaſiaande/ [h] took upp Sæng ena [c] þa er hñ hafde aaleiged/ [h] gieck wt þad ann i allra Augſyn/ [h] ſo ad aller ottudiſt/ [f] z foru heim i ſitt Hwß [c] lofude Gud. [a] Þa ſo

ſted ſa þetta undradeſt þad/ [1] z pryſade Gud [a] þañ er þvilyka magt hefde Mønnunum giefed. [c] Og þeir fylltuſt af Otta ſeigiande/ j Dag høfum vier ſied undarlega Hlute/ [b] alldrei høfum vier ſlykt ſied.

[c] EPter þad [a] gieck JEſus þadañ/ [b] og ut aptur ad Sioonum/ og allt Foolk kō til hañs/og hañ kiende þeim / enn þa er JEſus gieck fram hia/ [1] leit hañ [e] eirn Tollheimtumann er Levi var ad Nafne / [a] ſa er kallaſt Mattheus [b] Son Alphei/ [1] ſitiande hia Tollbudeñe/og ſagde til hañs/fylg þu mier epter/ [c] og hañ forliet allt/ [1] ſtood upp z fylgde hønum epter.

VI Capitule.

Um þa adra Paaſka er iñfellu a odru Aare Predikunar Embættiſins Herrans Chriſti/ Item um Dyked Betheſda/ og þann Mañ þar var læknad ur af JESV.

Johannes 5.

EPter þad var ein Hatijd Gydinga/og JESus foor upp til Jeruſalem. Enn i Jeruſalem hia Fiarhwſunum er eitt Vatnsdyke/ ſem kallaſt a Ebreſku Betheſda/ hafande fim Forbyrge. J þeim la myckell fiølde Siukra Mañа/ Blindra/ Halltra/ Visnadra/ bydande

ta/ bydande epter Vatnsins Hræring. Þvi ad
Engell stie ofañ i tilsettañ Tyma i Dyked/og
hrærde upp Vatned/ Huør sem nu fyrstur stie
þar ofañ i/ epter Vatnsins Hræring / sa vard
Heill/ af hvørre Sott sem hañ var halldeñ.

ÞAr var eirn sa Madur / sem þriatyger og
atta Aar hafde Siukur leiged. Þa JEs
us leit þeñañ liggiande/ og fornam ad hañ haf
de so lenge leiged / segier hañ til hañs / Villtu
Heilbrygdur verda? Hiñ Siuke svarade hønū
Herra/eg hefe ei neirn Mañ þa Vatned hrærist
ad læte mig i Dyked/ þvi nær eg kiem ad / þa
stijgur añar fyrre iñ eñ eg. Jesus sagde til hañs
Rijs upp/tak Sæng þijna/og gack burt. Og
strax vard sa Madur Heilbrygdur/ꝛ took sijna
Sæng og gieck þadañ / enn sa same Dagur var
Sabbaths Dagur. Þa søgdu Gydingar hønū
um/sem Heilbrygdur var ordenn/ þad er i Dag
Sabbaths Dagur/ eige hæfer þier ad bera Sæ
ngena/ hann svarade þeim/Sa mig Heilañ giørde/
de/hañ sagde mier/ tak Sæng þijna og gack bu
rt. Þa spurdu þeir hañ ad/Huør er sa Mad
ur er þier sagde/ tak Sæng þijna og gack? Eñ
sa sem Heilbrygdur var vordeñ/ visse eige huør
hañ var / þviad JEsus hafde viked i burt fra
Foolkenu sem þar var i þeim Stad. Epter þ
hitte JEsus hañ i Musterenu/og sagde til hañs
Sie/nu ertu Heill ordenn/ Syndga nu ei fram
ar meir/ so ad þig hende eige eitthvad verra.
Sa Madur foor og undervijsade Gydingum ad
þad være JEsus/ sem hañ hefde giørdt heilañ.

VII Capitule.

Um þa merkelegu Predikun sem Christur framsette a Paaskunum/ þegar Gydingar þrættudu um̃ þad han̄ læknade a þvottdeige

Iohannes 5.

Ar fyrer ofsocktu Gydingar JEsum/ og leituðust vid ad deyda hann/ af þui ad han̄ giørde þetta a Sabbathsdeige. JEsus svarade þeim/ Fader min̄ verkar allt hingad til/ Eg verka og. Enn fyrer þetta socktu Gydingar meyr til ad deyda han̄/ þviad hañ braut eigi einasta Sabbathed/ helldur sagde og so / ad Gud være sin̄ Fader/ giørande sig sialfann Gude jafnann.

JEsus svarade og sagde til þeirra/ San̄lega san̄lega seige eg ydur/ Sonuren̄ kan eckert af sialfum sier giørdt/ nema þad hann sier Fodoren̄ giora/þviad hvad hellst hñ gior er/ þad giorer ꝛ eins lyka Sonuren̄. Þui Faderen̄ elskar Sonen̄/og syner honum allt þad han̄ giorer/og en̄ mun han̄ syna honum meire Verk meire/so þier munud undrast. Þviad so sem Fadeten̄ uppvekur Dauda/og lyfgar / so lyfgar og Sonuren̄ þa sem han̄ vill

þañ vill. Þvi eige Dæmer Faðereñ nock-
urn/ helldur gaf hñ Synenũ allañ Doom/
Ad aller heidre Soneñ/ so sem þeir heidra
Fødureñ. Huor hañ heidrar ei Soneñ / sa
heidrar ei Fødureñ/sem hñ sende. Sañlega
sañlega seige eg ydur/ Huor miin Ord heyr-
er og trwer þeim sem mig sende / sa hefur
eilijft Lijf/og ei kiemur hañ i Doom/helld-
ur hefur hañ þreingst i giegnum fra Dauð
anum til Lijfsins. Sañlega/sañlega seige
eg ydur/ad su Stund kiemur/ og er nu alla
reidu/ þad Dauder munu heyra Rodd Guds
Sonar/og þeir sem hana heyra munu lifa.
Þviad lijka sem Faðereñ hefur Lijfed i sialf-
um sier/so gaf hañ Synenum ad hafa Lijf
i sier sialfum. Hañ gaf honum og Vallð
til ad hallda Doom/af þvi ad hañ er Mañ
sins Sonur. Eige skulu þier undrast þtta/
þviad su Stund mun koma / a huerre þad
aller þeir sem i Grofunum eru/ skulu heyra
hañs Rodd. Og þeir munu þa framganga
sem gott giordu til Lijfsins Vpprisu / Eñ
þeir sem illa giordu/til Dooms Vpprisu.
Eige kañ eg af mier sialfum ad giora nock-
ud/ eins og eg heyrde/ so Dæme eg/og miñ

Domur er riettur / þviad eg leita eige mijns Vilia/helldur Fodurfins Vilia/þess er mig sende. Eff eg ber mier sialfum Vitne/þa er mitt Vitne ecke satt. Þar er añar sem af mier ber Vitne/og eg veit ad hañs Vitne er satt/ þad hañ ber af mier.

Þier sendud til Johañem/ og hañ bar af Sañleikanum Vitne. Eñ eg tek eige Vitne af Monnum / helldur seige eg þetta uppa þad þier hialpest. Hañ var eitt log ande og skijnande Lioos/eñ þier villdud ska ma Stund glediast af hañs Liose. E g hefe eñ meira Vitne eñ Johannis Vitne/ þviad þau Verk sem Faderen gaf mier/ad eg fullkōne þau/ þau somu Verkeñ eg giøre bera mier Vitne/þ Faderen hafe mig sendt. Og Faderen sa sem mig sende/ hañ sialfur bar mier Vitne/eige hafe þier nockurn Tijma heyrdt hañs Rodd/ nie sied hañs Mynd/ Og hañs Ord hafed þier ei i ydur bwande/ þviad þeim hñ sende/trwed þier eige. Rañsaked Ritningena/þviad þier meined ydur i þeñe ad hafa eilijft Lijf/ og hun er su/ hver af mier ber Vitne. Og ei vilied þier koma til

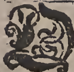
ma til myn/ſo ad þier hafid Lyſed. Eg tek ongva Dyrd af Monnum. Enn eg þecke ydur/ad þier hafed eige Guds Elſku i ydur. Eg kom i myns Fodurs Nafne/ og þier med faked mig eige/ef annar kiemur i ſijnu eigenn Nafne / þann medtaked þier. Huornenn meiged þier trwa / þar ſem þier taked jnnbyrdis Dyrd huor af odrum ? Og þa Dyrd ſem af ſialfum Gude er/ hennar leited þier eige. Eige ſkulud þier þad meina/ ad eg mune klaga ydur fyrer Fodurnum / þar er eirn ſem ydur klagar/ Moyſes a huorn þier voned. Ef þier trydud Moyſi/ ſo trydud þier og mier/ þuiad af mier ſkrifade hann. Enn ef þier trwed eige hans ſkrifte/ huornenn meiged þier þa mijnum Ordum trwa?

VIII Capitule.

Vm Læreſveinana/tijnande ſamann Axen a þvottdeige. 2. Vm þa viſnu Hønd er Chriſtur læknade/ hvar af kom þrætten um þvottdagenn. 3. Vm Opſokn Gydinga vid Chriſtum.

Matth. 12. Marc. 2 & 3. Luc. 6.

Og þad

G [h] þ skiede [a] i þañ Týma/ [c] a einũ epter Sabbaths deige [1] ad Jesus gieck yfer Kornsædis Akur. [a] Enn hañs Lærisveinar voru hungrader/ [b] z tooku til i þvi þeir geingu [1] ad tyna Axen (f) z ad eta/ (c) nwandi þau mz Høndum sier. (a) En sm Phariseí sau þad/ sögdu þeir til hañs/ Sia hvad þyner Lærisveinar giöra a Sabbaths Deige/ (1) þad eige soomer. JEsus svarade z sagde til þeirra/ Hafe þier eige lesed hvad David giörde/ (b) þa hñ þurfte vid (1) z hann hungrade/ og þe er med hønum voru/ hvørnen hañ ingieck i Guds Hws/ (b) i Tyd Abiathars ypparsta Prests / (c) took (1) og aat Skoodunar Braudeñ/ (b) og gaf þeim sem med hønum voru/ (a) hvør hønum leifdest ei ad eta/ nie helldur þeim/ (1) nema eiñum saman Prestunum? (a) Eda hafed þier eige lesed i Løgmaalenu/ hvørsu ad Prestarner a Sabbaths Døgum i Músterenu brioota Sabbaths Dageñ / og eru þo an Sakar? En eg seige ydur/ ad sa er hier sem Musterinu er meyre. En ef þier vissud hvad þad være/ a Myskun hefe eg Þoknañ og eige a Offre/ hefdu þier ecke saklausa Fordæmdt. (b) Og hañ sagde þeim [b] Sabbatsdagurenn er fyrer Mañsins Saker giördur/ eñ eige Madureñ fyrer Sabbatsdagsins Saker / [1] So er Mañsins Son Herra/ einneñ Sabbatsdagsins.

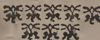
[a] O G hañ gieck burt þadañ leingra fram/ og

kom i

kom i þeirra Samkunduhws [b] aptr/ [c] a ød-
rum Sabbathsdeige z kende/ [a] og ſaa/[i] þar
var eirn Madur ſem hin hægre Hønd var a viſ-
nud/[c] Eñ Skriptlærder og Phariſei hugdu ad
huœrt hañ læknade hñ a Sabbathsdeige/ ſo ad
þeir fynde eina Søk/hvar fyrer þeir mættu hñ
akæra/(a) og þeir ſpurdu hañ ad og ſøgdu/er
þ nockud riett ad lækna a Sabbathsdøgū. (c)
Eñ hañ formerkte þeirra Hugsan/ (b) z ſagde
til Mañſins / þeſſer Høndena hafde viſnada /
Rijs þu upp [c] z gack fram hingad / hañ reiſ
upp z gieck fram. [h] Eñ JEſus ſagde til þeir
ra/ [c] eg ſpyr ydr ad/ [h] Huœrt hæfer a Sab
bathsdøgū ad giøra gott edur illt/ Lijfenu vid
ad hallda/edur tortyna? [b] eñ þeir þøgdu.[a]
Hañ ſagde til þeirra/ Huør er ſa af ydur / ſem
hefur eirn Saud/og ef hañ fellur a Sabbaths
døgū i Gryfiu/ſem ecke grijpe hañ og uppdrage?
Hvad myklu er Madureñ Saudnū betre? Fyrer
þvi leifeſt a Sabbathsdøgū gott ad giøra.[b]
Hañ leit þa til þeirra med reidesvip / og
angradeſt vid þeirra forhertu Hiørtu/ [i] z
ſagde til Mañſins/Riettu wt þijna Hønd/ [c]
eñ hann giørde þ/ [e] og riette hana wt/ [i] z
hñs Hønd vard heil/[h] lijka ſem hin añar. [c] Eñ
þeir urdu alſendis galder/z tøludu til huør vid
añañ/ hvad þeir villdu giøra til vid JEſum.
[e] Eñ Phariſei geingu wt/ [h] og hiellu ſtrax
ſijn Raad med Herodis Þienurum [e]. i moote
hønum/ huørneñ hellſt þeir feinge tortynt hønum.
[a] Eñ er JEſus fornam þad/ veik hañ þ

ant

ann [b] til Siafarens med sijnum Lærisveinu-] Og margt Foolk fylgde hønum epter [b] af Galilea og Judea / z. þeir sem voru af Jeru-salem og Idumea/ og þeir hinumegen Jordan-ar/ og þeir sem biuggu kryngum Tyrum og Sidonem/ mikill Mañfiølde sem heyrdu hvad hañ giørde/ og komu til hañs/ Og hañ sagde til sinna Lærisveina/ad þeir skylldu læta hønum Skip til reidu/ fyrer Folksins Saker / uppa þ þeir þreingdu hønum eige / þviad hañ læknade margañ af þeim/ eñ þeir trødust ad hønum all-er þr er plagader voru/ ad þeir mætti þa ad snerta hañ/(a) og hañ læknade þa alla/ (b) og nær ohreiner Andar sau hañ/ fiellu þeir nidur fyrer hønum / fśllu upp og søgdu / þu ert GUds Sonur. (c) Enn hañ straffade þa hardlega/ og bañade þeim/ad þeir giørdu hñ opeñskärañ/ [a] so þad uppfylltest sem sagt er fyrer Esaiam Spamañ/er so seiger/ Siaed þad er miñ Pioon huern eg wtvalde/ og miñ Elskulegur/ a huørium Saala myn hefur Þock-nan/yfer hañ mun eg Anda miñ leggia / og sk-skal heidnum Doomeñ kuñgiøra. Eige mun hñ kyña nie kalla / og eige mun nockur heyra hañs Kall a Strætum. Mareñ Reyr mun hañ el i sundur mylia / og rinkande Hør eige wtslæck-va/ þar til hañ wtfører Doomeñ til Sigurs/ z heidner munu a hañs Nafn vona.

IX Capitule.

Ufvalning þeirra Tolf Postula/ ꝛ su lǽnga ꝛ lærdoomsrijka Predikun/ sem Herrann Christur þar epter framsette a Fiallenu.

Matth. 5. Marc. 3. Luc. 6.

EN (c) þad gierdest a þeim tijma þa JEsus sa Foolked/ [c] geck hann uppa eitt Fiall [c] ad bidiast fyrer/ og hann var um̃ þa Noott a Bænum til Guds/ og þa Dagur var/ [h] kallade hann [b] til sijn [c] sijna Læresueina [b] þa er hann vilde/ og þeir komu til hans / og hann kiøre tolf af þeim/ huerja ad hann nefnde Postula/ [b] ꝛ skickade ad þeir tolf være hia hønum/ og ad hann sende þa wt ad Predika / og ad þeir hefdu Vald til Sootter ad lækna/ og Dioflawt ad reka/ [c] Simon huørn hann kallade Petrum/ ꝛ Andream Broodur hans/ [h] Jacob Son Zebedei/ ꝛ Johannem Broodur Jacobs þeim gaf hann Nafned Boanerges/ hvad wtþydest Reidarþrumu Børn/ [c] Philippum og Bartholomeum/ Mattheum og Thomam/ Jacobum Son Alphei/ ꝛ Simon [b] af Cana [c] sem kalladest Zelotes/ [h] Judam Thaddeum Jacobs Son/ [c] ꝛ Judam Iscariot / þann Svikara [b] er sveik hann. [c] Og hann foor ofan med þeim/ og geck a eirn sliettann Fløt i Mørkenne/ og

Flockur

Flockur hans Læresveina/ og mykell Fiølde Folks af øllu Juda Lande og Jerusalem/ og wt Tyro og Sidon/ liggiande vid Hafed/ huorier komner voru hønum ad heyra/ og ad þeir læknudust af sijnum Sootteñ/ ꝫ þeir sin þracktter voru af ohreinū Andū/ ꝫ þr urdu Heilbrygder. Og allt Foolked girudest ad snerta hann/ þvi ad Krapturinn gieck wt fra hønum/ og hann læknade þa alla.

[a] Eñ er hñ sa Folked/ gieck hñ uppa Fialled/ ꝫ sette sig nidr/ ꝫ hans Læresveinar geingu til hñs.

(c) OG hañ hoof upp sijn Augu yfer Læresveina sijna (a). Lauk upp siñ Muñ/ kiende þeim/ og sagde. (f) Sæler eru þeir sē eru [a] andlega [f] Voluder/ þvi ad þeirra er Himnarijke. Sæler eru þeir sem [c] nu grata og.

grææta [a] og harma/ [f] þvi þr munu [c] hlæia [a] og huggader verda. Sæler eru hoog værer/ þviad þr munu Jardrijked erffa. [f] Sæler eru þeir sem hungra [a] og þyrsta epter Riettlætenu/ [f] þvi þr skulu sadder verda. [a] Sæler eru Myskunsamer/ þviad þeir munu Myskun hlioota. Sæler eru Hreinhiartader/ þviad þeir munu Gud sia. Sæler eru þeir sem Fridenn giora/ þviad þeir munu Guds Born kallader verda. Sæler eru þeir sem ffyrer Riettlætesins Saker offsockter verda/ þviad þeirra er Himnarijke. [c] Sæler erud þier eff Mennernet hata ydr/ ffraskilia ydur/ hallmæla [a] og fforsmaa ydur [c] ꝫ burtskuffa ydar Naffne/ so sem annars Illvirkia/ vegna Mannsins Sonar/ [a] ꝫ Offsokn veita ffyrer minar Saker/ og tala i giegn ydur alla Vondsku/ eff þeir þad liuga. [f] Gledied ydur þa [a] Fagned [c] og Dansed þui sia / [f] ydar Verdkaup er miked a Himnum / [c] þviad þannen giordu þra Fedr vid Spaamennena/ [a] ꝫ offsocktu þa (hvoriet) ffyrer ydur voru.

[c] Enn þar i mot/ Ve ydur Audugum / þvi þier haffed ydar Huggun i burtu / Ve ydur

 sem nu

sem nu erud Sadder/hvad ydur mun hung
ra. Ve ydur sem Hlæed hier/ hvad hier
munud æpa og yla. Ve ydur nær ed huer
Madur lofar ydur/ hvad so giordu heirra
Fedur vid hina falsku Spamen.

(a) Hier erud Sallt Jardar/ nu ef Sallt
ed deyfest/ i huœriu verdur ha Salltad? ha
duger þ til einskis meir/ nema ad had verda
dur vtsnarad/og verdur fottroded af Mon
um. Hier erud Lioos Veralldar/ su Borg
sem a Fiallenu liggur/ fær ei folgest. Og
eige tendra Men Lioosed/og setia had under
Mæleask/helldur yfer Lioosahallden/ so ad
had Lyse ollum heim sem i Hrsera eru.
Læted so ydart Lioos lysa fyrer Monum/
so ad heir siae ydar Goodverk/og dyrke For
ur ydar a Himnum.

V Capitule.

Sama Predikun Christi a Fiallenu/ sk
halldande wtlegging Løgmalsins/ edur
tyu Bodordana.

Matth. 5. Luc. 6.

Hier skul

Ðier skulud [a] ei meina ad eg sie komeñ Logmaaled edur Spaameñenā upp ad leysa/ Eg-em ei kom enn ad leysa/helldur upp ad pylla Þviad eg seige ydur þyrer sañ/ þangad til Himeñ og Jord porgeingur / mun eige hiñ minste Bookstafur edur Titill af Logmaalenu porganga/ þar til ad allt þad skiedur.

Huor sem nu uppleyser eitt af þessū miñu Bodordum/ og kieñer þad Lyduum so/ sa mun kallast minstur i Himnarijke/ enn huor þad gioerer og kieñer/ hañ mun mykell kallast i Himnarijke.

Þviad eg seige ydur/ nema so sie ad ydart Riettlæte sie betra enn hinna Skriftlærdu/ og Phariseara/ þa munud þier eigi koma i Himnarijke. Þier hafed heyrdt ad sa gt er til hiña Gomlu / þu skallt eige Mañ vega/ eñ huor ed Mañ vegur / hañ verdur Dooms sekur. Enn eg seige ydur/ huor hañ er reidur Broodur sijnum/ hann verdur Dooms sekur. Eñ huor sem til Broodur sijns seiger/ Racha/ hañ verdur Raads sekur. Enn huor ed seiger/ þu Afglape/ hañ verd ur sekur Helvijtis Ellds. Fyrer þvi nær

þu offrar þijna Gafu a Alltared/og þier kiemur þar til Hugar þad Broodur þinn hafe nockud a mooti þier. Þa lattu þar þij na Gafu fyrer Alltarenu/og gack adur ad

sætta þig vid Broodur þinn/og kom þa ad offra þijna Gafu. Vertu snar leaa samþyckur þijnum Mootstodumanne/a medan þu ert eñ a Veige med honum / so ad ei selie þig þiñ Mootstodumadur Doomaranum/og Doomareñ selie þig Þienaranum/og verder þu i Dyblissu kastadur. Ad sañu seige eg þier/ ad þu munt ei þadañ utfara/þar til þu borgar hiñ sydasta Pening.

Þier hafed heyrdt ad sagdt er, til þiña Gömlu/þu skallt ei Hoordom drygia. Eñ eg seige ydur / ad huer hañ lijtur Konu til ad girnast heñar/sa hefur þegar drygdt Hoor med heñe i sijnu Hiarta. Eñ ef þitt Hægra Auga hneyxlar þig/þa kipp þvi wt/og kasta þvi fra þier/þviad betra er þier ad eirn þiñ-na Lima fareft og ecke kasteft allur þiñ Lijkame i Helvijte. Og ef þyn hægre Hond hneyxlar þig/ þa snijd hana af og kasta fra þier/ þviad betra er þier ad eirn þiña Lima farest/eñ ad allur Lijkame þiñ kastest i Hel-vijte. So er og sagt/ ad huer ed skilur sig vid sijna Eigeñkonu/sa skule giefa heñe skil nadar Skra. Eñ eg seige ydur/Huer hañ skilur sig vid sijna Eigeñkonu (ad undañ-tekeñe Hoorunarsök) sa giorer þad/ad hun verdur Hoordoms Kona/og huer ed fastnar þa sem fra Mañe er skileñ/sa drygger Hoor.

Þier hafed eñ framar heyrt/ ad þad er sagt til þiña Gömlu/ad eige skuler þu rangt Sveria/og þu skallt Gude þitt Sære lwka. Enn eg seige ydur/ad þier skulud alldungis ecke sveria/huorke vid Himeneñ/þviad hañ er Guds Sæte. Eige helldur vid Jordena/

 þviad

þviad hun er Skor hans Foota / eige vid Jerusalem/þviad hun er Borg hins mikla Kónungs. Þu skallt og eige sveria vid Hoffud þitt/ þviad þu kant ei ad giora eitt Haar hvijtt edur svart. Enn ydar Ræda sie Ja/ Ja/ Nei/Nei/Enn hvad fram yfer þad er/ þad er af hinu Vonda.

Þier hafed heyrdt ad þad er sagt / Auga fyrer Auga/Tonn fyrer Tonn/ Enn eg seige ydur/ad þier skulud ei briootast i gegn Illu. Helldur ef nockur slær þig a þijna hægre Kinn/ þa biood honum hina adra. [c] og huor hann tekur af þier þinn Mottul/ þa ver honum ei ge þinn Kyrtel. [a]. Og vilie nockur vid þig Log þreita/og þinn Kyrtel af þier hafa / þa lat honum og þinn Mottul lausan. Og ef nockur neyder þig um Mylu eina / þa gack med honum tuær. [e]. Gief þeim er þig bidur/ [a] og vert ei afundenn þeim er af þier vill Lan taka/ [c]. Og huor hann tekur burt hvad þitt er/þad heimt ei aptur/ og so sem þier villed ad Menn giore vid ydur / giered so lijka vid þa.

[a] Þier hafed heyrdt ad sagt er/ellfka fkallt Naunga þinn/og Ovin þinn ad Hatre hafa.

[k] Enn eg seige ydur/ [c] sem a heyred [x] Elske þier Ovine ydar/ Blessed þa er ydur bolva/ gioreð þeim gott er ydur hata/ Og bid ied fyrer þeim er ydur lasta/ [a] og Offsokn veita/ so ad þier sieud Born Fodurs ydar sem a himnum er. Þviad hañ lætur sijna Sool uppganga yfer Vonda og yfer Gooda / og lætur rigna yfer Riettlata/ og yfer Ranglata/ [z] Þvi ef þier elsked þa sem ydr elska (c) Huoria hafed þier þar fyrer Þock? (a) Edur huort Verdkaup hafe þier fyrer þad? Giora eige þad sama Tollheimtu Menner [e] Þviad Synduger elska ꝛ so þa sem þa elska. [a] Og þo þier læted kiært ad eins vid Brædur ydar/ Hvad giere þier ad sierlegra? Giora og eige Tollheimtu Meñ hid sama? [c] Og þo þier gioreð þeim gott er ydur giora vel til/ Hvada Þock hafed þier þar f. ? Þviad þetta sama giora eirneigeñ hiner Syndugu/ og þo þier Laaned þeim af huorium þier vænted launa / Huor verdur þa ydar Þock? Þviad þeir Syndugu laana ꝛ so Syndugum/ so þeir take slijkt vid slijku. Eñ þo sem adur elske þier ydar Ovine/ gioreð gott og laaned/ einskis þar fyrer væntande/ þa

myñ ydar Verdkaup myked verda / og þier munud verda Børn hins hædsta/ þuiad hañ er Goodþrws vidur oþacklata og vonda.
Þar þyrer vered Myskunsamer/ lijka sm̃ ydar Fader er Myskunsamur/ (a) vered algiorder / so sem ydar Fader a Himnum er algiordur.

XI Capitule.

Sama Predikun Christi a Fiallenu/ hll oðande/ 1. um̃ Aulmusugiorder/ 2. um̃ Bæna ækalled/ 3. um̃ Føstr/ 4. a mote Agyrne z Bwksorg.

Matth. 6.

Gæted ad ydar Olmusum/ ad eige giefed þier þær þyrer Moñunum/ so ad þier siaest aþ þeim / añars haþe þier eckert Verdkaup hia ydrum Fødur sem a Himnum er. Nær þu giefur Olmusu/ þa skalltu eige Ludur þeita lata þyrer þier/ so sem Hræsnarar giora i Skoolum og a Strætum/ so ad þeir heidrest aþ Moñum/ Sañlega seige eg ydur/ ad þeir haþa sijn Laun wttekeð. Eñ nær þu giefur Olmusu/ þa lat þijna Vinstre Hond eige

ad eige vita hvad hin Hægre giører. T.o ad þijn Olmusa sie i Leyne/ e Fader þin̄ sa i Leynū sier/ mū giallda þier openberlega aptr.

Og nær þu bidur/skalltu ei vera so sem Hræsnarar/huørium giarnt er ad standa og bidiast fyrer i Skoolum/ og a Gatnahornum/ so ad þeir sinest af Mon̄um/ San̄lega seige eg ydur/ad þeir hafa sin Laun wttekid. Enn nær þu bidst fyrer/ þa gack in̄ i þitt Svefnhus/og lyk Dyrunum aptur / og bid þu Fødur þin̄ i Leynum/e Fader þin̄ sa i Leynum sier/mun þier þad openberlega aptur giallda. Og nær þier bidied/skulud þier eige margmaaluger vera/ so sem Heidingiar giøra/þviad þeir meina ad af sin̄e Margmælge munu þeir heyrder verda. Fyrer þui skulud þier eige þeim lykiast/ þviad Fader ydar veit huørs þier hafed þørf / adur enn þier bidied hn̄. Af þui skulud þier so bidia.

FAder vor þu sem ert a Himnum. Helgest þitt Nafn. Tilkome þitt Ryke. Verde þin Vilie so a Jørdu s a Himne. Gief þu oss i Dag vort daglegt Braud. Og fyrergief oss vorar Skullder/ so

 sem vi-

ſem vier fyrergiefum vorum Skulldunau-
tum. Og innleid oſſ ecke i Freyſtne, Ne-
lldur frelſa þu oſſ fra illu. Þviad þitt er
Rijked/ og Mattur og Dyrd um Allder
Allda/ Amen. Þviad ef þier fyrer-
lated Monnunum ſiñ Breſt/ þa mun ydar
Himneſkur Fader og ſo fyrergiefa ydur.
Enn ef þier fyrerlated eige Moñunum ſiñ
Breſt/ þa muñ ydar Fader og eige fyrergiefa
ydur ydar Brot.

Nær þier faſted / þa ſkulud þier ei vera
kamleiter ſo ſem Hræſnarar/ þviad þeir af-
minda ſijna Aſioonu/ ſo ad þeir ſijneſt fyre
er Moñunum ad þeir faſte. Sannlega ſe-
ige eg ydur/ ad þeir hafa wtteked ſijn Laun.
Enn nær þu faſtar/ þa ſmyr þu Hefud þitt
og þvo þitt Andlit/ ſo ad eige ſkijne fyrer
Monnunum þad þu faſter / Helldur fyrer
Fodur þijnum ſem er i Leyne/ og Fader þiñ
ſa er i Leyne ſier/ hann mun þier þad opin-
berlega aptur gialllda.

Eige ſkulud þier ydur Fiarſiodum ſafna
a Jordu/ hvar Molur og Rid etur þa/ og
hvar Þiofar meiga epter grafa og ſtela. Ne-

lldur ſafn-

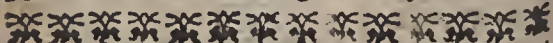
lldur safned ydur Fiarsioodum a Himne/ hvar ed hvorke mæ Mølur nie Rid granda/ og hvar Þioofar þær ei stoled/nie eptergraf-ed. Þviad hvar ed ydar Sioodur er/ þar er ydart Hiarta.

Augad er Lioos Lykamans/ Ef Auga þitt er einfalldt/þa er allur Lykame þinn skiær. Enn ef Auga þitt er Skalkur/ þa er allur Lykame þinn Myrkur / þvi ef þad Lioos sem ad er i þier/er Myrkur/hve mikel munu þa Myrkren sialf.

Eingenn kann tveimur Herrum ad Þioona/ Annadhvort þa aftæker hann þann eina/ og elskar hinn annann/ellegar hann þydest þann eina/og fyrerlytur hinn annann/ þier geted ei Gude þioonad og Mammon. Fyrer þvi seige eg ydur/ vered ei hugsiuker fyrer ydru Lyfe/ hvad þier skulud eta og drecka/ og ei fyrer ydrum Lykama/ hvoriu þier skulud klædast. Er ei Lyfed meir enn Fædann? Og Lykamenn meyr enn Klæden? Siaed Fuglanna under Himnenum/þeir ed hvorke saa nie uppskiera/ og eige safna þeir i Kornhlodu/ og ydar Himneskur Fader hann fæder þa þo Erud þier ei miklu framar enn þeir.

Eda hver

Eda huør ydar gietur auked med sine Ahygg lu Alen eina ad leingd sine? Og huar fyrer erud þier hugsiuker fyrer Klædnadenū? Aygged ad Akurins Liliugrøsum/huørnen þau

vaxa/ þau viña huørke nie spiña. Eg seige ydur/ þad Salomon i allre sine Dyrd/ var ei so skryddur sem eitt af þeim. Nu ef Gud skrijder so Grased a Akre/ þad i Dag stendur / og a morgun verdur i Ofn kast ad/ skyllde hann ei myklu framar þad vid ydur giora? O þier lytelstrwader. Fyrer þvi skulud þier ecke hugsiuker vera og seigia. Hvad munum vier eta/ eda hvad munum vi er drecka

er drecka/ eda Huoriu munum vier klædast?
(Epter þessu ollu saker Heidenn Þiood) þui-
ad ydar Himneskur Fader veit þier þurfed
alls þessa vid. Leited fyrst Guds Rykis/ og
hans Riettlætis/ og mun ydur allt þetta til
leggiast. Og fyrer þui skulud þier ei Um̄
ala annars Morguns/ af þui ad Morgun-
dagur mun Kvijda fyrer sialfum sier sera/
huorium Deige næger sijn Þianing.

XII Capitule.

Predikun Christi a Fiallenu/ a moote Klyckedoomū / Fals-Spaamønnum og Hræsnurum.

Matth. 7. Luc. 6.

ige [f] skulud þier dæma so ad þi
er verded ei dæmder/ [a] þuiad mz
huorium Dome þier dæmed/ muni
ud þier dæmder verda/ [c] Fordæm
ed eige/ so ad þier fordæmest eige/ fyrergief-
ed/ þa mun ydur og fyrergiefast/ giefed og
skal ydur giefast/ fulla og samþryckta/ skie
ckna og yferfliootanlegā Mæling munu
Men giefa i ydart Skaut/ [f] þuiad riett

med þe-

med þeirre ſømu Mælingu huørre þier mæl
ed vt/ mun ydur aptur mælaſt.

Og hañ ſagde þeim eina Epterlijking/
þær Blindur vyſad Veg einum Blindum?
Falla þeir ei bader i Grøþena? Eige er Lær

ſveirneñ yfer ſijnum Meyſtara/ þvi nær Lä
reſveirneñ er ſo ſem hañs Meyſtare/ þa er hañ
algiordur. (f) Enn hvad ſier þu Ogn i
þijns Broodurs Auga/ enn ad þeim Bial
ka/ ſ er i ſialfs þijns Auga/ gæer þu ecke?
Eda huørneñ mattu ſeigia Broodur þijnum
Brooder/ leif ad eg drage Ognena vt Auga
þijnu/ er þu ſier ei ſialfur Bialkañ i þijnu

Auga?

Auga? Þu Hræsnare / drag þu fyrst vt Bi alkañ vr þijnu Auga / & sia þa til / ad þu fꜳer vtdreiged Ognena vr þijns Broders Auga.

[a] Eige skulud þier gieꝼa Hundum Helge doomeñ / & varped ei helldur Perlum ydar fyrer Svijn / so ad eige trode þau þær med Footum sier / og ad snwest þau vid / og ydur i sundur slijte. Bidied og mun ydur gefast / leited og munu þier fiña / knijed a og mun fyrer ydur upplokeð. Þviad huor ed bidur / hañ ødlast / huor ed leitar / hañ fiñ ur / og fyrer þeim er a knijr mun upplokeð. Huør er sa Madur a medal ydar / ef Sonur eñ bidur hañ um Braud / ad hañ bioode hønū Stein. Ellegar ef hañ bidur um Fisk / ad hañ bioode hønum þa Hoggorm. Nu ef þi er sem þo erud vonder / kuñed ad gieꝼa good ar Giaper Børnum ydar / hvad miklu meir mun ydar Fader sa a Himnum er / giefa þeim gott er hañ bidia.

Allt hvad þier vilied Meñerner giøre yd ur / þad skulud þier og þeim giøra / þad er Logmaled og Spameñerner.

Gangeð iñ um hid þrauugva Port / þvi ad þad

ad þad Port er vyot z ſa Vegur er breiður ſem leider niður til Fortapunar/og þeir eru marger/ ſem a hönum reika. Og þad Port er þraungt/og ſa Vegur er mioor/ſem til Lijfſins leider/z þeir eru ſaaer er þañ rata.

Vakted ydur fyrer Fals-Spamoñum/ ſem til ydar koma i Klædum Saudaña/ eñ

iñaun til eru þeir glepſande Vlfar. Af A vortum þeirra meigeþier þa kienna/ verda nockud Vijnbereñ ſamañleſeñ af Þirnum. Ellegar Fijkiur af Þyſlum. So mun og huert gott Trie gióra godañ Avopt/ eñ huert vondt Trie vondañ Avoxt

[c] Þui eckert gott Trie ber þwen̄ Avoxt/ og eckert þwed Trie ber godan̄ Avext/ huort Trie þeckest aþ sÿnum Averte / þui ej lesa Menn saman̄ Fykiur aþ Þyrnum / og ej helldur Wÿnber af Þÿstlum. [a] Gott Trie giefur ej fært vondan̄ Avoxt / og ej helldur giefur vondt Trie þært goodan̄ Avoxt. Hu- ort þad Trie sem ecke færer goodan̄ Avext nu uppþoggved verda og i Elld kastast. Fy- ter þui meige þier aþ þeirra Avoxtū þeckiā þa. [c] Goodur Madur aþ goodum Sióod sins Hiarta þrameber gott/ og illur Madur aþ vondum Sióod sÿns Hiarta þrameber illt. Þviad þad sem Hiartad er þullt aþ/þad flód er wt aþ Munnenum.

Til hvors kalle þier mig Herra/ Herra/ og gióred eige þad eg seige. [a] Þeir muni ei aller sem til mÿn seigia Herra/Herra/sñ ganga i Guds Ryke/helldur þeir sem gióra Vilia mÿns Foðurs i Himnenum. Marg- er munu til mÿn seigia a þeim Deige. Her- ra/ Herra/ Hoþū vier ei spaad i þÿnu Na- fne/ hoþum vier eige i þÿnu Naþne Dióþ- la wtreked/ hoþum vier ecke i þÿnu Naþne marg Kraptaverk gierdt? Og eg mün þa

Jaata fyrer þeim/ ad alldrei þeckta eg ydur/ fared fra mier aller Illgiørda Menn. [a] Fyrer þvi [c] huør han kiemur til mijn/ [f] og heyrer þesse mijn Ord og giører þau/ [c] þan mun eg syna ydr/ huørium han er lijkur/ [a] hønum lijke eg vid eirn vitran Man [f] sem uppbigde Hws sitt/ [c] og grof diupt & sette þess Grundvøll a Hellubiarge/ [a] Enn er Steipedøgg giørde & Vatnsflooded kom og Vindar bliesu /og dundu a Hwsenn/ [c] mætte þad ei hræra vr Stad/ [a] og Hwsed fiell ei ad helldur/ [f] þviad þad var grundvallad yfer Hellunna. [a] Enn huør han heyrer þesse mijn Ord [f] og giører þau eige / han er lijkur þeim [a] faavijsum Mane/ [f] sem bygde Hws sitt [a] a Sande/ [c] a Jordu an Grundvallar. [a] Þa nu Steipedøgg giørdest og Vatnsflooded kom/ & Vindar bliesu & dundu a þvi Hwse/ [f] þa fiell þad [c] ja fyrnart. [f] Og Hrapan þess Hwss vard myk el. [a] Og þad skiede þa JEsus hafde lyktad þessa sijna Rædu/ ad Foolked furdade hans Kienning/ þviad han predikade volldugleg/ og eige lyka sem hiner Skriftlærdu.

XIII Capitule.

Um Lækning eins Spitelsks Mans/ er skiede epter endada þessa Predikun / Item um Lækning Ploons Hundradshøfding tans i Capernaum/ og Uppvakning Sonar Ekiunnar af Naim.

Matth: 8. Luc. 7.

EN [c]Þa han̄ hafde lyktad sijna Rædu fyrer Folkenu/ [a] gieck hn̄ ofan̄ af Fiallenu/og margt Folk fylgde hønum epter. Og sia ad Lijkþ

þrar Madur kom/ tilbad hn̄ og sagde/ Herra/ ef þu villt þa kantu vel ad Hreinsa mig. Og

 Jesus

JEsus wtrietti syna Hønd/snart hañ og sagde
Eg vil/vertu Hreirn/ og jafnsnart vard hañ
af sinne Lykþrá hreirn. Og Jesus sagde til
hañs/ Siá til/seig þad ei neinum/ helldur far
þu og syn þig Kieñemañenum/ z offra þa Gáf
fu/er Moyses baud/til Vitnisburdar yfer þm.
[c] OG JEsus gieck til Capernaum/enn Þion
eins Hundradshøfdingia lá Daudsiukur/
huør ed hønum var miøg giedfelldur/ og er hñ
heyrde af JEsu/sende hñ þa ellstu af Gyding
um til hañs/og bad hañ ad koma/ og giøra siñ
Þioon heilbrygdañ. Eñ er þeir komu til Jesu
bádu þeir hañ kostgiæfelega/og søgdu/ Verdur
er hañ þess/ad þu veiter hønum þad/ þviad hñ
elskar vora Þiood/og hefur uppbygdt fyrer oss
vort Samkunduhws / Þa gieck Jesus med þm
þadañ/ Og þa er hañ var nu ei langt fra Hws
enu/ sende Høfudsmadureñ Vine til hañs/ og
liet seigia hønum/ O Herra þiá þig ei / þviad
eg em ei verdur ad þu gánger under mitt Þak.
Þar fyrer hef eg og eige reiknad sialfann mig
Verdugañ til þyn ad koma. Helldur mæll þu
eitt Ord/ og verdur miñ Þioon heill.

[a] Enn þa JEsus gieck jñ i Capernaum/
kom Høfudsmadureñ til hañs/ bidiande hañ og
sagde/ Þioon miñ liggur heima/og er Iktsiuk
ur og kvelst kunglega. Jesus sagde til hañs/eg
vil koma og lækna hañ/ Høfudsmadureñ svar
ade og sagde/Herra/ eg em ei Verdugur ad þu
gánger under mitt Þak / Helldur seig þu eitt
Ord / og mun miñ Þioon heilbrygdur verda/
þvi

lē, þvi eg em Madur Yꝼervalldenu undergiefꝼ
ein/ hafandi under mier Strydsmeñ/ og nær eg
seige þessum far / þa fer hañ / og ødrum kom/
þa kiemur hañ / og Þioon mynum giør þetta /
og þa giører hañ þad. Þa JEsus heyrde þet-
ta/ undradest hañ [c] yfer hønum/ snerest vid
[k] og sagde til Foolksins er hønum epterfylgde
[a] Sañlega [k] seige eg ydur / slyka Trw hefe
eg ei funded i Jsrael. [a] Eñ eg seige ydr/ad
marger munu koma af Austre og Vestre/ og sit
ia til Bords med Abraham Jsaach og Jacob
i Himnarýke. Enn Rýkesins Børn munu ver
da wtrekeñ i hin ytre Myrkur / þar vera mun
Oop og Tañagnystran. Og JEsus sagde til
Høfudsmañsins/ gack hiedañ / verde þier epter
þvi sem þu Truer. Og hañs Þioon vard heill
a þeirre sømu Stundu.

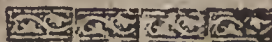
[c] Enn er þeir sem voru wtsender/ komu apt-
ur til Hussens/ fundu þeir þañ Þioon er siukur
hafde vered/ Heilbrygdañ.

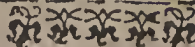
[ ] OG þad skiede epter þad/ad hañ gieck i ei-
na Borg sem hiet Naim/ & marger hañs
Lærersveinar fylgdu hønum og Fiølde Foolks.
Enn er hañ nalægdest Borgarhlided/ Sia/ þa
var framlideñ Madur boreñ wt/ einka Sonur
sinnar Moodur/ og hun var Ekkia. Og mikell
Borgarmugur gieck wt med henne. Og er DR-
OTTenn leit hana / hrærdest hann Myskunar
þar yfer/ og sagde til hennar/ Gret þu ei. Og

hann gieck þar ad/ og Ahrærde Børurnar/en þeir ed bæru stoodu vid / og hann sagde Ungmenne/eg seige þier/rijs upp. Og sa resste sig upp er framliden var/ og took ad mæla:

og hann gaf hann hans Moodur. Enn yfer alla þa kom Otte/ lofudu Gud og søgdu/ Spamaal ur mykell er a medal vor upprisenn / og Gud hefur vitiad sijns Lyds. Og þesse Saga barst wt af hönum um allt Juda land/ og um øll kryng umliggiande Lønd.

XIV Capitule.

Vm Sendeboð Johañis wr Myrkvastof unne til Christum/ og Svar Christi þar uppa. Item loflegur Vitnis burdur Christi um Johañem.

Matth. 11. Luc. 7.

ALlt þetta [c] kunngiordu Johañi hanns Lærersveinar. [a] Enn þa Johañes heyrde i Bøndunum Verk enn Christi/ [c] kallade hañ tvo af

synū lærersveinū til syn/ [f] z sende þa vt til Jesū/ z liet seigia hønū. Ertu sa er koma skal eda eigum vier ad vænta nockurs añars? [e] Ek

er þeir Men̄ komu til han̄s/sǫgdu þeir/Johan̄
es Skijrare sende ockur til þijn/og liet seigia þ
er/ertu sa sem koma mun/ edur eigum vær ann
ars ad bijda? En̄ a þeirre sǫmu Stundu lęk
nade han̄ marga af Sootttum synum og Mein
um/og af illum Aundum/ og mǫrgum Blindū
gaf hn̄ Syn. [f] Og JEsus svarade og sagde
til þeirra/ Farid þid og kun̄gisred Johan̄e hv
ed þier hafed sied og heyrdt/ þad Blinder sia/
Hallter ganga/ Lijkþraer Hreinsast / Dauffer
faa Heyrn/ Dauder Vpprijsa/ Fatækum bodast
Evangelium̄/z sæll er sa sm̄ ei Hneyxlast a mier.

[f] EN̄ er Sendebodar Johan̄is voru burt
geingner/ hoof JEsus ad seigia Foolk
enu af Johan̄e/ Hvad foorut þier wt i Eydemꝯ
rk ad sia? Eda villdud þier sia Reyr af Vin
de skiekenn? Eda hvad erud þier w:geingner ad
sia? Villdud þier sia mann i miukum Klædum?
Siaed / [a] þeir ed minkan̄ Klædnad ha
fa [e] og i dijrmætum Klædum og Vellystingum
lifa/ [f] eru i Konganna Hwsum. Eda Hvad
erud þier wtfarner ad sia? Villdud þier sia
eirn Spaman̄? Enn eg seige ydur þan̄ er mey
re er enn Spaman̄/ þviad han̄ er sa / af huørt
um skrifad er/ Sia/eg sende mit Eingel fyr
er þijnu Auglite/sa ed tilreida skal þin̄ Veg fy
rer þier. [a] San̄lega seige eg ydur/ a medal
allra þeirra sem af Konu eru fædder/ [e] er ei
ngen̄ Spamadr [a] uppkomen̄/ sa meire sie enn
Johan̄es Skijrare/ [f] enn sa minne er i Himna
rijke er hønum meyre. [a] Enn i fra Døgum
Johan̄is/og allt til þessu er komed/þoler Him

naryke Offureste / & þeir sem Offurefled giøra/
hremā þad til syn/ Þriad aller Spaamen̄ & Løg
maaled Spaadu til Johan̄em/ og ef þier villed
þad medtaka/ þa er han̄ Elias/ sa er koma skal/
Huør Eyru hefur ad heyra/ hn̄ heyre. [c] Og
allt þad Foolk er tilheyrde/ og lyka Tollheimtu
menn riettlætte Gud/ & lietu skyra sig med Sky
rn Johan̄is / Enn Phariseí og Løgspekingar
forsmaadu Guds Raad i moote sialfum sier/ sem
lietu eige skyrast af hønum.

[c] Enn Drotten̄ sagde / [f] vid hvad skal eg
jafna Mønum þessarar Kinslóodar? [c] Huø
riu eru þeir lyker? [f] Børnum þeim eru þeir
lyker sem sitia a Torge/ & hroopa [a] til sinna
Stallbrædra [c] huør til an̄ara [f] seigiande/
Vær høfum fyrer ydur i Pypur blaased/ og þier
villdud eige dansa/ vær kuldum ydur vorar
Rauner/ og þier villdud eige græta/ Þriad Jo
han̄es Skyrare kom / at eige Braud nie drack
Vyn/ þo seige þier/ hann hefur Diøful/ Mann
sins Son er komen̄/ etur og dreckur/ og þier seig
ed/ Siaed sa Madur er eirn Etare og Vyndry
ckiu Madur/ Vinur Tollheimtuman̄a og Ber
syndugra / og Speken̄ hlytur so ad riettlætast/
af [c] Ollum [f] synum Børnum.

[a] ÞA took han̄ til ad ævyta þær Borger / i huørium giørd voru flest hans Kraptaverk / þad þær høfdu ei betrad sig. Vei þier Chorazin. Vei þier Bethsaida / þviad ef i Tyro og Sidon hefde giørst soddan Kraptaverk/ sem hia ydur hafa giørdst/ hefdud þier fyrer

 løngu

løngu i Sek og Ausku/ Ydrau giørt. En þo seige eg ydur/ad Tyro og Sidon mun bærilegt ra vera a Deige Doomsins/ helldur enn ydur. Og þu Capernaum sem allt til Himens ert upp hafen/ munt nidur þryckiast allt til Helvijtis. Þviad ef i Sodoma hefdu þau Kraptaverk giørst/ sem hia þier hafa giørd vered / þa stæde hun en i Dag. En þo seige eg ydur þad/ ad bæ relegra mun vera Lande Sodoma a Doo madeige enn þier.

XV Capitule.

Packargiørd Christi þyrer Auglijsing Evangelij/ hñs huggunarsama Tilbod/ & Aplausn þeirrar Bersyndugu Konunnar i Hwse Sim onis Phariseara.

Matth: 11. Luc: 7.

A Sama (a) Tijma andsvarade JEsus og sagde. Eg prijsa þig Fader og Herra Himens og Jardar / ad þu duldet þetta þyrer Spekingum og Forvitringum / og openbe adet þad Vngbornum. Ad sonu Fader þvi ad so var þad þægt þyrer þier. Aller Hlut er eru mier i Walld giefner/af mijnū Fodur/og eingeñ kieñer Soneñ nema Faderenn/ og eing.

og eingeñ kieñer Fødureñ nema Sonurenn/ og hvørium ad Sonureñ vill þad opeñbera.

Komed til mijn aller þier sem ervided/ og Þunga erud hladner/eg vil Endurnæra ydur. Taked a ydur mitt Ok/ og læred af mier/ þvi eg em hoogvær / og af Hiarta lijtelæt-ur/ z munud þier Hvijld finna Sælum ydrum. Þviad mitt Ok er sætt/og mijn Byrde er liett

[c] EN einn af Phariseis bad hañ ad hann æte med hønum/ og hañ gieck iñ i Pharisearans Hws/og settest til Bords. Og siaa/ ad Kona var su i Borgeñe/ ad Bersyndug var/og er hun visse ad JEsus sat til Bords i Pharisearans Hwse/ hafde hun þangad Alabastur m z Salve. Og for a Bake til Foota hañs/ z græt/ og took ad væta hañs Fætur med Tarum/ og ad þurka þa med sijnu Høfudhare/ z kyste a hañs Fætur/og smurde þær med Salve. En þa sa Phariseus sa þad/ sem hønum baud iñ/ mællte hañ med sier og sagde/ ef ad þesse være Spamadur/ þa visse hañ hvør og hvilijk være su Kona er a hønum tekur/ þviad hun er ein Bersyndug Kona. JEsus svarade og sagde til hañs/Simon/ eg hefe nockud ad segia þier/ enn hañ sagde/ seig þu Meystare. Tveir Skulldamenn voru nockurs Okurmanns / einn var hønum skylldugur fimmhundrud Peninga / enn annar fimmtyger. Og er þeir høfdu ei ad gial-

allda/ gaf hañ þeim þad upp bꜳdum / seig nu huꜳr þeirra mun elska hañ meir? Simon svarade og sagde/ eg meina ad sa sem hañ gaf meyra upp/ Eñ hañ sagde til hañs/ þad wtskurdad er þu riett. Og hañ snere sier til Kvinnuñar og sagde til Simonar / sier þu þessa Konu? Eg gieck iñ i þitt Hws / og þu gafst mier eige Vatn handa mynum Footum/ enn þesse vætte mynar Fætur med Tꜳrum / og þurkade med sinu Hꜳfudhꜳre. Koss gafstu mier engrann/ enn þesse/ sydañ hun gieck hier jnn / hefur hun eige linnt ad kyssa mynar Fætur. Mitt Hꜳfud smurder þu eige Vidsmiøre / enn þesse smurde mynar Fætur med Salve. Fyrer þad seige eg þier/ ad heñe fyrergiefast margar Synder/ þui ad hun elskade myked/ enn þeim sem minna fyrergiefst / hañ elskar minur. Og hañ sagde til hennar/ þier eru þynar Synder fyrergiefnar. Þa tooku þeir til/ sem vid Borded sꜳtu hia hønum og søgdu med sialfum sier / Huer er þesse sa er fyrergiefr Syndernar? Enn hañ sagde til Konunnar/ þyn Trw giørde þig Hoolpna/ far i Fride.

XVI Capitule.

Um Yferferd Christi i gegnum Borger og Kauptun/ z hañs Apturkomu til Capernaum i sitt Hws/ hvar hañ wtrak Diøful þañ er Blindur var og Mꜳllaus/ Item um þa Rꜳdu er þar wt af reis.

Matth: 12. Marc. 3. Luc: 8.

G [c] Þad skiede epter þad han þe
rdadest i gegnum Borger og Kaup
tun/ predikande og bodande Evan
gelium af Gudsʀyke/og þeir tolf
med hønum/ Og nockrar þær Kon
ur sem han hafde grædt af ohreinum Aundum/
og Sootterþerlu/ sem var MAria su er hiet
Magdalena/ þra hujørre ad sio Diøflar høfdu
utfared. Og Johaña Hwstrw Chusa Forsio
onar Mañs Herodis/og Susaña/ z margar ad
rar þær hønum veittu af synum Eignum. [b]
Og þa er þeir komu til Herbergis / kom Foolk
ed eñ samañ aptr/ so ad þeir gaatu eige matust
fyrer þvi. [a] Þa var til hañs hafdur Diøf

uloodur Madur/ sa er Blindur var og Maall
laus/ og hañ læknade hañ/ so ad hiñ Blinde og
Dumbe talade og sa/ Og allt Foolked ottadest
og sag

og sagde/ er þesse ei Sonur Davids? Enn er Phariseí heyrdu þad/ sögdu þeir/ eige rekur þes se Diöful wt ödruvijs nema fyrer Belzebub Diöfla Hösdingia. [b] Og þa er þeir heyrdu þad/ sem med hönum voru/ geingu þeir wt og villdu hamla hönum/ þviad þeir sögdu ad hann munde ganga af Vitenu. Enn hiner Skrift lærdu sem ofan fra Jerusalem voru komner/ sögdu/ han hefur Belzebub/og fyrer Diöfla Höfdingia þa rekur han Diöfla wt.

EN [a] JEsus fornam þeirra Hugrenn[ingar]. [b] Og ad þeim samankölludum / sagde hann i Epterlijkingum til þeirra/ Huornenn kan eirn Sathan annan wtreked? [c] Huort Rijke sem i sialfu sier er sundurþyckt mun eyd ast/ og huor su Borg/edur Hws sem i sialfu sier er sundurþyck kan ei staded. Ef eirn Sathan rekur annan wt/þa er han sundur þyckur moote sialfum sier/og kan hans Rijke þa ei staded/ [b] helldur er bad wtgiordt um han. [a] Og ef eg wtrek Diöfla fyrer Bel zebub/ fyrer huorn verda þeir þa af ydrum Börnum wtrekner? Af þui verda þeir og ydrer Doomendur. Enn ef eg wtrek Diöfla med Guds Anda/þa er Guds Rijke til ydar komed. [e] Edur huornen kan nockur inngeinged i hins Offluga Hws/ og hans Bws-

blutum

hlutū i burt rændt/utan so sie hñ binde tad ur hiñ Vfsluga/og ræne sijdañ hañs Hws.

[a] Huor hañ er eige med mier/sa er a moote mier/og huor eige med mier safnar/sa sund urdreifer. Fyrer þvi seige eg ydur [b] Sañ lega/ [c] ad allar Synder fyrergiefast Mañ anna Børnum/og eirneñ Gudlastaner/ þær þeir lasta Gud med. Eñ sa er lastar Heilag añ Anda/ hañ hefur øngva Fyrergiefning [a] Og huor hañ talar nockud i moote Mañ sins Syne/ hønum mun fyrergiefast. Enn huør ed talar nockud a moote heilogum Anda/hønum mun huørke fyrergiefast i þessum Heime nie ødrum [b] ad eilyfu/helldur verd ur hañ sekur eilyfs Dooms/ þvi þeir søgdu hañ hefur øhreinañ Anda. [a] Añad huort setied gott Trie og mun Avøxturen goodur ellegar setied vondt Trie/og mun Avøxtur enn vondur/ þviad af Avextenum þeckest Tried. Þier Nødrukyn/ Huornen meiged þi er gott mæla / a medañ þier erud vonder? Þad sem Hiartad er fullt af / þad flytur tut af Muñenum. Goodur Madur fram fli tur gott af goodum Siood syns Hiarta/ eñ vondur Madur af vondum Siood syns Hia

rta fram

atta þrainglitur vondt. Enn eg seige ydur/ ad hvøriu þvi þarfleingu Orde/ sem Menner tala/ munu þeir Reikningskap giora a ydsta Doome. Ad þijnu Ordu mu̅tu rjettlatast/ og ad þijnu Ordu mu̅tu fordæmast.

Þa svørudu nockrer wr af Skriftlærdum og Phariseis og sǫgdu/ Meystare/ vier villdum Teikn af þier sia. Hann svarade og sagde til þeirra/ Þessa vonda og hoorunar sama Slecte leitar Teikns / og þvi mun ei Teikn gefast/ nema Teikn Jona Spamanns. Þviad so sem Jonas var i Kvide Hvalsins þria Daga og þriar Nætur/ so mun Mannsins Son vera midt i Jordu/ þria Daga og þriar Nætur. Menn Ninive Borgar munu uppriisa a efsta Doome/ med þessare Kynslod/ og munu hana fordæma/ þviad þeir giordu Yoran epter Predikun Jone. Og sia/ hier er meire en̅ Jonas. Drottningin af Sudre mun uppriisa a efsta Doome med þessare Kynslood / og mun hana fordæma/ þviad hun kom af Endemorkum Jardar/ ad heyra Speke Salomonis. Og sia/ hier er meire en̅ Salomon. Nær ohreinn Ande er farenn wt af Mannenum/ reikar hann um̅ þur-

ra Stade

ta Stade/leitande Hvÿldar/ og fiñur eige.
Þa seiger hann/ aptur vil eg snwa i mitt
Hws/þadañ eg vt foor/ og nær hañ kiemur
fiñur hñ þad toomt/ soopad og prÿdad. Þa
fer hañ burt og tekur sier adra Anda med si
er/ þeir ed verre eru eñ sialfur hañ / og nær
þr eru innkomner/byggia þeir þar/ & verdur
þa þess Mañs sijdara verra þvi hinu fyrra.
So mun og skie þessa vonda Kinslood.

SEm hañ var enn þetta ad tala til Foolksi-
ns/ siaa/ [c] ad Mooder hñs og Brædur ge
ingu fram ad/ [a] stoodu fyrer vtañ og villdu
tala vid hañ/ [c] eñ kuñu ecke ad komast til hñs
fyrer Folkenu/ [b] sendu (þvi)til hans kallan
de a hañ / og Foolked sat kryngum hñ/ [c] og
hønum var þad undervÿssad / Mooder þÿn og
Brædur þÿner standa þar [h] wte [b] spyria ad
þier [c] og vilia sia þig [a] og tala vid þig. [h]
Eñ hñ svarade og sagde til þeirra/ [e] Huer er
mÿn Mooder / og huørier eru mÿner Brædur?
[b] Þa leit hañ um̃ sig til Lærersueinanna er sa
tu i kryngum hañ [a] og riettte wt sÿna Hønd yf
er sÿna Lærersueina og sagde / Siaed / þar er
mÿn Mooder og mÿner Brædur/ þviad huør hñ
giörer Vilia mÿns Fødurs sem a Himnum er/
[c] og þeir ed Guds Ord heyra og giøra/
[h] þeru mÿn Mooder/mÿn Syster
og miñ Brooder.

XVII Capitule.

Su merkelega Predikun Christi sem hann framsette vid Siaafarsijduna af Skipenu havande inne ad hallda Epterlijkingar. 1 Af Saadenu sem fiell i fernslags Jørd. 2 Af þvi er sialfkrafa Ooxe. 3 Um Illgresed. 4 Um Mustardskorned. 5 Um Surdeiged.

Matth. 13. Marc. 4. Luc. 8.

A Þeim [a] sama Deige/ gieck JEsus wt af Hwsenu z sette sig nidur vid Siooenn. [c] En þa er margt Foolk var samannkomed / og þeir skundudu til hans wr Stødunum/ [b] took hann enn aptur til ad kienna þeim vid Siooenn. [c] Þar safnadest samann margt Foolk til hans / so ad hann vard ad stijga a Skip og sat [b] a Sioonum/ [c] og allt Folked stood þar a Lande vid Siooenn [a] i Fiøre unne/og hann talade til þeirra [b] og Predikade leinge fyrer þeim i Epterlijkingum/ z i sinne predikun þa sagde hann til þeirra [c] i eirne Epterlijkingu. [b] Heyred til/

[a] Eirn Saadmadur gieck wt ad saa [c] sijnu Saade/ [b] og þad vard [a] i þvi hann saade/ ad sumt fiell utann hia Veigenum /

[c] og vard boottroded [1] og þa komu Fuglar Himens og atu þad upp. Enn sumt þiell i grijtt Akurlende/ [b] þar þad hafde ecke mi fla Jord/ og ran þliootlega upp / þviad þad

hafde ongva Jardardypt/ [e] og þa er Sool en gieck upp/ skrælldest þad [f] og visnade/ [c] af þvi þad hafde ecke Root nie Vokva. [1] Og sumt þiell a medal Þyrna/ og Þyrnen spruttu upp med og kiæfdu þad / [b] og þad bærde ongvan Avoxt/ [1] og sumt þiell i gooda Jord og bærde Avoxt / [b] uppvoox og þriooþgadest/ [c] og sumt bærde þryttugþalldan/ og anad sextugþalldan/ og sumt [1]

hundradfalldan Avöxt. [c] Þa hann talade þetta, kallade hañ z sagde til þeirra, [t] Hvör er hañ hefur Eyru ad heyra sa heyre.

[b] OG þa hañ var einsamall, [a] geingu hñs Læresveinar til hañs og sögdu / Fyrer hvi talar þu til þeirra i Epterlijkingum? [5] Og þeir sem hia hönū voru med þeim tolf / spurdu hñ ad þessare Epterlijkingu / [c] hvör hun være. [1] Eñ hñ [a] svarade [1] z sagde til þeirra. Ydur er þad gieſed ad vita Leyndardooma Himmarijkis / [c] enn hinum [c] ödrum [h] sem þar eru fyrer utañ [a] er þad eige giefed / helldur [b] skier þad allt [h] i Epterlijkingum / so ad þeir siaande [b] siae þad / [h] og skinie þo eige / og heyrande [b] heyre þad / [h] og underſtande þo eige. [5] So þeir snwest ecke / þad þeirra Synder eitt sin mætti fyrergiefast / [a] þvi hvor hañ hefur / hönum mun giefast so hañ gnoog hafe / enn sa sem ei hefur / af hönum mun og takast þad hañ hefur. Fyrer þvi þa tala eg til þeirra i Epterlijkingum / þviad med siaande Augum siaa þeir eige / og med heyrande Eyrum þa heyra þeir eige / þviad þeir skilia þad ei. Og a þeim mun uppfyllast Spaadoomur Esaiæ / er seiger / med Eyrunum munud þier

heyra

heyra/ og mūud pier þ ei skilia/ og mŭ sionȥoe Augū munud pier sia/ og ei skyna/ Þvi ad þessa Foolks hiarta er forhardnad/ og þe irra Eyru eru þunghend/og þeirra Augu samanlykiast / so ad þeir eigi einusiñe med Augunum sioe / og med Eyrunum heyre/ nie med Hiartanu skilie til ad leidrietta sig so ad eg hialpe þeim.

Enn sæl eru ydar Augu/ þad þau sia/ og ydar Eyru þad þau heyra. Sañarlega seige eg ydur/ad marger Spameñ og Rietl lœter/þystust ad sia hvad þier siaed/og haþa þad ecke sied/ og ad heyra hvad þier heyred og haþa þad eige heyrdt.

[b] Og hañ sagde til þeirra/ kuñe þier ecke ad skilia þessa epterlyking? Hvorneñ munud þier þa kuña ad skilia hinar allar? [a] Aþ þui heyred Eþterlykinguna um Sadmañeñ/ [c] þui þetta er Eþterlykingeñ. [b] Sad madureñ sæer Ordenu/ [c] Sæded er Guds Ord/ [h] eñ þesser eru þeir sem utañ hia Veigenum eru/ huar Orded verdur sad [c] sem heyra þad/ [b] og þa þeir haþa heyrt þad/[h] kiemur Dioþulleñ [b] strax [c] eptera [h] og eimur burt Orded þad sad var i þeirs

ra Hiørtu/[c] ſuo þeir true eige og verde ho-
olpner/ [a] (þui) þa er nockur heyrer Orded
Rykeſins og underſtendur þad ej / kiemur
hiñ vonde og hripſar burt huad ſæd er i hŷns
Hiarta. [a] Eñ þad ſem i grytta Jord fiell
[c] a Helluñe eru þeir [1] ſem medtaka Or-
ded ſtrax med Fagnade þa þeir heyra þad/
enn hafa ønguva Root i ſier/ [c] helldur hall
da þeir vid [c] og trua [1] um ſtundarſa-
ker/ [c] eñ nær Hrellingar og Ofsookner he-
fiaſt fyrer Ordſins Saker / hneixlaſt þeir
ſafuſkioott [c] og falla fra a Freiſtingar
Tijmanum. [1] Eñ þad ſem var ſæd og fiell
a medal Þyrna / eru þeir ſem heyra Orded
[c] og velkiaſt i Sorgum Audæfum og Vel-
lyſtingum þeſſa Heims/ og [c] Ahiggia þeſ-
ſarar veralldar/ ꝛ Svikſeme Rijkedæmeſins/
[b] og adrar fleire Gyrnder iñgangande [1]
kiefia Orded/ ſo þad blijfur an Avaxtar/
[c] og þeir færa ønguañ Avøxt. [1] Eñ þad
ſem i gooda Jørd fiell/ eru þeir ſem heyra
Orded/ [b] medtaka þad [c] ꝛ hallda þui i
goodu ſidſømu Hiarta/ [a] underſtanda þad
[1] og færa Avøxt [c] i þolennmæde/ [c]
ſumer Þrytugfalldañ/ſumer ſextugfalldañ/
ſumer

ſumer hundradfalldañ. [b] Og hañ ſagde til þeirra/ kueikeſt nockud Lioóſed til þeſſ ad þad ſetieſt under Mæleaſk Bord edur Beck? Aungvaneigeñ / [h] Helldur ſetur hañ þad i Kierta halldeñ [c] ſo þeir ſm̄ þar iñgánga ſiae Lioóſed / [h] þvi eckert er ſo huled ad eige verde opiñbert / og eckert ſo leẏ nt ad þad eige kuñgioreſt og kome i lioos / [b] huer hañ heſur Eẏru ad heẏra ſa heẏre. Og hañ ſagde til þeirra/ ſẏrer þui giæted ad/ [b] huad [c] og huorneñ [h] þier heẏred/ [b] med þeim Mæler er þier mæled vt / þa mæleſt ẏdur iñ/ og ẏdur ſem þetta heẏrad ſkal vid aukaſt/ [h] þuiad þeim er heſur hønum mun gieſaſt/ og huar hellſt eckert heſur ſra hønum mun burttakaſt eirneñ þad hañ meinar ſig haſa.

[b] Og hañ ſagde/ Guds Rijke er ſo vared ſem þa Madur kaſtar Fræe i Jordena / og ſoſnar/ og hañ ſtendur upp Nott og Dag/ eñ Fræed grær og vex vpp/ ſo ad hañ veit eige/ þuiad Jordeñ ſærer aſ ſier ſialſſre/ i ſẏrſtu Graſed/ þar næſt Axed/ og ſo þar næſt fullt Hueite i Axenu/ og er þad heſur ſramleids Avorteñ / þa ſender hañ ſtrax Kornſigdena/ þuiad

na / þuiad Kornskurdar Tymenn er þa.
(a) Adra Epterlijking lagde hañ þeim fyrer og sagde / Himnarijke er lijkt þeim Manne / sa er sæde goodu Sæde i Akur siñ. Enn þa Meñ svaþu / kom hañs Ovinur z sæde Illgrese i bland Hueitesins / og foor i burt. Eñ er Sæded spratt upp og bar Avoxt / þa auglystest og Illgresed. Þa geingu Þienarar ner til Hußhoodursens z sogdu / Herra / sæder þu ej goodu Sæde i Akur þiñ / huadañ kiemur honum þa Illgresed? Hañ sagde til

þeirra / þad hefur Fiandmadureñ giort / þa sogdu Þienararner / villtu ad vær forum og utlesum þad? Hañ sagde nei / so ad þier upprsted ecke hueited under eins nær þier utlesed Ill=

sed Illgresed. Læted huortueggia vaxa asamt til Kornskurdar / og a Kornskieru Tijma skal eg seigia, til Kornskurdar Mañanna / lesed fyrst Illgresed samañ / og binded pad i Bindine til breñslu / eñ Hveitenu samañsaf ned i mijna Kornhlødu.

[a] Adra epterlijking lagde hñ fram fyrer pa [c] og sagde. [b] Huøriu skulum vier jafna Guds Rijke / edur vid huoriar Epterlijkingar viliū vier pvi samanlijkia? [a] Himnarijke er lijkt [c] einu Mustards-Korne pad eitn Madur toot og sæde i Akur siñ / hvad ed miñst er af ølra Sæda [b] a Jørdunne / pa pvi verdur i Jørd sæd / enn pa pvi er sæd / vex pad upp / [c] og er øllum Kaalgrøsum stærra / [a] verdr eitt Trie [b] og fær mikla Kvistu [c] so ad fuglar Himens kōa & kuña ad byggia ūder pess [a] Kvistū & [b] Skugga.

[a] Eina adra Epterlijking talade hñ til peirra. Lijkt er Himnarijke Surdeige / pad ein Kona tok og blandade vid prim Mælera Miøls / par til pad syrdest allt i giegn.

PEtta allt talade Jesus i Epterlijkingum til Foolksins / [b] og i slijkum mørgum Epterlijkingum kiende hañ peim Orded / epter pvi se[…] peir pad heyrdt gætu / [a] og fyrer utañ Epte[…]

lyktingar talade hñ ecke til þeirra/[b]eñ fierdeilis
þa lagde hñ þad allt wt þyrer synū Lærisvein-
um/[a] so ad uppþylltest þad sagt er þyrer Spa-
mannenn/þañ er seiger/ miñ Muñ vil eg uppl-
ukai Epterlykingum/og heimuglega Hlute nuun
eg wtmæla þra Upphaþe Veralldar.

XVIII Capitule.

Utlegging Epterlykingarennar um Illgresed/Item adrar Epterlykingar. 1. Um þañ þoolgna Fiesiood. 2. Um Perlluna. 3 Um Neted.

Matth. 13.

DA liet JESus Foolked þra sier þara/ og kom heim/og hañs Lærisveinar geingu til hañs/z sögdu/wt þyd þu oss þa Epterlyking / um Illgresed a Akrenum. Hañ svarade og sagde til þeirra/hañ sem sæer goodu Sæde er Mañsins Sonur. Eñ Akureñ er Heimureñ/gooda Sæded eru Rykesins Børn/enn Illgresed eru Børn þess vonda. Ovinureñ sa þeim sæde er Dioþulleñ/ eñ Kornskiertiimeñ er Ending Veralldar/ Kornskurdar-Meñerner eru Einglarner/ Þvi lyka sem nu erdur Illgresed wtlesed/og i Ellde brent/ o mun og skie i Endo þessarar Veralldar.

Mannsins Son mun vtsenda sijna Eingla/
og þeir munu samansafna vr hans Rijke oll
um Hneyxlunum/og þeim er Rangindè giø
ra. Og þeir munu kasta þm̃ i Elldsins Ofn
þar mun vera Grætur og Tannagnijstran.
Enn þa munu Riettlæter lioma sem Sool
i Rijke Fodurs þeirra. Huor Eyru hefur
ad heyra/ sa heyre.

ENN aptur þa er Himnarijke lijkt einum
foolgnū Fiesiood ä Akre/huern ed Mad
ur fann og falde hann/ og af þeim Fagnade
sem hann hafde yfer honum/ gieck hann burt/
og sellde allt hvad hn̄ hafde/ og keypte hann
sama Akur.

OG enn aptur er Himnarijke lykt þeim Kau
pmanne / er ad goodum Perlum leitade.
Og þa hann fann eina forkostulega Perlu/
foor hann og sellde allt hvad hann hafde/ og
keypte þa somu.

Og enn aptur er Himnarijke lijkt Nete þui
sem i Sioo var kastad/ med huoriu/ af
ollu Fiskakyne dreiged verdur. Enn nær þad
er fullt/draga þeir þad i Fioruna/sitia sijd
ann og samanlesa hina goodu i Kierolld /
enn vondum kasta þeir vt. So mun og skie
i Enda

i Enda Veralldar/ ad Einglar munu utfa-
ra/ & hina Vondu fra Rietlætum skilia/
Og þeim munu þeir kasta i Elldsins Ofn/
hvar vera mun Oop og Tannagnistran. Og
JEsus sagde til þeirra/ hafed þier allt þet-
ta understaded? Þeir sogdu/ ia Herra. Þa
sagde hann. Fyrer þvi huør sa Skriftlærdur
sem til Himnarijkis mentadur er/ hann lijkest
þeim Hwsbodur sem frambar af sijnum Fiar-
siood nytt og gamallt.

XIX Capitule.

Vm Reisuna Christi i Land þeirra Ga-darenorum edur Gergesenorum/ og hvad þar giørdest.

Matth: 13 & 8. Marc. 4 & 5. Luc. 8.

O[g] [a] þad skiede þa JESUS
hafde endad þessar Eptterlijkingar/
ad hann gieck þadan/ [c] og sama Da-
gs ad Kuølldi þa sagde hann til sinna
Lærefveina/ Førum vier hier yfer um
[a] Og er JESUS leit margt Foolk i kring
um sig / baud hann þeim ad þeir fære yferum
hinu meigenn Siofarens / og eirn Skriftlærdur
gieck ad & sagde til hans/ Meystare eg vil fylgia
þier hvort þu fer/ JEsus sagde til hans/ Re-
far hafa Holur/ og Fuglar Loptsens Hreidur/

eñ Mañſens Son hefur eige huar hañ ſitt Høf
ud ad hneige. Og eirn añar af hañs Læreſvei
num ſagde til hañs/ Lavardur/ lofa mier fyrſt
ad fara og grefstra Fødur miñ/ JESVS ſag
de til hañs/fylg þu mier epter/ z lát þa Dau
du grefstra ſijna Daudu.

[b] Og þeir forlietu Folked / [e] eñ hañ ſtie
a Skip / og hañs Læreſveinar fylgdu hønum/
[c] þa ſagde hañ til þeirra/ Førum vær yfer um
Siooeñ/og þeir ytu fra Lande/(b) þar voru
og fleyre Skip. (c) Eñ er þeir foru yfer um/
ſofnade hañ/(a) og ſia/ mikell Stormur giør
deſt i Sioonum/ (b) og Huirfilvindur/ ſo Byl
giurnar fiellu yfer þa og (b) Skiped / og þad
fylltest upp/(c) og þeir voru ſtadder i ſtoorum
Voda/ (b) eñ hañ ſialfur var i Skutnum / og
ſvaf a einum Kodda. (f) Læreſveinarner gein
gu til hañs z vøktu hañ upp/ ſeigiande (c) Mey
ſtare/ meyſtare / vær forgaungum/ (b) hyrder
þu ecke um þad ad vier fortynunſt? (a) Herra
hialpe þu oſſ/þa ſagde hañ til þeirra / huad
hrædeſt þier ſo / þier lytiltruader ?

[i] Og hñ reis upp/haſtade a Vindenn z Sioo
enn/[b] og ſagde til Siafarens / þagna þu og
vert hlioodur/og Vindeñ lægde/ [c] og Vatne
bylgiurnar ſefudust/[l] og þar vard Logn myk
ed/ [b] hañ ſagde til þeirra / þvi erud þier ſvo
hrædder/edur Hugrin giegner þad ad þier hafed
øngva Trw? [c] Hvar er ydar Trw? [b] Og þe
ottudust næſta miøg / [a] og Meñerner undrud
uſt [e] ſeigiande ſyn a mille/ [b] huør vid añañ

(a) Huilike

[a] Hvilykur Madur er þessi/[c] þvi hañ bydur
Vinde og Vatne/[i] og þaug hlyda hønum? [h]
Og þeir sigldu og komu til Bygdar Gadaren-
orum/hinumeigeñ Siafareñs/ [c] huør ed ligg-
iafngiegnt Galilea. [h] Og þa hñ stie a Land
[b] af Skipenu/ þa hliop strax i moote hønum
wr Grøfum framlideña Manna / einn besetenn
Madur af ohreinum Anda / (sem var) wr [c]
Borgeñe og haft hafde Diøfla um̃ langañ Tij-
ma/og klæddest eige Føtum/var og eige i Hws-
um/ helldur [b] hafde sitt Hibyle i [h] Daudra
Mañа Grøfum/[b] og eingeñ fieck hañ bunded
og ei med Vidium / þvi hañ hafde opt bunden
vered med Fiøtrum og Vidium/ og hafde Vidi-
iurnar af sier slited/ og Fiøtureñ i sundur brot-
ed/og eingeñ fieck hañ tamed/og allt iafnt Nætt-
ur og Daga var hañ a Fiøllum / og i Daudra
Mañа Grøfum / kallande og lemiande sig med
Grioote. (h) Eñ er hañ leit JEsum(h) alle-
ngdar/hliop hañ þangad/(h) z fiell fram fyr-
er hønum/ kallade upp hærre Røddu og sagde/
Hvad hef eg med þig ad giøra JEsus Sonur
Guds hins hædsta? (c) Eg beide þig / (b) og
sære fyrer Gud/ (h) ad þu kvelier mig ecke/ (c)
þvi hann baud þeim ohreina Anda ad fara wt
af Mañenum / (c) einu hañ hafde um̃ langañ
Tyma hañ kvaled/ hañ var og (sem adur er sa-
gt) bundeñ med Vidium og i Fiøtrum vardveit-
tur/ eñ ad slitnum Bøndunum var hañ rekenn
af Diøflenum/ a Eydemørk. (b) JEsus spur-
de hañ ad og sagde/ Hvørt er Nafn þitt? Hañ

sagde

ſagde/ Legio er nitt heite/ þvi vær erū marger/ (c) hvlad marger Diøflar voru i hañ farner/ (h) og þeir bædu hañ (b) myklega ad hñ ræke þa ei burt wr þeirre Bygd/ (e) og eige ſkipade þeim ad fara i Vnderdiupeñ/ (l)eñ þar vár (a) langt i burt fra þeim/ (b) hia Fiøllunum/ (i) mykel Svynahiørd /h/ a Beit/ b og Diøflarner bædu hñ aller og ſøgdu/ a ef þu rekur oſſ wt/ l þa leif oſſ ad fara i Svynen/ og JEſus leifde þeim þad b ſtrax a z ſagde/fared burt/ b þa foru þeir ohreinu Andar ç Diøflarner i ut af mañenum og hlupu i Svynen / ı og Svynahiørden ſteigde ſier med myklum Þys i Sioo eñ b nær tueim þuſundū/ l z dreckteſt i Vatnenu

c Eñ er þeir ſau þad ſem Hiørdena geimdu huad ſkiede/ b flydu þeir / geingu i burt g z kunngiørdu i Borgena og upp a Landed a allt þetta. Þa geingu þeir ut ad ſia huad ſkied hafde/ og komu til JESV/ og c fundu Mañen af huørium Diøflarner høfdu utfared h ſitiande klæddañ og heilvita c til Foota JESV/ h og þeir urdu hræddér / eñ þeir ſem þad høfdu ſied b ſøgdu þeim huørneñ giørdt hafde vered vid hñ/ ſm af Diøflenū háfde ſeteñ vered/ e huørniñ hñ være ordeñ heilbrygdr/ b z ſo fra Svynunū. Og c allur Mugur Gadarenvrum umliggiande Landa/ ı bædu c ad hañ vike burt fra þeim/ b og fære wr þeirra Lands Alfum/ (c þvi ad þeir voru af myklum Otta halldner. Hañ ſtie þa a Skip og ſnere aptur / b og er hann ſtie a Skip/ took ſa til ad bidia hañ er af Diøf

lønum

Iønum hafde ſeteſt vered/ c og af hugrium þeir høfdu wtfared/ h ad hañ mætte vera hia hønum/ b enn JEſus lofade hønum þad eige/ helldur b liet hañ fra ſier k og ſagde / far heim aptur b i þitt Hws/og til þinna/ k og kuñgiør þeim hvad myken̄ Velgiørning DROTtenn Gud hefur giørde þier b og vered þier lyknſamur/ k og hañ foor þadañ/ predikande c um alla Borgena b og þær tiju Borger / h hvad mykenn Velgiørning ad JEſus hefde hønum giørdt/ b og hvør Madur undradeſt þad.

N B. Matthens ſkrifar ad þeir Diøfulodu ſem mættu Herranum Christo i lande Gergeſenernimma; hafe vered tveir og miøg Olmer, ſo eingen hefde mátt fara um þann Veg. En hier af ſkal eingen ætla, ad Gudſpiallamennerner ſieu ei ſamhlooda, þvi þo ad Marcus og Lucas giete alleinaſta um eirn Diofulodan, þa neita þeir ecke ad þeir hafe fleyre mátt vera i fyrstunne.

XX Capitule.

Um Apturkomu Christi wr Lande Gadarenorum / til Capernaum / og þad Gieſtabod ſem Mattheus giørde hønū i ſynu Hwſe Item um þa Spurning ſem lærefveinar Johañis z Phariſæorum ſettu þar fram/ um Føſtuna.

Matth. 9. Marc: 2. Luc: 5.

Þa

NA [a] stie han a Skip/og foor yfer um aptur/og kom i sijna Borg. [c] Og pad skiede so/ pa JEsus kom aptur/ad Foolked medtook han/og Levi tilbioo mikid Gietstabod i synu Hwse. [c] Og pad giørdest pa han sat til Bords i hans Hwse/[l] ad Marger Tollheimtumenn z Bersynduger/settu sig til Bords med JEsu og hans Læresveinum/ [b] pvi peir voru marger sim fylgdu hønum epter. [l] Og er hiner Skriftlærdu z Phariseí saau pad/[b] ad hn æt med Tollurum z Bersyndugum/[c] møgludu peir vid hans Læresveina og søgdu/[a] Pvi etur [b] og drecker [a] ydar Meystare med Tollheimturum og Syndurum. [l] pa JEsus heyrde pad/[e] svarade han [l] og sagde til peirra/Heylbrygder hafa ecki Læknarans Pørf/ Helldur peir sem kwker eru. [a] Enn fared pier burt / og nemid hvad pad er/at Myskun hefe eg Pocknan z eige at Offre. [l] Eg er komenn ad kalla Synduga til Yfirbotar enn ecke pa Riettlaatu. [b] Enn Johannis og Phariseana Læresveinar føstudu mijøg. [c] Pa komu Johannis Læresveinar til hans [l] og søgdu/ Hvar fyrer føstum vier og Phariseí so mijøg/ [c] z bidiunst fyrer/ [e] enn þijner Læresveinar fasta ei / [c] helldur eta z drecka? [b] JEsus sagde til peirra. Hvørnenn mat Brwdkaups Foolked syrgia [l] og fasta [l] so lenge sim Brwdgumenn er med peim? [c] Pier meiged ecki neyda Brwdkaups Foolked til ad fasta ai medann Bru-

wdgumenn er hia þeim. Eñ þeir Tymar munu koma ad Brwdgumanum mun fra þeim tekt verda/ og þa munu þeir fasta. Og hañ sagde eina Epterlyking til þeirra. Eingeñ setur Bot af nyu Klæde a gamallt Fat/ [e] þvi Boot eñ glidnar fra Fatenu [c] og rifur þad i sundur/og fellur ei vid hid gamla/ [e] & verda Slit eñ þa verre. [i] Og eingenn lætur nytt Vyn i forna Ledurbelge [a] edur Fløskur / [i] annars spreinger Vyned Belgena & þad spilltst/eñ Belgerner skiemast. [f] Helldr skal nytt Vyn lata ꜳ i nya Belge/og mun þa huørtveggia forvarast. [c] So er & eingeñ sm dreckr af hinu gamla ogville strax hid nya/ þviad hañ seiger/ hid gamla er Heilnæmara.

XXI Capitule.

Vm Vppvakning Doottur Jairi/ & Lækning þeirrar Bloodfallssiuku Kvinuñar.

Matth. 9. Marc. 5. Luc. 8.

Sem [a] hann var þetta ad tala vid þa/ [i] Sia/ þa kom [c] Madur sa er Jairus var ad Nafne/ & sa var Samkundubwsseñs Høfdinge. [b] Og þa er hñ sa JESum [i] fiell hañ nidur fyrer Fætur hañs/ [c] og bad hann [b] mykelega/ [c] ad hann kiæme i hañs Hws/ (þviad hñ ætte sier einka Doottur / nær tolf Ara gamla/ & hñ var ad Dauda kom

enn) ad hañ [b] legde sijna Hønd yfer hana/ so
hun yrde Heil og liþde. [a] Og JEsus stood
upp og þylgde hønum epter/ og hañs Lærefvet
nar / [b] margt Foolk þylgde og hønum epter /
[c] og er hañ gieck burt/ þa þreyngde Folked ad
hønum. [1] Og sia/ein Kviña hvør ed Blood
hall haþde haþt i tolþ Aar/ [b] hun haþde og
myked þolad aþ mørgum Læknurum/og kostad
þar til [e] allre siñe Aleigu/ [b] z þ stodade heñe
þo eckert / helldr vesnade heñe myklu meir. Þa

hun heyrde aþ JESu/ kom hun med Foolkenu
a bak til [a] vid hañ / [1] og snerte Falld hañs
Klæda/ [e] þviad hun sagde med sialþre sier/ eþ
eg mætte ad eins snerta hañs Klædnad/ munda
eg Heilbrygd verda/ z jaþnsnart [c] stemdest her
nnar Bloodlat/og [b] uppþurkadest heñar Blo
oodbrunnur/og hun pañ a sijnum Lijkama/ ad

 hun var

hun var heil ordenn af sinne Plaagu. Og JEs-
us fann strax a sialfum sier/ þann Krapt er wt
af hønum giek / og snere sier vid til Foolksins
og sagde/ Huør snart mijn Klæde? [c] Huør er
sa mig snerte? Enn er þeir aller neitudu / [b]
sagde Petur og þeir med hønum voru/ Meyst-
are [b] þu sier ad [h] Foolked þrenger og þia-
er ad þier/ og þu seiger/ Huør snart mig? [c]
JEsus sagde/ einhuør hefur snorted mig/ þui
ad eg kiende Krapt wt af mier geingenn. [b] Og
hann skigndest i kryng epter þeirre er þad hafde giø-
rt. [c] Enn er Konann sa ad þad var eige
hulid/ kom hun hrædd og skialfande/ [b] þui
ad hun vissi hvad henne hafde skied) og fiell fyr-
er hønum nidur/ [c] og kunngiørde hønum fyrer
øllu Foolke/ fyrer huøria Sok er hun hafde hann
snorted/ [b] og sagde hønum allann Sannleik [c]
z huøresu hun hefde j stadsnart Heil ordid. Þa
sagde hann til hennar/ vertu Hughraust mijn Doott-
er/ þijn Trw hefur hialpad þier / far i Fride/
og vert heil af þinne Plaagu. [a] z konann vard
heil a þeirre sømu Stundu.

ÞA [h] hann var enn þetta ad tala komu nock-
rer af Pienurum SamkunduFormannsins z
sogdu/ þijn Dootter er dáuid / Þui omakar þu
Meystarann leingur? [b] Enn JEsus heyrde
strax hvad þar sagdest/ og sagde til Samkundu
Foringians/ [h] Ottast þu eige/ trw þu ad eins/
þa verdur hun Heilbrygd. [b] Og hann liet ønga-
nn fylgia sier/ nema Petrum og Jacobum z
Johannem Brodur Jacobi. Og hann kom j

Samkundu

Samkunduhꝛ́ꝛ́þdinglans Hwꝛs/[c] en þeir grietu allir og syrgdu hana. [a] Og er JESus sa Pijpublæsarana og Pꝛ Foolk sitt/ [b] og þa er þar grietu mióg og æptu/ gieck hañ þangad inn at og sagde til þeirra/ Hvad hulldꝛed þier og syted? [a] Fared brá/ [e] grated eigi/[f] þviad Stulkañ er ecki Dauð / helldur sefur hun. Og þr dæꝛudu hañ/ [c] þviad þr vissu ad hun var læten. [h] Enn hañ rak þa alla wt/ (b) og took med sier Fódur og Modur Barnsins/ og þa er med hónum voru/og gieck þangad inn sem Barned laa. (i) Og hañ took i Hónd Barnsins (c) kallade og sagde/ (b) til hennar/ Talithacumi þad wtleggst/Stulka eg seige þier/ryß upp.(c) Og hennar Ande kom aptur/ (b) og þa strax reis Stulkañ upp og gieck/ Enn hun var toolf Ara gómul. (e) Og heñar Forelldrar urdu (b) ommæranlega ꝛelmꝛ fuller. Og hañ fyrer baud þeim hardlega ad þad skyllde eingeñ vita/ (c) z ad þeir segdu aungvum hvad giórdst hafde. b Hañ skipade og ad gieva heñe ad eta. a Og þetta Rykte barst wt um allt þad Land.

XXII Capitule.

Um Lækning tveggia Blindra/ og eins Diøfulseteńs Mañs sem var Mallaus.

Matth. 9.

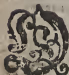

G er JEsus gieck burt þadan þr
ann leingra/ fylgdu hønum epter tve
ir Menn Blinder/ þeir ed kølludu o
søgdu/ æ þu Son Davids myskunna
ockur. Og er hann kom inn i Hwsi
ed/ geingu hiner Blindu til hans. Og JEsus
sagde til þeirra/ trwed þid ad eg kunne ad giøra
yckur þetta? Þa søgdu þeir til hans/ja Herra.
Þa snart hann þeirra Augu/og sagde/ verde yck
ur epter Tru yckar. Og þeirra Augu lukust
vpp. Og JESVS hootade þeim og sagde/sia
ed til ad þad þære ei nockur ad vita. Enn þeir ge
ingu wt/ og wtbreiddu hiis Rigte um allt þad
Land.

Þa þesser voru nu utgeingner/ sia/þa føhrdu
þeir til hans þann mann/ sem Dumbe var og Dio
fuloodur. Og ad wtreknum Dioflenum/ talade
hinn Maallause/og Foolked undradest þad/og sa
gde/alldrei hefur slykt sied vered i Israel. Enn
Phariseí søgdu / hann rekur Dioflana wt fyrer
Diøfla Høfdingiann.

XXIII Cap.

Um Apturkomu Christi i sitt Foostur-land Nazareth.

Matth. 13. Marc. 6.

G [b] hann gieck þadan/ og kom i
sitt Foosturland/ og hans Lærisvei
nar fylgdu hønum epter. Og er
Sabbats dagurenn kom/ þa tok hann
til ad

til ad kienna [a] þeim / [c] i þeirra Samkundu huse. Og marger af þeim sem þad heyrdu / undrudust hans Kienning / og sǫgdu / huadan kiemur hønum slijkt ? [b] Eda huor er su Speke sem hønum er giefen ? Og slijk Kraptaverk er giǫrast fyrer hans Hendur ? [c] Er þetta ecke [b] eirn Triesmidur / [a] Timbursmidsens Son ? Heiter hans Mooder ecke Maria ? Og Bræbur hans Jacob og Joses / Simon og Judas ? Og hans Systur / eru þær ei allar hier hia oss ? Nu adan kiemur þessum þa allt þetta ? [c] Og þeir hneixludust at hønum. En JESUS sagde til þeirra / eirn Spamadur er huorge i minne Virdingu / en at synu Foosturlande [b] og hia synum Ættmøñum / [a] og i synu eigen Huse. [b] Hann giecl þar og ecke neitt Kraptaverk giǫrdt / [a] fyrer saker Vantruar þeirra / [b] nema yfer þaa eina Siuka / þa lagde hann Hendur / og læknade þa. Og hann undradest þeirra Vantru.

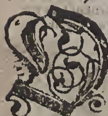
IV Partur.

Hlioodar um þad er vidbar a þridia Are Predikunar Embættis Herrans Christi.

I. Capitule.

Um almenelega Visitatiu/ og Yferferd Christi um Galileam. Item Utsending þeirra tooll Postula til ad Predika og giora Krapta verk.

Matth. 9. Marc: 6. Luc. 9.

Ei[a] JEsus gieck um kring i ollum Borgum og [c] Kauptunum [b] er þar stoodu i Byggingu/ kiende [a] i þeirra Samkundu Husum/ og Predikade Evangelium Rykis sins/ og læknade allahanda Sootter/ og allskins Kranckdæme hia Folkenu. Og er hann leit Foolkid/ sa hann aumur a þvi/ þuiad þeir voru vanmegna ordner/ og tvistrader/ sem þeir Sauder er einginn Hyrder hafa. Þa sagde hann til sinna Læresveina/ Kornskieran er mykel/ en

Verka-

Verkmennerner faaer / þyrer þvi bidied Herrann
Kornskierunnar/ ad hann sende Verkmenn i sijna
Kornskieru.

[a] OG hann kalladi tolf sijna Lærisveina til sijn
[b] og took ad senda þa tvo og tvo / [c]
og gaf þeim Vald og Magt [e] yfer ohreinum
Aundum / [c] og yfer ollum Dioflum [a] ad þe
ræke þa wt/ og ad lækna allskins Sootter / og
allra handa Vanmætte. En þeirra tolf Poste
ula Nøfn eru þesse/ sa fyrste Simon sa ed kall
ast Petur/ og Andreas Brooder hans / Jacob
Son Zebedei/og Johannes Brooder hans. Phi
lippus og Bartholomeus/ Thomas og Mat
theus Tollheimtare. Jacob Alphei Son / Leb
beus ad Vidurnefne Thaddeus. Simon af Ca
na/og Judas Jscariot/sa ed forraad hann.
Þessa tolf utsende JESVS / [b] og baud
þeim ad bera eckert a Veg med sier nema eitt
Staf/ eige Pung / eige Braud / eige Pening a
Linda/ helldur klædder Skoofødum [I liaskoom]
og ad þeir klæddust eige tveim Kirtlum. [c]
Og hann sende þa ut ad predika Guds Rijke/ og
ad græda Siuka/ [a] bioodande þeim og sagde/
Fared ei a Gøtu heidenna Thiooda/ gaanged eige
inn i Borger Samverskra Manna / helldur gan
ged til þeirra fortapadra Sauda af Huse Jsra
els. Fared ut predikied og segied/ þad Himnarij
ke er nalægt. Læknid Siuka/hreinsed Lykthraa/
uppvekied Dauda/ wtrekid Diofla / fyrer ekert
hafed þier þad þeiged/ giefed þad og wt fyrer
ekert. Þier skulud eige hafa Gull/ ei Silfur/og

Kopar i Lindum ydar/ og ei helldur Tøsku til
Vegferdar/ [c] eige Braud nie Peninga/ & ein
gen skal hafa tuo Kiortla/ [a] eige Skoo/ aung
vann Staf/ þuiad verdur er Verkmadurenn sinnar
Fædu. [l] Og i huorja þa Borg edur kauptun
sem þier inngaanged/ [a] þa spyrled ad huort þar
sie nockur i henne sem þess sie verdur/ og þar hia
þeim sama blyfed / þar til þier fared burt þa
dann. Nær þier inngaanged i nockurt Hws / þa he
ilsed þui. Og ef þ sama Hws er þess verdugt/
mun ydar Fridur koma yfer þad/ enn ef þad er
eige verdugt/ þa mun ydar Fridur til ydar af
tur huerfa. [l] Og huorier ad eige medtaka yd
ur/ og heyra eige [a] ydvarre Røddu/ gaanged ut
af þui hwse eda Borg/ [l] hristed Dusted af yd
rum Footum/ [h] til vitnisburdar yfer þa. [c]
Sannlega seige eg ydur/ ad bærilegra mun verda
Landenu Sodome og Gomorrhæ a Domsdeg
ge/ helldur enn þeirre sømu Borg.

II Capitule.

Spaadoomur & Fyrersogn Christi umm Of
sookn Postulanna/ wt af Matthei 9 Capitula.
Item umm þeirra Afturkomu og Erind
islok.

Marc: 6. Luc: 9.

Jmed [a] eg sende ydur so sem Sau
de a millum Varga. Fyrer þui
vered forsiaaler so sem Hoggormar/
og einfallder sem Dwfur. Enn

vakted

valted ydur fyrer Mönnum/þviad þeir muñu ofurselia ydur fyrer sijn Radhwss/ og i sijnum Samkunduhwsum munu þeir ydur strykia. Og þier munud leidder verda fyrer Landshøfdingia og Konga miña vegna/ til Vitnisburdar yfer þa/ og yfer heideñ Lyd. Enn nær þeir framselia ydur nu / þa vered ei hugsiuker/ huorneñ eda huad þier skulud tala/ þviad þad mun ydur a þeirre Stundu giefed vera / hvad þier eiged ad tala. Þvi ad þier erud eige þeir sem tala / helldur er þad Ande ydvars Fodurs/sa er talar j ydur. Sa eine Brooder mun selia añañ i Dauda og Fader Soneñ/ og Nidiarner munu upp rysa a moote Foreldrunum/ og þeim Fiörrade veita. Og þier verded ad Hatre hafder af ollum Mönnum fyrer mijns Nafns Sakar. Enn huor hñ er stadfastur allt til Enda sa mun holpeñ verda. Eñ nær þeir ofsækia ydur i eirne Borg/ þa flyed i adra. Sannlega seige eg ydur/ad þier munud eige full komnad gieta Borgerner i Jsrael/þar til ad Mañsins Soner kiemur. Eige er Lærisveineñ yfer sijnum Meystara/og ecke Þioonenn yfer Herranum. Nægest Lærisveinenum ad hañ

ad han̄ sie so sem hans Meystare/ en Þionenn sem hans Herra. Ef þeir hafa Hwsfoduren̄ Beelzebub kallad/ hvad miklu meyr munu þeir þa hns Heimamen̄ so kalla? Af þvi ottest þa ecke/ þvi eckert er so Huled/ad eige verde auglioost/og eckert er so leindt ad ecke skeest ad vita. Hvad eg seige ydur i Myrkre/ þad taled i Lioose/ og hvad þier heyred i Eyra/þad prediked a Ræfrum. Og hrædest eige þa sem Lijkamann aflyfa / og Sælena gieta ei lijflated/ helldur hrædest þan̄ framar sem Sælu og Lijfe gietur tortydt i Helvijte. Kaupast eige tveir Titlingar fyrer eirn̄ Pening? Þo fellur eige eirn af þm a Jord/an ydars Fodurs (Vilia.) So eru eirnen̄ oll ydar Hofudhaar talenn. Fyrer þvi ottest eige/þier erud morgum Titlingum betre. Fyrer þvi huor han̄ medkienner mig fyrer Mon̄um / han̄ vil eg medkienna fyrer mijnum Himneska Fodur. En huor han̄ afneytar mier fyrer Mon̄unum / þeim vil eg afneyta fyrer mijnu Himneska Fodur.

Þier skulud eige þeinkia/ad eg sie komenn Frid ad senda a Jordena/ Eige kom eg Frid ad senda / helldur Sverd. Þviad eg er

komenn

komenn til ad ypa Manneñ a moote Fodur sijnum/ og Dooturena i giegn Moodur sijne/ z Sonarkonuna i giegn Modz Mañs sijns. Og Mañsins Hiw munu vera hañs Ovin-er. Huer hañ elskar Fødur og Moodur me ir eñ mig / sa er nijn eige verdugur. Og huor hau elskar Son edur Doottur yþer mig sa er mijn ei verdugur. Og huor hañ tekur eige sijñ Kross a sig og fylger mier epter/ sa er mijn ei verdugur. Huor ed pinur siti Lijf/ sa mun tyna þui/ og huor sijnu Lijfe tijner miña vegna/hañ mun þad pinna.

Huor hañ medtekur ydur/ sa medtekur mig og huor mig medtekur/hañ med'ekur þañ sem mig sende. Huor hañ medtekur Spamañ i Spamañs Nafne/sa fær Spamañs Lauñ/ Huor hann medtekur Riettlataũ i Riettlats Nafne. sa fær Riettlats Lauñ/ Og huor hñ giefur eynum af þessum Vesalingum eirn Bikar af kolldu Vatne ad drecka i Lærisve-ins Nafne/ Sañlega seige eg ydur/ ad þad mun eige honum o'aunad vera.

[a] Og þad skiede er JEsus hafde liktad þess far Bodaner til sijña Lærisueina / giecl hann leingra þrañ ad kienna z predika i þeirra Bor-gum/ [b] og þeir (Lærisueinarner) geingu ut

[c] og

[c] og ferduduſt i giegnum Kauptun/ og predi kudu Evangeliū/ [b] þad Mēn ſkylldu giøra Ydran/ z þeir raku ut marga Diøfla/ ſmurdu og marga Siwka med Vidſmiøre / og l[...] all du þa.

III Capitule.

Um Lijflat Johañis Skijrara/ og Rik ted Christi ſem barſt fyrer Herodem ſiñ z hans Alit þar um.

Matth. 14. Marc. 6. Luc. 9.

G [b] þar kom eirn hentugur Dagur ad Herodes giørde af ſiñe Artijdena Kuølldmaaltijd / Høfdingium og Høfudsmøñum/ og hinum fremſtu Møñum i Galilea. [a] Eñ er Herodes hiellt (heñañ) ſiñ Fædingardag/ [b] þa giekk Dotter Herodiadis þar iñ/ [c] og danſade [a] mitt frame fyrer þeim/ [c] og þad lijkade Herodi vel/ [b] og þeim er ſatu til Bordſens. Þa ſagde Kongureñ til Stulkuñar/ bid af mier huørs þu villt/ eg vil veita þier þad. Og hann ſoor henne eirn Eid / ad huørs þu beidest af mier/ þa ſkal eg giefa þier/ allt iñ til Helmings af mijnu Kongsrijke. Hun giekk ut og ſagde til Moodur ſiñar/ huørs ſkal eg bydia? Eñ hun ſagde/ um høfud Johañis Skijrara. Hun giekk þa ſtrax med Skunda til Koongſens/ [a] z ſem hun var meggiaf af Moodur ſiñe/ bad hun

hañ og

hañ og ſagde / [b] eg vil ad þu gieþer mier nu ſtrax [c] Høþud Johañis Skyrara a einum Diſke/ og Kongurenn vard næſta hriggur/eñ þo fyrer Eidſens Saker/ og þeirra ſem med hõnũ til Bordſens ſætu [b] þa villde hañ ecke ſynia henne þeſſ/ [a] (helldur) baud hañ ad þad giæ⸗ feſt henne/ [b] og ſtrax ſende Kongureñ Bødul leñ ut/og baud ad ſækia hañs Høþud/hañ gieck aþ Stad/[e] z aþhøþdade Johañem i Myrkvaſ⸗ ſtoþu/og var hañs Høþud bored a Diſke og gieþed Stulkuñe/ eñ hun færde Modur ſiñe. [b] Og er þad heyrdu hañs Læreſveinar/komu þeir og toku hañs Lijkama / og løgdu hañ i eina Græþ [a] og groþu / komu og kuñgiørdu þad JESV.

[1] A Þeim Tyma heyrde Herodes Fiordunga høþdinge/ Rigted aþ JEſu [c] og allt þ er ſkiede fyrer hañ / [b] þviad hañs Naþn var nu kuñugt) og ſagde til ſiña Þienara / þeſſe er Johañes Skyrare/ hañ er aþ Dauda upprıſeñ/ og þvi giøraſt þeſſe Kraptaverk aþ hõnũ/ [b] enn nockrer ſøgdu ad hañ være Elias/ enn nock⸗ rer/ ad hañ være Spamadur / ellegar eirn aþ þeim Spamøñum. [b] Og er Herodes heyrde þetta/ ſagde hañ / þad er Johañes ſem eg heþe Halshøggved/hñ er nu uppriſeñ fra Daudum/ [e] og hañ vard hrædдur/ aþ þvi aþ ſumum ſa ſyneſt ad Johañes være aþ Dauda riſeñ/eñ aþ ſũ⸗ um/ ad Elias være auglyſtur / enn aþ ſumũ/ þ eirn aþ gømlu Spamøñum være upp aptur riſ⸗ eñ. Herodes ſagde/ Johañem heþe eg Halshø⸗

ggved

ggred / enn huør er þesse af huørium eg heyre þetta? Og hann fystest ad sia hann.

IV Capitule.

Vm̄ Afvik Christi i Eydemørku / og þ Kraptaverk er hann þar giørde / med Sadning Fimmþusund Manna af fimm̄ Braudum.

Matt 14. Marc 6. Luc 9. Iohann. 6.

OG [h] Postularner komu til samans aptur til JEsu / og kunngiørdu hønum allt þetta / og hvad þeir høfdu giørt [b] og kiendt. [a] Þegar JEsus heyrde þad / [b] sagde hann til þeirra / Komid þier med oss ganga afsijdis i Eydemørku / og hvilest þar litla Stund / þviad marger voru þeir sem geingu fra og til / so þeir høfdu ei Toom til ad eta. Og [d] epter þad took hann þa til sin / [f] foor þadan burt [e] a einu Skipe [d] yfer um Sioon hia Stadnum Tyberias i Galilea [f] afsijdis i Eydemørk (c) hia Borgenne sem heit Bethsaida. (h) Og er Foolkid sa þa i burt fara / (a) heyrde þad (f) og vard þess vart / (b) þeckti hann marger (f) og þad þeir epter þeim / (d) af þvi þeir sau þau Teikn er hann giørde a Siwkum / (c) og hlupu þangad hvør med ødrum a Fæte wr ollum Stødum / (b) og komu fyrr enn þeir / og komu til hans. (e) Og JEsus geck fram / og sa þann mykla Mwg / (b) og hann aumkade sig yfer þa /

þviad

þviad þeir voru sem adrer Sauder er ængvann
Hyrder hafa. (d) JEsus gieck þa uppa eitt
Fiall/ og settest þar med sijnum Lærisueinum.
Þa var ꝛ Paaskahatyd Gydinga nalæg. (e) Og
hann liet þa koma til sijn/ og sagde þeim af Gud
dz Rijke. (b) Og hann byriade eina langa Pre
dikun/ (c) læknade og þa sem þess þurftu/ (a) ꝛ
Kranker voru. (e) Enn er Deigenum took ad
halla/ ꝛ (b) hann var so sem lidenn/ (i) geingu hans
tolf Lærisueinar til hans/ og sǫgdu honum/
(s) þetta er eitt Eydemørk/ Dagurenn er umlidenn
og Nootten fellur aa/ (l) laat Foolked fra þier
ad þeir fare burt umm kryngumliggiande Þorp
og Kauptun / og kaupe sier þar Fædu/ (b) þui
þeir hafa ecke(r)t ad eta/ (þat) vier (c) erum hier
i Eydemørku. (i) Enn JEsus svarade ꝛ sagde
til þeirra/ (a) þeir hafa þess eii þørf ad þeir gan
ge burt/ (i) giefed þier þeim ad eta/ (b) og þeir
sǫgdu til hans/ Skulum vier þa fara wt og ka
upa fyrer twohundrud Peninga Braud ꝛ giefa
þeim ad eta? (d) JEsus hoof þa upp sijn Au
gu og sa ad marget Foolk dreif ad honum/ þa
sagde hann vid Philippum/ Hvar kaupum vier Br
aud þad þesser neyti? Enn þetta sagde hann af
þui ad hann villde reina hann/ þviad hann vissi vel
hvad hann villde giora / Philippus svarade hon
um/ Braud fyrer twohundrud Peninga nægest
þeim eij so ad huer eirn fare nockud lited/ (b)
enn hann sagde til þeirra/ Huersu mørg Braud
hafed þier? Ganged til og skoded. Og þa þeir
høfdu þad ransakad/ (d) sagde honum eirn af hans

Lærisueinunum/ Andreas Brooder Simonar Pe-tri/ hier er eirn lytell Pilltur/ sa hefer fim̄ Bygg braud og tvo Fiska/ enn Hvad er þad ad medal so margra? [a] Og Lærisueinarner sogdu til hans/ [f] vær høfum̄ ei nema fim̄ Braud og tvo Fis-ka/ [c] nema soo sie ad vier førum og kaupum̄ Fæ-du so mørgu Foolke. Þvi þar var nær fim̄ þu-sund Manna/ [a] hann sagde: færed mier þau hing-ad/ [b] og hann baud [a] Foolkenu ad þeir sete sig

aller nidur ad eta i ad greindum Hoopum/ a græ-ent Gras [e] og sagde til sinna Lærisveina/ lated Mennena setiast nidur [e] i Lag fimtyge

og fim̄

og fimtyger saman/ þeir giørdu so. (d) En þar
var i þeim Stad Gras myked/(b) & þr (c) settu
sig aller. (b) og skyckuduſt nidur Hundrad og
Hundrad saman/ fimtyger og fimtyger saman/
(d) nær Fim þusund Manna. (p) JESUS
took þau fim Braud og tvo Fiska/ leit upp til
Himens/ giørde Packer/ braut Braudeñ/ & fieck
synum Lærisveinum ad þeir legdu þau fram f
Foolked/(g) en Lærisveinarner feingu þau Fo
olkenu sem nidur høfdu setst/ og þeim tveimur
Fiskum skipte hn̄ og so ut þeim øllum/ (d) So
miked sem hvør villde/ (l) & þeir snæddu aller
& urdu sadder/ (d) Enn þa þeir voru metter/
sagde hn̄ til sina Lærisveina/ safned saman þær
leifar sem afganga/ so eckert spilleſt/ (b) en
þeir tooku upp Molana (d) søfnudu saman &
fylltu upp tolf Karfer/ med þesser Leifar/ af
fim Byggbraudū/ (b) og Fiskunū/ (d) sem þe
leifdu er Mat høfdu feinged/(e) en þeir sm̄ et
ed høfdu voru nær fimþusunder Manna/ ad
yndan teknū Konū & Børnū. (d) Þa Meñern
er sau þ/ad JEsus giørde þetta Teikn/ søgdu
þeir/ Þesse er sannarlega sa Spamadur sem i
Heimeñ skal koma. En þa JESus formerkte/
ad þeir mundu koma og grýpa hañ/ og giøra hn̄
ad Konge/ (e) þa neydde hn̄ jafnsnart syna Læ
resveina til/ ad þeir geinge a Skip og fære fyr
er hønū yferum/ (b) til Bethsaida/(c) þar til
hañ skilde Foolked vid sig/ og er hañ hafde þad
fra sier læted/ gieck hañ eirnsamall uppa Fiälled
ad bidiaſt fyrer.

V Capitule.

Um það hvernenn Christur gieck a Sioonum og kallade Petrum til sijn/ Jtem um hans Reisu med Postulunum j La- no Genezareth.

Matth. 14. Marc. 6. Ioh. 6.

AD [d] Kvollde geingu hans Lærisveinar ofan til Siæfarens / og stigu a Skip/ og komu yfer um Sioenn til Capernaum / og þa var þegar myrkt ordeð/ JEsus var þa ecke kominn til þeirra/ enn Siooren took ad æsast upp af myklu Vedre. [a] Og um Kvølldeð var hann einn þar [b] a Lande/ [a] enn Skipeð var þa midt a Sioonum/ og hracktest i Bylgiunum. [b] Og hann sa ad þeir voru neydstadder i þvi þeir reru / [c] þviad Vinduren var þvert i moote þeim. Og nær um Fioordu Vøkt Næturennar/ kom JEsus til þeirra gangande a Sioonum. [d] Þeir hofdu þa rooed vid og tuttugu/ edur þriatyger Akra leingder/ þa sau þeir JEsum gangande a Sioonum / og kominn nær Skipenu / [b] og hann vallde ganga fram hia þeim. [c] Enn er Lærisveinarner sau hann a Sioonum ganga / [b] ætludu þeir Vofa være munde [d] og ottudust/ [b] þviad þeir sau hann aller/ og urdu ottaslegner/ [a] og sogdu þad være Skrymst/ og kølludu upp af Hrædslu. Enn JEsus

JEsus talade strax til þeirra og sagde/ vered hughreuster/ [m] eg em þann/ oottest ecke. Enn Petur svarade hønum og sagde/ Ef þu ert þad Herra/ þa bitood mier ad koma til þijn a Vatnenu. Og hann sagde/ kom þingad / og Petur stie af Skipenu/ og gieck a Vatnenu ad hann kiemi til JEsu. Enn er hann leit meginann Vind/ oognade hønum og took ad søckva/ kallade og sagde/ Herra/ hialpa þu mier/ enn JEsus riette jafnsnart Høndena og greip hann / og sagde til hans/ þu Lijtelltruadur/ Þvi efadest þu? [d] Þa villdu þeir hafa teked hann inn i Skiped/ [c] og þeir stigu inn i Skiped/ og Vinded stillte/ [d] og jafnsnart var Skiped komed ad þvi Lande sem þeir foru til. [a] Enn þeir sem i Skipenu voru/ komu og fiellu fram fyrer hønum og søgdu/ Sannlega ertu Guds Sonur/ [b] og þeir oottudust / og forundrudust wt Maata / þviad þeim skildest enn eige af Braudunum/ og þeirra Hiørtu voru forblindud.

Og er þeir voru yfer um farner/ komu þeir i Landed Genezareth/ og lendtu þar. Enn er þeir stigu af Skipenu / þeckttu þeir hann strax. [a] Og er Foolked i þeim sama Stad vard vart vid hann/ sendu þeir wt/ [b] og hlupu [c] um allt þad Land/ allt i kring/ tooku til og fluttu fram þar um kring Siuka Menn a Sængum/ hvar helst þeir heyrdu hann vera. [b] Og hvar ed hann gieck inn i Kauptun/ Stade og Þorp/ þa lødu þeir Siuka Menn a Torged/ [a] og bædu til hans alla Vanfæra/ [c] og bædu hann um ad

þeir mættu ad eina snerta Falld hans Fata / aller sem hann snertu/ urdu Heilbrygder.

VI Capitule.

Predikun Christi um Neytslu þess Himneska Braudsins/ edur hans Lykama og Bloods.

Johann: 6.

ANnan Dag epter þa Foolked sem hinummegenn Siafarens stod/ ad eige var þar annad Skip til/ nema þad eina sem hans Lærisveinar høfdu a stiged / og JEsus hafde ei sialfur stiged a þad Skip med synum Lærisveinum/ helldur voru hans Lærisveinar einer af stad farner. Þar komu e yfer um ønnur Skip fra Tyberias/ hart nær þeim Stad/ sem þeir høfdu Brauded eted/ þyrer Herrans Packargiørd. Og þa Foolked sa nu ad JEsus var eige þar/ og eige helldur hans Lærisveinar / stie þad a Skipinn/ kom til Capernaum/og leitade ad JEsu. Og þa þeir høfdu funded hann hinummegenn Siafarens/ søgdu þeir til hans/ Rabbi / Nær komstu hingad? JEsus svarade þeim og sagde/ Sannlega sannlega seige eg ydur / þier leited myn ei af þvi ad þier saud Teiknenn / Helldur af þvi ad þier neyttud af Braudunum/og urdud sadder/ Verked Fædu þeirrar sem ei forgeingur/ helldur þeirrar sem stødug blyfur til Ei-

lyfs Lyfs

lyfna Lijfsa/ huøria Mañsins Sonur mun giefa
ydur/ Þuiad Gud Fader hefur hañ jnnsiglad.
Þa søgdu þeir til hañs/ Hvad skulum vier þa
giøra/ so vier giørum Guds Verk? JEsus svarade og sagde þeim/ þad er Guds Verk / ad
þier trwed a hañ/ þañ hañ sende/ þa søgdu þeir
til hanns/ huad giører þu fyrer Teikn / so ad
vier siaum og trwum þier? Hvad giører þu?
Fedur vorer átu Mañá i Eydemørku/ sem Skrifad stendur/ hañ gaf þeim ad eta Braud af Himne. Þa sagde JEsus til þeirra/ sañlega sañlega
seige eg ydur/ ad ei gaf Moyses ydur Braud
af Himne/ helldur giefur Fader miñ ydur þad
retta Braud af Himne / þuiad þad er GVDs
Braud sem kiemur af Himne og Heimenum giefur
lijf. Þeir søgdu þa vid hann/ Herra gief þu
oss jafnañ þetta Braud. Eñ JEsus sagde
til þeirra/ eg em Lijfsins Braud/ huør hañ kiemur til mijn/ hañ mun ei Hungra/ og sa hañ trwer a mig/ hañ mun alldrei Þyrsta. Eñ eg hefe sagdt ydur/ þad þier hafed mig sienañ/ og trwed þo eige. Allt hvad miñ Fader giefur mier
þad kiemur til mijn/ og huørn þañ sem til mijn
kiemur/ hañ mun eg ei wtreka. Þuiad eg er kominn af Himne/ ei uppa þad / ad eg giøre minn
Vilia/ helldur hiñs sem mig sende. Þetta er Føðursins Vilie/ þesser mig sende/ ad eg glate øngvu
af øllu þvi sem hañ gaf mier / helldur skal eg
uppvekia hañ a efsta Deige. Eñ þad er
Vilie þess er mig sende/ ad huør sa sem Sonenn
sier og trwer a hañ/ hafe eilijft Lijf / og eg
mun uppvekia hañ a efsta Deige. Þa mø

Þa mǫgludu Judar yfer þvi/ þad hann sagde
Eg em þad Braud hvørt ed ofann kom af Hi-
mne/og þeir søgdu/ Er eige JEsus þessi/ Son-
ur Josephs hvørs ad vier þeckium bæde Fød-ur
og Moodur? Hvørnenn seiger hann þa/ þad eg
em komenn af Himne? JEsus svarade og sagde
til þeirra/ Mǫgled ei jnbyrdis. Enginn kann
til myn komed/ nema svo sie / ad Faderenn sem
mig sende/drage hann / og eg mun uppvekia hann
a efsta Deige. So er skrifad j Spamanna
Bookum / ad þeir munu aller verda af Gude
lærder. Hvør hellst nu heyrer af Fødurnum/
og lærer þad/sa kiemur til myn/ Eige þad / ad
nockur hafe Fødurenn sieann/ nema sa sem er af
Gude/hann hefur sied Fødurenn. Sannlega sann-
lega seige eg ydur/ Hvør sem a mig trwer hann
hefur eilyft Lyf. Eg em Lyfsins Braud.
Fedur ydar atu Manna i Eydemørku/ og eru
Dauder. Þetta er þad Braud sem kiemur af
Himne/so ad hvør sem etur af þvi/ hann deye ei/
Eg em þad lifanda Braud/ sem af Himne kom/
Hvør sem etur af þessu Braude / sa lifer eilyf-
lega. Og þad Braud sem eg mun giefa er mitt
Holld/ hvørt eg mun giefa fyrer Lyf Verall-
dennar. Judar þrættudu þ: syn a mille/
so seigiande/ Hvørnenn kann þessi giefed oss sitt
Holld ad eta? JEsus sagde til þeirra/Sannle-
ga sannlega seige eg ydur/ nema þier etid Hol-
lld Mannsins Sonar og drecked hans Blood/ þa
hafe þier ei Lyfed i ydur. Hvør hann etur mitt
Holld og dreckur mitt Blood / sa hefur eilyft

Lyf

Lyff/og eg mun uppvekia hañ a efsta Deige.
Þvi mitt Holld er sañ Fæda/ og mitt Blood er
sañ Dryckr/ Hvør hñ etur mitt Holld & dreckr
mitt Blood/ sa blyffur i mier & eg i hønum. Ly
ka sem ad mig sende sa liffande Fader/ og eg liff
e Saker Fødursiñs/ so & Hvør hañ etur mig/ sa
mun og liffa fyrer mynar Saker. Þetta er
þad Brauð sem aff Himne komed er / eige svo
sem þad ydar Fedur etu Mañna/ og eru dauder
Hvør hñ etur þetta Brauð/ sa liffer ad Eilyffu.
ÞEtta sagde hañ i Samkunduhwsenu/ þa hañ
Kiende til Capernaum/ enn marger aff hanns
Læresveinum þa þeir nu þetta heyrdu/ sǫgdu
Hørd er þesse Ræda/ Hvør kañ henne ad heyra?
Eñ er JEsus visse med sialffum sier / ad hañs
Læresveinar mǫglǫdu aff þessu/ þa sagde hñ til
þeirra/ Hneyxlar ydur þetta/ Hvad mun þa
þegar þier siaed Mañsins Son uppstiga þang
ad sem hañ var fyrr? Andenn er sa er lyfgar/
Holldid er til einskis neitt/ þau Ord er eg ta
la/ þaug eru Ande/ og þaug eru Lyff. Enn
nockrer eru þeir aff ydur hvørier ei trwa/ þviad
JEsus visse aff upphaffe/ hvørier eige voru tru
ader/ og hvør sa var/ er hañ munde Svykia/ og
hañ sagde/ Fyrer þvi sagde eg ydur/ þad einge
ma vær til myn komed nema ad hønum sie þad
giefed aff mynum Fødur. Epter þad geingu
marger aff hañs Læresveinum aptur til baka/ &
geingu eige leingur þadañ aff med hønum/ þa sa
gde JEsus til þeirra tolff / Vilied þier og
fra ganga? Eñ hønum svarade Simon Petr

us/ Herra til hvørs skulum vier fara? Þu hef-
ur Ord eilijfs Lijfs / og vier trwum og skild
þad þu ert Christur Sonur Guds lifanda.
JEsus svarade þeim / Hef eg eige wtvalet yd-
ur tolf? Og eirn af ydur er Diefull. En hañ
sagde af Juda Simonis Iscariot / þvi hann
sveik hañ sijdañ/og var eirn af tolf.

VII Capitule.

Samtal Christi vid Skriftlærda ⁊ Pha-riseos / af Jerusalem um Aulldungaña Setninga.

Matth. 15. Marc. 7.

EPter þad (d) ferdadest JEsus um
kring i Galilæa/ þviad hañ villde ei
ferdast i kring i Judea/ af þvi ad
Gydingar villdu i Hel sla hann. (b)
Þar komu og til hañs Pharisei ⁊ nock-
rer af hinum Skriftlærdu/ sem komner voru
fra Jerusalem. Þa þeir sau nockra af hañs
Lærisveinum med almennelegum Høndum/ þad
er med oþvegnum Høndum/ eta Braud/ ærgt-
udu þeir þad/ þviad Pharisei og aller Gyding-
ar eta ei nema þeir þvoe optsiñis sijnar Hendur
halldande so Aulldungaña Setninga. Og þa
þeir koma af Torgum / þa eta þeir eige nema
þeir þvoe sig. Og marger adrer Hluter eru Fe-
sem þeir høndu undergeingest ad hallda/ sem var
þvottur Dryckiarkiera / Krwsa / Koparkie-

ta og Borda. Þa spurdu Phariseí og hiner
Skriftlærdu hañ ad/ [a] og søgdu/ [c] Þvi gan
ga þijner Lærisveinar eige epter (helldur) ofur
troda Aulldungaña Vppsetninga? [a] Med
þvi þeir þvo eige synar Hendur er þeir Braud
eta/ [b] helldur eta med oþvegnum Høndum. [c]
Hañ svarade og sagde til þeirra/ [a] Fyrer þvi
ofurtroded þier þa Guds Bodord/ fyrer ydvar
en Vppsetning? [b] Riettvel þa spaade Esaias
af ydur Hræsnurum/ sem skrifad er/ [e] Þesse
Lydur nælægest mig med sijnum Muñe/ og heid
rar mig med Vørum sijnum/ enn þeirra Hiørtu
eru lange fra mier. Ad onytu þioona þr mier
er medañ þeir kieña þær Kieñingar/ sem ecke
eru añad en Bodord Maña. [b] Þier yfergef
ed Guds Bodord/ og hallded Mañaña Vppa
setninga/ sem er Krwser og Dryckiar Ker ad
þvo/ & margt soddañ þa giøred þier. Og hañ
sagde til þeirra/ Fynlega þa hafed þier aflagt
Guds Bodord / ad þier mættud so geyma yd
varn Vppasetning. [a] Þvi Gud hefur skip
ad og [b] Moyses sagde [c] Heidra skalltu Fød
ur þiñ og Moodur/ enn hver hañ bølvar Fød
ur og Moodur/ sa skal dauda deya. Eñ þier
kieñed þegar nockur seiger Fødur eda Moodur/
[b] Corban / þad er/ Ef eg Offra þvi þa kiem
ur þad þier meir til gagns/ og eige þa læted þi
er hañ framar nockud giøra Fødur sijnum nie
Moodur siñe/ [a] at þvi skier þad ad eingeñ he
ydrar Fødur siñn nie Moodur/ framar meir/ [c]
og hafed so onytt giørat Guds Bodord/ fyrer

ydar

ydar Gerninga/ þa þier hafed sialfer uppa sett
ꝛ margt añad þuilijkt þa giøred þier. (a) Þier
Hræsnarar/ vel hefur Esaias spaad af ydur.

(c) OG hñ kallade allt Folked til sijn/ ꝛ sagde
til þeirra heyred mig aller og underſtand-
ed þad/ (e) Þar er ecke ert fyrer utañ Mañen/
huad er iñgeingur i Muñen/ þad hañ fae saur-
gad/ helldur huad er fram̃ af Muñenum geingur/
þad saurgar Mañen/ (b) hafe nockur eyru ad
heyra sa heyre. (a) Þa geingu hanns Lærisu-
einar ad hønum og sogdu/ (veistu) ad þa ed þe
Phariſei heyrdu þad Ord hneixludust þeir?
En hañ suarade og sagde/ øll Plantan huorꝛa
mijn Himneskur Fader plantar eige/ mun upp-
rætast. Lated þa fara/ þeir eru Blinder ꝛ Blin-
dra Leidtogarar/ ef blindur leider añañ blin-
dan/ þa falla þeir bader i Grøfena. Þa sua-
rade Petur og sagde til hans/ þyd oss þessa Ep-
tirlijking/ (b) ꝛ er hñ geck iñ i Hused/ burt fra
Folkenu/ spurdu hañs Lærisueinar hañ ad þes-
sare Eptirlijkingu. (e) En JESUS sagde til
þeirra/ eru þier eñ þa so Skilningslauser?
Skynie þier ej eñ nu ad allt þad sem fyrer utañ
er/ og iñ fer i Mañen/ þad fær ej saurgad hñ/
þuiad þad. fer ej iñ i hañs Hiarta/ helldur fer
þad i Magañ og verdur suo fyrer Edlilega
Raas udskwrad/ (b) huor ed uthreinsar allañ
mat? Og hñ sagde (a) huad af Muñenum fram-
geingur/ þad kiemur af Hiartanu/ og þad saur-
gar Mañen/ (b) þuiad iñnañ ad wr Hiartanu
Mañsins (c) þa framganga voꝛdar Hugreniñg-

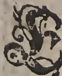
ar/ Hoor

ar/ Hordoomar/ Frillulyfe/ Mañdrap/ Þioofnadur/ Agirne: Liugultnañ/ Hrecker/ Vnderhyggia/ Orugt/ ille Tillit/ Lastanet/ Drambſeme/ Heimſka / allt þetta vonde þa geingur ut iñañ ad/ og ſaurgar Mañeñ/ [a] eñ med Oþvegnum Hóndum ad eta/ ſaurgar ecke Mañeñ.

XIII. Capitule.

Vm Ferd Christi i Landsalfur Tyri og Sidonis/ og þa Cananversku Kvinuna / Item um hans Afturkomu þadann til Siooarens i Galilea/ hvar hañ læknade marga Siwka/ og a medal þeirra eirn Daufañ og Mællauſañ Mann.

Matth. 15. Marc. 7.

NN [e] JEſus ſtood upp/ gieck i burt þadañ/ og for i Landsaalfr Tyri og Sidonis. [b] Og gieck iñ i eitt Hwa/ og villde þad øngvañ vita lata/ enn fieck þo eige duleſt. [c] Vel ad Siaa/ ad ein Cananversk Kona gieck wt af þm ſømu Takmørkum/ [b] þa hun hafde heyrdt af hønum/ hvørrar ſ[illegible]l Dootter hafde obreinañ Anda / og hun kom og fiell nidur fyrer hanns Footum. Enn þad var ein Grisk Kona af Syrophenice/ Og hun bad hñ ad reka wt Dieſulleñ fra Doottur ſiñe/ [a] kallade epter hønum og ſagde/ O Herra Sonur Davids myſkuna þu mier/ myn Dootter kvelſt illa af Diøflenum/

og hañ

og hañ svarade heñe eige Orde. Hañs Lærisvei
nar geingu til hañs / badu hañ og sǫgdu/ gi
ef henne Vrlausn/ aþ þvi hun kallar epter oss.
Eñ hañ svarade og sagde/ eg em ei sendur nei

ma til Fortapadra Sauda aþ Huse Israels.
Eñ hun kom og fiell nidur fyrer hønum/ og sag
de/ hialpa mier Herra. [e] Eñ JEsus svar
ade og sagde til heñar/ [b] leiþ þu ad Børnenn
mettest ꝼdur/ þviad þad er ei tilheyrelegt / sel
ad taka Braudid Barnaña/ og kasta þvi fyrer
Hundaña. Eñ hun svarade og sagde til hañs

jaa Herra

ia Herra/ þui Smahundarner eta under Bord
enu af Molum Barnanna/ (a) sem detta af Bo
rdum Drottna þeirra. Þa svarade JEsus og
sagde til hennar/ O þu Kona/ mykel er þyn Tr
ua/ verde þier so sem þu vilt / (b) fyrer saker
þess Ords þa far þiedan/ Dioffullenn er wtfarenn
fra þinne Dootter. (a) Og a þeirre somu
Stundu/ vard hennar Dootter heilbrygd. (b)
Og hun gieck þadan i sitt Hws/ og fann ad Diof
ullenn var wtfarenn/ og Dootturena a eirne Sæ
ng liggiande.

OG (c) þa JEsus gieck leingra aftur burt
aptur wr Bygdarlage Tyri z Sidonis/ kom

hann til Siafarens i Galilea/ (b) midt a medal
þeirra tyu Stadanna. Og þeir leiddu til hans

Dau-

Daufañ Mañ/ þañ er var næsta stamur/ og þeir
bádu hñ ad hñ villde leggia Hønd yfer hñ. Og þa
took hañ afsydis fra Foolkenu/ og stack sijnum
Fingrum i hañs Eyru/ hrækte út og snarte hñs
Tungu/ leit upp til Himens Andvarpade z sag
de til hñs/ ephata/ þ er/ opna þig. Og strax þa
opnudust hañs Eyru/ þa uppleystest og eirneñ
hañs Tunguhapt/ og hañ talade riett. Og hñ
fyrerbaud ad seigie þad neinum. Enn þeim me
ir er hañ fyrerbaud þad/ þess meir þa vydfrægd
du þeir þad. [a] Og JEsus gieck uppa eitt
Fiall/ og sette sig þar/ og margt Foolk dreyf til
hañs/ hafande med sier Hallta/ Blinda/ Maal
lausa/ Vanada/ og marga adra/ og snørudu
þeim fram fyrer Fætur JEsu/ og hañ læknade
þa/ so ad Foolked undradest [b] þad næsta mióg
[a] er þad sa Maallausa mæla/ og Vanada hei
la/ Hallta ganga/ Blinda siaande/ [b] z sǫgdu
allt hefur hñ vel giørt/ hvørt Dauva lætur
hañ heyra/ og Maallausa mæla/ [a] og vegsǫm
udu Gud Israels.

IX Capitule.

Vm þad Kraftaverk Christi er hann mettade fiøgur þusund Mañа/ med sió Brauдum. Item um Phariseos sem beiddust Teikns af hønum/ og þañ Blinda Mañ er Jesus giørde sjaandi i Bethsaida.

Matth. 15. og 16. Marc. 8.

A Þeim [b] Tÿma/ þa þar var margt
Foolk/ og hafde ecke til Matar/ [e] kall
ade JEſus ſijna Læreſveina til ſijn/ og
ſagde til þeirra/ mig aumkar yfer Foolked/ þvi
ad þeir hafa nu þriar Daga hia mier vered/ og
hafa eckert til Matar/ [a] og faſtande vil eg
þa ecke fra mier fara lata [a] heim/ [b] ſo ad
eige verde þeir hungurmorda a Veigenum/ þvi
ad ſumer voru langt ad komner. [c] Hans Lær
eſveinar ſvorudu og ſøgdu til hans / Hvadann
tøkum vier ſo mørg Braud hier i Eydemørku
ad vier ſedium med jafnmargt Foolk? Og Jeſ
us ſpurde þa ad z ſagde til þeirra / Hvørſu mø
rg Braud þa hafed þier? Þeir ſøgdu ſiø/ z [a]

þar Fiſkakorn. Og hn̄ baud Foolkenu ad þad
ſetteſt nidur a Jørdena / og took þau ſiø Bra

ud og Fiskana/og er hañ hafde þackad/braut hā
þau/& gaf þau sijnum Lærisveinum/ [b] ad þe
legde þau fram/[c] og hans Lærisveinar lǫgdu
þau fram fyrer Folked. [b] Og þeir hǫfdu fa
eina Smaafiska/og hañ giǫrde Þacker/ og baud
þa fram ad leggia/[c] og þeir ǽtu aller og ur
du metter. Þeir toku & upp þad yfer vat af
Leifunum/sio Karfer fullar. En þeir sem et
ed hǫfdu/voru nær Fioorū Þusundum [a] Ma
nna/ fyrer vtan Konur og Bǫrn. [b] Og hañ
liet þa i burtu fara fra sier. [a] Og er hann
hafde Foolked fra sier laated/ [c] stie hañ strax
æ eitt Skip med sijnum Lærisveinum/ [a] og
kom i Endemerkur Magdala Lands/ [b] i þar
Landsaalfur er heita Dalmanutha.

Þa [c] geingu Pharisei og Saducei wt til
hañs/[b] og tooku ad hafa Spurningar vid hā
freystudu hañs / [c] og bædu hañ ad syna sier
eitt Teikn af Himne. [a] En hañ svarade þm
og sagde/ æ Kuellden segeð þier/ þad verdur
goodur Dagur/ þvi Himenrode er/ Og æ Mo
rgna segeð þier/i Dag verdur Hregvidre/þvi
ad Himenen er raudur og dimur. Þier Hræsn
arar/ Himensins Asian kunned þier ad dæma/
Kuñed þier þa ecke ad dæma Teikn þessara Tij
ma? [b] En hañ var þrwngeñ i sijnum Anda/
og sagde/ til hvǫrs sæker þesse Kynslood epter
Teikne? [a] Þesse vonda og hoorunarsama Ky
nslood æsker Teikns. [b] Sannlega segie eg ydur/
[c] ad þessare Kynslood skal eckert Teikn gief
ed verda/[a] nema Teikn Jonæ Spamañs. Og

hañ

hñ forliet þa/gieck i burt/[b]stie aptr a Skip z foor yferum. [a] Og er hñs Lærefveinar voru yferum farner / höfdu þeir gleimt Braud med sier ad taka/[b] og höfdu ei nema eitt Braud med sier i Skipenu. [c] En JEsus baud þeim og sagde til þeirra/Siaed til / vared og vakted ydur fyrer Surdeige þeirra Phariseorum og Saduceorum/ [b] og vid Surdeige Herodis. [e] Þa þeinktu þeir med sier/og sögdu huör vid añañ/þad mun vera þad vær höfum engeñ Braud med oss teked. En er JEsus fornã þad/sagde hañ til þeirra/þier lyteltrwader. Hvad hured þier um̃ þad / þo ad þier hafed ei Braud med ydur haft? Skynied þier er eñ nu ecke nie understanded? [b] Hafed þier enn forherdt Hiörtu i ydur? Hafed þier Augu/enn siaid ei/og hafed Eyru og heyred eige? [c] Miñest þier ecke [b]ad eg braut þim̃ Braud i millum þim̃ Þusunda/Huörsu margar Karfer fullar med Afgangsleifar tookud þier þa upp? Þeir sögdu Tolf. En þa eg braut þau sie Braud a millum fiögra Þusunda/ Huörsu margar Karfer fullar med Leifar tookud þier þa upp? Þeir sögdu sio. Og hann sagde til þeirra/Huörnen skilied þier þad þa ecke/[a] ad eg sagde ydur eige af Braudenu/ þo eg seygde/vakted ydur fyrer Surdeige þeirra Phariseorum z Saduceorum? Þa understoodu þeir ad hañ hafde eige sagt þeim þad þeir skylldu vara sig vid Surdeige Braudsins/ helldur vid Lærdoome Phariseaña og Saduceaña.

HAnn [b] kom til Bethsaida/ og þeir leiddu þa einn Blindan Mann til hans/ z badu hann ad hann snerte hann. Enn hann took i Hønd hins Blinda og leidde hann wt aff/ fyrer utann Kauptuned/ spytte i hans Augu/ og lagde sijnar Hendur yfer hann/ og spurde hann ad/ hvørt hann sæe nockud/ Enn hann leit upp og sagde/ eg sie Mennena ganga lijka sem eg sæe Tre. Þa lagde hann enn aptur Hendur yfer hans Augu/ og baud hønum enn upp ad lijta/ og hønum batnade so aptur/ ad hann sa allt klaarlega. Og hann sende hann til sijns Heimilis og sagde/ gack eige inn aptur i Kauptuned/ seig þad og ecke neinum þar inne.

X Capitule.

Um Ferd Christi til Cæsaream Philippi/ hvar Petur giørde sijna goodu Jatning um hann/ hvar og eirnenn JEsus took til ad segia Læresveinunum fyrer/ og undervijsa þeim um sijna tilstandande Pijnu og Dauda.

Matth. 16. Marc. 8. Luc. 9.

JEsus [a] gieck wt og hans Læresveinar i Landsaalfer Borgarennar Cesarea Philippi/ [b] z til þeirra Kauptuna (er þar hia voru). [c] Og þad giørdest þa hann var einn z bad sig fyrer/ z hans Læresveinar hia hønum [i] ad hann spurde þa ad Leidinne/ og sagde til þeirra/ Hvad

Hvad seigia Menn til/ huer Mannsins Son sie? Þeir svörudu og sögdu / sumer seigia þu sierit Johannes Skyrare/enn adrer þu siert Elias/sumer ad þu siert Jeremias/ enn sumer ad þu siert einn af Spamönnunum/ (edur) þad [c] einn af hinum gömlu Spamönnum sie upprisenn. [e] Þa sagde hann til þeirra/ enn þier: Hvörn segid þier mig þa vera? [l] Þa svarade Simon Petrus og sagde til hans/ þu ert Christur Sonur Guds lifanda. [a] Enn JEsus svarade og sagde til hans / Sæll ertu Simon Jonasson/ þviad Holld og Blood birte þier þad eige/helldur minn Himneske Fader. Og eg seige þier/þu ert Petrus/ og yfer þennann Hellustein mun eg uppbyggia myna Christne/z port Helvijtanna skulu eige Megn hafa i giegn henne. Og þier mun eg giefa Lykla Himnarijkis/z allt hvad þu bindur a Jördu/skal a Himnum bundid vera/ z allt hvad þu leyser a Jördu/skal a Himnum leyst vera. Þa fyrerbaud hann synum Læresveinum [h] og hastade a þa/ ad þeir segde þad ei neinum [b] um hann / [a] ad hann være JEsus sa Christus.

Þadann i fra took JEsus til ad auglysa fyrer synum Læresveinum [b] og kienna þeim og sagde/ [l] hvörnenn Mannsins Sine byriade ad ganga til Jerusalem/ og margt þola og hrakenn vera af Aulldungunum / Höfudprestunum og Skriftlærdum/ z Lyflaatenn verda/og a hinum þridia Deige upp ad rysa. [b] Hann talade z þetta Ord berlega wt. [e] Enn Petur took hann

til syn/ mælde hañ og sagde/ [a] HErra þier siálfū þier/ þad hende þig øngvaneigeñ/ [c] eñ hañ snere sier vid/ [b] leit til siña Lærisveina/ hastade a Petrum og sagde / [c] Far fra mier Sathan/ [a] þu ert mier Hneyxlanlegur/ [c] þui ad þu skilur eige hvad Guds er / helldur hvad Mañanna er.

OG [b] ad samañkølludu Foolkenu asamt hanns Lærisveinum/ [1] sagde JEsus til þeirra allra/ ef nockur vill mier eptirfylgia/ þa afneite hañ sialfum sier/ og take sinn Kross uppa sig hvørsdaglega og fylgie mier epter/ þviad hvør hñ vill sitt Lyf forvara/ sa mun þui tyna/ Eñ hvør synu Lyfe tyner/ fyrer mijnar Saker og Evangelij/ sa mun þ finna (og) þui [b] bihallda. Þviad hvad stodar þad Mañeñ/ þo hañ viñe allañ Neimeñ/ enn feinge Tioon a sinne Sálu/ [c] edur skade sialfañ sig? [c] Edur hvad mun Madurenn fa giefed þar heñ Sálu syna med Endurleysef? [h] Enn hver hañ skamast mijn edur miña Orda/ [b] hia þessare hooorunarsamre og SynduguKynslood/ [h] þess mun Mañsins Sonur feila sier/ þa hañ kiemur i Dyrd siñe og syns Fodurs/ og heilagra Eingla. (a) Þui þad mun skie / ad

Mañsl.

Mañsins Son mun koma i Dyrd synꝭ Fod urs med synum Einglum/ og þa mun hann gialldа huoriū sm̄ einum epter synum Ver kum. [b] Nañ sagde og til þeirra/ [1] Sañ lega seige eg ydur/ ad nockrer standa hier aþ þeim sem Daudañ skulu eige smacka / þar til þeir sia Guds Ryke [b] med Krapte kom ande/[a] og Mañsins Son komande i synu Ryke

XI Capitule.

Vm̄ Forklaran Christi a Fiallenu fyr er þremur hañs Læresueinum/ og hañs Aptur komu þadañ til Postulaña.

Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.

OG [e] þad skiede [e] sex Dogum [e] epter þessa Rædu/ ad [e] JEsus took med sier Petrum/og Jacob um og Johañem Brodur hañs/og hafde þa afsydis [b] einasama/ [e]y gieck uppa eitt [e] hatt Fiall [e] ad bidiast þ. Og þa er hañ badst fyrer/ vard hañs Andlits Mynd ödruvijs [b] og forklaradest fyrer þeim [a] og hañs Asiæna skein sem Sool/ [1] en̄ hañs Klæde urdu so biört sem Lioos/ skijnande ꝛ ni sta hoyt sem Snioor/ [b] so ad eingeñ Litunar Madur a Jördu kañ so hvytt ad giora.

[f] Og sia/ [a] ad hønum byrtust þeir [c] tveir Men hvørier ed voru Moyses og Elias/ [b] og hielldu eitt Samtal vid JESum/ [c] þeir opinberudust i Byrtunñe/ og tøludu um hans Utfør/ hvøria han munde fullkomna til Jerusalem. Eñ Petur og þeir ed voru med hønum/ voru fuller af Svefne. Og er þeir vøknuda sau þeir hans Dyrd/ og þa tvo Men hia hønum standa. Pad vard og þa þeir skilldu vid han/ [l] ad Petur svarade og sagde til JESu Meystare/ hier er oss gott ad vera/ Ef þu villt þa vilium vier giøra hier upp þriar Tialldbuder/ þier eina/ Mosi eina/ og Elia eina/ [h] og hñ vissi ei hvad han sagde/ [b] af þvi þeir voru Ottaslegner. [f] Og þa er han var þetta ad tala/ Sia/ [l] þa kom eitt biart Sky og yfirskygde þa/ [c] og þeir Ottudust er Skyed leid yfir þa. [l] Og sia ad ein Rødd kom wr Skyenu og sagde/ þesse er min elskulegur Sonur/ [a] ad hvørium mier velþocknast/ hønum skulud þier heyra. Enn er hans Lærersveinar heyrdu þad/ fiellu þeir fram a sinar Asiøner/ og urdu miøg hrædder. [c] Og i þvi ad soddan Rødd vard/ fundu þeir JEsum einsaman. [a] Enn JESus gieck til þeirra/ took a þeim og sagde standed upp og vered eige hrædder. [b] Og strax þar epter litu þeir i kryngum sig og sau engvan nema alleina JEsum hia sier. [c] Og er þeir geingu ofann af Fiallenu / [b] fyrerbaud JESus þeim/ ad þeir segdu þad aungvum/ hvad þeir høfdu sied / þangad til ad Mannsins

Son være

Son være uppriſen af Dauda/ [a] og ſagde/ þ(et) er ſkulud aungvum þeſſa Sioon ſeigia / þar til ad Maňſins Son er uppriſeň af Dauda. [c] Og þeir þøgdu/ [b] z hielldu þui Orde hia ſier ſpyriande ſijn a milli/ hvad þad være ad uppriſa af Dauda? [c] Og ſøgdu øngvum neitt fra þui a þeim Døgum/hvad þeir høfdu ſied.

OG [e] hans Lærerſveinar ſpurdu haň ad og ſøgdu/Hvad er þad þa ſem þiner Skrifftlærdu ſeigia/ þad Elias hlioote adur ad koma? Eň JEſus ſvarade og ſagde til þeirra/ Elias ſkal ad vyſu adur koma/og alla Hlute lagfæra [b] þar ad auk mun Maňſins Son margt lyda/ og forſmadur verda/ſo ſem þar ſkrifad ſtendr. [c] Eň eg ſeige ydur / þad Elias er alla reidu komeň/ [a] og þeir þecktu haň ecke/ helldur giørdu þeir vid haň hvad hellſt þeir villdu. [b] ſo ſem ſkrifad er af hønum. [a] So mun og Maňſins Son verda af þeim ad lyda. Þa underſtodu Lærerſveinarner þad haň hafde ſagt af Johanne Skyrara.

☞ Lucas ſkrifar ad nær atta Døgum epter þad ad Chriſtur hafde fram̃ſett þa Rædu ſem um̃getur i næſt fyrerfarande Capitula/þa hafe haň forklaraſt a Fiallenu fyrer þremur ſynum Lærerſveinum. Eň Mattheus og Marcus ſegia þad have ſkied ſex Døgum þar epter. Hvar Atbugande er/ad Gudſpiallameňerner eru ecki ſydur hier eň aňarſtadar Samhlioda/þui Lucas telur

 as telur

at teliur med þañ Dagenñ sem Christur sagde fyr er þessa syna Forklaaran / og þañ at hvørtinn hun skiede/ Enn hiner tveir telia alleinasta þa sex Daga sem þar a mille voru.

XII Capitule.

Vm Lækning þess Tunglsiuka sem Læresveinarner gaatu ei Læknad. Item um̃ Reisu Christi i gegnum Galileam/ og hvørnenñ hann gallt Skattpeningenñ i Capernaum/ fyrer sig og Petur.

Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.

OG [c] þad skiede añars Dags er þeir fooru ofañ af Fiallenu/ [b] og hañ kom til sjña Læresveina/og sa þar margt Foolk i kryngum þa/og hina Skriftlærdu/er spurdust a vid þa/ z strax er allt Folked leit hñ/felmtrade þvi/ hlupu ad z heilsudu hönũ. (a) Og er þeir komu til Foolksins/ (b) spurde hañ þa hina Skriftlærdu/ ad hvøriu spürieft þier um̃ vid þa? (1) Og sia eirn Madur a medal Foolksins / gieck til hañs og fiell til Foota hönum/kallade upp/ svarade og sagde/ (b) Meystare/eg flutte Son miñ hingad til þyn/hñ hefur maallausañ Anda/ (c) eg bid þig sia til Sonar myns/þviad hann er miñ einka Son. (a) Herra Myskuna þu Syne mynum/ þviad hañ er Tunglsiukur / og

er herfe

er hræðelega Pijndur/ hvilad opt fellur hn̄ a Eld/ og þrættsinis i Vatn/ (h) z sian þegar ad Andin grijpur han̄/ þa emiar han̄ jafnsnart/ og han̄ brijstur han (og) slijtur/ so hn̄ froduþe ller/og han̄ gnijster Tønnum og hornar upp/(c) og varla skilst hn̄ vid han̄ þa han̄ hefur hriþed han̄. (a) Eg hafde og til þiña Lærisve ina (c) og bad þa ad þeir ræke han̄ wt / (1) og þeir gatu hønum ecke hialpad. En JEsus svarade hønū og sagde/O þu hin vantrwada z fraþverffa Kynslood/ Huørsu lenge þa skal eg hia ydr vera? Edur huørsu lenge a eg ad umlijda ydur? Hafed han̄ hingad til mijn/ (b) og þeir færdu han̄ þangad til hans. (c) Þa han̄ kom til hn̄s/ (b) z strax er Anden leit hn̄/ (c) hrer ist Diøfullenn hn̄ (b) og sleit hann miøg (b) z fiell a Jørd/ velltest um̄ og froduþellde.

Hann spurde og hans Fødur ad/Huørsu lang ur Tijme er fra þvi han̄ hrepte þetta? En hn̄ sagde/ fra Barnæsku / og optlega hefur han̄ fl eygdt hønum i Elld og Vatn/ad han̄ fyrerfære hønum. En ef þu orkar nockru/ þa sia aum ur a ockur / og hialpa ockur. Enn JEsus sagde til hans/ef þu gietur trwad/trwudum er allt møgulegt. Og strax þa kallade Fader Bar nsins upp med Tarum og sagde/ eg trwe Her ra/hialpa þu miñe Vantrw. Og er JEsus sa ad Foolked hlioop ad/ (1) hastade hn̄ a hin̄ ohreina Anda/ (b) og sagde til hans/ þu mallause z daufe Ande/eg býd þier ad þu farer wt af hønum/ og farer ei fra̅mar i han̄. Þa kall

ade hañ upp og sleit hñ miøg/og Diøfullen for
wt af hønum/og hañ vard sem være hañ Daud
ur/so marger eirneñ søgdu/ hañ er Daudur.
Enn JEsus took i hañs Hønd og reiste hann
upp/ [c] og læknade Pilltcñ/ [b] hñ reis þa upp
[a] og Sveirneñ vard heilbrygdur a ſame
Stundu/ [c] og hñ fieck hañ aptur Fødur sinū
Eñ þeim ognade øllum Guds Dyrd. [b] Og
þa hañ kom heim / [c] geingu Læresveinarner
heimuglega til JEsu/spurdu hañ ad og søgdu
Þvi gaatum vær ei drifed hann wt? JEsus
svarade og sagde til þeirra/ [a] fyrer ydar Van
trwar Saker/ þvi eg seige ydur fyrer satt / ef
þier hefdud Trw sem Mustardskorn/ mættud
þier seigia Fialle þessu /far þu hiedañ og þang
ad/ og munde þad fara / og eckert munde ydur
omøgulegt vera. Enn þetta Kyn rekst eige
wt nema med Bæn og Føstu.

OG [b] þeir geingu þadañ/ og ferdudust um
Galileam/ hañ villde og eige ad þad skyll
de nockur vita. Hañ kiende synum Læresvein
um. [a] Eñ sem þeir sÿsludu um i Galilea/[c]
z aller þeir undrudust þ allt/hvad hñ giørde/
[1] sagde Jesus til siña læresveina/[c]taked þessa
Rædu i ydar eyru / [1] þviad epterkomande er
þad Mañsins Sonur mun ofurselldur verda
i Maña hendur/ [c] og þeir munu lÿflaata hañ
[b] og þa hañ er aflÿfadur/ [a] mun hañ upprÿ
sa a þridia Deige. [h] Enn þeir underſtoo
du eige þad Ord/ [c] og þad var huled fyrer
þeim/so ad þeir skyldu þad eige/ og þeir ottud

ust ad

ust ad spyria hañ ad þvi sama Orde/ [a] Og þeir urdu næsta hryggver. [b] Og hañ kom til Capernaum. [a] Og er þeir komu (þang ad) geingu þeir ad Petre sem Skattgiallded uppbæru/og sögdu/ydar Meystare/ plagar hñ eige ad gialld a Skatt? Hañ sagde/ja Og er hañ kom heim/kom JEsus fyrr ad hönum og sagde/Hvad lyst þier Simon/af hvörium taka Jardleger Kongar Toll edur Skattpening? Af synum Börnum/edur af añarlegum? Petur sagde til hñs/ af añarlegū/ Jesus sagde þa til hñs/ þa eru Börneñ fry. Eñ so ad vier siet um heim ei ad Hneyxlan/þa þar til Siofar/ z kasta wt Aunglenum / og þañ Fisk sem fyrstur kiemur upp/ tak hañ/og er þu opnar hñs Gin/ muntu fiñā Stater/þa sømu tak þu og gief hö num fyrer mig og þig.

XIII Capitule.

Christur tekur sinū Lærersveinum Bara fyrer Hosmood / Metorda. gyrnd og Hneyxle Smælinglaña/ og kieñer hvørneñ Maungeñ eige hooblega ad Strapfast / hvar og so er iñfærdt um þañ sem Disple wtrak i Nafne Christi/enn ecke epterfylgde Christo. Item spurning S. Peturs/hvad opt hañ skyllde fyrergiefa sinum Broodur/ og svar Christi þar uppa z epter lyking af þeim tvennur Skulld bundnu Þioonum.

Matth. 18. Marc: 9. Luc: 9.

Eñ sa

EN [c] sa Þanke kom þeirra a
mille / hvør þeirra munde mestur ve-
ra. Og þa er JEsus sa þeirra
Hiartans Þanka / [b] z sem han̄ var
heima / spurde han̄ þa ad / hvad handtierudu
þier ydar a mille a Veigenum? En̄ þeir þøg-
du / þuiad þeir høfdu handtierad um a Veige-
num huor þeirra mestur være. Og han̄ sette sig /
og kallade þa tolf. [a] A þeirre sømu Stun-
du geingu Læresveinarner til JESVM og sø-
gdu / huor er mestur i Himnaryke? [b] Og han̄
sagde til þeirra / ef nockur vill fyrstur vera / sa
skal øllum sydastur vera / og allra Þioon: [i]
JESVS kallade og tok eitt Barn til sijn / og
sette þad hia sier / mitt a millum þeirra. [b]
Og han̄ fadmade þad og sagde til þeirra / [a]
san̄lega seige eg ydur / nema þier snuest og ver-
ded so sem Smæbørn munud þier eige koma i
Himnaryke. Huor sialfur sig lækar so sem Bar-
n þetta / sa er mestur i Himnaryke. Og huor
sem medtekur [c] þetta Barn (edur) eitt [c]
þuijlijkt Barnkorn [l] i minu Nafne sa medte-
kur mig: [h] Og huor hellst han̄ medtekur mig
sa medtekur ei mig / helldur han̄ sem mig sende.
(c) En̄ sa ydar sem min̄stur er allra / hn̄ mun
mykell verda. (h) Og Johannes svarade hønum
þa og sagde / Meistare / vier saum einn Mann /
sem rak vt Diøfla i þijnu Nafne / huor ed ei fyl-
ger oss epter / z vær fyrerbudum hønum þad / af
þui han̄ fylgde oss ei epter. En̄ JESVS sag-

de til

de til hañs / eige skulud þier fyrerbiooda hønū þad/ (b) þuiad eingeñ er sa / ef hn̄ giører Kraptaverk i mynu Nafne/ ad hañ kuñe þa strax illa ad tala um̄ mig/ (h) þuiad huor hann er eige a moote oss/ hañ er med oss.

HVor [b] sem ydur giefur ad drecka/ eirn Bikar Vatns i mynu Nafne / af þui þier erud Christi/ Sañlega þa seige eg ydur/ ad þad skal honum ei olaunad verda. [c] Og huor hn̄ hneyxlar eirn af þessum smaa sem a mig trwa / þarfara være honum ad Milnusteirn heingdest um̄ Hals honum ☞ være i Sioo socktur þar hann er diupastur. [a] Vei sie Heimenum fyrer Hneyxlaner / þar hlioota þo Hneyxlaner ad koma. Enn þo sie vei þeim Mañe fyrer huorn ad Hneyxlaneñ kiemur/ [c] Og ef þyn Hond hneyxlar þig/ þa høgg hana af [a] og snara fra þier/ [c] betra er þier handarvana iñ ad ganga til Lijfsins/ enn hafande tuær Hendur og fara til Heluijtis/ i þañ eilyfa Elld/ hoar ed þeirra Madkur deyr eige/ og þar þeirra Elldur slocknar ecke. Og ef þig hneyxlar Footur þiñ/ þa høgg hañ af og snara fra þier/ betra er þier Halltum iñ ad ganga til

lijfsins

lÿfs sins/enn þad þu hafer tuo Fætur og kast
est i Helvÿte/ i þñ eilÿfa Elld/ hvar ed þe
irra Ormur deyr eige/og þeirra Elldur slock
nar eige. Og ef Auga þitt hneyxlar þig þa
slÿt þad wt/og snara þvi fra þier / betra er
þier eineygdum inn ad ganga i Guds Rÿke/
enn ad þu hafer tuo Augu og kastest i Hel
vÿtskañ Elld/huar ed þeirra Ormur deyr ei
ge/og þar þeirra Elldur slocknat eige. (b)
Allt hlÿtur med Ellde ad salltast/ og huørt
Offur skal med Sallte salltast. Sallted er
gott/ eñ ef Sallted dofnar/ med hvorin skul
ud þier þa sallta þad? Hafed þier sallted
med ydur/ z hafed þier Frid huar vid añañ.
(c) Sicæd til ad þier forsmæed eige eirn af
þessum Smælingium/þviad eg seige ydur/
ad þeirra Einglar a Himnum sia alltÿd mi
ns Fodurs Auglit a Himnum. Þviad
Mañsins Son er komenn ad giora hoolped
hvad fortapad var. Hvad virdest ydur/Ef
einhuor Madur hefur hundrad Sauda/ og
villest eirn af þeim? skilst hañ eige vid þa
nyu og nyutyger a Fiollum uppe/ og fer ad
leita ad þeim sem villtest? Og ef so skier ad
hann finnur hañ. Sañlega seige eg ydur/
ad hann

ad hañ þagnar meir yþer honū/eñ yþer hinn nyu z nyutyger/sem ei villtust. So er

eige Vilie Fodurs ydar sem a Himnum er/ ad eirn af þeßum smaau tapest.

Eñ ef Brooder þiñ brytur vid þig/þar þu og straffa hañ a millum þijn og hñs einsam ans/ ef hañ heyrer þig / þa hefur þu þinn Broodur uñed. Eñ ef hañ heyrer þig ei/ þa tak eirn edur tvo til þijn/ so ad i Muñe tveggia edur þriggia Votta/stande oll Mꝏl efne. Nu ef hñ heyrer eige þeim/ þa seig þad Samkunduñe. Eñ ef hann heyrer ei Samkunduñe/þa skallt hañ sem añañ Heid-

ingia og Tollheimtumañ/ Sañlega seige eg ydur/hvad hellst þier binded a Jordu/ skal a Himnum bunded vera/og hvad hellst þier leysed a Jordu/skal leyst vera a Himne. Frañveigis seige eg ydur þad / ef tveir af ydur samtaka a Jordu/um huern Hlut sem þ er/ ad þeir vilia bidia skal þm veitt vera af mijnum Fodur sem a Himnum er. Þvi ad hvar tveir eda þryr samañsafnader eru i mijnu Nafne/þar em eg midt a millū þeira.

ÞA gieck Petur til hañs og sagde/Herra/Hu offt skal eg mijnum Broodur þeim sem vid mig brytur/ fyrergiefa? Er þad noog sio sinnum? JEsus sagde til hañs/eg seige þier eige siø sinnum/ helldur siøtyge sinnum siø sinnum.

FYrer þvi er Himnarijke lijkt þeim Konunge sem reikna villde vid Þioona sijna. Og er hañ took til ad reikna/kom einn fyrer hañ/sa er honū var skylldugr um tyu Þusund Punda. Eñ þa hañ hafde ei til hvad hñ skyllde giallda/baud Herrañ ad selia hañ og hañs Huusfru og hañs Barn / og allt hvad hañ atte/ og borga med. Þa fiell sa Þion fram tilbad hañ og sagde/ Herra/ haf Þolennmæde vid mig/ allt skal eg þier giallda. Þa sa Herrañ aumur a þeim Þion/ z liet hañ lauß

hañ laujañ/ og gaf hönum eitneñ upp Skulidena. Pa gieck sa same Pion ut/ og fañ eirn af synum Samlags Pioonum/ sa var hönum Hundrad Peninga skylldugur/ e hañ

greip hañ og took fyrer Kverkar hans og sagde/ giallt mier hvad þu ert mier skylldugur. Pa fiell hans Samlags Pioon fram bad hañ og sagde/ haf Poleñmæde vid mig/ þui allt skal eg þier giallda. Eñ hañ vill de eige/ helldur foor hann til og liet hañ i Dÿblissu/ þar til hañ hafde borgad þad hñ var skylldugur. Eñ er hans Sampioonar sau hvad skiede / urdu þeir miøg hrygguer

vid/komu og undervijsudu synum Herra allt hvad giørst hafde. Þa kallade hañs Herra hañ fyrer sig/ og sagde til hañs/ þu þiñ vonde Þioon/ alla þessa Skulld gaf eg þier til/ med þvi þu badst mig. Skyllder þu þa eige myskunsamur vera vid þiñ Samlags Þioon/ lyka sem eg var þier myskuñsamur? Og hañs Herra vard reidur/ og ofurselldi hañ Kuolurunum þangad til ad hann borgade allt hvad hañ var skylldugur. So myn og miñ Himneskur Fader giora vid ydur/ ef þier fyrergiefed eige af ydrum Hiertum huor eirn synū Brodur hñs Misgiorder.

XIV Capitule.

Um̄ þad huørneñ ad Brædur Christi eggiudu hañ ꝫ ad ferdast til Jerusalem/til Tialldbudar (edur Laufskala) Hatydarennar. Item um̄ hañs Reisu þangad/og þa prias Meñ sem hønum villdu epterfylgia.

Iohann. 7. Luc. 9.

a (d) var ꝫ nalægt Hatijd Gydinga/ sem var Laufskalaña Tilbunadur. Brædur hañs søgdu þa til hañs/tak þig upp og gack til Judalands/so ad þijner Lærisveinar siae

eirnenn

eirmeñ þau Verk er þu giører. Þviad sañlega giører eingeñ sa nockud leyniclega/ sem sialfur hañ epterleitar kuñur ad verda. Ef þu giører þ/ þa openbera þu þig fyrer Heimenum. Þvi hañs Brædur triðdu ei helldur a hañ. JEsus sagde þa til þeirra/ miñ Tyme er eñ eige komeñ eñ ydar Tyme er jafnañ. Heimureñ kañ ydur ei hatad/ eñ mig hatar hañ/ þviad eg ber Vitnisburd af hønum/ ad hans Verk eru vond. Fared þier upp til þessarar Hatijdar/ eg vil eñ ei fara upp til þessarar Hatydar/ þviad minn Tyme er eñ eige uppfylldur. Eñ þa hañ hafþde sagdt þeim þetta/ vard hañ epter i Galilea.

EN [c] þad skiede þa Tymeñ fullkomnadest er hañ skyllde takast burt hiedañ/ snere hañ siñe Asian til ad gāga strax til Jerusalē/ og hañ liet Sendeboda fara ꝼ siñe Augsyn. Þeir foru og Kõu iñ i Samverskt Kauptun ad tilreida hønū Herberge. Eñ þeir tooku eige vid hønum/ af þui hañ hafde snuid siñe Asian ad reisa upp til Jerusalem. Eñ er hans Lærisueinar Jacobus og Johañes sau þad/ søgdu þeir/ Herra villtu/ þa villum vier segia ad Elldur fale af Himne/ og fortære þa/ lijka sem ad Elias giørde? Eñ JEsus snere sier vid/ hastade a þa og sagde/ Vited þier eige huøres Anda Syner þier erud? Mañsins Sonur er ei komenn til þess ad fyrerfara Sælum Mañā/ helldur þær ad frelsa. Og þeir geingu i añad Kauptun.

EN (d) sem hañs Brædur voru uppfarner/ þa foor hañ og sialfur upp til Hatydareñ

ar / eige openberlega helldur so sem at Laun-
lei Og þad skiede er þeir voru a Veigenum/
ad einn sagde til hans/ Eg vil fylgia þier epter
huert hellst þu fer. JEsus sagde til hans/
Refar hafa Holur/ og Fuglar Himens Hreidur
enn Manzins Son hefur eige / huar hann meige
sijnu Høfde ad halla. Hann sagde þa til eins
annars/ fylg þu mier epter/ enn sa sagde/ Herra
lofa mier fyrst ad ganga og grefa Fødur minn/
JEsus sagde til hans / lat þa Daudu grafa
sijna Daudu/ enn þu gack og boda Guds Rijke.
Og annar sagde/ Herra/ eg vil þier epterfylgia/
enn lofa mier fyrst ad seigia þeim mijna Burtt
for sem eru i mijnu Hwse. JEsus sagde til hans/
Huer sem leggur sijna Hønd a Plooginn/ z
lijtur a Bak sier aptur / er ei hæfelegur til
Guds Rijkis.

XV Capituli.

Um Wtsending þeirra Siotygu Lærisveina og Blessaning Christi i Mustereninu a Tiallldbudar Hatijdenne.

Luc. 10. Iohann. 7.

Ar sem epter wtvalde DRottenn og adra Siøtygu Z og sende þa fyrer tvo og tvo fyrer sier j allar þær Borger og Alþuer er hann vilde koma. Og sagde til þeirra/ ad sannlega er Kornskieran mykel/ enn Verkamennerner fæer/ þar bidied Herrann Kornskierunnar/ad hann sende Verk

menn i sijna

men i ſyna Kornikieru. Fared þier / ſiaed eg
ſende ydur ſo ſem Læmb a medal Varga. Ber
ed eige Pung nie Tøſku/og eige Skoo/ Heilſed
og aungvum a Veige. Hvar þier komed i eitt
Hws/þa ſeiged fyrſt/ Fridur ſie i þeſſu Hwſe.
Og ef þar er Barn Fridarens/þa ſkal ydar Fr
idur hvijlaſt yfer hønum/en ef eige er/ þa mun
ydar Fridur ſnwaſt til ydar aptur. Blijfed i
þvi ſama Hwſe/ eted og drecked hvad þeir hafa
fyrſt verdur er Verkmadurenn ſinna Launa. Ei
ge ſkulud þier rafa Hwſ af Hwſe. Og i hvøre
ia Borg ſem þier inngånged/og þeir medtaka yd
ur/þa eted þad ſem fyrer ydur verdur framſett.
Og lækned Siuka þa ſem þar eru/og ſeiged þe
im/ Guds Rijke er nælægt komed ydur. En ef
þier ganged i nokra Borg þar þeir medtaka
ydur ei/ ganged wte a hennar Stræte og ſeiged/
Eirnenn þ Dupt ſem lodde a oſſ wr ydvarre
Borg/hreiſtum vær af a ydur/ þo ſkulud þier
vita ad Guds Rijke var nælægt ydur. Eg ſeg
ge ydur þad Sodoma mun bærelegra vera a þe
im Deige/ enn þeirre Borg.

Vei þier Chorazin/ vei þier Bethſaida/ þvi
ad ef ſkied hefde i Tyro og Sidon ſoddann Fur
duverk/ ſem hia ydur hafa ſkied/ hefde þeir fo
rdum ſeted i Seck og Auſku/ og giørdt ſo Yd
ran. Þo mun Tyro z Sidone bærelegra vera
a Doomenum/ enn ydur. Og þu Capernaum
ſem uppháfenn ert til Himens/ munt nidur þryck
taſt allt til Helvijtis. Hvør ydur heyrer hann
heyrer mier/ z hvør ydur forſmaar hann forſmaar

mig. Eñ huør mig forsmaaer / hañ forsmaaer þañ sem mig sende.

Judar [d] leitudu þa ad hønum um Haatijdena/og søgdu/Hvar er hañ? Og mikill Kritur var i Lijdnum um hñ. Sumer søgdu/ godur er hañ/ enn adrer søgdu/ Nei/ helldur leider hañ Lijdeñ afvega. Eñ eingeñ talade þo beert um hañ/ fyrer Hrædslusaker vid Gydingana.

EN ad halfnadre Haatijdeñe / stie JEsus upp i Mustered/ og kende. Judar undrudust/ so segiande/ Huørneñ kañ þesse Ritningarnar med þui ad hañ lærde þær ei? JEsus svarade þeim og sagde/ miñ Lærdoomur er ei miñ/ helldur hañs er mig sende. Ef sa er nockur sem giøra vill hañs Vilia / hann kenner hvørt þesse Lærdoomur er af Gude / eda huørt eg tale af sialfum mier. Huør sem af sialfum sier talar/ sa leitar sinnar eigeñ Dyrdar/ eñ huør hñ leitar þess Dyrdar sem hann sende / hann er sannordur/og ecke Ranglæte er med hønum. Gaf Moyses ydur ei Løg / og einginn ydar helldur Løgeñ? Edur þui sækeð þier epter ad lijflata mig? Lijdureñ svarade og sagde/ Diøfuleñ hefur þu/ Huør sæker ad lijflata þig? JEsus svarade og sagde/ eitt Verk giørda eg/ og þ undrest þier aller. Moyses gaf ydur þui Umskurnena/ eige þad hun være af Moyse komenn helldur af Forfedrunum / og þo umskiered þier Mañeñ a Sabbatsdeige. Nu ef Madurenn medtekur Umskurnena a Sabbatsdeige / so ad eige briootest Moysis Løgmal / eñ þier reidest

þo vid

þo vid mig/ þad eg giørde allan̄ Man̄en̄ heilan̄ a Sabbatsdeige. Þier skulud eige dæma eptt er asyndu/ helldur dæmed riettann Doom.

Þa søgdu nockrer af Jerusalem/ er þad ecke sa sem þeir sǿktu til ad Lijflata? Sia nu talar han̄ openberlega / og þeir seigia eckert til han̄s/ eda vita vorer Høfdingiar þad vijst/ ad þesse er sannur Christur? En vier vitum þo hv adan̄ han̄ er/ en̄ þa Christur kiemur/veit eingen̄ hvadan̄ han̄ er. Þa kallade JEsus i Musterenu kieñande/og seigiande/ þier þecked mig/ og vited hvadan̄ eg em/ og eg kom eige af sialfsum mier/ helldur er han̄ sannordur sa mig sende/huḿ en þier þecked ei. En eg þecke han̄ / þviad eg em af hønum/og han̄ hefur vtsendt mig. Þa sǿktu þeir epter ad grijpa han̄ / en̄ eingen̄ lagde þo Hendur a han̄/ þviad eige var han̄s Tijme en̄ komen̄. Enn margt af Foolkenu trwde a han̄/ og søgdu/ þa Christur kiemur/ mun hann giøra nockud fleyre Teikn enn þesse giører?

OG þad kom fyrer Phariseana ad Foolked kritte þetta um̄ han̄/þa sendu Prestahøfdingiar og Phariseí/ Þienara wt/ ad þeir hand tæke han̄. JEsus sagde til þeirra / litla St und em eg en̄ hia ydur/og þa fer eg til han̄s sim mig sende. Þier munud leita mijn/ og finna mig ei/ og þar sem eg er/ þangad kæmed þier ei ge ad koma. Þa søgdu Gydingar sijn a mille/ Huørt vill hñ fara so vier fiñum hñ ecke? Eda vill han̄ ganga a medal Gryckia/ sem hingad e þangad sundurdreyfder liggia/ og kieña Gryck

tum? Hvad þyrter Ræda er þad sem hann sagde? Þier leited mijn og sinned ecke/og þar sem eg er/þangad þured þier eige ad koma.

XVI Capitule.

Um þad er vidbar a sijdasta Deige Tiallldbudarhatijdarennar. Item um̃ Hoorkonuna sem̃ Pharisei leiddu þyrer Christum.

Iohann: 7 og 8.

ANN a sijdasta Deige Haatijdarennar/ sem var veglegastur/ gieck JEsus upp og kallade/ so seigiande/ Eff nockurn þyrster / kome han̄ til mijn/og drecke. Huor han̄ trwer a mig/so sem Ritningen̄ seiger/af hn̄s Kvide skulu þramm̄sliota Straumar lijþ̄ãda Vatns.

EN þetta sagde han̄ um̃ þan̄ Anda / huørn þeir skylldu medtaka/ sem a han̄ trydu/ þvi Heilagur Ande var þar ei enn/Þviad JEsus var en̄ eige dyrdlystur. Og marger af Lydnum sem heyrdu þessa hans Rædu / søgdu/ þesse er sannur Spamadur. Adrer søgdu han̄ er Christur/ en̄ sumer søgdu / skal Christur nockud koma af Galilea? Seiger eige Ritningen̄ ad Christur kome af Davids Sæde/og wr Stadnum Bethlehem / þar sem David var? So vard ein Tvydrægne med Foolkinu um̃ han̄. En̄ no

ckrer af

ckter af þeim villdu hafa gripid han/ en einge en lagde þo Hendur a han.

Þienararner komu aptur til þeirra yppurstu Presta og Phariseana/og þeir sǫgdu til þeirra/ Þvi hǫfdud þier han eige hingad? Þienararner svǫrudu/ þar hefur alldrei nockur Madur so talad sem þesse Madur. Þa svǫrudu Phariseí þeim/ Hvǫrt erud þier og villter? Trwer nockur Hǫfdingiana edur af Phariseis a hn? Helldur þad Foolk sem ecker veit af Lǫgmæl enu/er bǫlvad. Nicodemus sagde til þeirra/ sa sem kom til hans um Noott/ hvǫr ed var eitt af þeim. Dæmer vort Lǫgmaal nockud Mannenn/nema han sie fyrer ransakadur/ hvad han giǫrer? Þeir svǫrudu og sǫgdu til hans/ertu og so eirn af Galileis? Ransaka þu og skoda þad af Galilea rijs ecke Spaamadur upp. Og hvǫr gieck so heim.

OG JEsus gieck þa til Oliufiallsins/ og snemma ad Morgne kom han aptur i Musterid/ og allt Foolked kom til hans/og han sette sig og kiende þeim. En þeir Skriftlærdu og Pharisearner leiddu fram fyrer han þa Konu/ sem i Hordoome var gripen/ og settu hana þar i Midied/og sǫgdu til hans/Meystare/ þesse Kona er nu gripen ad þeskum Giǫrninge i Hordoome/en Moyses baud oss i Lǫgmaalenu/ ad beria þesskonar Menn Grioote/Eda hvad seiger þu til? Enn þetta sǫgdu þeir/ad þeir freystudu hans/ ad þeir mætti so hafa Aklǫgu til hans/ enn JEsus laut nidur og ritade med Fingrenum

a Jǫrde

a Jørdena. Og sem þeir lietu ei af ad spyr ia hann/ þa rietti hann sig upp/og sagde til þeir ra/. Huør ydar sem er an Syndar/kaste sa þyr sta Steine a hana. Þa laut hann nidur apt ur/ og ritade a Jørdena. Þa þeir heyrdu þetta/geingu þeir wt/ eirn epter ødrum / þyrst Aulldungarner. JEsus var þa eirn epter/ og Konann þar standande. En JEsus rietti sig upp/og er hann sa þar eungvann nema Kon una/sagde hann til hennar/Kona/ Hvar eru þeir sem þig aklaga? Hefur eingenn fordæmdt þig? En hun sagde/Herra/ eingenn. JEsus sagde/ so fordæme eg þig og ecke helldur/ gack hiedann/ og syndga nu ei optar hiedann af.

XVII Capitule.

Predikun Christi umm sijna Persoonu/og Gydinganna Blindleika og Hrækrysse.

Iohann. 8.

JEsus talade enn aptur til þeirra/ og sagde/eg em Lioos Heimsins/ huør hann fylger mier epter/ sa mun ei ganga i Myrkrunum / helldur skal hann hafa Lioos Lijfsens.

ÞA sægdu Phariseer til hanns/ þu ber vitne af sialfum þier/ þitt vitnisburdur er eige sannur. JEsus svarade og sagde til þeirra / ef eg ber af sialfum mier Vitne/ þa er minn Vitn

teburdur

isburdur sannur/þvi eg veit hvadan̄ eg kom/ og huort ad eg ber. Eñ þier vited eige hv adan̄ eg kom/eda huort eg ber. Þier dæm ed epter Holldenu/ eg dæme ongvan̄. Enn eþ eg dæme/ þa er min̄ Doomur riettur/þvi ad eg er ei einsamall/helldur eg og Fadeꝛen̄/ er mig sende. So er og skrifad i Logum ydar/ ad tveggia Manna Vitnisburdur sie sannur. Eg em sa sem aþ sialfum mier ber Vitne/og Faderen̄ sa mig sende/ han̄ ber aþ mier Vitne. Þa sogdu þeir til hans Hvar er þin̄ Fader? JEsus svarade/ eige þeck ed þier mig nie min̄ Fodur. Eþ þier þeck tud mig/ þa þecktud þier lijka min̄ Fodur.

Þesse Ord talade JESus vid Guds Kistu na/þa han̄ kiende i Musterenu / og einginn took han̄/ þvi hans Stund var eñ ei komen̄.

Nu sagde JESus aptur til þeirra/ eg ber bu rt/og þier munud leita mijn / og i Syndum ydar deyia/ huger eg ber/Þangad kun̄ed þier ei ad koma. Þa sogdu Gydingar / mun han̄ þa vilia drepa sialfan̄ sig/þad han̄ seiger/ huert ad eg ber þangad kun̄ed þier ei ad koma? Þa sa gde han̄ þeim/ þier erud hier nedan̄ ad/eg em ad ofan̄/þier erud aþ þessum Heime. Eg em ei aþ þessum Heime/ þvi saade eg ydur / ad þier munud deyia i ydrum Syndum / þvi eþ þier

trwed

trwed ei ad eg se hann/ þa munud þier deyia i ydrum Syndum. Þa sǫgdu þeir til hans/ Hver ert þu þa? JEsus sagde til þeirra. Fyrst sa/ eg sem tala vid ydur. Margt hef eg ad tala/ og dæma um ydur/ enn sa mig sende/ hann er Sannordur/ og hvad eg heyrde af hønum/ þad tala eg fyrer Heimenum. Enn þeir skildu eige ad hann sagde þeim af Fødurnum/ Þa sagde JEsus til þeirra / nær þier upphefied Mannsins Son/ þa skulud þier skilia/ ad eg se hann/ og af mier sialfum giøre eg eckert / helldur eins og mier er kiende minn Fader/ so tala eg. Og sa er mig sende/ hann er med mier/ Faderenn liet mig ei eins saman/ þviad eg giøre jafnan þad hønum er þægt. Þa hann talade þetta/ trwdu marger a hann.

ÞA sagde JEsus til þeirra Gydinga sem a hann trwdu/ ef þier blyfed vid myna Rædu/ þa erud þier møner sanner Læresveinar/ Og þa þeckie þier Sannleikenn/ og Sannleikurenn mun frelsa ydur. Þa svørudu þeir hønum/ vier erum Abrahams Sæde / og alldrei høfum vier nockurs Mans Þrælar vered/ Huørnenn seiger þu/ þier skulud frialser verda? JEsus svarade þeim og sagde/ Sannlega sannlega seige eg ydur/ hver hellst sem Syndena giører/ sa er Syndarinnar Þræll. Þrællenn blyfur ei eilyflega i Hwsenu/ enn Sonurenn blyfur þar eilyflega. Nu ef Sonurenn frelsar ydur/ þa erud þier rettelega frelsader. Eg veit vel ad þier erud Abrahams Sæde/ enn þier sækid til ad deyda mig/ þviad myn Ræda hefur ecke Rwm i ydur.

Eg sa

Eg tala þad ſem eg ſied heþe / aþ mynum Fødur/ Og hvad þier ſaaud hia ydrum Fødur/ þad giøred þier. Þeir ſuøruðu og ſøgðu til hañs Abraham er vor Fader / þa ſagde JEſus þeim/ eþ þier værud Abrahams Børn/ þa giørdud þier Abrahams Verk. Eñ nu leited þier epter ad lyþlaata mig/ þañ Mañ þo/ ſem Sañleikañ ſeiger ydur/ þañ eg heyrde aþ Gude/ þetta giørde eige Abraham. Þier giøred ydar Fødurs Verk/ Þa ſuøruðu þeir / eige erum vier þyrer utañ Ecktaſkap ꝼæddir/ Eirn Gud høþum vier þyrer Fødur. JEſus ſagde til þeirra / eþ Gud være ydar Fader / þa elſkuðud þier mig/ þvi eg em af Gude komeñ og þramgeingeñ/ þvi eige kom eg aþ ſialþum mier / helldur ſende hañ mig. Fyrer þvi þecked þier þa ecke mitt Maal/ aþ þvi þier geted ei heyrdt myn Ord. Þier erud aþ Fødurnum Fiandans/og epter gyrndum ydars Fødurs / þa villed þier giøra / hann var eirn Mordinge þegar ad Upphaþe/ og eige ſtood hañ i Sañleikanum/ þvi ad Sañleikurenn er eige i hønũ/ þa hañ talar Lyge/talar hañ aþ ſynu eigiñ/ þvi hañ er eirn Liugare/og þeſſar Fader. Eñ mier/aþ þvi eg ſeige Sañleikañ/ þa villed þier eige trwa.

Hvør ydar kañ ad bevyſa uppa mig nockra Synd/ nu eþ eg ſeige Sañleikeñ/ þvi trwed þier mier þa eige? Hvør hañ er aþ Gude/ ſa heyrer Guds Ord/aþ þvi heyred þier eige / ad þier erud eige aþ Gude. Þa ſuøruðu Judar og ſøgðu hønum/ Seigium vier ecke riett/ad þu ert

Samverſk

Samverskur/og hefur Diøfulen? JEsus svʼ
arade/ eg hefe aungvañ Diøful/ helldur vegsa
ma eg Fødur miñ/og þier vanheidred mig. Eg
leita ei ad miñe Dyrd/ sa er sem ad heñe leitar
og dæmer. Sañlega sañlega seige eg ydur / ef
nockur er sa sem helldur myn Ord/ hañ mun ei
sia Daudañ ad eilýfu. Þa søgdu Judar vid
hañ/nu þeckium vier ad þu hefur Diøfulen/ A
braham er daudur og Spámeñerner/og þu seig
er/ef nockur er sa sem geimer myn Ord/hñ mun
eige Daudañ smacka ad eilýfu. Edur ertu mey
re Fødur vorum Abraham/ hvør framlidenn er/
og Spámeñerner eru og framlidner/ Hvørn gi
orer þu sialfañ þig? JEsus svarade/ef eg
vegsama mig sialfur/ þa er myn Dyrd eingen/
þar er miñ Fader/ sa mig vegsamar/hvørn þier
seiged ydvarn Gud vera/og þeckid hañ þo ei/eñ
eg þecke hañ/og ef eg segde þad eg þeckte hann
eige/þa være eg eirn Liugare lýkur ydur/helld
ur þecke eg hñ/og helld hañs Ord. Abraham
Fader ydar gladdest/ ad hañ skyllde sia minn
Dag/og hañ sa hañ/og vard gladur vid. Þa
søgdu Judar til hañs/þu ert eñ eige fimmtugur/
þo saastu Abraham. JEsus sagde til þeirra/
Sañlega sañlega seige eg ydur/ ædur eñ Abra
ham var/ em eg. Þa tooku þeir upp Steina
ad þeir kỳstudu a hañ/ Enn JEsus fordade
sier/ og geck wt Musterenu, og geck mitt wt i
millum þeirra/ og komst so undann.

xviij Capitu

XVIII Capitule.

Um Apturkomu þeirra siotygu Lærisveina/ ꝛ þeirra Erendislok/ hvar af JEsus gladdest i Anda. Item um Spurning Løgvitringsins/ Svar Christi þar uppá ꝛ Eptirlyking um þann er hrasadur var mille Ræningia/ og Gisting Christi hiá Martha.

Luc. 10.

ENN þeir siotyger komu aptur med Fagnade/og sỏgdu/ Herra / þat eru einninn Dioflar oss undergiefner i þijnu Nafne. Hann sagde til þeirra/ Eg sa Sathan so sem Elldíng hrapa af Himne/ Siaed/eg hefe giefed ydur valld til ad stiga uppa Høggorma og Scorpiona/og yfer allan Krapt Ovinarens/og ydur mun eckert granda melga. Enn þo skulud þier eige glediast af þessu/ þad Andarner eru ydur undergiefner/ helldur gledied ydur af þvi/ þad ydar Nøfn eru skrifud a Himnum.

OG samstundis gladdest JEsus i Anda og sagde/ Eg prijsa þig Fader og Drottenn Himens og Jardar/ ad þu hulder þetta fyrer Spekingum og Vitringum/og openberader þetta Smælingium/ ad sönu Fader/ þviad so þocknadest þad fyrer þier. Aller

hluter eru mier i Hendur Giefner af mynum
Fødur/og eingeñ veit huør ed Sonureñ er/
nema Fadereñ/eda huør ed Fadereñ sie nema
Sonureñ/og huørium ed Sonureñ vill þad
openbera.

OG hañ snerest til sinna Lærefveina / og
sagde sierdeilislega. Sæl eru þau Augu
sem sia hvad þier siaed/ þviad eg seige ydur
þad marger Spaameñ og Kongar villdu ha
ƀa sied huad þier siaed/ og saau þad eige/ og
heyra huad þier heyred og heyrdu þad eige.

OG sia ad nockur Løgvitringur stood upp/
ƀreystade hann og sagde/ Meystare/ Hvad
skal eg gi⸗ra/ so ad eg erƀe eilyƀt Lyƀ? Hañ
sagde til hañs/ Huørneñ stendur skrifad i Løg
maalenu? Huørneñ les þu? Hañ svarade og
sagde/ elska skalltu DROTTenn Gud þinn aƀ
øllu Hiarta/ og aƀ allre Aund/ z aƀ øllū Mæt
te/ og aƀ øllu Hugskote / og Naunga þiñ sim
sialƀañ þig. Hañ sagde þa til hñs/ riett sva
rader þu/ giør þad og muntu liƀa. En hann
villde riettlæta sialƀañ sig/ og sagde til JEsu/
Huør er þa miñ Naunge? En JEsus svar
ade og sagde/ Madur nockur ƀoor ƀra Jerusal
em oƀañ til Jericho/ og hrasade bland Ræni
ngia/ huørier ed ƀlettu hañ Klædum/ og sloou
hañ/ geingu burt og lietu hañ þar epter Halƀ
dauðañ liggia. Eñ so bar til ovart / ad einn

Prestur

Prestur poor ofañ sama Veg/og er hañ leit hañ gieck hañ fram hia hønum. Lyka og Levitiñ þa hañ kom nær heim Stad/ og er hañ sa hñ gieck hañ og fram hia. Enn eirn Samverskur

Madur ferdadist og kom þangad / og er hann leit hñ/ sa hañ aumur a hønum/ gieck ad hønum og batt uñ Sar hañs/ hellande i þau Vid smiøre og Vyne/ og lagde hañ a sinn Lyk / og flutte til Herbergis/ gaf og giætur ad hønum. Eñ añars Dags ferdadest hann burt / og took upp tvo Peninga og fieck Hwsbwandanum/ og sagde/ haf gæt a hønum/og hvad helst þu leg gur meira wt/ka skal eg borga þier nær eg kiem aptur. Huør þeirra þriggia synest þier vera þess Næunge sem hrasadur var i bland Ræning iannað .. Eñ hañ sagde/sa er Myskunsemdena

giørde a hǫnum / þa sagde JEsus til hañs / Far þu þa ꝛ giør slijkt hid sama.

EN þad skiede þa þeir ferdudust / ad hann gieck jñ i eitt Kauptun / þar var ein Kvinna er Martha hiet / hun medtook hañ i sitt Hws. Og hun atte þa Systur er Maria hiet / huør ed sette sig fyrer fætur JEsu / og heyrde hñs Ord. Eñ Martha braust miog fyrer ad þiona hǫnu. Hun gieck ad ꝛ sagde / Herra / Hirder þu ei um̃ þad / ad Syster myn lætur mig einsama þiona? Seig heñe ad hun take hende til med. Eñ Jesus svarade og sagde til heñar / Martha / Martha / þu ert so Ahyggiufull / ꝛ mædest i mørgu. Eitt er naudsynlegt / Maria hefur kiørid sier þ. gooda Hlutskifte / hvad eige sk fra heñe takast.

XIX Capitule.

Hvørneñ Christur kiende sijnũ Lærisveinum ad bidia / ꝛ gaf þeim Bænar Formed. Item um̃ Vtrekning Diøfuls þess er Dumbe var.

Luc. 11.

OG þad skiede / ad hañ var i nockrum Stad ad bidiast fyrer / og er hañ gaf upp / þa sagde eirn af hñs Lærisveinum til hañs / Herra / kienn þu oss ad bidia / lijka sem Johañes kiende sijnum Lærisveinum. Hann sagde þa til þeirra / Nær þier bidied / seiged /

FAder vor a Himnum / helgest þitt Nafn / Tilkome þitt Ryke. Verde þiñ Vilie so

a Jordu ꝛ a Himnū. Gief oss huorn Dag vort daglegt Brauð. Og fyrergief oss vorar Synder/ þui vær fyrergiefum og so ollum þeim sem oss eru skylldugir. Og leid oss ecke i Freistne/ helldur frelsa oss fra Illu.

OG hn̄ sagde til þeirra Huør er ydar sem hefur eirn Vin/ og fer til hans um̄ Midnætte/ og seiger hønum/ goode Vinur/ Lꝏna mier þriu Brauð/ þviad Vinur min̄ er komen̄ af Leid til myn/ og eg hefe ei/ þad eg meige fram fyrer han̄ setia. Og hn̄ sem fyrer in̄an er / svarar og seiger/ giør mier ei Onaad/ þvi dyr eru nu luktar/ og Børn myn eru i Svefnhwse hia mier/ og eige giet eg uppstadid/ ad fa þier þau. Eg seige ydur/ ef han̄ stendur eige upp/ og fær hønū þau/ fyrer þad ad hn̄ er hn̄s Vinur/ þa mun hn̄ þo fyrer saker hans Leidinlegrar Brekūar uppstāda/ ꝛ fa hm̄ so myked sm̄ hn̄ þarf.

OG eg seige ydur eirnen̄/ bidied og mun ydur giefast/ og leited ad/ og munud þier finna/ knyed a og mun fyrer ydur uppluked verda/ þviad huor ed bidur/ han̄ mun odlast/ huor ed leitar han̄ finnur/ og huor ed a knyr/ fyrer honum lykst upp. En̄ hvar bidur ydar a medal eirn Sonur Fodurēn um̄ Braud/ ad han̄ bioode honum Stein þar fyrer? Eda bidie han̄ um̄ Fisk/ ad hn̄ bioode honum

eirn Noggorm þyrer Fisk? Edaeþ hn bid ur um̄ Egg/ad hañ bioode honum Scorpion þar þyrer? Nu med þvi þier sem Boner erud/kuñed goodar Giaþer ad giefa Bornum ydar/ myklu meir þa mun Faderen̄ a Himnū giefa þm heilagañ Anda er hn bidia.

OG hann rak wt Diøpul þann er Mællauß var/ z þad skiede er Diøpullen̄ var wtþariñ, ad hiñ Mællause talade/og Foolked undradest þad. Eñ nockrer aþ þeim sögdu/ þyrer Beelzebub Diøpla Høþdingia/þa rekur hañ Diøpla wt. Adrer þreystudu hañs / og gyrndust aþ hønum Teikn aþ Himne. Enn hañ þormerkte þa þeirra Hugreñingar og sagde til þeirra/ hu ørt Ryke sem i sialþu sier er sundurþyckt/ þad mun eydast/og huørt Hws mun yþer añad hrapa/ og eþ Andskoteñ er i sialþum sier sundurþyckur/Huørneñ mæ hñs Ryke þa standast? Fyrst þier seiged mig þyrer Beelzebub wtreka Diøpla. Og eþ eg æ þyrer Beelzebub Diøpla wt ad reka þyrer huørn wtreka þa ydar Børn þa? Fyrer þvi skulu þeir verda og ydar Doomendur. Enn eþ eg rek wt Diøpla þyrer Guds Fingur/ad söñu kiemur þa Guds Ryke til ydar. Nær ed sterkur Hervopnadur vardveiter sina Høll þa er allt med Mak hvad hañ æ. Eñ þa er annar hønum yþersterkare kiemur/og yþervinnur hañ/ þa tekur hañ hañs Harneskiñ / æ huøria hann treyste / og sundurskipter Herþangenu.

Nust

Huor hañ er eige med mier/ ſa er i moote mier/ og huør hañ dregur eige ſamañ med mier/ ſa ſundurdreiſer. Nær Ohreiñ Ande ſer aþ Mañenum wt/ raſar hañ um þurra Stade/ og leitar ad Hvyld og ſiñur ecke/ þa ſeiger hañ/ eg vil hverſa aptur i Hws mitt/ hvadañ eg ſoor wt/ og er hañ kiemur/ ſiñur hañ þad med Ven de ſoopad og prydt. Þa ſer hañ/ og tekur med ſier ſiø adra Anda ſier verre/ og er þeir eru þar jnnkomner/ byggia þeir þar/ og verdur ſo ſydañ þeſſ Mañs þid ſydara verra hinu ſyrra.

EN þad ſkiede er hañ ſo talade/ hooþ nockur Kona aa medal Foolkſins upp ſyna Rødd og ſagde til hañs/ Sæll er ſa Kvidur er þig bar og þau Brioost er þu mylkter. En hañ ſagde/ Ja/ Sæler eru þeir ſem heyra Guds Ord/ og vardveita þad.

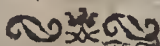
EN er Foolked þreingdeſt þar ſram ad/ took hañ ad ſeigia / Þetta er ein Vond Kynſlood/ hun gyrneſt Teikn/ og heñe ſkal eckert Teikn giefaſt nema Teikn Jonæ Spamans. Þviad lyka ſem Jonas var Teikn Niniue Borgarmoñum / ſo mun Mañſins Son verda Kynſlood þeſſare. Drottningeñ aþ Sudre mun ganga upp ſyrer Doomeñ med Moñum þeſſarar Kynſloodar/ og ſordæma þa/ þviad hun kom aþ yſtum Endemørk um Veralldar/ ad heyra Speke Salomonis.

Og sioæd/hier er meir eñ Salomon. Meñ Ninive Borgar munu uppgánga pyrer Doo meñ med þessare Kynslood/ og munu hana pordæma/ þviad þeir giordu Yoran epter Pre dikun Jonæ/og sioæd/hier er meir eñ Jonas. Eingeñ kendrar Lioosed/og setur þad i leyne/eda under Mæleask/helldur a Lioosa stiakañ/so ad huor sem iñgeingur siae Lioosed. Augad er Lioos Lykamans/þvi eþ þitt Auga er einfallt/so er þiñ Lykame allur skiær/ eñ eþ Auga þitt er Strækur/þa er einneñ þiñ Lykame Myrkur. Þvi sioæ so til/ ad Lioos þad sem i þier er/sie ei Myrkur. Þegar Lykame þiñ er allur skiær/so hñ heþur ei nockurn Part aþ Myrkrenu/so blijþur hañ allur skiær/ og mun upplijsa þig so sem ein skiær Leyþtran.

XX Capitule.

Um Giestobod nockurs Phariseara/ og þad Samtal er þar innfiell/ hvar Christur atvijtar & straffar Phariseos & Skriptlærda.

Luc: 11.

Og er

Og er hañ var slykt ad mæla/ pa bad hañ nockur Phariseus ad hann æte Middagsverd hia sier/ hañ gieck inn og sette sig til Bordsins. Eñ er Phariseareñ sa pad/ undradest hñ ad hañ þvode sier eige fyrer Maaltydena. Eñ DROTTenn sagde til hañs/ Þier Phariseí hall ded þid ytra hreinum Bikurum og Fatum/ enn ydvart þid iñra er fullt med Raan og Illsku. Þier Heimsker/ sa ed giørde pad sem er þid ytra giørde hañ ecke pad þid iñra? Gieted þo Aul musu af þvi sem þar er/ og sia/ þa er ydur þ allt hreint. Vei ydur Phariseis sem tyundid Myntu/ og Ruthu/ og allt Kaalgrese/og sneid ed hia Doome og Guds Kiærleika/ þetta byriar ad giøra/ eñ hitt eige epter ad skilia. Vei ydur Phariseis/sem giarnañ sitied efst i Sam kunduhusum/og vilied þar kvediur a Torgum. Vei sie ydur Skriptlærdum/Phariseis/þier Hr æsnarar/þvi þier erud sem huldar Grafer Fr amlideña/ yfer huørium ad Meñ ganga/ og þeck ia þær eige.

Þa svarade nockur Skriptlærdur/og sagde til hañs/ Meystare/med þessu Torde smanar þu og so oss. Eñ hañ sagde/ og ydur Skriptlærd um sie eirneñ Vei / þvi þier klæed Meñ med Byrdum/ er þeir giet a ei bored/og þier snertid þær eige med einum Fingre. Vei ydur/ þviad þier uppbygged Spamaña Grafeñar/ eñ Fed ur ydar lisflietu þa. Ad sønnu þa vitned þier pad/ og samsiñed so Verkum ydvarra Fed

ta f yliad þeir aflijuðu pa/eñ þier uppbyggeð Leiðe þeirra.

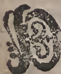
Fyrer þvi seiger Spekeñ Guds/eg vil senda til þeirra Spaamenn z Postula/ z suma af þeim munu þeir deyda og offsækia / so ad krefiest af þessare Kynslood Blood allra Spaamaña/ þvi wthellt hefur vered fra Grundvallan Veralldar. Allt fra Bloode Abels/ og til Bloods Zachariæ/sem Deyddur var i mille Alltarsins og Musterefins/ Ja eg seige ydur/ ad þad mun krefiast af þessare Kynslood. Ve sie ydur Skriftlærdum/ þvi þier hafed Lykil Vitskunnar/ eñ komed þo eige sialfer þar iñ / og hamled þeim er þar vilia inngonga.

EN þa hañ hafde þvilijkt til þeirra talad/ toku Skriftlærder til z Phariseí þunglega ad þreingia ad hønum/og Vielsamlega hann ad mæðgu ad spyria. Veitande hønum Vmsatur og leitudu vid ad jaga þad nokud af hans Munne/er þeir mættu hañ um kiæra. Klaga.

XXI Capitule.

Predikun Christi fyrer Læresveinunum z Lydnum/ ad varast Hræsne og ad ottast ecke Lykamlegañ Dauda/ eirneñ ad siaa vid Agyrnd og offmiklum Ahuga Lykamlegrar Fædu.

Luc. 12.

A þusse Foolked ad/og þar komu margar Þusunder til samans / so ad huor trad under aña/ þa hoof hann

hann upp og sagde til siña Lærefveina/ vak
ted ydur þyrer Surdeige Phariseorum/hvad
ad er Hræsne/þviad eckert er so huled/ sem
eige skule verda augliooſt/nie nockud so leindt
ad Meñ skule ei þaa ad vita. Fyrer þvi
hvad þier seiged i Myrkrum/þad mun i Lis
oose heyraſt/ og hvad þier i Svefnhuſum
hvijsled i Eyra/mũ aa Ræfrũ uppe predikad.
EN eg seige ydur Vinum miñum/hræd
eſt eige þa sem Lijkamañ aflijfa/og epter
þad þaa þeir ei meira ad giordt. Eñ eg
vil syna ydur hvorn þier skulud hrædaſt/ hr
ædeſt þañ/ sem epter þad er hañ hefur lijfe
laated/þa hefur hañ Makt til ad kaſta i Hel
vijte. Jaa seige eg ydur/þa hrædeſt hañ.
Seliaſt eige þim̃ Skoogarþreſter þyrer tvo
Peninga/og samt er eirn af þeim ecke gleim
dur þyrer Gude? So eru oll Hofudhaar
ydar taleñ/ þyrer þvi skulud þier ei ottaſt
þviad þier erud dyrre eñ marger Skoogarþr
eſter. Eñ eg seige ydr/ hvor helſt hñ vidur
kieñer mig þyrer Moñunum/þañ mun Mañ
sins Son vidurkieña þyrer Englum Guds.
Eñ hvor hañ afneytar mier þyrer Moñum̃
honum mun afneytad verda þyrer Guds En
glum/ og

nglum/og huer ed talar Ord i giegn Man sins Syne/þa mun honum þad fyrergiefast eñ huor hañ hæder ad Heilogum Anda/hon um skal þad eige fyrergiefast.

Eñ nær þeir leida ydur iñ i Samkunduhus og þyrer Valldeð/ og þa Megtugu / þa vered eige hugsiuker uṁ/huernen eda huorin þier skulud svara/eda hvad þier skulud seig ia/þviad Heilagur Ande mun fræda ydur a somu Stundu/hvad ydur byriar ad seigia.

Þa sagde eirn af Foolkenu til hña/ Meystare seig Broodur mynum ad hañ skipte vid mig Arfenum / enn hañ sagde hønum / þu Madur Huør sette mig yfer Doomara/eda Arfskiftis Mañ yfer ydur? Og hañ sagde til þeirra/sia ed til/ ⁊ vared ydur vid Agyrne/þviad einge lifer þar af/þad hañ hafe mykel Audæfe.

OG hañ talade þa eina eptirlijking til þeirra/ og sagde/ Audugur Madur nockur var sa huers Akur ed færdt hafde Avoxt/hñ huxade mz sier og sagde/ hvad skal eg til giora? Eg hefe eige þad hvar eg meige mijnum Avexte i safna. Og sagde / þad vil eg giora/Eg vil niðurrijfa mijna Hlodu og giora upp adra meire / og safna þangad ollu þvi er mier hefur grooed / og mijnum

Audæf

Audæþum/ og þa mun eg seigia til Sælu minnar/Sæla myn/þu heþur mikenn Forda i mørg Aar/ huyl þig nu/et og dreck/og vert glod/ enn Gud sagde til hans/ þu Dære/ a þessare Noott munu þeir þyna Saal ap þier kreþia/ Nuers verdur þad þa er þu heþ⸗ur tilreidt? So geingur til þ þeim er sier dra ga Siood samann/ og eru ei i Gude Ryker.

ÞA sagde hann til sinna Lærefveina/þyrer þui seige eg ydur/sturred eige fyrer ydar Lyþe hvad þier skulud eta/ og eige þyrer Lykama ydar/ huoriu hann skule klædast. Lyfed er meira enn Fædann/og Lykamenn er meire enn Fa tenn/hygged ad Ñreþnunum/ þeir sæ huorke nie uppskiera / eige haþa þeir Nlodu nie Kiallara/og samt fæder Gud þa. Mikl⸗um mun betre erud þier þo Fuglunum. Enn hvar ydar fær med sine Nugsyke/auked St⸗ærd syna umm eina Alnar Leingd? Nu eþ þier orked eige hins minsta/ hvar fyrer sturre þier þa þyrer hinu odru. Nugleided Lilior nar a Morkene/ huornenn þær vaxa/þær vi⸗nna eige nie spinna / Enn eg seige ydur/þad Salomon i allre sinne Dyrd/var ei so skryd dur sem ein af þeim. Nu þyrst Gud skryder so þad

so þad Gras sm̃ i Dag er a Akre/ z a Mo
rgun verdur i Oþneñ læted/miklu meir mũ
hann þa Klæda ydur / O þier lýtelttrwad/
et. Þar þyrer og so þier / hirded þar ecke
um/hvad þier eted eda drecked/ og hefied yd
ur ei hatt/þviad epter þessu øllu sækia Nei
dingiar i Verølldeñe/eñ Fader ydar veit vel
ad þier þurþed þessa vid / þvi leited þyrst
ad Guds Rÿke og mun ydur þa þetta allt
til þalla. Hrædst eige þu litla Hiørd/þvi
ad þad þocknast Fodur ydar ad giefa ydur
Rijked. Selied hvad þier haþed/og gieþed
Olmusu/ giøred ydur og þa Secke er eige
elldast/og þañ Siood er eige minkar a Hi
mnum/ ad huørium Þiooþar þa ei komest/
nie Mølur eted/þvi hvar ydar þiesioodur er
þar mun og ydart Hiarta vera.

XXII Capitule.

Sama Predikun Christi/ hvar hñ amin
nner ad Meñ sieu vakande / og bÿde epter Gu
ds Rÿke/ z Tilkomu Messiæ/ z avÿtar Foolkid
þyrer sitt Athugaleyse.

Luc. 12.

Lated

Ated ydar Lendar umgyrdtar vera/ og ydvart Lioos loga. Og vered lyker þeim Mønum er bijda epter sij num Lanardrottne/ hvenær hn̄ mune aptur koma af Brullaupum/ so ad þa hn̄ kiemur og ber/ sie strax þyrer honum uppluked. Sæler eru þeir Þiōnar / hvoria ed Herrañ finz vakande/ þa hn̄ kiemz. Sañlega seige eg ydz/ þ hn̄ mune uppstikka sig og set ia þa til Bords/ og gāga þ þm og þiona þm.

Og ef hañ kiemur a añare vakt / eda a þiñe þridiu Vakt/ og þinnur þad lijka so/ Sæler eru þeir Þioonar. Eñ þad skulud þier vita / ad ef Hwsbondeñ visse a hvørre Stundu ad Þioofureñ kiæme/ þa veckte hn̄ og liete eige grafast i sitt Hwss. Fyrer þvi vered þier og reidubuner/ þviad Mannsins Sonur mun a þeirre Stundu koma/ er þier ætled eige.

Þa sagde Petur til hañs/ Herra/ seiger þu þessa Epterlyking til vor/eda til allra? Eñ DROTTenn sagde/ Hvad mikels er verdt um trwañ og forsiālañ huostiornar Mañ/ hvøren ed hñs Herra setur yþer sitt Heimkyñe/ad hn̄ giefe þeim i rietttann Tijma / þad sem þeim ber? Saller er sa Þioon/ sm̄ hañs Herra þiñur so

giøran

giorande/þa ed han̄ kiemur. Sañlega ſeige eg ydur/þad han̄ mun ſetia han̄ yfer allt ſitt Gootz. En̄ ef ſa ſame Þioon ſeiger i Hiarta ſijnu/Herra minn giorer Duol a ad koma/og tekur ad beria Þiönumen̄ og Ambaatter/ og ad eta og drecka/og ſig druckeñ ad gioza. Þa mun Herran̄ þeſſ Þioons koma a þeim Deige er han̄ þeinker eige/ og a þeirre Stundu er han̄ veit eige/og hn̄ mun hoggva ha i ſundur / og leggia honum ſyn Laun med Otrwum. En̄ huor ſa Þioon er veit ſijns Herra Vilia/og bioo ſig eige til/ gierde og eige epter hans Vilia / han̄ mun lijda marg Hegg. En̄ ſa han̄ veit eige/og giorer þad Hegningar er verdt/ han̄ mun mi[n]ne Hirting þa / þviad þeim ſem miked er veitt/af honum æſkeſt miked/z huorium mik ed verdur i Hendur ſelldt/aß honum heimtiſt miked. Eg er komiñ ad kveikia upp Elld a Jordu/hvad villde eg helldur en̄ hn̄ brynne nu þegar? Enn eg hlyt ad ſkirast med Skijrn ad ſkijraſt/og huorſu eg þreingiunſt þangad til hun fullkomnaſt. Meined þier ad eg kiæme ad ſenda Frid a Jordu? Eg ſeige/ Nei/helldur Sundurþycktu. Þviad

þiedanu

hiedan̄ i fra munu fim̄ verda i einu Hwse Sundurþycker/ þrjr i moote tveimur / og tveir i moote þremur. Faderen̄ mun verda i moote Synenum/og Sonurin̄ i moote Fodurnum/og Moodurenn i moote Dootturenne/ og Dotturenn i moote Moodurenne og Moder Mannsins i moote Sonarkonunne/ ꝫ Sonarkonan̄ i moote Moodur Man̄sins. Enn han̄ sagde til Foolksins/ hvo nær þier sieed Sky uppganga i Vestre/þa seiged þier sannskiott ad Regn kome / og pad skier so/og nær þier sieed Sunnanvind blaasa/ þa seiged þier Hita verda/ og þ skier. Þier Hræsnarar / asynd Himens og Jardar kunn̄ed þier ad prooffa. En̄ þui prooffed þier ei þennan̄ Tijma? Eda fyrer þui dæmed þier ei a sialfum ydur/hvad rietast er? En̄ nær þu geingur med þijnum Sokudoolg fyrer Hoffdingian̄/þa kosta kapps a Veigenum/ad þu loser þig fra honum/ og eige dræge han̄ þig fyrer Doomaran̄/ og Doomaren̄ selie þig Refsaranum/ og Refsaren̄ kaste þier so i Dyblissu. Eg seige þier/ ad eige muntu komast ut þadan̄/ þer til þu borgar einnen̄ þan̄ sijdasta Skatt.

XXIII Capitule.

Alvarleg aminning Christi til Ydranar/ wt af Dæme þeirra Galversku Manna sem Pilatus liet deyda/ Og þeirra/ yfer hvøria ad fiell Turnenn i Sylo. Item Epterlijking um þad Avaxtarlausa Fijkiutrie/ og Læking þeirrar Kreptu Konunnar a Sabbathsdeige.

Luc. 13.

ENN i þann sama Tijma voru þar nockrer vid er kunngiørdu hønum fra þeim i Galilea / hvørra Blode Pilatus hafde blandad vid þeirra Foorner. JEsus svarade z sagde til þeirra/ Meined þier ad þesser Galilei være fyrer øllum Galileis Synduger/ þoott þeir þyldu þetta? Eg seige/ Nei / helldr ef þier giøred eige Ydran/ þa fyrerfarest þier lijka aller eins. Eda meined þier ad þeir Atiaan a hvøria Turnenn i Sylo hrapade z drap/ hafe sakader vered framar øllum Mønnum er byggia til Jerusalem? Eg seige ydur Nei/ helldur ef þier giøred eige Ydran/ munud þier eirnenn aller so fyrerfarast.

OG hann sagde þeim þessa epterlijking/ Þar hafde eirn eitt Fijkiutrie plantad i sijnum Vijngarde/ hann kom og leitade Avaxtar a þvi/ og fann eige. Þa sagde hann til

Vijngards

Vyngards Mañsins/ sia/ nu i þriu Aar hef
eg arlega komed/ og leitad auaxtar af þe
ssu Fijkiutrie og funded eige/ hogg þad þui
af/ Hvar til hindrar þad Gardlended? Eñ
hañ svarade og sagde til hanns/ Herra/ lofa
þui ad standa þetta Aared/ þar til eg gref
um̄ þad og læt ad Myke/ ef þad villde svo
Auøxt fǽra/ eñ ef eige/ þa hogg þ epter a af.

OG hañ kiende i einu af Samkunduhusunū a
Sabbatsdeige. Og sia ad þar var ein Ko
na er (þa) hafde Kranklleiks Anda i atian
Aar/ og hun var Biug / og alldungis ecke gat
hun upplited. Eñ er JEsus leit hana / kal
lade hañ hana til syn og sagde til hennar / þu
Kona/ vert laus af Kranklǽme þynu/ og lag
de Hendur yfer hana/ og jafnskiott reiste hun
sig upp/ og Dyrkade Gud. Þa svarade Ype
rmadur Samkunduhussens/ og þycktest vid/ ad
JEsus læknade a Sabbathsdeige/ og sagde til
Lydsins/ sex Dagar eru þeir/ a huøriun hæfer
ad vinna/ komed þier a þeim ad lata Lækna yd
ur/ eñ eige a Sabbatsdeige. DROTTEnn
svarade hønum og sagde/ þu Hræsnare/ leyser
eige huør ydar eirn a Sabbathsdeige Naut sitt
og Asna frá Stallenum / og leider til Vatns?
Enn skyllde þesse eige leysast a Sabbathsdeige
sū þo er Abrahams Dootter/ af þui Bande/ er
Andskotēn hefur hana fiøtrad i atian Aar?
Og er hann sagde þetta / skømmdust syn aller

hañs Mootmælendur/ og allt Foolked gladdest yfer þeim øllum Dyrdar Verkum / er af hønum giørdust.

OG hann sagde / huørium er Guds Rijke lijkt / og huoriu skal eg þvi samjafna? Lijkt er þad Mustardskorne/huort Madur tok og varpade i Grasgard sinn / þad spratt upp og vard myked Trie/og Fuglar Himens biuggu under þess Kuistum. Og eñ sagde hañ/ Huoriu skal eg samlijkia Guds Rijke? Lijkt er þad Surdeige þvi er Kona took / og falde þad medal þriggia Mælera Miøls/ þar til þad syrdest allt.

XXIV Capitule.

Um Reisuna Christi til Jerusalem og Lækning þess Mañs er Blindur var Fæddur.

Luc. 13. Johann. 9.

OG [c] hañ gieck i giegnum Borg er og Kauptun/ og kiende/ og giørde sijna Reysu til Jerusalem.

OG [d] þa JEsus gieck framhia/ sa hañ eirn Mañ/ sem Blindur var boreñ. Hañs Lærisueinar spurdu hañ þa ad og søgdu/ Meystare / Huør brant? hañ edur hañs Foreldrar/ ad hñ fæddest Blindur? JEsus svarade/ huørke hañ nie hañs

Foreldr

Forelldrar/ helldur ad Guds Verk augiysest a
hønum. Mier byriar ad verka hañs Verk/
þesser mig sende/ a medañ Dagureñ er/ Noott
enn kiemur nær eingeñ þar verkad. So lein
ge sem eg er i Verølldeñe/ þa em eg Lioos Ver
alldar. Þa hañ hafde þetta sagt/ Spytte hñ
a Jørdena/og giørde af Hrakanum Saur/og
smurde Saurnum a Augu hins Blinda/og sag
de hønum/ Far þu til Dykesins Syloa/ (hvad
ed þydest sendur) og þvo þier/ þa gieck hañ og
þvode sier/og kom siaande. Þa søgdu Naa
grañar hañs/og þeir sem hañ høfdu ædur sied/
ad hañ var Blindur/ Er þad eige sa sem sat ⁊
beidde? Sumer søgdu/hañ er þad/ enn adrer
søgdu/ lykur er hañ hønum/ hañ sialfur sagde/
eg em sa. Þeir søgdu þa vid hañ/Hvørnin
eru þyn Augu upplokeñ? Hañ svarade ⁊ sa
gde/sa Madur sem nefnest JEsus/giørde sier
Saur/og reid a myn Augu/og hañ sagde mier/
Far þu til Dykesinn Syloa/ og þvo þier/ eg gi
eck burt/og þvode mier/ ⁊ fieck Synena. Þeir
søgdu til hañs/Hvar er hñ? Hañ sagde/eg veit
eige. Þa leiddu þeir hañ fyrer Phariseos/sem
leinge hafde Blindur vered. Eñ þa var Sab
bathsdagur er JEsus giørde þañ Saureñ/⁊
opnade hañs Augu. Þa spurdu Pharisei hñ
eñ ad/ hvørneñ hañ hefde orded siaande. Eñ
hañ sagde þeim/Saur lagde hañ a myn Augu
og eg þvode mier/og nu sie eg. Þa søgdu sum
er af Phariseis/ eige er þesse Madur af Gude
þviad hañ helldur eige Sabbatsdageñ/eñ adrer

søgdu/ Hvørnenn maa Syndugur Madur giøra
þvilykTeikn? Og þ[r] vard Sundurþyckia þra
a mille. Þa søgdu þeir aptur til hins Blind
da/ Hvad seiger þu af hønum/ þad hann opnade
þyn Augu? Enn hann sagde/ Spamadur er hañ.
GYdingar trwdu eige um̃ hann / ad hann heþde
Blindur vered/ og være nu Skygn vordenn
þangad til þeir kølludu a hans Foreldra / sem
Synena haþde feinged/ og spurdu þa ad so seg
giande / er hann ydar Son / hvørn þier seiged
Blindann boren̄ vera/ eda Hvørnenn sier hann nu?
Hans Foreldrar svøruðu þeim og søgdu / vid
vitum ad þesse er ockar Sonur/ og þad hñ var
Blindur borenn/ enn med hvørium Hætte hañ sier
nu/ þad vitum vid ei/ eda hver hans Augu opn
ade/ þad vitum vid ei/hañ heþur sialfur Allð
ur til/ spyried hañ ad og latid hañ sialþañ tala
þyrer sig. Þetta søgdu hans Fedgin/ af þvi
ad þau ottudust Gydinga / þviad Gydingar
høþdu þa þegar sambunded med sier / þad ef
nockur medkiende hañ þyrer Christum/ad sa sky
llde wtrekast af þeirra Samkundum. Fyrer
þvi søgdu hans Fedgin/ hañ er naogu gamall/
spyried hñ ad. Þa kølludu þeir aptr i ødru sinne
a þann Mann sem Blindur haþde vered/ og søg
du hønum/ gieþ Gude Heidurenn / vier vitum ad
þesse Madur er Syndugur. Hann svarade og
sagde/ er hann Syndugur/ þad veit eg ecke/ eitt
veit eg/ ad eg var Blindur og nu sie eg. Þei
r søgdu þa til hñs/ Hvad giørde hañ þier/ eda
hvørnenn lauk hañ upp þynum Augum? Hann

svarade

svarade þeim / eg sagde ydur nu þad/ Hafed
þier ecke heyrdt þad? Til hvøss vilied þier
heyra þad aptur? Eda vilied þier verda hans
Læresveinar? Þa bølvudu þeir hønum/og sø
gdu/ þu ert hans Læresveirn/en vær erum Mo
ysi Læresveinar. Vier vitum ad Gud talade
vid Moysen / en vier vitum eige hvadan þesse
er/ sa Madur svarade og sagde þeim/ þad er
undarlegur Hlutur/ad þier vited eige hvadann
han er / og þo lauk han upp mijnum Augum?
En vier vitum ad Gud heyrer eige Synduga/he
lldur þad ef nockur er Guds Dyrkare/og giører
epter hans Vilia/ þan heyrer han. Fra Veralld
darensar Upphafe hefur þad eige heyrt vered/
ad nockur hafe upploked þess Mans Augum sin
Blindur var borenn/ være þesse eige af Gude/þa
mætte hann eckert giøra. Þa svørudu þeir og
søgdu til hans/ allur ertu i Synd alenn/ og þu
kiennir oss/ Og þa ráku þeir han wt. Þa JE
Sus heyrde þad / ad þeir høfdu han wtreked
og er han fan han/þa sagde han til hans/trwer
þu a Guds Son? Han svarade og sagde til
hans/ Herra/ Hvør er han/ so eg trwe a han?
JEsus sagde til hans/þu sast han/og han sem
talar vid þig/ sa er han. Hann svarade/ Her
ra/ eg trwe/ ꝛ han tilbad han. JEsus sagde/
til Dooms kom eg i þennan Heim/ad þeir sem ec
ke sia/ skylldu verda Siaande/ og ad þeir verd
de Blinder sem sia. Og nockrer af Phariseis
heyrdu þetta / sem hia hønu voru / ꝛ søgdu til
hanns/ Hvørt erum vier þa Blinder? JEsus

sagde þeim/ef þier værud Blinder/ þa hefdu þier aungva Synd/ Nu fyrst þier seiged/ vier siaum/ þa blijfur ydar Synd.

XXV Capitule.

Epterlijking um Saudahwsed og þann gooda Hirder/ Item um Musteris Vijgsluna i Jerusalem/ hvar JEsus medkiende sig ad vera Messiam/ enn Gydingar tooku upp Steina ad Gryta hann.

Iohann. 10.

Sannlega sannlega seige eg ydur / hver hann geingur eige inn um Dyrnar i Saudahwsed/ helldur stijgur hann inn annarstadar/ sa er Þiofur/ og Mordinge. Enn sa sem geingur inn um Dyrnar/ hann er Hyrder Saudanna/ fyrer honum lykur Dyraverdurenn upp/og Sauderner heyra hans Rødd/og hann kallar sijna Saude med Nafne/ og leider þa wt. Og þa hann hefur sijna Saude wtleided / geingur hann frammfyrer þeim/Sauderner fylgia og honum eptir/ þviad þeir þeckia hans Rødd/ enn odrum annarlegum fylgia þeir ei epter/ helldur flya þeir fra honum/þviad þeir þeckia eige okunnugra Rødd. Þennan Ordskvid talade Jesus vid

sus til þeirra / en þeir skilou eige hvad þ var er hañ sagde þeim. Þa sagde Jesus eñ apt til þra / sañlega sañlega seige eg yd ur/eg em Dyr Saudaña. Aller huoier þe lisi fyrer mier eru konner/ þeir voru Þiofar og Mordingiar/ og Sauderner hlyddu þe im eige/ Eg em Dyrnar/ ef nockur geing ur ĩn fyrer mig/ sa mun frelsast/hñ mun og ganga vt og ĩñ/og finna sitt Foodur. Þiofureñ kiemur ei til añars/eñ hañ stele/dre pe og fordiarfe/Eg em komeñ til þess ad þe ir skylldu hafa Lyf og fulla Nœgd.

EG em goodur Hirder/ goodur Hirder gie fur sitt Lyf vt fyrer Saudena/ eñ Leigu madureñ sa ei er Hirder / og huers Sauder eru ei eigeñleger/ haun sier Vlfeñ koma/ og yfergiefur Saudena og flyr/ enn Vlfureñ grypur þa og sundurdreifer Saudunum/ enn Leigumadureñ flyr / af þvi ad hañ er Leigumadur/ og hirder eckert uñ Saudena. Eg em goodur Hirder / og eg þecke myña Saude/og eg þeckest af mynum/ so sem ad miñ Fader þecker mig/og eg þecke Fodureñ/ og mitt Lyf legg eg vt fyrer Saudena. Eg hefe og enn adra Saude sem ei eru af þessu

Saudahwſe/ þa byriar mier og hingad ad
leida/og þeir munu heyra mijna Rødd / og

þar mun verda eitt Saudahws og eirn Hy
rder. Fyrer þvi elſkar mig min̄ Fader/ad
eg legg'wt mitt Lijf/ uppa þad eg take þad
og aptur. Eingen̄ tekur þad af mier/ helld
ur legg eg þad af mier ſialfur. Eg hefe
Walld til þ af ad leggia/ eg hefe og Walld
til þad aptur ad taka/ þetta Bodord þiec
eg af mijnum Fodur. Þa vard en̄ Sund
urþyckia millum Gydinga/ fyrer ſaker þeſſ
ara Orda. En̄ marger af þeim ſegdu Dio
fulen̄ hefur han̄/ og er affinna / til hvers
heyred

heyred þier hönum? Adrer sogdu/þesse Ord eru einskis Ods Mans/þær Dioffullen noc kud blinds Mans Augum upploked?

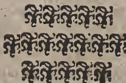
OG þar giørdest Mistcris Vijgsla i Jerusa lem/ þad var um Vetur. Og JEsus gieck i Musterenu i Forbyrge Salomonis. Þa um kryngdu hann Judar og sögdu til hans/Hvørsu leinge ra helldur þu vorre Saalu uppe? Ef þu ert Christur/ þa seig oss þad berlega/Jesus svarade þeim/ eg sagda ydr þ/enn þier truned eige / þaug Verk er eg giøre i mijns Fødurs Nafne/bera Vitne af mier/enn þier trued eige þviad þier erud eige mijner Sauder/ so sem eg sagde ydur. Mijner Sauder heyra mijna Rødd eg þecke þa / og þeir fylgia mier epter / og eg gief þeim eilijft Lijf/og alldrei skulu þeir fyrer farast/ eingenn skal þa z slijta wr minne Hende. Fader minn sem gaf mier þa / er øllum Hlutum meyre/ og eingenn kann ad slijta þa af mijns Fød urs Hende. Eg z Faderenn erum eitt/ Þa toku Gydingar enn Steina upp / ad Grijta hann. JEsus svarade þeim/ mørg god Verk synde eg ydur af mijnum Fødur / fyrer hvørs þeirra Verka saker/grijted þier mig? Gydingar svø rudu hønum z sögdu / fyrer Gott Verk grijtu vær þig eige / helldur fyrer Gudlastan / ad þu sem ert Madur/giører þig sialfann ad Gude.

JEsus svarade þeim/stendur þad eige skrifad i ydru Løgmaale? Eg sagde þad þier erud Guder. Nu ef þier kalled þa Gude til hvørs

ra Guds Ord eru skied / og Ritningen̄ ma eige
riufast/enn vid þann sem Faderen̄ helgade / og

i Heimenn sende/ þa segied þier/ þu Gudlastar/
af þvi eg sagde/ Eg em Sonur Guds. Ef
eg gióre ecke mijns Fódurs Verk/ þa truwed mier
ecke/ nu fyrst eg gióre þaug/ þa truwed Verkun-
um/ þa þier villied mier ei triwa/ so ad þier þeck-
ed og truwed/ þad Faderen̄ sie i mier/ og eg i hō-
num. Peir sócktu þa en̄ til ad grijpa
han̄/ enn han̄ gieck wt fra þeirra
Hóndum.

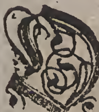
V Partur.

Seiger þra þvi er vidbored heþur á fiorda Aare Predikunar Embætt is Herrans Christi/ allt til þess hans Pyna byrladest.

I Capitule.

Vm Reisu Christi þra Jerusalem yþer um Jordan til þess Stadar hvar Johannes haþde ádur Skyrt/ Jtem um þann þraungva Veg er liggur til Lyþsins/ & hvørnen Phariseí vøkrudu Christum vid ad Herodes villde lyþlááta hann.

Iohann. 10. Luc. 13.

[d] JEsus þoor aptur i þ a Stad/ hinume igenn Jordanar þar sem Johannes haþde ádur Skyrdt/ & var þar. Marger komu til hans/ og sǫgdu/ Johannes giørde eckert Teikn/ enn allt hvad Johannes sagde aþ þessu/ þa er satt. Og marger trwdu þar á hann. [e] ENn þar sagde nockur til hans/ Herra mun nar þu

nar þu eige ad þeir ſieu faaer ſem hialpaſt? En
hã ſagde til þeirra. Kieppeſt epter þvi ad gan
ga um hid þraungva Hlided / Þi marger (þad
ſeige eg ydur) munu ſækia til þar jnn ad gange
og þær ei gietad. Fra þvi er Hwsbondenn er
uppſtadenn/ og heꝼur Dyrnar apturluktar/ þa
munud þier taka til þar fyrer utan ad ſtanda/
og æ Dyrnar ad knya/ ſo ſeigiande/ Herra/ He
rra/ luktu upp fyrer oſſ/ hã mun ſvara og ſeig
ia til ydar/ eige þecke eg ydr hvadan þier erud/
þa munud þier hefia upp ad ſeigia/ vær hoꝼum
eted hia þier og drucked/ og æ Strætum vorum
kiender þu/ enn hañ mun ſeigia/ eg ſeige ydur/
þad er þecke eg ydur/ hvadañ þier erud / fared
fra mier aller / þier Illgiørda Men/ þar mun
vera Op og Tañagnyſtran. Nær þier ſiaed
Abraham Iſaac og Jacob/ og alla Spaamenn
i Guds Ryke/ ad þier erud wtrekner. Og þe
ir wr Auſtre og Veſtre/ Nordre og Sudre/ mu
nu koma og til Bords ſitia i Guds Ryke. Og
ſiaed/ þar eru þeir ſydaſter ſem verda munu fy
rſter/ z þr ed eru fyrſter/ munu verda ſydaſter.

A Þeim ſama Deige geingu nockrer af Phari
ſeis jnn z ſøgdu hønum/ vyk þu burt z gack
hiedan/ þviad Herodes vill aflyfa þig. Hañ
ſagde til þeirra/ fared þier og ſeiged þeim Ref
Sinned / ad eg rek wt Dioꝼla og lækna i Dag
og æ Morgun/ en æ þridia Deige mun eg taka
Enda/ þo mun eg ganga i Dag og æ morgun
og Dageñ þar epter / þviad þad bær eige ſkied
ad nockur Spaamadur fareſt utañ i Jeruſalem.

Jeruſal

IErusalem Jerusalem/ þu sem aflyfar Spamennena/og grytter þa Steinum er til þyn verda sender/ Huørsu opt hefi eg viliad samanſafna Børnum þynum? Lyka sem Hæna ſynum ungum under Vænge ſier/og þier hafed eige vilad? Sioed/ ydvart Hws ſkal ydur þvi eide læted verda/þvi eg ſeige ydur/þad eige munud þier mig ſiaa/þar til þad kiemur er þier munud ſeigia/ lofadt ſie ſa sem kiemur i Nafne DROTTens.

II Capitule.

Vm Gieſtabod hia einum Phariſeara Høfdingia/ hvar Christur læknade þann Vatnsiwka Mañen a Sabbathsdeige / z framſette eina Eptterlyking/um̃ þa ſtoru Kuølldmaaltyd/ og Afſøkun þeirra er bodner voru. Jtem Predikun Christi um̃ þad huørier hentuger være: ad vera hn̄s Lærefveinar.

Luc. 14.

OG þad ſkiede/ ad hn̄ kom a Sabbatsdeige inn i Hws nockurs þess sem var Yfferbodare Phariſeorum Brauds ad neyta/z þeir høfdu Vøɼd a hønum. Og ſiaa ad Madur nockur ſa Vatnsſoott hafde var þar frame fyrer hønum / og JEſus anſadc og ſagde til Løgſpekinga/og Phariſeaña/ſo ſeigiande / Er þad nockud riett ad lækna a Sabbathsdøgum? En

þeir

þeir þøgdu vid/ han took þa a hønum og lækn-
ade han/og liet hurt fara/ Svarade og sagde

til þeirra/ Hvør er a medal ydar / hvørs Vxe
edur Asne sem fellur i Brun/ ad hn ei jafnsna
ut drage han upp a Sabbathsdeige? Og þeir
gatu hønum eungvu þar til svarad.

Enn eina Eptterlyking sagde l an til Bodsmæ
Ennana/ þa han formerkte hvørnen þeir Utvø
ldu efst ad sitia. Og hann sagde til þeirra.
Nær þu verdur bodenn af nokrum til Brwd-
kaups/þa set þig eigi efst/ kannske ad einn Hei-
darlegare enn þu sie bodenn af hønum / og kome
sa sem þier baud og hønum og seige til þijn/ Gef
eþ þessum Rwm/og hlioter þu þa med Kinro
da ad hallda hinn ysta Sess. Helldr nær þu ve
rdur bodenn/ þa far og set þig nedst / so ad nær

sa kiem

ſa kiemur er þier baud/ ſeige hañ til þyn/ Vinur þoka þier upp betur/ og ſo mun þier veitaſt Heidur fyrer þeſſum Seſſunautum. Þviad huør ſig ſialfur upphefur/ hñ mun nidurlægiaſt/ og huør ſig ſialfur nidurlækar/ hañ ſkal upphefiaſt. Hann ſagde til hanns / er hønum hafde boded. Nær þu helldur Middags Verd edur Kuølldmaaltyd / þa ſkalltu eige bioda Vinum þynum nie Brædrum/ eige Frændum þynum nie Nagrennum/ þeim ſem Ryker eru/ ad eige bioode þeir þier heim til ſyn aptur einhuørn tyma / og ſie þier þa endurgollded. Helldur/ nær þu giører Heimbod / þa bíood Fatækum Vønudū/ Hølltū z Blindum/ þa ertu Sæll/ þvi ad þr hafa ei til þier aptur ad lwka/ eñ þ mun þier endurgollded verda i upprisu Riettlætra.

ENN er þetta heyrde eira af þeim er til Bordſins ſat/ ſagde hñ til hañs/ ſæll er ſa Madur ſem etur Braud i GUDS Ryke.

Enn hañ ſagde til hañs/ nockur Madur var ſa er giorde mikla Kuølldmaaltyd / og baud mørgum til heñar/ og ſende vt ſiñ Þionum Kuølldmaals Tymañ/ ad hñ ſegde Bodsmoñunum/ komed/ þviad allt er nu reidubued. Enn þeir tooku þa aller til huor epter annañ ad afſaka ſig. Hinn fyrſte ſagde til hañs/ Akur keypte eg / og mun eg fara ut ad ſiæ hañ/ eg bid þig afſaka mig. Og añar ſagde/ fim̃ Por Akneyta Keypte eg/ og

þer eg nu ecki ad skoda þaug/ eg bid þig ad sakа mig. Nu þridie sagde / Konu hef

eg mier besta/ þyrer þvi kan eg eige koma. Og Þionustumadurenn kom/og undervijsade þad sijnum Herra aptur. Þa vard Hußbondenn reidur/og sagde til sijns Þionꝰs/þar snarlega ut a Stræte og Gøtr Borgarennar/ og leid Volada/Vanada/Hallta og Blinda hingad inn/og Þionenn sagde/Herra/þad er giørdt huad þu skipader/og þo er enn nu Rwm. Og Herrann sagde til Þionsins/far þu ut a Þioodbrauter/og umm Twngarda/og naudga þeim hier inn ad koma so mitt Hws verde fullt/

de fullt/enn eg seige ydur þad/ad eingenn þe itra Manna sem bodner voru/munu smacka mijna Kuølldmaltijd

EN margt Foolk gieck med hønum/ og henn snere sier vid og sagde til þeirra/ ef nockur kiemur til mijn/ z hatar eige Fødur sinn/og Modur/ Konu og Børn/ Brædur og Systur/ og þar til sitt eiged Lijf/ hann þar eige minn Lærerſveirn vered/og huør hann eige ber sinn Kross/og fylger mier epter/sa gietur eige minn Lærersveinn verid.

HVi huør er sa æ medal ydar/sem Turn vill uppbiggia/og situr eige ædur og samanreiknar Kostnadenn? Huort hann hefur ad fullkomna þad med. So ad ef hann leggur Grundvøllenn/og gietur ei fullkomnad / þa skulu ecke aller þeir sem þad siaa/taka ad draga hann/ og seigia/ þesse Madur took ad biggia/ og gietur ei vidloked. Eda huør Kongur geingur wt ad hallda Orustu giegn ødrum Konunge/ situr hann eige ædur og hyxar umm med sier huort hann gietur med tyu Þusunder mætt hønum/ er med tuttugu Þusunder kiemur moote hønum? Enn ef ei/þa sender hann Bodskap wt/þa þegar hinn er þo fiarlægur/og bidur Fridar/so og lijka sierhuør ydar sem

ar sem eige afseiger ollu þvi hañ m/þar ei ge miñ Lœresveirn vered.

Sallted er goott/enn ef Sallted dofnar/ med hueriu kriddeð þier þaß Hviað það er þa huorke a Ekrnjord nie Tadhauga þa efflegt/helldur verdur þvi utkvarpad. Huer Eyru hefur ad heyra/hañ heyre.

III Capitule.

Epterlijking um̃ þañ tijnda Saud z Pen ing. Item um̃ þañ fortapada Son.

Lucæ. 15.

EN aller Tollheimtumeñ og Ber synduger nalœgduſt hañ/ad heyra hõ num. Og Pharisei og Skriftlærder mogludu og sogdu / þesse medtekur Synduga / og etur med þeim. Eñ hañ sagde þessa Epterlijking til þeirra z sagde. Hvør er sa medal ydar/ sem hefur hund rad Saude/og ef hañ tijner einum af þe im/ ad hañ late ei epter þa nyu og nijtygu i Eydemorku/ og fer epter þeim er tijndest/ þangad til hañ finur hañ? Og nær hañ hef ur hann fundeð/leggur hñ hañ upp med Fag nade sier a Herdar. Og er hañ kiemur heim

kallar

kallar hañ saman syna Vine og Nagraña/ og seiger til þeirra/ gledieſt med mier/ þvi ad eg hefe miñ Sauð aptur ſunded/ ſem tap adur var. Eg ſeige ydur / ad lÿka ſo mun Fognudur vera a Himnum/ yfer einum Syndugum þeim er Yðran giorer/ meir enn yfer

þeim nyu og nyutygu Riettlaatum/ er eige þurfa Yfirbootar vid. Eda huor er ſu Kona ſem hefur tyu Peninga/ og ef hun tÿner einum þeirra/ kveiker hun eige Lioos/og ſoopar Hwſed og leitar vandlega/þar til hun finnur hañ? Og nær hun hefur funded hñ ſamañkallar hun Vinkonur ſÿnar og Grañ-

Konur og seiger/ samglediest med mier/ þviad
eg hefe miñ Pening aptur funded/ huorium
eg hafde tyndt. Lyka so seige eg ydur/ ad
Fagnadur mun vera fyrer Englum Guds/
yfer einum Syndugum sem Ydran giorer.

OG hañ sagde/ Nockur Madur hafde tvo
Syne. Og hiñ yngre af þeim sagde til
Fodur sins / gief mier Fader þa Deilld af
Gotzenu sem mier ber/ og hann skipte med
þeim Gotzenu. Og skom̃u þar epter/ þa dro
hiñ yngre Sonureñ allt til samans og rei
se langt burt ur Landenu/og fortærde þar
sinu Gotze i eydslulegum Lifnade. Og þa
hañ hafde nu ollu sooad þui hañ atte/ giord
est mykel Dyrtyd i ollu þui sama Lande/ so
hañ took ad skorta. Nañ foor og hiellt til
hia einum Borgara þar i Landenu/ hañ sen
de hañ vt a siñ Akur/ ad hañ giætte Svij
na. Og hañ gyrndtest ad sedia siñ Maga
aa Drafe þui Svijneñ ætu/ og eingeñ gaf
honum þad. Þa þeinkte hañ med sier/ og
sagde/ Hvad marga Daglaunameñ hefur miñ
Fader? Þeir ed hafa Nægd a Braude/ eñ
eg ferst i Hungre. Þui skal eg uppstanda
og fara til Fodur mijns og seigia til hañs/

Fader/

Fader/eg syndgade i Himeen̄ ꝛ f. þier. Þvier
eg ei framar meir verdugr ad kallast þin̄ Sō
ur gior mig þvi s eirn af þijnū Daglauna
moñum. Han̄ reis upp / og kom til Fodur
sijns. Og er hn̄ var en̄ lꝏngt i burt þadan̄/
leit hn̄ Fader hans/ og sꝏ aumur ꝏ honum/
hlioop ad/og fiell um̄ Hꝏls honum/og kyste
han̄. En̄ Sonuren̄ sagde til hans/Fader/
eg syndgade i Himeniñ og fyrer þier/ og þvi
em eg nu ei verdugur ad kallast þin̄ Sonur.
En̄ Faderenn sagde til Þioona siña/bered hi
ugad hin̄ besta Klædnad/og færed hn̄ i/ og
giefed Hryng ꝏ hans Hond/og Skoo ꝏ hns
Fætur. Sæked alen̄ Kꝏlf og slꝏtred/og
Neytum og verum kꝏter. Þviad þesse min̄
Sonur var daudr/ꝛ er endurlifnadur/hn̄ tijn
dest/ꝛ er nu funden̄. Og þr toku ad glediast.
EN hinn elldre Sonur hanns var ꝏ Ak-
re/og er han̄ kom og nꝏlægdest Hwsed/
heyrde han̄ Kvedskap/og Danslæte/og kall-
ade eirn af Þionustumeñunum til sijn/og spu
rde hvad þetta være. Sa sagde/ Broder þin̄
er komen̄/og slꝏtrade Fader þin̄ oldum Kꝏl
fe/þad han̄ fieck han̄ heilan̄ aptur. En̄ hn̄
reiddest vid/og villde eige in̄ganga/þa gieck

Fader hans wt/og baud honum. Enn hann svarade og sagde til Fodur sijns/ Sia/ svo mørg Aar þioona eg þier? Og hefe alldrei enn yfertroded þijn Boodord/ og þu gafst mier enn alldrei Kid/ so ad eg mætte med mijnum Vinum gladur vera. Enn nu þesse þinn Sonur er komenn/ hvør ed hafde suælt sijnu Gotze medur Hoorum / þa slatrader þu honum alenn Kalf. Enn hann sagde honum /Son minn/ þu ert jafnann hia mier/ og allt hvad mitt er/þa er þitt. Þvi ætter þu nu ad vera katur/og fagna/ þvi þesse þinn Brooder var daudur/ og endurlifnade/ hann tijndest og er aptur fundenn.

IV Capitule.

Epterlijking umm þann Ranglata Raadsmann/ og þann Rijka Mann og Lazarum.

Luc. 16.

EN hann sagde til sinna Lærisveina/ Audugur Madur nockur var sa/ sem sier hafde Raadsmann / og sa vard rægdr vid hann/ad hann hefde fargad hans Gotze/ og hann kallade hann til sijn/ og sagde til hans/ þvi heyre eg þetta umm þig?

Giør

Gior Reikningskap þinar Raadsmenſku/ þi
þu maatt eige hiedan af Raadsmenſku hafa.
Enn Raadsmadurenn ſagde med ſialfum ſier/
Hvad ſkal eg tilgiora/med þvi minn Herra
ſvipter mig Embættenu? Eg giet ei grafed/
enn eg ſkamaſt mijn ad bidia Eg veit vel hvad
eg ſkal giora/nær eg verd Embættenu afſe-
ttur/ ſo þad þeir medtake mig i ſijn Hws.

Og hann kallade til ſijn alla Skulldamenn ſij-
ns Herra/og ſagde til hins fyrſta/ Huorſu
myked ertu ſkylldugur mijnum Herra? Hann
ſagde/ hundrad Tunnur Vidsmiors. Hann ſag
de þa til hans / tak þitt Bref/ ſet þig og

skrifa strax fimtyger. Epter þad sag de hañ til hins añars/ eñ ertu miked skyll' ugur? Sa sagde hundrad Mælera Hveitis. Þa sagde hañ til hañs/ tak þitt Bref og skri fa attatyger. Og Herrañ lofade þañ rang lata Radsmañ/ þad hañ hafde so forsialega giort/ þviad Born þessarar Veralldar eru kiænare Bornum Liossens i siñe Kinslood. Og eg seige ydur/ giored ydur Vine af hin um rangläta Mamon/ so nær þier vidþurfed/ ad þeir medtake ydur i eilijfar Tialld budir. Huor trwr er i minstu/ sa er trwr i miklu/ og huor rangsnwen er i þvi minsta hañ er rangsnwen i miklu. Þviad ef þier et ud eige trwer i hinum rangferduga Mamon/ huor vill trwa ydur þa til þess sem sañarlegt er? Og ef þier erud ei trwer i añarlegu/ huor mun giefa ydur þa hvad ydart er? Eingeñ Heimilis Þioon gietur tveimur Herrum þeñ þioonad/ vtañ hañ añad huort ha te þañ eina/ ꝛ elske hiñ añañ/ eda þijdest þañ eina ꝛ forsmaae hiñ añañ / þier gieted eige Gude þioonad og Mamon.

EN þeir Pharisei heyrdu allt þetta/ sem agiarner voru/ og darꝛidu hañ/ þa sagde hañ til

hañ til þeirra/þier erud þeir sem ydur riettlæted stalþer fyrer Mõñunum/eñ Gud þeckter Hiortu ydar. þviad hvad hꜳtt er hia Mõnnũ/ þad er suiyvirdelegt fyrer Gude. Logmaaled og Prophetarner spꜳdu allt til Johañem/eñ upp fra þeim Tijma predikast Guds Rijke ꝼ Evangelium/Og sierhuor Madur þreinger sier þar iñ med Magt. Eñ lietttbælldra er ad Himeñ og Jord fergange/enn eitt Titell af Logmaalenu þalle. Huor sijna Eigeñkonu forlætur/og giptest añare/sa dryger Hoor/ og huor ed giptest þeirre er fra Mañe er skileñ/hañ dryger og so Hoor.

Nockur Mañ rijkur var þar/sa ed klæddest med Purpura/og kostulegum Lijnklædum/og lifde huorn Dag kostulega og i Gle de. Eñ þar var ettn Fatækur Madur/sim Lazarus var ad Nafne/huor ed lꜳ fyrer hans Dyrum/fullur Kauna. Og hañ gyrndest ad sedia sig af þeim Molũ/sim fiellu af Bordum hins Rijka / þar komu og Hundar og sleiktu hans Saar. Eñ so vard ad hiñ volade doo/ og var borenn af Einglum i Skaut Abrahams/hiñ rijke doo og ka/og vard Jardadr. Og sem hñ var nu i Helvijte og

vyte og Kuolunum / þa hoof hañ upp ſijn Augu og leit Abraham længt burt/og Lazaro

um i hañs Skaute. Þa hroopade hann og ſagde/Fader Abraham myſkuna mier/og ſend Lazarum/ad hañ drepe hinu þremſta ſijns Fingurs i Vatn / og kiæle Tungu mijna/ þviad eg kvelſt þunglega i þeſſum Loga/eñ Abraham ſagde/hugleid þu Sonur / ad þu medtookſt þiñ Gooda i Lijfstijd þiñe/ ꝛ Lazarus þar i moot medtok hid Vonda. Eñ nu verdur hañ huggadur/eñ þu pijndr. Og þar aꝯ ofan yfer allt þetta/er i mille vor ꝛ ydar miked Dijup ſtadfeſt/ſo ad þeir ſem vilia hied

ann fara nidur til ydar/gieta þad ei/og þeir eige þadañ þra ydur upp hingad til vor þar ed. Þa sagde hañ / þa bid eg þig Fader/ ad þu sender hañ i mijns Fødurs Hws. Þvi ad eg heþe þiiñ Brædur/ad hañ kuñe ad vitna þyrer þeim/so ad eige kome þeir og svo i þeñañ Kvalastad. Abraham sagde til hñs þeir hafa Moysen og Spameñena / heyre þeir þeim. Eñ hañ sagde/ Nei/Abraham Fader/ helldur eþ eirn Framliðeña þære til þeirra/þa munde þeir betra sig / hañ sagde hønum/eþ þeir heyra ei Moysi og Spameñ unum/þa munn þeir og eige helldur trwa/ þo nockur aþ Dauda uppriſe.

V Capitule.

Predikū Christi/ad varast Hneyxle/ uñ Broodurlega Satt / uñ Trwarinar Art og Natturu og Skylldu þeirra Trwudu/ Item uñ Lækning tyu Spitelskra Maña a Veigenum/ z Predikun Christi uñ Tilkomu Gudo Rijkis.

Luc. 17.

Og hñ sagde til sinna Læresveina/ Omøgulegt er ad þar skyllde eige koma Hneyxlaner/ eñ vei þeim

þyrer

þyrer huorn þær koma/ þarfara være honum
ad Kvarnarsteirn heingdest um̃ Hals hon-
um/og være honum i Sioo kastad/ en̄ þad
han̄ hneyxle eirn aþ þessum Smælingiu̇.
Wakted ydur/eþ Broodur þin̄ brytur vid þig
þa atel han̄/og eþ han̄ ydrast þa þyrergieþ
honum þad. Og þo hn̄ briooke sioſin̄um
a Deige vid þig/og kiæme sioſin̄um aptur
a Deige til þijn/og segde/ þad ydrar mig/
þa skalltu fyrergieþa honum þad. Og Post-
ularner søgdu til DROTTens/ auk þu oss
Trwna/eiin DROTTenn sagde/ eþ þier
hefdud Trw sem an̄ad Mustardskorn/og seg-
dud þessu Morberia Trie/upprætt þig/ og
rootset þig i Sion̄u/ þa skyllde þ ydr hlijda.

HWor er a medal ydar/ sem heþur eirn
Þioon/er plæger/edur Fienad hirder/nær
ed hann kiemur heim aþ Akre/ ad hann sei-
ge honum þa/ far strax & set þig til Bords?
Er þad eige so? Ad hn̄ seige til hn̄s? Bw
til þad eg skal neyta i Kuolld / og stitt þig
upp og þiooua mier/ þar til ad eg heþe eted
og drucked/ og eptera þa skalltu eta og dre-
cka. Þackar han̄ nockud þeim Þioon/þo hn̄
giore hvad honum var boded. Eg meina/
Nei-

Nei. So og þier ſijka/ nær þier hafed allt þad giørdt hvad ydurvær boded/ þa ſeiged/ Dnyter Þioonar erum vier / þvi hvad vær alltt med ſkylldu ad giøra/ þad giørdu vier.

Þad ſkiede og þa han̄ foor til Jeruſalem/ ad han̄ ferdadeſt midt i gegnum Samariam/ og Galileam. Og er han̄ kom i nockurt Kauptwn mættu hønum tyu Lykþrœer Men̄ / hvøriet ed ſtoodu langt fra / hoofu upp ſijna Rauſt og

ſøgdu/ JEſu kiære Meyſtare myſkuna þu oſſ. Og er han̄ ſa þa /ſagde han̄ til þeirra / fared þier og ſyned ydur Preſtunum / og ſkiede þa er þeir geingu þadan̄/ad þeir urdu hreiner. Enn eirn af þeim/ nær han̄ ſa þad han̄ var he ilbrygdur vorden̄/ſnere han̄ aptur / og lofade Gud med hærre Rauſt/ fiell fram̄ a ſijna aſio

onu fyrer

ona fyrer Fætur hønum og þackade hønum/ og þesse var Samverskur. Enn JEsus svarade og sagde/ erud þier ei tyu Hreinsader? Enn hvar eru þeir nyu? Fundust ønguer adrer þei er aptur snere/og gæfe Gude Dyrdena/ nema þesse Utlendingur? Og hann sagde til hans/ statt upp og far hiedan/ þijn Trw giørde þig hoolpenn.

ENN er hann var adspurdur af Phariseis/ huønær ad Guds Rijke kiæme/ svarade hann þeim og sagde/ Guds Rijke kiemur ei med ytre Hegdan sem Menn kunna ad taka Vakt uppa. Þar mun og eige seigiast/ sia / hier eda þar er þ/ þvi siaed/ad Guds Rijke er hid innra i ydur.

ÞA sagde hann til Lærisveinanna/ þær St under koma/ þad þier munud girnast ad sia einn Dag Mannsins Sonar / og munud hann eige sia. Og þeir munu seigia til yd ar/ sia hier/ sia þar / ganged ei þangad/ og eige helldur fylged. Þviad so sem Ell ding af Himne ofann leyptrar / og lijser yfer allt þad sem er under Himnenum/ lijka so mun Mannsins Sonur vera a sijnum Deige. Enn hønum byriar fyrst margt ad þola/ og wtskwfadur verda af þessare Kynslood. Og so sem þad skiede i Tijd Noa/lijka so mun skie a Døgum Mannsins Sonar. Þeir atu og druckư/ þeir kvonguduſt og lietu sig

gipta/ allt

gipta / allt til þeſſ Dags er Noe gieck i Orkena/og Flooded kom og fortijnde þeim ollum. Eirnen̄ lijka ſo ſem þ ſkiede i Tijd Lothȝ/þeir aatu og druckn/þeir keyptu og ſe lldu/ þeir plontudu og uppbygdu. Enn a þeim Dogum er Loth foor wt af Sodoma/ rignde ofann Ellde og Brenneſteine af Himne/og ÿfer foor þeim ollum. Epter ſlijkum Hætte mun þad tilganga a þeim Dogum / er Mannſins Sonur mun openberaſt. Huor hann verdur a þeim ſama Deige a Rœpre ſtaddur/og ſie hans Bwsgagn i Hwſenu/þa ſtijge hn̄ ei ofan̄ þad ad ſækia. So og eirnen̄/ ſa han̄ er a Akre/ þa ſnne hann ei aptur/epter þui ſem a Bake honum er. Minneſt þier a Konu Lothȝ. Huar helſt ſom ſæker epter ſijna Ond ad ƥorvara / ſa miſſer hana/og huor helſt han̄ miſſer hana/ ſa hialpar henne til Lijfſins. Eg ſeige ydur/a þeirre Nootk munu tweir liggia a eiñre Sæng/ mun eirn medtekeñ/og an̄ar ƥorlaateñ/og tuær munu mala til ſamans/mun ein medtekeñ/e oñur ƥorlaten. Þeir ſuorudu e ſogdu til hns/Hvar þa Herra? Eñ hn̄ ſage

de til þeirra / Hvar hellst ad Hræed er/ þangad safnast og Erneruer.

VI Capitule.

Epterlijking um̃ þan̄ Ranglaata Dooma-ra/ og um̃ Framhalld Bænarennar. Item um̃ Phariseann z Tollheimtumanen̄ sem badust þ

Luc. 18.

EN hann sagde eina Epterlijking til þeirra þar uppa/ad Men̄ skyllou jafnan̄ bidia/og ei aflæta/og sagde/ Sa Doomare var i nockre Borg/ sem eige ottadest Gud/og eige skeitte um̃ nei en Mann. Enn Eckia nockur var þar i somu Borg/og hun kom til hans og sagde/ hialpa mier fra mijnum Mootstodumanne. Og leinge villde han̄ ei. En̄ eptera þeinkte han̄ med sialfum sier/þo eg ottest ei Gud nie skeite um̃ ongvan̄ Man̄/þo fyrer þad ad þesse Eckia giorer mier Onæd so mikla/ þa vil eg hialpa hen̄e/so ad hun kome ei ad syduftu/og naude a mier. Þa sagde DRottenn / heyred hier hvad sa Ranglaate Doomare seiger. Skyllde Gud ei giora Frelsan sin̄a Utvalldra þeirra sem Nott e

Dag til

Dag til hans fallar Eñ þo hñ hafe Þolen mæde þar yfer? Eñ eg seige ydr/ ꝥ hañ mun brædlega giora þeirra Frelsan. Eñ þo nær Mañsins Sonur mun koma/meinar þu ad hann mune Trw fiña a Jordu?

EN hañ sagde til nockra þeirra sem treystu uppa sialfa sig/ad þeir være riettlater / og forsmædu adra / soddann Epterlijking.

Tveir Menn geingu upp i Mustered ad bid iast fyrer / eirn var Phariseus enn annar

Tollheimtumadur / Phariseaenn stood og badst þañenn fyrer med sialfum sier/ Gud/ eg þacka þier/ad eg em eige so sem adrer meñ Rænungiar/oriettferduger/ Hordoomsmeñ/

edur so sem þesse Tollheimtumadur/ eg fa sta tvisvar i Viku/og giefz Tiunder af ollu þvi ez (m). Og Tollheimtumadurenn stood lángt i fra/og villde eige upphefia sijn Augu til Hunens/helldur barde hann a sitt briost og sagde/ Gud vertu mier Syndugum lyknsamur. Og eg seige ydur/ad þesse poor riettlætur framar hinum odrum nidur i sitt Hws. Þvi huor sig sialfann upphefur/ hann mun nidurþryckiast/ og huor sialfum sier nidurþrycker/han mun upphafenn verda.

VII Capitule.

Disputatia Phariseaarana vid Christum um Hioonabands Skilnadenn/ Item um Ungbørnenn færd til Christum.

Matth. 19. Marc. 10. Luc. 18.

Og (a) þad skiede sem JEsus hafde lyckad þessar Rædur / ad hann foor af Galilea. (b) Og hann bioft burt og kom til Landameria Judalands/hinumeigenn Jordanar. (a) Og margt Foolk fylgde hønum epter / og þar læknade hann þa. (b) Þar kom og enn aptur fliockum saman Foolked til hans/og sem hann plagade/þa took hann enn aptur ad kienna þeim. (c) Þa

geingu

Geingu Phariseer til hañs/spurdu hañ ad/ freyst
udu hañs og søgdu til hañs/ Er þad nockud rie
tt/ ad Madurinñ skilie sig vid sijna Eigeñkonu þ
huøria sem eitna Søk? Eñ hañ svarade og sa
gde/ [b] Hvad hefur Moysis boded ydur? Þeir
søgdu/ Moyses leifde Skilnadar Bref ad skrie
fa og vid ad skilia. [a] Eñ hañ svarade og
sagde til þeirra/ hafed þier ei lesed/ ad sa er i
Upphafe skapade Mañeñ / hañ giørde þad / ad
vera skyllde eirn Madur z Kona? Og sagde/
fyrer þvi mun Madurenn forlæta Fødur og
Moodur/og vera hia Eigeñkonu siñe/og þaug
tvø munu eitt Holld vera. So eru þaug nu
eige tvø/ helldur eitt Holld. Þar fyrer/hvo
ad Gud hefur samteingt/ þad skal Madurenn
eige i sundur skilia. Þa søgdu þeir/fyrer þvi
baud Moyses þa ad giefast skyllde Skilnadar
Skrä/og skilia sig vid hana? [b] Og JEsus
svarade og sagde til þeirra/ [c] Moyses hefur
fyrer Hardwd ydars Hiarta skrifad ydr þetta
Bodord/ (og) leift ydur ad forlæta Hwsfreyi
ur ydar / eñ af Upphafe Skiep.luñar var þad
ecke so. [a] Eñ eg seige ydur þad / huør sijna
Eigeñkonu forlætur (nema þad sie fyrer Hoor
unar Søk) og giptest añare / sa dryger Hoor.
Og huør fraskiliñe gyptest/sa dryger z so Hoor.
[b] Og Heima spurdu hañs Lærisveinar aptur
ad um̃ hid sama/ og hañ sagde þeim / Huør sem
skilst vid sijna Eigeñkonu og gyptest añare / sa
dryger Hoor med heñe. Og ef Konañ forlæt
ur sijñ eigenn Mañ/z gyptest ødrũ/hun Hoorast.

[a] Þa sꜷgdu Lærefveinarner til hans/ ef svo er hattad Mansins Malefnum vid Eigenkonuna/ þa er eige gott ad gyptast. En hn sagde til þeirra/ þetta Ord þær ei aller høndlad/hellldur þeir hvørium þad er gefed. Þviad þar eru nockrer Gielldingar/sem so verda af Moodur Kvide fædder/og þeir Gielldingar eru nockrer/hvørier af Mønnum eru gielldter/z þar eru og lyka þeir Gielldingar/sem sig sialfa hafa gielldt fyrer Himnarykis Saker/ sa griped gietur/ han grype þad.

OG [l] þa færdu þeir Ungbørn til hans/ ad han afhrærde þaug/legde Hendur yfer þaug

og bædest fyrer. [c] Og er þad sau hñs Lære sveinar/[l] ávijtudu þeir þa sem þaug baaru. [h] Og er JEsus sa þad/reiddest hñ. Og [c] hañ kallade þaug til sijn / og sagde til þeirra/ (Lærefveinaña) leifed [l] Børnunum til mijn ad koma/og bañed þeim þad eige/þvíad þvilijkra er Guds Rijke. [h] Sañlega seige eg ydur huør hañ medtekur eige Guds Rijke sem annad Ungbarn/sa mun eige inganga i þad. [b] Og hañ took þaug i Fang / og lagde Hendur yfer þaug/og blessade þaug. [a] Og er hañ hafde Hendur yfer þaug lagdt/ gieck hañ þadañ.

VIII Capitule.

Um Spurning þess unga Rijka Mañs/ huørneñ hñ kyñe ad ødlast eilijft Lijf. Item um Verdlaun Postulaña / og þeirra er Christo epterfylgia.

Matth. 19. Marc. 10. Luc. 18.

G [a] siñ [b] þa hann var wtgeingenn uppa Veigeñ / [l] ad eirn af Høfdingiunum hlioop þar fram/ gieck ad hønū / z fiell a Knie fyrer hønū/ spurde hñ ad og sagde/ goode Meystare/ Hvad skal eg þess gott giøra / ad eg erfe eilijft Lijf? Eñ JEsus sagde til hñs/ Hvad kallar þu mig goodañ? Eingeñ er good ur nema Gud eirn/ [a] enn ef þu vilt til Lijfsins innganga / so halltu Bodordeñ. Hann

sagde þa til hans/ huør helst? JEsus sagde [h] Bodorden veitstu/ [i] Þu skallt eige Hoordoom drygia/ eige Man vega/ eige Stela/ eige Liugvitne mæla/ þu skallt aungvan Svykia/ Heidra skalltu þin Fødur / og þyna Moodur/ [a] og elska skalltu Naunga þinn sem sialfann þig. [i] Þa svarade z sagde unge Madurenn til hans/ Meystare / allt þetta hef eg vardveitt i fra Barnæsku minne/ [a] Hvad brestur mig þa? Enn þa JEsus heyrde þad/ horfde (han) a han/ elskade han og sagde til hans/ eitt brestur þig enn/ [a] ef þu villt algiørdur vera/ þa burt [i] og sel allt hvad þu hefur/ og gief Fatækum og muntu þa hafa Siood a Himne/ og kom og fylg mier epter/ [b] og tak Krossenn uppa þig. [k] Og er hinn unge Madur heyrde þad Ord/ vard han miøg hryggur/ [e] og gieck þadann syrgiande/ þviad han hafde miklar Eigner. [e] En er JEsus sa han hryggvaunn ordenn/ [b] leit han kryngum sig/ og sagde til sinna Lærersveina/ [h] Huørsu torvellde er þeim inn ad ganga i Guds Ryke sem Rykdoom hafa? [a] Sannlega seige eg ydur/ ad eirn Rykur Madur kiemur torvelldlega i Himnaryke. [b] Enn Lærersveinarner hrædduft hans Ord/ enn JEsus ansade ei aptur/ og sagde til þeirra/ kiæru Børn/ Huørsu torvelldt er þeim sem treysta a Rykdoomenn/ inn ad ganga i Guds Ryke? [a] Og enn seige eg ydur/ [i] þad/ audvelldara er Ulfvalldanum ad ganga i gegnum Nalar Auga / enn Rykum Manne ad komast inn i Guds Ryke. [a]

Og er hans Lærefveinar heyrdu þad/ [e] Otte⸗
uduſt þeir eñ meir. [f] Þa ſøgdu þeir ſijn a
mille ſem til heyrdu/ Huør þær þa hialpaſt? [e]
Eñ JEſus leit vid þeim og ſagde til þeirra/
hia Mønum er þad Omøgulegt /[b] eñ eige hia
Gude/ þviad allt [c] hvad Omøgulegt er þyrer
Mønum/ þad er møgulegt hia Gude.

Þa [1] ſvarade Petur [e] og ſagde til hans/
Sia vier þorlietum allt/ z þylgdum þier ept
er/ [a] Hvad ſkulum vier þa hafa i ſtadeñ? [1]
Enn JEſus ſvarade og ſagde til þeirra / [a]
Sañlega ſeige eg ydr/ad þier huørter mier hafed
eptert̃ylgt/ þier ſkulud j Endurþædinguñe/ þa
er Mañſins Sonur ſitur a Stoole ſiñar Tigne
ar/ ſitia einneñ a toolf Stoolum/ dæmande to
lf Kinkvijſter Iſraels / og huør hañ þorlætur
Hws eda Brædur/ Syſtur/ Fødur eda Modur/
eda Eigeñkonu/ eda Børn / eda Akra þyrer mi
ns Nafns Saker/ ſa mun hundradfallt i ſtad
eñ taka/og erfa eilijft Lijf. [h] Sañlega ſei
ge eg ydur/ ad eingeñ er ſa/ huør ad þyrerlætur
Hws eda Brædur / eda Syſtur / eda Fødur/ eda
Moodur eda Eigeñkonu/ eda Børn/ eda Akr
a þyrer mijnar Saker/ Evangelij [e] og Guds
Rijkis/ad hañ medtake þad ei margfalldt apte
ur [h] a þeſſum Tijma/ [b] Hwo/Brædur z Sy
ſtur/ Moodur og Børn/ og Akra med Ofſokñ
um/ [h] z i ødrû Heime eilijft Lijf. [e] Enn
marger þeir ſem eru þyrſter / verda ſijd
aſter og þeir ſem ſijdaſter eru/ verda
hiner þyrſtu.

IX Capitule.

Epterlijking uñ Verkamenena sem leig der voru i Vijngarden / z huørnen Maria og Martha kungiørdu JEsu/ ad Brooder peirra Lazarus være Siukur.

Matth. 20. Iohann. 11.

Himnarijke [a] er lijkt þeim Hws-þodur sem wtgieck um Morgunin Verkamenn ad leigia i Vijngard sin. Eñ ad giordum Samninge

vid Verkameñena um eirn Pening til Dag launa / sende hañ þa i sin Vijngard. Og nær þridiu Stund gieck hañ w:/og leit ad

ta ydiulausa standa a Torgenu/og sagde til
þeirra/ fared þier og so i Vijngardeñ/ og
hvad riett er mun eg gieþa ydr. Þeir geingu
og þangad. Og eñ gieck hañ vt aptur/
um siotttu og nyundu Stund/og giørde so lij
ka. Eñ um elleftu Stund gieck hañ vt/
og fañ eñ adra standa ydiulausa/ og sagde
til þeirra/ Hvar fyrer standed þier hier all-
añ Dag ydiulauser? Þeir sogdu til hañs
þviad eingeñ hefur leigt oss/ hañ sagde til
þeirra/ fared þier og i Vijngardiñ/ og hvad
riett er skulud þier fa. Enn þa Kvølld var
komed/sagde Herrann Vijngardsins til sijns
Radsmanns/kalladu Verkamennena/og gia
lld þeim Verdkauped. Og tak til a en-
um seinasta/og allt til hins fyrsta. Þako
mu þeir sem uñ elleftu Stund leigder vo-
ru/ og huor fieck siñ Pening. Eñ er hin
er fyrstu komu/meintu þeir þad þeir mundu
fa meira/og huor þeirra fieck siñ Pening
og þa er þeir hofdu hañ medteked / mogludu
þeir a moote Hwsfodurnum og sogdu/ þess
er seinustu hafa eina Stund ervidad/og þu
giørder þa oss jafna/vier sem bored høfum
Byrde og Hita Dagsins. Eñ hañ svarade
og sagde

og ſagde til eins þeirra / Vinur eige giøre eg þier Oriett. Ertu eige ænægdur orden vid mig um̄ eirn Pening? Tak hvad þitt er/ og far burt. Eñ þeſſum ſeinaſta vil eg giefa ſo ẽ þier / eda heff eg ecke magt til ad giøra af mijnu hvad eg vil? Ertu þar fyrer rangeygdur/ þo ad eg ſie goodgiarn? So munu ſijdaſter verda hiner fyrſtu/ og fyrſter hiner ſijduſtu. Þviad marger eru fall ader/ eñ fæer utvalder.

OG [d] þar lá eirn Siukur Madur/ Lazarus ad Nafne / af Bethania / i Þorpe Maria/og heñar Syſtur Marthæ. Eñ Maria var ſu ſem Herrañ hafde ſmurdt med Salve og þurkad hañs Fætur med ſijnum Haarlockum hverrar Brooder var ſa Lazarus ſem Siukur lá. Syſtur hañs ſendu þa til JEſu/ ſvo ſegiande/ Herra/ ſiaa nu ſa þu elſkar/ hañ liggur Siukur. Þa JEſus heyrde þad/ ſagde hañ/ þeſſe Soott er eige til Dauda / helldur til Guds Dyrdar/ſo ad Guds Sonur verde þar af prijſadur. Eñ JEſus elſkade Martham og Syſtur heñar/og ſo Lazarum. Þa hañ hafde þad heyrdt/ad hañ var Siukur/ blef hañ ſamt tvo Daga i þeim Stad ſem hann var. Epter þad talar hañ til ſiña Lærerſveina/ gaungum vier aptur i Judeam. Þa ſøgdu hañs Lærerſveinar til hañs/ Meyſtare/ næſt þa villdu Juder grijta þig/ og þo villtu fara

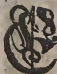
þangad

hangad aptur? JEsus svarade / eru eige tolf Stunder i Deige? Huør hañ geingur um Dagen̄ sa steiter sig eige/ þt hn̄ sier þessa Heims Lioos. Eñ huør hañ geingur um̄ Nattur sa steiter sig/ þvi þar er eckert Lioos i hønum. Þetta mællte hañ / og epter þad sagde hañ til þeirra/ Lazarus Vinur vor hann sefur/ enn eg fer ad vekia hañ. Þa sǫgdu hañs Lærersveinar/ Herra / ef hañ sefur / þa batnar hønum. Eñ JEsus talade um̄ hañs Dauda/ enn þeir ætludu ad hann munde segia/ um̄ lykamlegann Svefn. Þa sagde JEsus þeim opinberlega Lazarus er læten̄. Og eg fagna fyrer ydar Saker / þad eg var ei þar / so ad þier trued/ enn lætum oss nu ferdast til hañs. Þa sagde Thomas sem kalladest Tvybure / til Lærersveinanna/ gøngum vær med/ so ad vier deyum med hønum.

X Capitule.

Um Reysu Christi til Jerusalem / og huørnen̄ hañ sagde Postulunum fyrer af Deigenum um̄ sijna Pijnu og Dauda / eirnen̄ Ooskmoodur þeirra Zebedæi Sona/og lækning Blinds Mañs/nær Borgen̄e Giericho.

Matth. 20. Marc. 10. Luc. 18.

EN [b] þeir voru a Veigenum / og fooru upp til Jerusalem/og JESus gieck fyrer þeim/ og þa sette hlioda vid/ fylgiande hønum.þo epter/ og ottudust

og otrudust. [a] Og hañ ferdadest upp til Jerusalem/ [1] og took aftur þa tolf Lærisveina sier i lage til syn a Veigenum z sagde þeim/ hvad yfer hañ münde koma. Sjaed vier førum nu upp til Jerusalem/ [c] og Mañsins Son mün ofurseliast Prestahøfdingium og Skriftlærdum/og þeir munu fordæma hañ til Dauda/ [c] og þad mun alle fullkomnad verda / hvad skrifad er fyrer Spámeñena af Mañsins Syne. Þvi hañ mun framselldur verda Heidingium/ [a] til ad Spottast/ Hwdstrykiast/og Krossfestast/ [c] og hañ mun Smaadur verda/ [b] þeir munu og Spyta a hañ/z Lyflæta [c] og a hi num þridia Deige mun hañ upp aftur rysa. Eñ þeir underſtoodu eckert þar af/ z su Ræda var hulen fyrer þeim / og eige vissu þeir hvad ed sagt var.

ÞA [a] gieck Mooder Zebedei Barna til hañs med Sonu syna/fallande fyrer hañ fram/ z bad nockurs af hønum. Og hann sagde til hennar/ Hvad villtu? Hun sagde til hanns/ lat þessa myna tvo Sonu sitia i Ryke þynu/ ein til þinnar hægre Handar/ og añañ til þinnar vinstre Handar. [b] Þa geingu þeir Jacobus og Johañes/ Syner Zebedei til hañs/og søgdu Meystare/vid vilum ad þu giører fyrer ockur þad/ sem vid bidium þig. Hañ sagde til þeirra/ Hvad villie þid ad eg skule giøra yckur? Þeir søgdu til hañs/gief ockur ad vid sitium i þinne Dyrd/ einn til hægre Hlidar þier/og annar til þiñar vinstre. [c] Eñ JEsus svarade og

sagde til

sagde til þeirra/ þier vited ei hvörs þier bidied kunned þier ad drecka þann Kaleik / hvörn eg

mun drecka / og skijrast þeirre Skijrn / hvörre eg mun Skijrast? Þeir sögdu til hans/ Þad giet um vid. JEsus sagde þa til þeirra/ ad sön̄u munud þid drecka min̄ Kaleik/hvörn eg dreck og medur þeirre Skijrn skijrder verda / hvörre eg mun skijrast. En̄ þad ad sitia til minar hægre z vinstre Handar er eige mijn ad giefa ydur helldur þeim sem þad er fyrerbued/af mijnum Födur. Og þa er þeir tiju heyrdu þad/ misþocknadest þeim vid þa tvo Brædur Jacobum og Johan̄em. En̄ JEsus kallade þa til sijn og sagde til þeirra/ þier vited þad/ad Veralldleger Höfdingiar drottna/og Vollduger æ med al þeirra hafa Valld. En̄ þad skal ei so vera ydar æ mille/ Helldur hvör han̄ vill vera mik

ell ydar

ell ydar æ mille/ sa skal ydar Þienare vera/ og huør hañ vill ydar æ mille ædstur vere/ sa skal allra ydar Þioon vera. Þviad lyka so sem Mañsins Sonur er eige komeñ til þess ad lata þioona sier/ helldur þad ad hann þioonade og giæfe sitt Lyf wt / til Endurlausnar Betaling fyrer marga.

Enn (c) þad skiede þa hañ took ad nælgast Jericho/ ad nockur Mann Blindur sat vid Veigenn/ og bad Aulmusu. Enn þa er hann heyrde Foolked sem þar fram hia gieck/ spurde hañ ad hvad þad være / þeir søgdu hønum ad JEsus af Nazareth geinge þar hia. Þa kalladc hann og sagde/ JEsus Sonur Davids myskuna þu mier. Enn þeir sem undañ gein gu/ hæstudu a hañ/ ad hñ þegde. Hañ kallade þo meir/ Sonur Davids myskuna þu mier. Þa stood JEsus kyrr og baud ad leida hann til sijn/ og er hañ var komeñ hart nær hønum/ spurde hñ hañ ad z sagde/ Hvad villtu eg giøre þier? Hañ sagde / Herra þad eg mætte sia/ JEsus sagde til hañs/ vert skign/ þyn Tru giørde þig hoolpeñ. Og jafnsnart fieck hann Synena og fylgde hønum z epter/ Vegsamande Gud/ z allt þ Foolk er þetta sa / lofade Gud.

XI Capitule.

Vm Zacheum Tollheimtumañ/ og Eptterlijking um þaug tÿu Pund / Item Lækning þeirra Blindu / þegar Christur ferdadest fra Jericho.

Luc. 19.

Luc. 19. Matth. 20. Marc. 10.

OG [c] hañ foor burt / og gieck i giegnum Jericho/og sia/ad Madur sa er Zacheus var ad Nafne/hver ed var Foringe Tollheimtumaña/⁊ var audugur. Hañ girndest ad sia JEsum hver hañ være / og gat eige fyrer Foolkenu/þviad hañ var lytell vexte/hañ hliop þa fram undañ/ og klifrade upp i nockurt Morberiatre/ so ad hñ giæte sied hñ / þvi þar ætte hañ fram um ad fara. Og sem JEsus kom ad þeim sama Stad/ leit hañ upp/ og vard hñs var/ og sagde til hañs/ Zachee stig þu med skinde ofañ/þviad i Dag skal eg koma i þitt Hws. Og hañ stie skindelega ofañ/⁊ tok vid hõnu fagnande. Og er þeir sau þad/mõgludu þeir aller/þad hañ skyllde herbergia sig hia Bersyndugum Mañe. Eñ Zacheus gieck fram og sagde til DRottens/ sia þu Herra/ Helfteña miñna Eigna gief eg Fatækum / og ef eg hef nockurn tælt/þa gef eg ferfallt aftur. JEsus sagde til hañs/ i Dag þa veitest þessu Hwse Sæluhialp/ med þvi ad hañ er Abrahams Sonur/þvi ad Mañsins Sonur er komeñ epter ad leita/og Sæluhoolped ad giõra/þad sem tapad er.

Þa þeir nu tilheyrdu/sagde hañ þim framvegis eina Epterlyking/af þvi ad hañ var hart nærre Jerusalem/⁊ þ þr ætludu ad Guds Ryke munde þa strax openbert verda / Og sagde.

Nockur Edalborenn Madur ferdadest i

fiarlægt Land/ ad hañ aflade sier Rÿkis/ og
kiæme so aptur. Þesse kallade a tÿu sÿna
Þioona og fieck þeim tÿu Pund/ og sagde
til þeirra/ Sysled þar mz til þess eg kiem
aptur. Eñ hañs Borgarmeñ hötudu hñ/ og
sendu Bod epter hönum/ og lietu seigia hön
um/ vær vilium ei þeñañ rÿkia lata yfer
oss. Þad skiede og þa hañ kom aptur/ sem
hañ hafde Rÿked under sig teked/ skipade hñ
ad kalla a þa somu Þioona hverium hann
hafde Fied feinged/ so ad hñ visse hvad mi
ked hvør hafde Sysslad. Nu fyrste kom og
sagde/ Herra/ þitt Pund hefur afrekad tÿu
Pund. Hañ sagde til hañs/ Eya þu go
de Þioon/ af þui þu varst trwr i minstu/
skalltu Valld hafa yfer tÿu Borgum.
Hiñ añar kom eirneñ/ og sagde/ Herra/ þitt
Pund hefur samañ dreiged fim Pund. Til
hañs sagde hañ eirneñ/ og þu skallt vera
yfer fim Borgum. Og hiñ þridie kom og
sagde/ Herra/ sia hier/ þar er þitt Pund
huort eg hefe i Sveitadwke folged/ eg hrædd
unst þig/ þui þu ert eirn hardur Madur/ tek
ur þad upp hvad þu hefr eige vidurlagt/ &
uppskier þad hvad þu sæder eige. Nu sagde
til hñs

til hans/af þýnum Munne þa dæme eg þig/ þu Skalkur/ visser þu þad / ad eg er hardur Madur takande þad hvad eg lagde eige nidur/ og uppskierande þad hvad eg sade eige. Hvar fyrer gafstu eige minn Pening a Mangarans Bord? Ad nær eg kiæme/ hefde eg þess med Okre krafed. Og hann sagde til þeirra sem þar hia stoodu / taked þad Pund fra honum og fæed þeim sem tiju Pund hefur/ þeir sogdu honum/Herra/ tiju Pund hefr hann. Enn eg seige ydur þad/ad hvør ed hefur/honum mun gefed verda/enn fra þeim sem ecki ert hefur mun þad burtnumed verda / hvad hann hefur. Þo þa mijna Ovine sem eige villdu mig rijkia lata yfer sier/leided hingad/og deyded þa hier framme fyrer mier. Og sem hann sagde nu þetta / foor hann afram og ferdadest upp til Jerusalem.

OG [a] þa er þeir geingu wt af Jericho/fylgde hønum margt Foolk epter. Og sia ad tveir Blinder satu vid Veigenn/og þa þeir heyrdu þad ad JEsus gieck þar fram hia / kølludu þeir og søgdu/ O Herra Sonur Davids/ myskunna þu ockur. Enn Foolked hastade a þa/ ad þeir þegde/enn þeir kølludu þvi meir og søgdu/ O Herra Sonur Davids myskunna þu ockur. Og JEsus stadnæmdest / kallade a þa

 og sagde

og sagde/ Hvad vilied þid ad eg skule giøra yk
ur? Þeir søgdu til hañs/ Herra/ þad/ ad ockar
Augu upplukest. En JEsus sa þar aumur
a/ snart Augu þeirra/ og jafnskiott urdu þei
rra Augu siaande aptur/ z fylgdu hønū epter.
OG [b] ad hønum burtfarande wr Jericho/
og hañs Lærefveinum/ og myklum Foolks
fiølda/ sat eirn Blindur Bartimeus Son Timei
vid Veigeñ/og baad Aulmusu. Og er hañ hey
rde ad þad var JEsus af Nazareth/ took hañ
til ad kalla og segia/ JEsus Sonur Davi
ds myskuna þu mier. Og marger høstudu a
hañ/ ad hañ skyllde þegia. En hann kallade
þess myklu meir/ Sonur Davids myskuna þu
mier. Og JEsus stood vid/og liet kalla a
hann. Og þeir kølludu a hiñ Blinda/segian
de til hañs/ vertu med godu Giede/ statt upp/
hañ kallar a þig. Og hañ kastade sijnum Kl
ædum af sier/ stood upp / og kom til JEsu.
JEsus svarade og sagde til hañs/ Hvad vill
tu ad eg skule giøra þier? En hiñ Blinde sag
de hønū/ Rabboni/ þad eg yrde siaande. JE
Sus sagde til hañs / gack hiedañ/ þijn Trwa gi
ørde þig hoolpeñ/og strax þa sa hañ/og fylgde
hønum epter a Veigeñ.

XII Capitule.

Um Apturkomu JEsu til Bethaniam/
og Uppvakning Lazari af Dauda/ Item Pha
risearañs Raadslegun ad fyrerkoma hønum
og lyflaata hañ.

Joh. 11.

Iohann. 11.

ESus kom þa (til Bethaniam) og þan ad (Lazarus) hafde þegar fioora Daga i Grøfeñe leiged. Enn Bethania lꝍ hart nærre Jerusalem/ so sem fimtan Akraleingd. Marg er Gydingar voru þar komner til Martham & Mariu/ ad þeir huggudu þær epter sin Brood ur. Sem Martha heyrer ad JEsus kiemur / geñur hun i moote hønū / eñ Maria sat heima. Þa sagde Martha vid JEsum/ Herra / ef þu hefdder vered hier/ þa være Broodur miñ ei læt enn / eñ eg veit eñ nu / ad huørs þu beidest af Gude/ þad giefur Gud þier. JEsus sagde til heñar/Broodur þiñ skal upprijsa. Martha sagde til hañs/eg veit vel ad hañ mun rijsa upp i Vpprisuñe a efsta Deige. JEsus sagde vid hana/eg em Vpprisañ og Lijfed/ huør hañ trwer a mig / sa mun ïfþo hoott hañ deye / og huør hañ lifer og trwer a mig / sa skal alldrei deya/. Trwer þu þessu? Hun sagde til hñs/Ja Herra / eg trwe ad þu ert sa Christus Sonur Guds/ sem i Heimeñ er komeñ.

Þa hun hafde þetta sagt/ for hun og kallade heimugleg a Systur sijna Mariu/ so segia nde/ Meystareñ er þar og kallar a þig. Þa hun heyrde þad / stood hun skindelega upp og kom til hañs. Þviad JEsus var enn ei kom enn i Þorped/helldr var hñ eñ i þeim Stad seni Martha hafde i moote hønum komed. Enn þeir Judar sem i Hwsenu voru hia henne / og

 þana hu-

Hana huggudu/ þa þeir ſæu Mariam/ þad hun
ſtood ſo flioott upp og gieck ut / fylgdu þeir
heñe epter/ og ſøgdu / hun fer til Grafareñar
ad græta þar. Þa Maria kom nu þangad
ſem JEſus var/ og hun leit hann/ fiell hun
til Foota hañs og ſagde hønum Herra/ ef þu he
fder hier vered/ þa være Broder miñ ei læteñ.
Sem JEſus ſæ hana græta/ og þa Gydinga
lijka grætande/ er med heñe komu / byſteſt hañ
vid i Andanum og ængradeſt þunglega. Og
ſagde/ hvar hafed þier lagt hañ? Þeir ſøgdu
hønum/ Herra/ kom og ſkoda. Þa tarfellde
JEſus/ þa ſøgdu Gydingar/ ſiaa/ huerſu kiær
añ hañ hefur haft hañ. Eñ adrer af þeim ſø
gdu/ mætte hañ ſem opnade Blinds Mañs Au
gu/ eige giøra vid þvi ad þeſſe hefde ecke dæed?
JEſus byſteſt þa eñ med ſiælfum ſier/ og kom
til Grafareñar/ eñ þad var ein Grifia/ og eirn
Steirn var þar og yfer lagdur. JEſus
ſagde / taked af Steineñ / þa ſagde Martha /
Syſter hins Dauda til hañs/ Herra/ hañ lyckt
ar nu jlla/ þviad hñ hefur leiged fiora Daga.
JEſus ſagde til heñar. Sagde eg þier ecke/
ad ef þu tryder/ þa munder þu ſiaa Guds Dyr
rd? Þa tooku þeir Steineñ af/ þar ſem hiñ
daude læ. Enn JEſus hoof þa ſijn Augu
upp og ſagde/ FAder eg þacka þier/ ad þu bæn
heyrder mig/ eñ eg veit þo ad þu heyrer mig jaf
nañ / helldur fyrer Foolkſins Saker / ſem hier
ſtendur i kryng/ þa ſeige eg þad/ ſo ad þad tr
ue þvi ad þu ſender mig. Þa hañ hafde

þetta ſa-

þetta sagdt/ kalladc hañ hærri Røddu/ Lazare kom þu wt hingad. Og sa Daude kom wt

reyrdur med Lykbøndum ad Høndum og Footum/ og um hans Asiaun/ var sveipad med Sveitadwks

eita Dwke. JEsus sagde til þeirra/ leyse ed hann/og læted hann gænga. Marger af Gyd ingum sem komid høfdu til Mariam / og sæu hvad JEsus giørde/ trwdu a hann. Enn sumt er af þeim geingu burt til Pharisearana/og sø gdu þeim hvad JEsus hafde giørdt.

PA søfnudu Kiennemannahøfdingiar og Phari set einu Rade/og søgdu / Hvad skulum vær tilgiøra? þvi þesse Madur giører mørg Teikn. Og ef vier sleppum hønum so/ þa trwa aller a hann / og þa koma Romveriar og taka fra oss Lønd og Lyde. Enn eirn af þeim Caiphas/ sa sem þad sama Aar var ypparste Prestur/ sa gde til þeirra. Þier vited eckert og hugleided ecke/ ad betra er fyrer oss ad eirn Madur deye fyrer Foolked/ enn ad allur Lydur tapest. Enn þetta sagde hann ei af sialfum sier / helldur af þvi ad hann var þess Aars ædste Prestur/ þa spaade hann ad JEsus skyllde deya fyrer Foolk ed/ ei einasta fyrer þad Foolk / helldur þad ad hann safnade i eitt þeim Guds Børnum/er sun dur voru dreyfd. Og upp fra þeim deige/ samtooku þeir med sier / hvørnenn þeir giæte lyf læted hann.

JEsus gieck þa ei þadann af berlega hia Gyd ingum/ helldur foor hann burt i eitt Bygdar lag/ nærre Eydemørku i eina Borg sem kallast Ephraim/og þar dvaldest hann med sijnum Lære sveinum. Enn þa voru Paaskar Gydinga næ læger/ og marger wr þeirre Sveit geingu upp til Jerusalem fyrer Paaskana / ad hreinsa sig.

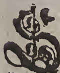
Þeir

Þeir spurdu þa epter JEsu / og tøludu syn a mille i Musterenu / hvad synest ydur þad hu̅ kienmur ei til Hatijdarenar ? En Høfudprest arner z Phariseï høfdu læted h Bod wtganga/ ef nockur visse hvar hañ være/ þa skyllde under vysa þeim/ so ad þeir mætti høndla hañ.

XIII Capitule.

Christus verdur smurdur i Bethania af Maria/ Høfudprestarner taka Rad saman ad lyflata Lazarum.

Matth. 26. Marc. 14. Ioh. 12.

Ex [d] Døgum fyrer Paska kom JEsus i Bethaniam/ þar sem Lazarus hin̄ framlidne var / hvørn ed JESVS uppvakte af Dauda. En þeir bluggu hønu̅ þar eina Kvølldmaaltijd/z Martha þioonade/Lazarus var eirn af þeim sem til Bordsins sat med hønum. [e] En þa JEsus var nu i Bethania/ i Hwse Simonis hins Spitelska og sat vid Bord/kom ein Kona Maria/ hafande Alabastrum/ [m]og took eitt Pund Salve af omeingudu dyrmætu Nardus / gieck ad hønum / [d] og smurde med Fæturnar JEsu / og þurkade so hañs Fætur med sijnu Hære/ [h] hun braut Glased/z hellte þvi yfer Høfud hønum/ [a] þar hu̅ sat vid Borded/ [d] Hwsed fylltest og upp af Ilm Smyr slaña. Þa sagde eirn af hañs Lærésveinum/

Judas Simonisson Jscarioth/ sa er hañ sveik
þar epter. Fyrer þvi er þetta Salve ei selle
fyrer þriuhundrud Peninga/ og gefed Fatæk
um? Þetta sagde hañ eige af þvi ad hañ hir
dre um̃ Fatæka/ helldur var hañ Þiofur / og
hafde Fieþingiuna/ og bar þad sem gefed var.
[c] Eñ er þad sau nockrer hañs Lærisveinar/
þycktust þeir vid og søgdu/ til hvørs skal þesse
Spilling? Þviad þetta Salve mætte seliast
meyr eñ þ þriu hundrud Peninga/ z gefast Fa
tækum/ z þeir deilldu a hana. Enn þa
JEsus fornam þad/ sagde hñ til þeirra/ Hvad
erud þier yfer vid þessa Konu? Lated hai
na i Fride/ þvi gott Verk giørde hun a mier.
Fatæka hafed þier iafnañ hia ydur/ og nær þi
er vilied/ meiged þier giøra þeim gott/ eñ mig
þa hafed þier ei iafnan. [b] hun giørde þad
hun kuñe. [a] Þad hun hellte synu Smyrsla
Vatne yfer miñ Lykama / þad giørde hun ad
eg yrde greftradur/ [d] þetta geymde hun til
mijns Greftrunardags/ [b] hun kom fyrerfram
ad smyria miñ Lykama til Greftrunar. [c]
Sañlega seige eg ydur/ hvar hellst i Heime ølli
um þetta Gudspiall verdur Predikad/ þa mun
seigiast i heñar miñing hvad hun nu giørde. [d]
Enn er Fiølde mikell af Gydingum fornam ad
hañ var þar/ komu þeir ei alleinasta þangad þ
JEsu saker/ helldur ad þeir sæe Lazarum þañ
sem hañ hafde af Dauda reist. Eñ Prestal
Høfdingiarner æsettu sier ad sla i Hel Lazaro
um/ þviad fyrer hañs Saker geingu marger ut
af Gydingū þangad/ z trudu a Jesū. xiv C.

XIV Capitule.

Vm Konunglega Jnnreid Christi i Borgena Jerusalem/ og hvørnenn hann græt yfer Borgenne/ og wtrak þa sem selldu og keyptu i Mysterenu.

Matth. 21. Marc. 11. Luc. 19. Ioh. 12.

OG [c] þad skiede/ [d] annann Dag epter/ [1] þa er þeir nu komu nær-re Jerusalem og voru komner til Bethphage og Bethaniam vid Fialled Oliveti/ sende JEsus wt tvo af sijnum Læresveinum og sagde til þeirra/ farered þid i þad Kauptun/ hvørt giegnt yckur er/ og strax er þid komed þar til/ munud þid finna Asnu bundna/ og Fola bunden hia henne/ a hu-erium alldrei enn nu hefur nockur Madur seted leysed þaug og leided hingad til min/ og ef ein-hvør seiger nockud til yckar/ og spyr yckur/ þvi giøred þier þetta? Þvi leised þier (þaug)? Þa seiged hønum so/ ad Herrann hafe þeirra Þørf/ og strax mun hann lata þaug laus/ og senda hin-gad. [a] Enn allt þetta skiede so ad uppfylltest hvad sagdt er fyrer Spamanninn er seiger/ se-iged Dootturenne Zion. Sia/ þinn Kongur k-emur til þijn hogvær/ sitiande a Asnu og a Fola klifberrar Asnu. [1] Enn Læresvein-arner sem sender voru geingu i burt/ og giørdu so sem JEsus hafde boded þeim/ og fundu sem hann hafde sagt þeim/ [b] Folann bundenn hia Dyr-

unum wt

unum wte a Gatna Motenu og leistu hñ. [h] Og er þeir leistu Folañ/ sögdu hañs Drottnar

og nockrer aþ þeim þar stoodu/ til þeirra. Hv ad giøred þid leisande Folañ? [b] Enn þeir

sogdu

sögdu til þeirra so sem JEsus hafde þeim
boded/ [c] Herrañ þarf hañs vid/ [b] og þeir
leifdu þeim þad/ [l] og þeir færdu Ausnuna z
Folann til JEsum/ og lögdu yfer þaug syn
Klæde/og settu JEsum þar uppa. [d] En
er JEsus feck Ausnuna / Reid hañ þar a/
so sem ad skrifad er/ottast eige þu Dootter Zi
on/ sia þinn Kongur kiemur/Rydande a ein-
um Ausnu Fola. En þetta skildu eige hañs
Lærisveinar i fyrstu / helldur þa ed JEsus
var auglystur/þa hugleiddu þeir ad þetta var
af hönum skrifad/ og þeir höfdu hönum þetta
giört. [e] En er hñ foor af Stad/ [1] breidde
margt af Foolkenu syn Klæde a Veigeñ/ [e]og
adrer hiuggu Kvistu af Triänum/og dreyfdu
þeim a Veigeñ. [d] Þa er þad mykla Foolk
heyrde/ sem til Hatydardagsins var komed/ ad
JEsus kom til Jerusalem. Þa tooku þeir
ser Kviste af Pälmavide/og geingu wt i moo
te hönum. [c] Og þa hañ took ad nälgast/ og
foor ofañ af Fiallenu/hoof upp allur Flockur
hñs Lærisveina af Fagnade / Gud ad lofa mz
hærre Röddu / yfer öllum þeim Furduverkum
sem þeir höfdu sied. [d] En þad Foolk hroos
ade hañs Giörninge/sem hia hönum var/ þa hñ
kallade Lazarum wr Gröfeñe / og af Dauda
uppvakte. Af þvi gieck og Foolked wt i moo
te hönum / ad þad heyrde ad hañ hefde giört
soddañ Teikn/ [e]enn þeir er fyrergeingu / og
hiner sem epterfylgdu/ [p] kölludu og sögdu/
Hosaña [a] Syne Davids/ [p] lofadur sie sa sm̃

kiemur

kiemur i Nafne DROTTens/ [d] Kongur Is-
raels/ [b] o: lofad sie Rijke Fødurs vors Davi-
ds/ þad ed kiemur i Nafne DROTTens/ [e]
Hosianna i hæstum Hædum. [c] Fridur sie a
Himne/ og Dyrd a Upphædum. Og nock-
rer af Phariseis þeir ed voru med Foolkenu sø-
gdu til hans/ Meystare / straffa þijna Lærersv-
eina/ Hann svarade og sagde til þeirra/ Eg segi
ydur þad/ ef þesser þegdu/ þa mundu Steinar-
ner hrópa.

OG sem hann took meir ad nalgast/ sa hann
a Borgena / og griet yfer henne / og sagde/
ef þu vissir þad / munder þu a þessum Tijma
hugleida Hvad til þins Fridar kienade/ en nu
er þad hulid fyrer þijnum Augum. Þviad
sa Tijme mun i yfer þig koma/ þad þijner Ovin
er munu um þig Skiallborg setia / z þier vm
sat vera/ z a alla Vegu ad þier þreingia/ z þe-
ir munu þig Eydeleggia/ z þin Børn med þier
og ei munu þeir lata eirn Stein yfer ødrum stan-
da / af þui ad þu þeckter eige þinn Vitiunar
Tijma.

OG [a] er hann kom inn i Jerusalem/ var øll
Borgen upprværd/ z sagde/ Huør er þesse?
En Foolked sagde/ þetta er JEsus Spamad-
ur af Nazareth wr Galilea. [d] En Phariseis-
kir sagdu sin a milli/ þier siaed nu/ ad þier orked
ongvu/ Sia / allur Heimur hleypur epter honum.
[e] Og JEsus gieck inn i Mustere Guds/ [b]
umskygnd alla Hlute/ [f] og took wt ad reka
alla þa sem selldu og keyptu þar inne / [a] og

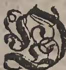
Bordum

Þordum Þerslunarmanna/ og Stoolum þeirr ra er Dwfur selldu hraut han̄ um̄/ [f] og sagde til þeirra / skrifad er / mitt Hws skal Bæn na Hws kallast /enn þier hafed giørdt þad ad Spilluirkia Bæle. [a] Og til hans geingu Blinder og Hallter i Musterid/ og han̄ læknade þa. Eñ er Kien̄emañā Hófdingiar z Skr iftlærder sau þa dasamlega Giørninga/ er hn̄ giørde/ z þad Børnen̄ kølludu i Musterenu og søgdu/Hosiañā þeim Syne Davids/reiddust þr og sógdu til hans/ Heyrer þu nockud hvad þessi er segia? JESus sagde til þeirra/hafed þr alldrei lesed þad / af Munne Vngbarna og Briooftmylkinga hefur þu Lofed tilreidt? [c] Og hvørs daglega kiende han̄ i Musterenu / eñ Kien̄emanna Hófdingiar og Skriftlærder og Ylldarmen̄ Lydsins/sóktu epter ad fyrerkoma hønum / og fundu ei hvad þeir skylldu hønum giøra/ þviad allt Foolked var hønum aðhaingi ande og heyrde hønum.

XV Capitule.

Grÿſter gyrnaſt ad ſiaJEſum/Enn ad Morgne formæler han̄ þvi Avaxtarlauſa Fijk tretie/og hreinſar Muſtered eñ ad nyu/og Pre dikar fyrer ſiinum Lærejveinum um̄ Krapt z Verkan Trwareñar/wt af þvi uppviſnada Fijkiu Trie.

Matth. 21. Marc. 11. Iohann. 12.

En (d) þar voru nockrer Grÿsker/ medur þeim sem upp høfdu farid/ad tilbidia um̃ Hatydena. Þeir geingu til Philippum / hvør ed var wr Bethsaida af Galilæa/ badu hn̄ og sǫgdu/ Herra vier villdum fa ad sia JESum. Philippus kom og sagde þad Andreas/ Eñ Philippus og Andreas sǫgdu þad JEsu. Enn JEsus ansade þeim og sagde / sa Tijme er nu komenn ad Mannsins Sonur auglÿsist.

Sañlega sañlega seige eg ydur/ nema þad ad Hveitekorned falle i Jerdena / og deye/ þa blÿfur þad einsamallt/ eñ ef þad deyr/ þa bærer þad mikeñ Avøxt. Hver hañ elskar sitt Lijf/hañ glatar þvi/ eñ hver hañ hatar sitt Lijf i þessum Heime/ sa vard veiter þad til eilijfs Lijfs. Ef nockur vill mier þioona/ þa fylge hañ mier epter/ og hvar eg em/þar skal og miñ Þienare vera/ ef nockur þioonar mier/ þa mun minn Fader hañ heidra.

Myn Sala er nu hrygg / og hvad skal eg seigia? Fader hialpa mier af þessum Tijma/ enn fyrer þvi kom eg þo i þeñañ Tijma. Fad er byrtu Nafn þitt/ þa kom Rødd af Himne/ Eg hefe þad uppbyrt/og eg skal þad eñ apt ur uppbyrta. Þa sagde Foolked sem hia stood / og aheyrde / þar urdu Reidar þrumur/

adrer

adrer sægdu/ Eingellen̄ talade vid hann. JEsus svarade og sagde/ Eige kom þesse Rødd fyrer mijnar Saker / helldur fyrer ydar Saker. Nu byrlast Doomur yfer þessum Heime. Nu mun og þessa Heims Høfdinge wtrekast. Og þeger eg verd upphafen̄ fra Jørdu/ þa mun eg draga alla til mijn/ En̄ þetta sagde hañ/ teiknande med hvørium̄ Dauda er hañ skyllde deya. Þa svarade Foolked hønum / vier høfum heyrt i Løgmaalenu/ ad Christur blijfe ad Eilijfu. Hu ernen̄ seiger þu þa ad Mannsins Syne byriar upp ad hefiast? Hver er sa Mañsins Sonur? Þa sagde JEsus til þeirra/ Lioosed er enn litla Stund hia ydur. Ganged þvi a medan̄ fier hafed Lioosed / so ad Myrkuren̄ yfer falle ydur ecke/ sa er geingur i Myrkrunum/ hñ veit eige hvørt hañ fer. A medan̄ þier hafed Lioosed/ þa trwed a þad/ uppa þad þier sieud Lioossins Børn. Þetta talade JEsus/ [b] og þa Kvølld var nu komed/ [a] forliet hañ þa/ [d] gieck burt og fordade sier fyrer þeim/ [a] og gieck wt af Borgeñe [c] til Bethaniam [b] med þeim toolf/ [a] og dvalde þar. [d] Og þo hñ giørde slijk Teikn fyrer þeim/ þa trwdu þeir þo eige a hñ/ so ad uppfylllest Ordsaga Esaie Spamans/ þa hañ sagde/ Herra/ hvør trwer vorre Predikun/ og hvøriumm er Armleggur DROttens openberadur? Fyrer þvi kunu þeir ecke ad trwa/ þviad Esaias seiger eñ aptur. Hñ blindade Augu þeirra/ og forherdre Hiørtu þeirra/ so ad þeir sæe eige med Augunum/ nie skillde med

lde med Hiartanu/ad þeir umsnwest z eg hialpe þeim. Þetta sagde Esaias/ þa han leit hans Dyrd/ og talade um han. Marger af Hefdingium trwdu þo a han/ En fyrer saker Pharisea/ þa medkiendu þeir þad eigi/ so ad þeir være ei Forbodader/ þviad þeir villdu helldur hafa Vegsemd hia Mønnum/ enn Vegsemd hia Gude.

EN [c] ad Morgne annars Dags/ er hann gieck aptur til Borgarennar wt af Bethania/hungrade hann. Og hann sa alengdar eitt Fykiutre vid Veigenn/ [b] þad er Laufblød hafde/ Þa giek hann ad vita hvørt hann finde nockud a þvi/ og þa hann kom þangad ad/ [c] fann hann ecker a þvi nema Laufblødenn alleina/ [b] þviad þa var eige Fyknanna Tymenn komenn. JESUS svarade og sagde til þess/ [a] hiedan i fra vaxe alldrei nockur Avøxtur af þier/ (og) hier [b] epter ete einginn af þier Avøxt ad Eilyfu/ og hans Lærisveinar heyrdu a þad/ [a] og þad Fykiutre visnade upp iafnsnart. [b] Þeir komu og til Jerusalem/ og JEsus gieck inn i Musterid/ took til wt ad reka þa sem selldu z keyptu i Musterenu/ Bordum þeirra er Reidepeninga skiptu/ og Stoolum þeirra er Dwfur seldu/ hratt hann um/ og ei lofade hann ad nockur bære nockurt Kier um Musterid/ z hann kiende og sagde til þeirra/ stendur þad eige skrifad/ ad mitt Hws skule kallast Bæna Hws af øllum Þioodum? En þier hafed giørdt þad ad Spillvirkia Bæle. Og þetta kom fyrer. þa

Skrift

Skriftlærdu/ og Riciemañã Høfdingia/ og þa
þeinktu um̃ hūørneñ þr mættu fyrerkõa hønū.
Eñ þeir ottudust hñ/ af þui ad allur Lydur
dæmdest ad hañs Riciñingu. [d] Og IESus
kallade og sagde/ huør sem trwer a mig/ hann
trwer eige a mig/ hellldur a þañ sem mig sende/
Og huør hañ sier mig / hañ sier þañ sem mig se
nde. Eg er eitt Lioos i Heimeñ komeñ/ svo ad
huør sem a mig truer sie eige i Myrkruñū. Og
huør sem heyrer myn Ord og trwer ecke / hann
mun eget dæma / þuiad eg kom eige til ad dæ
ma Heimeñ/ helldur ad frelsa Heimeñ. Huør
hañ fyrerlytur mig/ og medtekur eige myn Ord
hañ hefur nu þegar þañ hañ dæmer. Þad
Ord sem eg talade þad mun dæma hañ a epsta
Deige. Þuiad eg talade ei af sialfum mier/
helldur Fadereñ sem mig sende / hañ gaf mier
eitt Bodord/ hvad eg skyllde giøra z mæla/ og
eg veit ad hañs Bodord er þad eilyfa Lyf.
Þar fyrer þad eg tala/ þad tala eg so sem Fad
ereñ sagde mier. [b] Og um̃ Rugllded gieck
hañ wt af Borgeñe.

OG ad Morgne þa geingu þr k[v] fram̃ hia z
sæu Fykiutried þurt orded ad Rootum.
[a] Og er Lærесveinarner sau þad/ undrudust
þeir og søgdu/ Huørneñ er Fykiutried so sne
art visnad? [b] Og Petur minntest þar a og
sagde vid hañ/ Rabbi / siædu Fykiutried huør
lu þu formællter er uppvisnad/ [c] eñ IESus
svarade z sagde til þra [b] hafed trw til Gudo.
Sañlega [c] seige eg ydur/ [a] ef þier haf

ed Trwna og eþed eige/þa munud þier eige einasta giora slykt vid Fykiutried / helldur (b) huor hellst hañ segde til þessa Fialls lyft þu þier upp / og fleyg þier i Sioeen/ og eþade eige i synu Hiarta/ helldur trude ad pad munde so skie hvad hañ seiger/þa muñ pad og skie hañ/ hvad hañ seiger. Fyrer þui seige eg ydur / (e) allt hvad hellst þier bidied i ydvarre Bæn trwed ad þier odlest pad / þa mun pad henda ydur. (b) Og nær þier standed og bidiest fyrer/þa fyrergefe ed eþ þier hafed nockurskonar oddñ i giegn/ so ad ydar Fader sem er a Himnum fyrergiefe ydur ydar Brot. Þviad eþ þier fyrer giefed eige/ þa fyrergiefur og eige ydar Fader ydur/ sem er a Himnum/ ydar Brot.

XVI Capitule.

Andsvar Christi sem hñ gaf Kiennemönnunum og Aulldungunum / þa þeir spurdu hañ aþ hvgrium Myndugleika hañ kiende. Eptterlyking aþ þeim tveimur Sonum sem Faderenn sende i Vyngard siñ/ z um Vyngardeñ er leigdur var þeim illu Akurmøñum.

Matth. 21. Marc. 11 z 12. Luc. 20.

þeir

Eir [b] komu og aptur til Jeru-salem/ [c] z. þad skiede a einum þessara Daga/ [a] sem hañ kom [b] og gieck i Musterenu/ [c] þa hñ var ad kieña Foolkenu/og ad predika Evangelium/ [1] geingu til hañs Prestahøfdingiar Skriftlærder og Aulldungar Lydsins / tøludu til hñs/ og søgdu/ seig oss af huørre Magt þu giører þetta? Og huør heþur giefed þier Valld til ad þu giører þetta? Eñ JEsus svarade z sagde til þeirra/ eg vil z so spyria ydr ad einu Orde/ [e] ef þier seiged mier þ / vil eg seigia ydur vt af hvada Magt eg giøre þetta. [h] svared (og) seiged mier/ [l] Skyrn Johañis hvadañ var hun? Huørt af Himne edur af Møñu? Svared mier/eñ þr huxudu m z sialfum sier z søgdu/ ef vier seigium ad hun være af Himne/ þa seiger hñ til vor/ þvi trwdud þier hønu þa eige? Eñ ef vær seigium/ hun haþe verid af Møñum/þa meigum vær ottast Foolked (z) þa mun allr Lydr lemia oss Grioote/ þvi aller hielldu ad Johañes være sañur Spamadur/og þeir svørudu og søgdu til JEsu/ ad þeir visse ei hvadañ hun være. Og JEsus svarade og sagde til þeirra/ þa seige eg ydur z eige helldur/ af huørre Magt ad eg giøre þetta. [b] Hñ tok og til ad tala vid þa i Epterlijkingum. [a] Eñ hvad lijst ydur? Madur nockur haþde tvo Sonu / og gieck til hins fyrsta og sagde / Son minn/ far þu i Dag ad viña i Vijn

garde mijnum. Enn hann svarade og sagde ei vil eg þad giora/ epter a ydrade hann þess og gieck i burt. Og hn gieck til hins annars/ og sagde slijkt hid sama/ enn hann svarade og sagde / Ja Herra / og ffoor ecke/ Hvør af þeim tveimur giørde Fødursins Vilia? Þeir søgdu til hans/ hinn fyrste/ JESus sagde til þeirra/ Sannlega seige eg ydr/ ad Tollheimtarar og Pwtur meiga fyrre komast i Himnarijke enn þier. Johannes kom til ydar og kiende ydur hann rietta Veg/ z eige trwdud þier hønum enn Tollheimtumenn og Pwtur trwdu hønum. Og þo ad þier sæud þetta vel/ giørdu þier øngva Yfirboot/ so ad eptera hefdud þier hønum trwad.

Enn [c] hann took þa ad seigia til Foolksins þessa Eptirlijking (seigiande)/ heyred [a] enn adra Eptirlijking. Nockur Hwsbader var þar/ [1] sa ed plantade Vijngard/ [c] og giørde Gard i kryngum hann/ og groof i hen um Vijnpressu/ og bygde þar upp Turn [1] og leigde hann sijdan Vijngardsmonnum / og ferdadest langt i burt Mannlands langan Tijma. Og er Avaxtar Tijmenn var kom enn/ [h] sende hann eirn sinn Þioon til Vijngards mannanna/ ad hann tæke af Vijngardsmonnunum (og) þeir giæfe hønum Avoxt af

Vijngar-

Vijngardenum/eñ Vijngardsmeñerner hand tooku hañ/sloou hañ og lietu hañ Tomhend tann fra sier fara. Og enn aptur sende hañ añañ Þioon til þeirra/enn þeir stryktu hañ/og hofudlestu hañ Griooke/oarudu hñ/ og lietu erindislausañ i burt fra sier fara. Og enn yfer þad fram/sende hañ ꝛꝛt hinn þridia/huorn þeir lemstrudu Sarum/ tookū burt og afliþudu sijdañ. [e] (Framar) sende hañ adra Þioona ꝛꝛt sem fleyre voru hinum fyrre/og þeim giordu þeir slijkt hid sama/ suma Mœdstrycktu þeir/eñ suma Drapu þeir. [e] Þa sagde Herrañ Vijngardsins/ Huad skal eg tilgiora? Eg vil senda Son miñ elskulegañ/ [b] þa hafde hañ enn epter eirn einka Son sem hann hafde kiertann/og þañ sende hañ semastañ til þeirra/ og sagde/ [i] mœ vera ad þa þeir sia hann þa feile þeir sier fyrer Syne mijnum. Eñ þeir hiner somu Vijngardsmenn er þeir sau Soneñ/þeinktu þeir med sialfum sier / og sogdu huor til añars/þesse er Erfingeñ/kom med þier og aflijfum vœr hañ/so ad vor verde Arfurenn/ og leggium vier under oss hanns Arfleifd. Og þeir gripu hañ/rœ-

ku hn̄ vt aþ Vyngardenū / ꝛ lyþlietu hann.
[a] Eñ nær Herrañ Vyngardsens kiemur / huad
mun hañ giøra vid þessa Vyngardsmeñ? Þeir
søgdu til hans / þeim vondu mun hañ vondslega
þyrerþara og sin̄ Vyngard byggia ødrum Vyn-
gardsmøñum / þeir ed hønum Avøxt giallda i
rettañ Tyma. JEsus sagde til þeirra / (Ja)
hann [b] mun koma og tortyna þessum Vyn-
gardsmøñum / ꝛ byggia sin̄ Vyngard ødrum / [c]
þa þeir hyrdu þad / søgdu þeir / þærre sie þui.
Eñ hañ horþde a þa ꝛ sagde / huad er þa þad
sem stendur skrifad? [e] Hafed þier alldrei le-
sed i Ritningunne þessa Skrift? [1] Þañ Stein
huorn Vppbyggendur burtkøstudu / hañ er or-
deñ ad Hyrningar Steine / aþ Drottne er þ
giort / og er undarlegt þyrer vorum Augum.
[a] Fyrer þui seige eg ydur / ad Guds ryke mun
þra ydur takast / og Heidingium gieþed verda /
þeir sem þar aþ Avøxt þæra. [f] Eñ hvor yfer
þeñañ Stein þellur hañ mun sundurmeliast / eñ
yfer hvorn hañ þellur / þañ mun hañ sundurmel-
ia. Og þa þeir yppurstu Prestar Skriftlær-
der ꝛ Phariseer heyrdu hn̄s Epterlykingar / [1] leit-
udu þeir vid / hvornen þeir feinge Hendur a
hañ lagt i þad sin̄ / þuiad þeir skyldu vel ad hn̄
sagde þessa Epterlyking i moote þeim (og) up-
pa þa. Enn þeir ottudust Folked / [a]
þui þad hiellt hann þyrer
Spamann.

XVII. Cap.

XVII Cap.

Epterlijking um Brwdkaupid og Brwdkaups Klæded / Item Andsvar Christi uppa Spurningena um Keysarans Skatt / z Saducearanna Spurning um Vpprisu Framlidenna.

Matth. 22. Marc. 12 Luc. 20.

OG JEsus [a] svarade og talade i añad siñ i Epterlijkingū til þeirra og sagde. Himnarijke er lijkt þeim Konge sem Brwdkaup gi-
ørde Syne sijnum / og sende wt sijna Þioona ad kalla Bodsmeñena til Brwdkaupsins / og

þeir villdu eige koma. J añad siñ sende hañ adra Þioona wt/og sagde/ seiged Boods moñunum. Siaed/mijna Maalttijd hefe eg tilbwed/ mijner Yxar og aled Fie eru slat-rader / og allt er til reidu bwed / komed til Brwdkaupsins. Eñ þeir þorsmædu þad/ og geingu i burt/ eirn æ siñ Akur/ eñ ann ar til sinnar Syslunar. Eñ nockrer gripu hañs Þioona/dærudu þa og drapu. Enn þa Kongureñ heyrde þad/ vard hañ reidur/ og sende wt siñ Her / og fyrerfoor þessum Mordingium/og brende Borg þeirra.

Þa sagde hañ til siña Þioona/Brwdkaup-ed er ad sonnu reidubwed/ eñ Giesterner þeir voru þess ei verduger. Fyrer þvi fared wt æ Stræteñ/ og biooded til Brwdkaupsins huorium sem þier finned / og Þioonarner geingu wt æ Stræteñ/og samansofnudu ollum þeim þeir fundu/ Vondum og Good um / og Bordeñ urdu alskipud. Þa gieck Kongureñ inn ad sia Gestena/og hñ sa þar Mañ/eige klæddañ Brwdkaups Klædum/ sagde til hañs/ Vinur huorneñ gieckstu hingad / hafande ecke Brwdkaups Klæde? Enn hañ þagde/Kongureñ sagde þa til siña

Þienara

Þienara/binded hans Hendur og Fætur/og varped honum i ysstu Myrkur/ þar mun ve ra Þop og Tannagnystran/þuiad marger eru kallader enn fáer wtvalder.

ÞA [e] Phar/sei þorlietu hann/ geingu i burt og hielldu Rád/huørnen þeir skylldu veida hann i Ordum. [c] Þeir høfdu og Vardhallo a hønum/ [l] og sendu wt til hans Tálsmenn/ sijna Lærisueina/nockra af Phariseis mz Hero dis Þienurum / [e] hugtiet sier ætta ad breita sem være þeir aldygger/so ad þeir giætu veidt hann i Ordum/ hvar med þeir kynne ad afhenda hann Valldenu/ og Magt Landstioornarans.

[l] Og þeir komu/ spurdu hann ad og søgdu/ Meistare/vær vitum ad þu ert sannsøgull/seiger

og kienner riett/ og skeiter ecke nockrum / þuiad

þu ser

þu fer ej ad Mañvirdingum/helldur kienner þu
Guds Veg Riettilega. [a] Fyrer þui seig oss þu
ad þier lyst/[1] er þad riett ad Meñ skule giefa
Keysaranum Skatt edur eige? [b] Skulum
vær hañ giefa edur ecke giefa? [1] Eñ þa JE
SVS formerkte þeirra Flærtskap/ sagde hann
til þeirra/ huad freysted þier myn Hræsnarar?
Færed mier eitn Pening ad eg siáe hañ/ (og)
syned mier Myntena Skattsens. [c] Og þeir fe
ingu hønum eitn Pening. Og hañ sagde til þe
irra/ huørs er þesse Mynd og Yfirskrift? [1]
Þeir svørudu og sǫgdu hønum/ Keysarans. Þa
svarade JESVS og sagde til þeirra / giefed
þa Keysaranum huad Keysarans er / og þad
Gude sem Guds er. [a] Og er þeir heyrdu þad/
furdade þa á hønum. [c] Og þeir gátu eige
strafad hañs ord fyrer Folkenu/ undrande hañs
Andsvar og þǫgnudu/ [a] forlietu hañ og geín
gu i burt.

[1] A Þeim sama Deige geíngu nockrer af Sa
duceis til hans/ huorier ed hallda Vppri
suna ei vera/ og spurdu hañ ad og sǫgdu/ Meis
tare/Moyses hefur sagt/ [og] oss so fyrerskrif
ad/ ad ef ad nockurs Mans Broder andadest/ z
hefde eigeñ Konu epter/og liete eingeñ Børn ep
ter sig/ þa skyllde hans Brooder eiga þa sǫmu
hans eigeñ konu/ og uppvekia so synum Brodur
Sæde. Eñ hia oss voru siø Brædur/ og hiñ fyr
ste fastnade sier Eigeñkonu/og hañ andadest/og
af þui hañ hafde eckert Sæd / liet hañ brodur
synū epter syna Eigeñkonu. Og sa annar tok

hana og andadest/ liet og eige Sæde epter. Og lyka hin pridie atte hana/ og eitnen þeir Siø tooru hana aller/ og lietu eige Børn epter og endudust. Seinast epter þa alla andadest og

Konan. Enn i Vpprisune þa er þeir rysa upp/ huørs þeirra siø Eigenkona þa verdr hun? Þui ad aller þeir siø hafa hana haft til Eignarkonu. Og JESVS svarade og sagde til þeirra/ [c] er eige so ad þier villest þar fyrer / ad þier vited ej Ritningarnar / og eige helldur Guds Krapt? [c] Børn þessarar Veralldar gyptast/ z lata gypta sig/ en þeir sem verduger verda ad edlast hin anan Heim / og Vpprisuna af Daudum / þeir munu huorke gyptast nie sig gypta lata. [b] Þuiad þa þeir rysa upp af Dauda/ kuongast þeir ei nie gyptast/ [c] þui þeir gieta

ej sydan

er sydañ daud/ [i] helldur eru þeir lyker Englum Guds a Himnum/og eru Guds Børn/med þui þeir eru Vpprisuñar Børn. Eñ um þa Daudu ad þeir skule uppryssa/ [c] heþur Moyses audsyndt. [b] Haþed þier ecke lesed i Moysis Bok/ [a] huad aþ Gude er ydur sagt? [b] Huornenn sagde GVD til hans hia Skogarrunnenum? [l] Eg em Gud Abrahams / Gud Isaacs og Gud Jacobs. Eñ Gud er ej Gud Daudra / helldur Gud lifande Manna/ [c] þuiad þeir lifa hønum aller/ [b] aþ þui villest þier miøg. [a] Og er Folked heyrde þetta/ undradest þad hans Kienning. [c] Þa suørudu nockrer aþ hinum Skriftlærdu og søgdu/ Meistare/ þu heþur riett sagt. Og þeir dyrfdust eige þramar ad spyria hann nockurs.

XVIII Capitule.

Spurning þess Skriftlærda / huørt ad være hædsta Bodord i Løgmaalenu. Item Spurning Christi huørs Son hañ være.

Matth. 22. Marc. 12. Luc. 20.

Nu [a] þegar Pharisei heyrdu þad hann haþde þaggad Saduceos/ søpnudust þeir samañ. [c] og eirn Løgvitringur medal þeirra aþ Skriftlærdum/ [b] geck til hans / sa er heyrdt haþde þa spyriast a / og sa þad hañ haþde suarad þeim vel/ og spurde hañ ad/ [a] freystade hans og sagde/ Mey

gde/ Meystare/ [c] Hvørt er þad ædsta Bod-
ord aþ øllum i Lógmaalenu? Enn JEsus
svarade (og) sagde til hañs / [b] þad er þad
ædsta Bodord aþ øllum/ Heyr þu Israel/
DROTTENn Gud vor er eirn Gud. [c]
Og elska skalltu DROTTEñ Gud þiñ aþ
ollu Hiarta þijnu/ og aþ allre Sælu þiñe/
og aþ ollu þijnu Hugskote/og aþ ollum Kr-
eptum þijnum. Þetta er hid hellsta og me-
sta Bodord/ enn añad er og þessu lijkt/El-
ska skalltu Naunga þiñ sem sialþañ þig. [b]
Eige eru þar onnur Bodord þessum meire.
[a] J þessum tveimur Bodordum heinger
allt Løgmaal og Spaamennerner. [b] Og
hiñ Skriþtlærds sagde til hñs / Meystare / ꝛ
Sañleika sagder þu vel/ þvíad eirn er Gud/ ꝛ
eingeñ er þar añar eñ hañ. Og elska hñ aþ øllu
Hiarta / og aþ øllu Hugskote/aþ allre Sælu
og aþ øllum Kræptum / og ad elska Naunga
siñ sem sialþañ sig/ þad er øllum Brenneþoorn
um meyra ꝛ øllu Offre. Enn er JEsus sa
ad hañ svarade vijslega/ sagde hañ til hañs/ei-
gi ertu langt þra Guds Ryke. Og eingeñ þor
de þa ad spyrla hañ þramar meir.

EN [a] þegar Pharisei voru nu til samans/
spurde JEsus þa ad/ [h] er hañ kiende i
Musterenu og sagde til þeirra/ [a] Hvad virdi-
st ydur um̃ Christum? Hvørs Son hañ sie?

Þeir

Þeir spögdu Davids [l] JEsus svarade og
sagde til þeirra/ [h] Hvørnenn seigia Skriptlærd
er Christum vera Davids Son? (Og) Hvern
enn [a] kallar David hann þa i Anda ein DRO-
TTenn? [b] Þviad David seiger sialfur þyrr
er Heilagann Anda / [c] i Psalmabookenne / [i]
DROTTenn sagde mynum DROTTne/ sit þu
til minnar Hægre Handar/ þar til eg legg Ovine
þyna til Skarar þinna Foota. [h] Þar nepn
er David hann sinn DROTTenn/ Hvørnenn er hann
þa hanns Sonur? [a] Og eingenn gat hønum
einu Orde svarad/og eige dyrpdest nockur upp
þra þeim Deige hann þramar ad spyria. [b] Og
margt Foolk heyrde hønum giarnann.

XIX Capitule.

Avijtunar Predikun Herrans Christi/ sin
hann þramsetter þyrer Foolkenu umm Læste þeirra
Skriptlærdu og Phariscarann / hootande þeim
hørdu Straffe.

Matth. 23. Marc. 12. Luc. 20.

Þa [f] talade JEsus til Foolksi-
ns og til sinna Lærisveina [b] kie-
nde þeim og sagde til þeirra / [a]
a Moysis Stoole sitia Skriptlær-
der/ og Pharisei. Allt hvad þeir seigi-
a ydur þier skulud hallda / þad halldid og
giored/ enn epter þeirra Verkum skulud þier
eige giøra

eige giera. Þviad þeir seigia þad/ og giö ra ei. Þeir samanbinda þungar Byrder og obærelegar og leggia þær Mońum a Herdar/enn sialffer vilia þeir ei æhræra þær Fingre sijnum/ þviad øll sijn Verk giora þr ad þeir sieest af Mońum. Sijn Minningar Blød breidka þeir/og Falld siña Klæda stæcka þeir. [1] Þeir sitia giarnañ efst til Bords i Giestabodum/ og i Samkundu hwsum/og vilia giarnañ Kvediur a Torgū. [b] Vared ydur vid Skriftlærdum / þeim sem ganga vilia i sijdum Klædum/[a] og af Mönnum Rabbi kallader verda. Eñ þier skulud ei læta kalla ydur Rabbi/ þviad eirn er ydar Meystare Christur/ enn þier aller er ud Brædur. Og ongvañ skulud þier Fødur kalla a Jordu / þviad eirn er ydar Fader sa sem a Himnum er. Og þier skulud ei læta ydur Meystara kalla / þvi eirn er ydar Meystare Christur. Sa sem ad mest ur er ydar/ sie hañ ydar Þienare. Þvi huor sialfañ sig upphefur/ sa mun nidurlægiast/ og huor sialfañ sig nidurlæger/ hñ mun upp hafenn verda. Vei ydur Skriftlærd um og Phariseis/þier Hræsnarar/ huorier

T apftur

apturloked Himmarijke ffyrer Mønnum / ei
ganged þier þar inn/og þeim er þar inn vilia
ganga / þa loffed þier ei þar inn.
Vei ydur Skrifftlærdum og Phariseis/
þier Hræsnarar / [t] huørier Ecknahws
uppeted med Yfferhylmingu langra Bæna/
ffyrer þad munud þier þess meire Fordæming
ødlast. [a] Vei ydur Skrifftlærdum og Pha
riseis/ þier Hræsnarar / huørier umm kryng
ffared Sioo og Lønd/so ad þier giored eirn
ad Gydinge/og nær hann er þad orden/ giøre
þier hann ad Barne Helvijtis/tuoffallt meir enn
þier erud. Vei ydur Blindum Leid-
togurum/þier sem seiged/ huør hann sver vid
Mustered/ þad er eckert/ enn huør hann sver
vid Gulled Musteresins/ sa er sekur/ þier
Heimsker og Blinder/ Huørt er meira Gu-
lled eda Mustered/huørt ed helgar Gulled?
Og huør ed sver vid Alltared/ þad er eck-
ert/enn huør hann sver vid þad Offur sem a
þvi er/sa er sekur. Þier heimsker og Bli-
nder/huørt er meira Offred edur Alltared þ
sem Opffred helgar? Fyrer þvi/huør hann
sver vid Alltared/ sa sver vid þad sama/ &
vid allt hvad þar er uppa/ og huør hann sver
vid Must

vid Mußtered/ſa ſver vid þad/ og vid þañ
ſem þar bygger inne. Og huer hañ ſver
vid Himeneñ/ ſa ſver vid Guds Sæte/og
vid þañ ſem þar uppa ſitur. Vei ydur
Skriftlærdum og Phariſeis/ þier Hræſn=
arar/huerier tijunded Myntu/Aneth og Ku
men/og yþergießed þad huad þÿngſt er i Log
malenu/ einkum Doomeñ/Myſkunſemd og
Truna/ þettad byriade ad giora og hitt ei=
ge epter ad ſkilia. Þier blinder Leidtogarar/
ȇ ſijed Mijſluguna/eñ ſvelged Ulpvalldañ.
Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis/
þier Hræſnarar/ſem hreinum halldeð þid yt
ra Bikurum og Diſkum/ eñ iñañ eru þier
fuller Rans og Ohoßſeme. Þu Blindur
Phariſeare/ hreinſa fyrſt hid iñra a Bikur
um ꝛ Diſkū/ſo ad hid ytra verde og hreint.
Vei ydur Skriftlærdum og Phariſeis/þi
er Hræſnarar/huorier lijker erud forfægudū
Leidum Framlideña/huer ed utañ ſynaſt fag
ur/ eñ iñañ eru þaug full aþ Daudra Ma=
ña Beinum/og allre Obreckt. So erud ꝛ
þier/ hid ytra ſyneſt þier ad vera gooder fyr
er Mennum/ enn hid jnnra erud þier fuller
Hræſne og Odygda. Vei ydur Skrift

lærdum og Phariseis/ þier Hræsnarar/ huer ier uppbygged Spámanna Leiden/ og prýded Graper Riettlátra Manna. Og seiged/ ef vier heþdum vered á Dögum Fedra vorra/ skylldum vær eige vered hafa hluttakande með þeim i Bloode Spámannana. So bered þier sialþer ydur Vitne/ ad þier erud þeirra Born sem Spámennena aþlýþudu/ Nu vel. Uppþylled Mæling þedra ydvarra. Þier Siturormar/ þier Nodrukyn/ huernen vilied þier umþlýia Helvijtska Fyrerdæming.
Fyrer því siáed/ eg sende til ydar Spámenn Spekinga/ og Skriþtlærda Menn/ og nockra aþ þeim munud þier aþlýþa og Krossþesta/ og suma munud þier Hýdstrykia i Samkundu Hwsu ydar/ og aþ annare Borg i adra munud þier þa oþsækia. So ad yfer ydur kome allt riettlátt Blood/ sem á Jördena vt er hellt/ i þra Bloode Abels Riettláta/ allt til Bloods Zachariæ/ Sonar Barrachia/ huorn þier drápud á mille Músteris og Alltarisins. Sannlega seige eg ydur/ ad allt þetta mun koma yþer þessa Kynslood. Jerusalem Jerusalem/ þu sem aflýþar Spámennena/ og grýter þa sem til þýn eru sender/ Huorsu opt heþ eg vilid ad

viliad samansafna Bornum þinum / lijka sem ad Hænan safnar Ungum sinum und-er Vænge sier / og þier hafed eige viliad? Sioed/ydvart Hws skal ydur i Eyde lat-ed verda/ þviad eg seige ydur/þier munud eige sia mig upp fra þessu/ þar til þier sei ged/ lofadur sie sa sem kiemur i Nafne DR DTTENS.

XX Capitule.

Christur hroosar Giøf þeirrar fatæku Ekiunnar/sem kastade tveimur Skerfum i Guds Kistuna/ z seiger fyrer Eidelegging Mustereſins/og Jerusalems Borgar.

Matth. 24. Marc. 12 z 13. Luc. 21.

EN [h] JEsus settest þvert yfer fra Guds Kistunne/enn hann leit upp og sa hvørnenn Foolked varpade Pe ningum i Guds Kistuna/ z marger ryker løgdu þar miked i/ þa sa hann og svo eina Ekiu Fatæka sem kom og lagde tvo Skarfa inn/ þad er eirn Pening. Hann kallade sijna Lærisveina til sijn / og sagde þeim/ Sannlega seige eg ydur/ ad þesse fatæka Ekia liet meir i Guds Kistuna/enn aller þeir sem liet tu þar i/þvi þeir hafa aller af sinne yfergnoog anlegre Eign i slagt til Guds Offurs/enn þesse

hefur af Volædi sijnu þar innlagt allt hvad hun haffde/ sijna Biörg alla.

OG [e] þa Jesus gieck ut af Musterenu/ [b] sagde eirn af hañs Læresveinum vid hann Meystare/Siaa hvilijker Steinar og hvilijk Bygging þetta er? JESus svarade og sagde til hañs/sier þu allar þessar stooru Bygging ar? Nier mun eige epterlaatast Steirn yfer Steine/sa er ei verde sundurbroteñ. [a] Og hañs Læresveinar geingu til hañs / ad þeir sijnde honum Bygging Musteresins. [c] Og er nockrer sogdu um̃ Mustered ad þad være bær jad med fagra Steina/og Clenodiur/[f] sagde hañ til þeirra / Siaed þier ecke allt þetta? Sañlega seige eg ydur/ad sa Tijme mun koma a hvarium ad allt þetta/hvad þi er siaed/mun eingeñ Steirn yfer ödrum laat enn/sa er eige mun nidurbroteñ verda.

Enn [e] sem hañ sat a Fiallenu Oliveti giegnt Mustereun/geingu hañs Læresveinar til hañs einslega/Petrus og Jacobus og Jo hañes og Andreas/ spurdu hañ ad og sogdu/ [u] Meystare/seig þu oss nær allt þetta skal skie/ og hvert Teikn skal verda / þa þetta skal allt fullkomnast/og hvert Teikn er þiñ ar Tilkomu/ og Veralldarennar Enda? Eñ JESus

JEsus svarade og sagde til þeirra/ siaed til ad ei þaer nockur villt ydur/ þviad marg er munu koma i mijnu Nafne/og seigia/eg em Christur/og sa Tijme tekur ad nalgast/og þeir munu marga villa/þylged þeim ei epter. Enn nær þier heyred af Bardogum/ Upphlaupum og Nernadartijdindum/ siaeð til ad þier skielfest eige/ þviad allt þetta hlijtur fyrst ad skie. Eñ þo er þa ei Endereñ strax komeñ. Þa sagde hañ til þeirra/ þviad þar mun ein Þiood hefia sig upp i moote añare/og eitt Kongarijke i moote odru/ og mikler Jardskialftar munu þar verda allstadar/ Hungur og Drepsootter/Hrellingar og Skielfingar/og stoor Teikn munu þar skie af Himne/ [b] þetta er Upphaf Eymdaña. Eñ siaed þier ydur fyrer. [c] Eñ fyrer allt þetta munu þeir Hendur a ydur leggia/og Offsokn veita/ [1] og ydur munu þeir framselia i Radstefnur/og i sijn Samkunduhws og Myrkvastofur/ dragande ydur fyrer Konga og Landshofdingia / fyrer mijns Nafns saker / og þier munud styrkter verda miña vegna. Og þetta mun ydur henda til eins Vitnisburdar yfer þa. [a] Þa mũu

þeir ofurſelia ydur i Nardkvœle/og ydur ma
nu þeir Lÿfe fyrra/og þier verded hatader af
ølſum Þioodum/ fyrer mÿns Nafns ſaker/
og þa munu marger hneyxlaſt/og ſinnbyrdis
huør an̄an̄ ſuÿkia og hata. Og marger Fals
Spaamenn munu ſig þa upphefia/og marga
afvega leida. Og af þvi ad Ranglæted
mun yfergnæfa/ mun Kiærleikur margra kol
na. [c] Og Evangelio Rÿkeſins/byriar ad
ur ad predikaſt um̄ allan̄ Heim/ [a] til Vitn
isburdar yfer allar Þiooder/og þa mun End
erenn koma. [b] Þa þeir nu leida ydur og
fram̄ſelia / ſorged eige fyrer hvad þier ſkul
ud tala/vered ecke helldur þar um̄ forþeink
ter adur / helldur hvad ydur giefſt a ſomu
Stundu/þad taled/þviad ei erud þier(þeir)
ſem tala/ helldur Heilagur Ande. [c] Þvi
ſetied ydur i Hiarta þad þier hugſed eige fyr
er/ huørnen̄ þier ſkulud forſvara ydur/þvi-
ad eg mun giefa ydur Mun̄ og vitſku/ huør
ium ad eige ſkulu i giegn ſtanda/ nie moote
mæla aller ydar Mootſtodu Men̄. En̄ þier
munud og fram̄ſellder verda af Forelldrum
og Brædrum/Frændum og Vinum/og nock
ra af ydur munu þeir Lÿfe ſvipta. [b] Eirn

broodo-

Brooder mun selia añañ i Daudañ/og Fad er Soneñ / Borneñ munu setia sig i moote Forelldrunum / og styrkia til ad deyda þa. [h] Og þier munud verda hatader af huorium Mañe fyrer mijns Nafns saker. [c] Og eckert Haar af ydar hofde skal po farast. Eignest med Poleñmæde Saler ydar. [e] Eñ huor ed stadfastur bliifur allt til Enda/ mun hoolpeñ verda. [e] Eñ nær þier siaed Jerusalem umkryngda af Her/þa skulud þier vita ad nalgast tekr heñar Eydelegging. [e] Eñ þa þier siaed nu Svivirding Foreyd suñar/af huørre sagdt er fyrer Spamañeñ Daniel/ad hun stendur i þeim heilaga Stad huar eige biriade/huor ed þad les/hañ hyggi þar ad. [l] Huor þa er a Sydingalande flye sa uppa Fioll/ [e] og huor þa er midt inne/fare hañ wt þadañ/og huor a Londum uppe er/ hañ kome eige þar inn. [e] Og huor hañ er a Rafre/hañ fare eige nidur i Hwsed/og kome ecke þar inn neckud ad ta ka wr sijnu Hwse/ og sa sem er a Akre/hañ snwest eige a bak sier aptur ad sækia Klæde sijn/[e] þviad þad er Hefndar Dagur/so ad uppfyllt verde allt hvad skrifad er. [l] Eñ

vei þungudum Konum/og þeim sem haꝼa Børn ⁊ Briooste ⁊ þeim Tijmum. [c] Eñ bidied ad Floottе ydar verde ei um Vetur ed ur ⁊ Sabbatsdeige/[c] þuiad mikel Narm-kvæle munu verda ⁊ Jørdu / og Reide yfer þetta Foolk/ (og) ⁊ þessum [c] Døgum ve rda slijkar Nørmungar sem ei haꝼa vered hi er til ꝼra Upphaꝼe Skiepnuñar þa sm̄ Gud skapade/og allt til þessa/og eige helldur mun verda.[c] Og ꝼyrer Sverds Eggiū munu ꝼr ꝼalla og herleidder verda medal allra Þioo da/og Jerusalem mun undertrodast aꝼ Nei dingium/þar til ad uppfyllast Tijmar Neid ingia. [c] Og eꝼ DRDTTenn stytte ec ke þessa Daga/yrde eingeñ Madur holpeñ/ enn ꝼyrer Utvaldra saker/huoria hañ utval de/þa skulu þeir Dagar styttast. Og eꝼ nockr seiger þa til ydar/sia hier er Christr/ eda sia/þar er hañ/þa skulud þier eige þui trwa/þuiad upp munu rijsa marger Fals-christar og Fals Spamenn/ og þeir munu giora stoor Teikn og Undur/so ad i Villu munu leidast eꝼ skie mætte eirnenn Utvald-er. Þui siaed ydur ꝼyrer/Sie/ eg sagde ydur allt þetta ꝼyrer/ [a] þar fyrer nær þeir

seigia

seigia til ydar/siaed/hañ er a Eydemørku/ þa ganged eige wt/ siaed hann er i Herberge þa trwed eige/þviad so sem Ellding wtgeingur af Austre/og skijn allt til Vesturs/lyka so mun vera Tilkoma Mannsins Sonar. Þviad hvar hellst ad Hræed er/þangad safnast Erner ner.

XXI Capitule.

Christur Spaaer fyrer um̃ þañ sijdasta Dag/ og sijna adra Tilkomu/eirneñ þaug Teikn er adur skie mune / og hvørneñ Menn skule sig þar til bwa.

Matth. 24. Marc. 13. Luc. 21.

ENN [e] a þeim Tijma/strax epter þessa Hormung/[e] mun þar skie Teikn a Soolu og Tungle / Stiørnum/ [e] Soolenn og Tungled munu missa sitt Skin/og Stiørnurnar munu af Himnum hrapa/ [e] og a Jordu mun Foolked kvijdande verda/og þeir munu orvilnast/Sioor / Bylgiur munu þioota/ Meñ munu fyrer Hrædslu vanmegnast/og af Epterbijdingu þeirra Hluta/hvorier ed koma skulu a Jørdena/ [1] þviad Kraptar Himnaña

munu

munu hræra sig/ [a] og þa mun Teikn Mañs
sins Sonar birtast a Himne / og munu þa
græta allar Kinkvijsler Jardar/ [1] Og þa
munu þeir sia Mañsins Son komande i

Skijum Himens / med stoorum Krapte og
mikillre Dyrd. [e] og þa man hañ wtsenda
sijna Eingla med Baſon og stoorre Raust/
og hañs wtvoldum munu þeir samansafna
aþ þiorum Vindum/ allt aþ Enda Jardar
til Himens Enda. [e] Enn nær þetta teks
ur ad skie/þa lijted upp/og upphefjed ydar
Hofud/aþ þvi ad ydar Endurlausn tekur ad
nalgast. Og hañ sagde þeim eina Epter

lijking.

lijking. Skoded Fijkiutried/ [c] nær þess Kvistier gioraſt brioost/ z Laufeñ wtſpretta/ [c] og øll Trie/nær þeirra Alldin tekur wt ad ſpringa/ [1] þa ſioed þier a þeim og me tked þad Sumared er i nand. So og lyka nær þier ſioed allt þetta biriaſt/þa vited ad Guds Ryke er nærre þyrer Dyrum. Sañlega ſeige eg ydur / ad þeſſe Kynſlood mun eige þorganga/ þar til ad allt þetta ſkier. Himen og Jord munu þorganga/ enn myn Ord munu eige þorganga. [c] Eñ af þm Deige og Stundu veit eingeñ/ ecke Engl ar a Himnum/og eige Soñureñ/nema miñ Fader eirnſamañ. [c] Eñ vared ydur ad ydar Hiørtu þyngeſt eige af Oþæte og Ofdryckiu/og med Sorgū þeſſarar Næringar ad eige kome þeſſe Dagur haſtarlega yfer ydur/ þviad lyka ſo ſem Snarañ mun hann koma yfer alla þa ſem a Jordu biggia. [a] Eñ lyka ſem var um̄ Daga Noa/ſo mun z verda Tilkoma M añſins Sonar/þvi ſo ſiñ þeir voru a þeim Døgum þyrer Flooded/ad þeir aatu/ þeir drucku/þeir giptuſt og lietu gipta ſig/ allt til þeſſ Dags / a hueriū Noe gieck i Orkena / og þeir ſættu þvi ei/

þar

þar til ad Flooded kom/og took þa alla i bu
rt. So mun og vera i Tilkomu Mañsins
Sonar/þa munu tveir a Akre vera/og mun
eirn uppteken̄/enn añar forlaten̄ verda/tvær
munu i einu Kvernhwse malande verda/og
mun ein uppteken̄/og oñur forlaten̄ uerda.
[1] Fyrer þvi siaed til/vaked og bidied alla
Tijma/ [c] so ad þier mættud verduger vera
ad umflya allt þetta/ hvad epterkomande er/
og ad standa so framme fyrer Mañsins Syne
[c] þviad þier vited eige nær Tyd er / (og)
a hvorre Stundu ydar Herra mun koma. [a]
Eñ þad skulud þier vita/ad ef Hwsfaderen̄
visse a hvorre Stundu ad Þioofuren̄ kiæme
munde hañ vaka/og lata ei sitt Hws i sund-
ur grafa. Fyrer þvi vered þier reidubwner/
þviad Mañsins Son mun koma a þeirre
Stundu þier meined ecke/[b] so sem sa Ma
dur er ferdadest langt burt/forliet sitt Hws
og gaf sijnum Þioonum Yfervalld/sierhuor
jum sitt verk / og baud Dyraverdenum ad
hann vekte. [a] Eñ hvor hañ er tr-
wr Þioon og forsiall/ sem Herrañ hefur sett
yfer sijn Hiw/ad hañ giefe þeim Fædu i ri
ettann Tijma. Sæll er sa Þioon nar hn̄s
Herra

Herra kiemur/ og piñur hann so gioranda.
Sañlega seige eg ydur ad hañ mun setia hñ
yber syn Audæfe. Eñ ef eirn af þeim
vondu Þioonum seiger i sijnu Hiarta/ miñ
Herra dvelur enn nu leinge ad koma/ og tek=
ur ad slaa sijna Samlags Þioona/etur og dr
eckur med Drycktiurtwturum. Þa kiemur
Herra þess Þioons/a þeim Deige sem hañ vo
nar eige/ z a þeirre Stundu er hñ mein=/
ar ei/og mun i sundur parta hañ/og mun gi
efa honum Laun med Hræsnurum/þar mun
vera Op og Tañagnijstran. (b) Þvi
vaked nu/þviad þier vited ei / nær Herrann
Husens kiemur/huort hann kiemur ad Kuo=
lde/eda um Midnætte/edur þa Haneñ gel
ur/ellegar ad Morgne. So ad ei kome hañ
skindelega/og fiñe ydur Sofande. Enn
hvad eg seige ydur / þad seige eg ollum.
Vaked þier.

XXII Capitule.

Epterlijking um þær tiju Jomfrwr / og
haug Pund sem Herrañ ytck sijnum Þioonum
til Vestunar.

Matth. 25.

Þa mun

A mun Himmarÿke lÿkt vera tÿu
Meÿum / huør iar ad tooku sÿna
Lampa/og geingu wt i moote Br
wdgumanum. Eñ fim af þeim
voru Fawÿsar/og fim̃ Forsialar. Þær sem
Fawÿsar voru/tooku sÿna Lampa/enn too
ku þo ecke Vidsmior med sier/eñ hinar For
sialu tooku i sÿnum Kierum Vidsmior m̃
Lompunum. Og er Brwdgumeñ giørde
dvøl a ad koma/syfiade þær allar/ og sofn
udu. Eñ um̃ Midnætte kom Kall / sia med
Brwdgumeñ kiemur/ganged þier wt i moo
te honum. Þa stoodu upp allar þessar Mey
ar/ og prÿddu sÿna Lampa. Eñ þær Faw
ÿsu sogdu til hiña Forsialu/giefed oss af
Vidsmiore ydru/þuiad vorer Lampar slock
na wt. Hinar Forsialu suørudu og sogdu/
ecke so/ma vera ad ei sie noog fyrer oss og
so ydur/fared þier helldur til Solumaña/
og kauped ydur sialfar. Eñ er þær geingu
ad kaupa, kom Brwdgumeñ/og þær sem rei
dubunar voru geingu med honum iñ til Br
wdkaupsins/ꝛ Hurdeñe var apturlokad. Ad
sÿdustu komu og hinar adrar Meyar/ꝛ sogdu
Herra/Herra/lwk þu upp fyrer oss. Enn
hñ svar

hañ svarade og sagde/ Sañlega seige eg ydur/ad eg þecke ydur eige. Fyrer þvi vaked þviad þier viked eige þañ Dag nie Stund ꝏ huerre Mañsins Son mun koma.

Lijka sem sa Madur er ferdadest Utanlands kallade syna Þioona/og fieck þeim sitt Goz. Og einum fieck hañ fim̃ Pund/ enn ødrum tvo/ hinum þridia eitt/huorium eins um epter synum Mætte/ og ferdadest strax af Stad. Þa gieck sa til sem fim̃ Pund hafde medtekeð / og kaupslagade med þeim sonu/ og vañ þar m̄z oñur fim̃ Pund. Lijka eirneñ sa sem tvo Pund hafde medtekeð/vañ og ꝏ tvo oñur. Eñ sa er eitt Pund hafde medtekeð/foor burt/groof i Jordu/og falde þar syns Herra Fie/ eñ epter langañ Tijma lideñ/kom Herrañ þessara Þioona/og hielt Reikningskap vid þa. Þa gieck sa til sem fim̃ Pund hafde medtekeð/og lagde oñur fim̃ Pund þar til/og sagde/Herra/fim̃ Pund fieckstu mier/ sia oñur fim̃ hef eg ꝏ uñed. Hañs Herra sagde honum/ Ey þu goode og trwlynde Þioon/þu hefur vered tr ꝏ yfer litlu/ eg vil setia þig yfer myked/ gack iñ i þijns Herra Fognud. Þa gieck

og ſa ad ē tvø Pund hafde medtefed/og ſagde
Herra/tvø Pund ꝥieckſtu mier/ſiaa/oñr tvø
Pund heꝥ eg med þeim auñed. Hañs
Herra ſagde til hañs/ Ey þu hinn goode
Þioon/ꝛ trwlynde/þu varſt trwr yꝥer litlu/
eg vil ſetia þig yfer myked/gack iñ j þijns
Herra Fognud. Þa gieck ſa ad ſem eitt
Pund haꝥde medtefed / og ſagde/ Herra/eg
veit ad þu ert hardur Mañ/þu uppſkier hv
ar þu Saa der eige/ og ſamanſaꝥnar hvar
þu dreyꝥder eige/og Ottaſleigeñ ꝥoor eg bu
rt/og ꝥalde Pund þitt i Jørdu/ſiaa/þar heꝥ
ur þu þad hvad þitt er. Eñ hañs Herra
ſvarade og ſagde til hañs/ þu vondur Þio-
on og latur/viſſer þu ad eg ſkier upp hvar
eg Saade ei/ og ſamanſaꝥna hvar eg dreiꝥ
de eige? Þvi byriade þier ad ꝥaa miñ Pen
ing Weſlunar Moñum/og nær eg kæme/he
ꝥde eg hvad mitt er/til mijn teked m3 Ofre.
Fyrer þvi taked aꝥ honum þad Pund/ ꝛ gi
eꝥed honum ſem tiju Pund heꝥur/þviad hvør
hañ hefur honum mun gieꝥed verda/og mun
hañ Nægd haꝥa/Eñ hvør ed eige heꝥur ꝥra
þeim mun teked verda / og þad hañ heꝥur.
Og þeim onyta Þioon kaſte þier i hin yſtu

Myrkur

Myrkur þar mun vera Op og Tannagnyst‑ran.

XXIII Capitule.

Christur seiger fyrer sijnum Lærefveinum/ hvørnenn til mune gaanga a þeim sijdasta Doomsins Deige.

Matth. 25. Luc. 21.

ENN þa [a] Mansins Son mun koma i siñs Dyrd/ og aller helger Einglar med hønum. Hañ mun þa sitia i Sæte siñar Dyrdar. Og allar Þiooder munu samañsafnast fyrer hønum/ og hañ mun þa sundurskilia hvoria fra ødrum/ so sem Hyrder sundurgreiner Saude fra Kidum. Og Saudunum mun hañ skipa til siñar hægre Handar/ eñ Kidunum til Vinstre. Þa mun Kongureñ seigia til þeirra/ sem a hægre Hønd eru/ komed hier þier Blessader Fødur mijns/ og eignest þad Rijke/ sem ydr var tilbwed fra Upphafe Veralldar. Þviad hungradr var eg/ og þier gaf ud mier ad eta/ þyrstur var eg/ og þier gaf ud mier ad drecka. Giestur var eg/ og þier hysstud mig. Naken var eg/ og þier klædd‑

 ud mig.

ud mig. Siukur var eg/ og þier vitiudud mijn. J Myrkvastoþu var eg/og þier komud til mijn. Þa munu hiner Riettlaatu ſv

ara og

ata og seigia/Herra/Hvonar saum vær þig Hungradañ/og mettuðũ þig? Eda Þyrstañ og gaafum þier ad drecka? Eda hvonar saa um vær þig Giestkomenn og hystum þig? Eda nakenn og Klæddum þig? Eda hvonar saum vær þig Siukañ/eda i Myrkva stofu/og komum til þijn? Og Kongureñ mun svara og seigia til þeirra/Sañlega se ige eg ydur/hvad þier giordud einum af þess um mijnũ minstu Brædrũ/þad giordud þier mier. Þa mun hañ og seigia til þeirra sem til Vinstre Handar eru/ Fared burt fra mier þier Bølvader i eilijfañ Elld/þañ sem tyrerbwnẽ er Fiandanum og hañs Aarum/ Hungradur var eg/ og þier gaafud mier eige ad eta. Þyrstur var eg/og þier gaafud mier eige ad Drecka. Giestur var eg/og þier hyst ud mig eige. Nakeñ var eg/og þier Klæd dud mig eige. Siukur og i Myrkvastofu var eg/og þier vitiudud mijn eige. Þa mu nu þeir svara hønum og seigia/Herra/ Hvo nar saum vær þig Hungradann / Þyrstañ/ eda Giest/edur Nakeñ/Siukañ edur i Myrk vastofu/og høfum þier ecke þionad? Þa mun hañ svara þeim og seigia/Sañlega sei

ge eg ydur/hvad þier giordud eige einum af þessum enum minstu/þad giordud þier mier eige. Og munu þeir ganga j eilijfar Pijner/ enn Riettlæter j eilijft Lijf.

OG [c] um Daga kende hann i Musterenu/ enn um Nætur gieck hann wt/og dvaldest um Nætur a Oliufiallenu. Og allt Foolk took sig snemma upp til hans i Mustered/ hønum ad heyra.

XXIV Capitule.

Christur seiger eñ fyrer sijna tilstandande Pijnu/ innan tveggia Daga/ enn Kiennemanna Høfdingiarner og Skriftlærder giøra Raadsløgun ad høndla JEsum med Kiænsku/og giøra Kaup vid Judam Iscarioth/ad svijkia hann. Lærersveinarner tilreida Paaskalambed epter Christi Tilsøgn.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

OG [a] þad skiede/þa JEsus hafde lyktad alla þessa Rædu/sagde hann til sinna Lærersveina / þier vited ad epter tvo Daga eru Paaskar/ og Mannsins Son mun ofurseldast/ ad hann Krossfestur verde. [c] Enn þa var nalæg Hatijd hins sæta Brauds/ huør ed kalladest Paaskar.

ÞA [1] søfnudust saman þeir ædstu Prestar og Skriftlærder/ og Aulldungar Lydsins/ i Høll

Kiennemanna

Kiennemañahøfdingians þesser Caiphas hiet/ hielldu Raad og leitudu epter / huørneñ þeir gi ete med Slægd gripeð JESum z lijflaated hñ. [c] Enn þeir sǫgdu/ eige þo a Hatydardeigen um/so ad eige verde Vpphlaup med Foolkenu/ [e] þviad þeir ottuduſt Lydeñ. Eñ Andſkot enn var hlaupeñ i Judas þañ kalladur var Iſ cariot/og var einn af Tolu þeirra Tolf. [l] Og hañ gieck burt til Kieñemañahøfdingiaña/ og talade vid þa ædſtu Preſta og Hǫfudsmenn na/huørneñ hann villde ſelia hñ þeim. [h] Og er þeir heyrdu þad/glǫdduſt þeir / og hietu ad giefa hǫnum Peninga. [a] og (hañ) ſagde/hu ad villed þid giefa mier/ eg vil ſelia ydur hañ? Enn þeir budu hǫnum þriatyger Silfurpen inga. [e] Og hañ lofade þeim þvi. [l] Og þadañ i fra leitade hañ Lags/huørneñ hañ gie te forraaded hañ ſem hægaſt æn Vpphlaups.

CXXX [l] a hinum fyrſta Sætabrauds Deige a huørium Offra ſkyllde Paaſkalambenu [h] ſende hañ wt tvo af ſijnum Lærẽſveinum/ Petrum og Johañem z ſagde til þeirra/ [e] Far ed þid/bwed oſſ til Paaſkalambed / ſvo ad vier neytum þeſſ. [l] Eñ Læreſveinarner geingu til JESum og ſǫgdu til hans / Huørt villtu vier fǫrum ad vier tilreidum þier Paaſkalamb ed ad eta? Hañ ſagde til þeirra / gaanged inn i Staden/ Sioed nær þier komed i Borgena/ [h] mun Madur mæta ydur berande Vatns krws/ fylged hǫnum epter i þad Hws ſem hñ inngeingur. Og hvar hellſt hañ geingur jnn/

þa seiged Hwsherranum / [l] Meystaren̄ lætur seigia þier / [a] min̄ Tyme er i nænd / hia þier vil eg Paaska hallda/[h] Hvar er þad Herberge er eg kan̄ ad neyta Paaskalambsins med: mynū Læresveinum? Og han̄ mun syna ydur eirn stooran̄ Sal steinlagdan̄ og tilbwen̄/ reide þier þad þar til fyrer oss. Og Læresveinarner geingu wt/og komu in̄ i Staden̄/ og fundu svo sem han̄ hafde sagdt þeim/ [a] og giørdu so sm̄ JESus hafde þeim boded / [l] og reiddu til Paaskalambed. Enn um̄ Kvølded þa er Stunden̄ kom/ kom han̄/ sette sig til Bords/ z þeir tolf Postular med hønum. [c] Og han̄ sagde til þeirra/ mig hefur hiartanlega epterlangad/ad eta þetta Paaskalamb med ydur/ædur enn eg lyd. Þviad eg seige ydur/ad hier epter mun eg ei optar af þvi neyta / þar til ad þad fullkomnast i Gudsryke. Og hn̄ took Kalleiken̄ giørde þacker og sagde/ medtaked han̄ z skipted hønum æ millum ydar/ þviad eg seige ydur/ eg mun ei dreckа af Vynvidar Avexte fyrr en̄ Guds Ryke kiemur.

XXV Capitule.

Christur þvær Fætur sinna Læresveina/ og innsetur þad Hellaga Sacramentum synns Hollds og Bloods / seiger eirnen̄ fyrer hvør sig svykia mune.

Matth

Mat. 26. Marc. 14. Luc. 22. Ioh 13.

Fyrer [d]Paaſka haatijdena/ þa IEſus viſſe ad hañs Tyme var komeñ/ ad hñ geinge wr þeſſum Heime til Fødurſins/ lyka ſem hañ elſkade ſyna/ þa er hier voru i Heime/ ſo elſkade hann þa allt til Enda. Og epter Kuølldmaaltydena/ þegar Dioøfullenn hafde alla reidu ſendt i Hiarta Judæ Simonis Iſcariot/ ad hañ ſvyke hann. Þa viſſe IESus þad Faderen hafde allt gieſed ſier i Hendur/ og þad ad hñ var af Gude komeñ/ og til Guds þa fære hañ. Þa ſtood hañ upp fra Kuølldmaaltydeñe/ lagde af ſier Klædeñ/ og took eitt Lijnklæde/ og gyrdte um̃ ſig. Epter þad hellte hañ Vatne i eina Muñlaug/ og took til ad þvo Fæturnar æ Læreſveinunũ/ z þurkade med þvi Lijnklæde er hñ var med gyrdtur. Þa kom hañ til Simonar Petrum/ og hañ ſagde til hañs/ Herra ſkylldert þu þvo mynar Fætur? IESus ſvarade z ſagde hønum/ Hvad eg giøre þad veitſt þu nu ei/ eñ ſeirna ſkalltu ſkilia þad. Þa ſagde Petur til hañs/ alldrei ſkalltu mynar Fætur þvo. IEſus ſvarade hønum/ þvoe eg þig ecke/ þa hefur þu ei Hlutdeilld medur mier. Simon Petrus ſagde þa til hañs/ Herra/ ecke einaſta Fæturnar/ helldur eirneinn Fætur og Høfud. Jeſus ſagde til hanns/ ſa þveigenn er/ hann þarf eige ad þvo nema Fæturnar/ þviad hñ

er alldungis Hreirn / þier erud og hreiner/ en eige aller/ Þvi hann visse ap sijnum Svikara vel/ þvi sagde hn̄/ þier erud ecke aller hreiner.

EN Nu sem þad hañ hafde þvoiged Fætur þeirra/ toof hn̄ sijn Klæde sellest nidur

aptur/og sagde þa eñ til þeirra/ vited þier
hvad eg giørde ydur? Þier kalled mig Mei-
stara og Herra/ þier seiged þad og riett/
þviad eg er hañ og. Nu ef eg ydar Herra
og Meystare hvæ ydar Fætur / þa skulud
þier og sñbyrdis þvo hver añars Fætur. Þe
tta gaf eg ydur til Epterdæmis/so þier gi
ered lyka sem eg giørde vid ydur. Sañle-
ga sañlega seige eg ydur/ad Þiooneñ er eige
meyre sijnū Herra/nie Postuleñ þeim er hñ
utsende. Ef þier vited þetta/þa erud þier
sæler ef þier giøred þad. Eige seige eg um
ydur alla / eg veit huoria eg hefe utvaled/
helldur þad ad uppfyllest Ritningeñ/sa sem
ad etur Braud mitt / hañ tredur mig under
Fætur. Nu seige eg ydur þad / ædur enn
þad skiet/so ad þier trwed þa þad er skied/
ad eg em hañ. Sañlega sañlega seige eg
ydur/ Huer hañ medtekur/ ef eg sende nock-
urn/sa medtekur mig / eñ huer hañ medtekur
mig/hann medtekur þann er mig sende.
Og [e] þa þeir neyttu / [l] took IEsus
Braudet / giørde þacker og braut þad/
gaf þad Lærefveinunum og sagde/[e] taked og
eted/[l] þetta er mitt Hollld/ [e] þad fyrer
ydur gief

ydur gieſsed verdur/ giored þetta i mijna

Minning. Lijka eirnen̄ epter Kuølldmaltij dena/ [l] took han̄ Kaleiken̄/ [e] giørde þack er/ gaf

et/ gaf þeim hañ og ſagde/ [a] drecked aller
þar af / [c] þad er mitt Blood þeſſ Nya
Teſtamentis ſem fyrer marga vthelleſt/ [a]
til Fyrergiefningar Syndanna/ [c] þeſſe er
Kaleikur hins Nya Teſtamentis i mijnu Bl
oode/huort fyrer ydur verdur Vthellt/[b] og
þeir drucku aller af hønum. (JEſus ſagde)
Sañlega [c] ſeige eg ydur/ ad eg mun eige
hiedañ i fra drecka af þeſſum Vijnvidar A
vexte/allt til þeſſ Dags er eg mun drecka
ꝥ nyÿtt mz ydur i Ryke Guds mijns Fødurs.
OG [e] er þeir ſætu til Bords og ætu/ [d]
þa JEſus hafde þetta ſagt/ hrygdeſt hñ
i Anda/ vottade z ſagde/ [c] Enn þo ſiæd ad
Hønd þeſſ er mig ſvijkur er æ Borde med mier.
[m] Sañlega ſañlega ſeige eg ydur/ ad eirn af
ydur ſem etur med mier/ forrædur mig. Eñ
Læreſveinarner urdu hryggver vid / leit huør
til añara/ [d] uggande af huørium hann ſegde.
Og [c] þeir tooku ſyn æ mille ad ſpyria / huør
af þeim være ſa er þetta munde giøra. [e] Og
þeir hrygduſt miøg vid/ og huør eirn epter añ
añ/ ſagde til hañs / Er eg þad nockud Herra?
[b] Og hiñ añar/ Er eg þad nockud? [c] Enn
hañ ſvarade og ſagde til þeirra / eirn af þeim
Tolf ſa er Hendeñe drepur i Fated med mier/
ſa mun mig forræda. [c] Og ad ſønnu fer
Mañſins Son epter þvi ſem ælyktad er/ (og)

ſkrifad

skrifad [l] er af hönum. Enn þo vel þeim
Manne/ fyrer huørn Mañsins Sonur verdur
forrꜳdeñ. [e] Betra være þeim sama Mañe
ad alldrei hefde hañ Fæddur vered. [d] Enn
þar var einn af hañs Lærisveinum/ sem sat til
Bordsins hia Brioosté IEsu/ huørn ad IE-
sus elskade/ hönum bendte Simon Petrus ad
hañ spyrde hann/ huør sa være er hñ hefde um
talad/ af þui hañ lꜳ ꜳ Brioosté IEsu / og
hañ sagde til hañs/ Herra/ Huør er sa? IE-
sus svarade/ sa er hann hinn same er eg dyfe
þeñan Bita og gief / og dyfde i Bitanum / og
gaf hañ Iudæ Simonis Iscariot/ ⁊ epter þañ
Bita foor Sathan i hñ. Þa sagde IESus
til hañs/ hvad þu giörer/ þa giör þad fliootl.
Eñ eingeñ af þeim sim til Bordsins sꜳtu / vissi
til huørs hañ sagde hönum þad / sumer ætlu-
du / af þui ad Judas hafde Fieþyngiuna / ad
IESus munde segia hönum/ kaup þad oss gi-
ørest Þörf til Hꜳtydar Dagsins / eda ad hann
gæfe nockud Fatækum. [a] Þa svarade Judas
sa sem forraded hñ/ ⁊ sagde/ Er eg þad nockud
Rabbi? Hañ sagde til hñs / þu sagder þad.
[d] Og þa hñ hafde Bitañ teked/ gieck hñ strax
wt/og þa var Noott. Eñ þa hañ var wtge-
ingeñ sagde IESus/ Nu er Mañsins Son-
ur auglystur/og Gud er auglystur i hönum.
Fyrst Gud er auglystur i hönum / þa mun
Gud auglysa hañ i sialfum sier / og snar-
lega mun hañ auglysa hañ.

XXVI Capi.

XXVI Capitule.

Christur nidursetur Þrættan Postulanna sem reis wt aþ þvi / huør þeirra hellstur vera munde/ aminner þa til jnnbyrdis Elsku / seiger fyrer Fall Peturs / og ad þeir være vidbwner yfer hangande Hærska.

Luc. 22. Iohann. 13.

Enn (c) þar hooþst upp Þræta þeir ra a mille huør þeirra munde me stur halldeñ verda. Eñ hañ sag de til þeirra/ Veralldleger Kong ar drottna/ og huerier Yþermagtena haþa/ þa kalla Meñ nadugа Herra. Eñ þier ei ge so/ helldur sa sem mestur er ydar a mille vere hañ so sem hiñ yngste/og hiñ ædste sinn añar Þienare. Þvi huør er meyre sa sem til Bordsins situr/ edr sa sem þioonar? Er eige so/ad hañ sem vid Borded situr? Enn eg em a millum ydar/ sem eirn Þioon. Eñ þier erud þeir/ huerier hia mier haþa stad-næmst i mijnum Freystingum. Og eg vil skycka ydur Rijked/so sem miñ Fader heþur mier skyckad. So ad þier skulud eta og dr ecka yþer mijnu Borde i mijnu Rijke/ & sitia a

Stoolum

Stoolū / dæmāde tolf Kynkvijsler Israels. KJæru [d] Børn/eg em eñ litla stund hia ydur/þier munud leita mijn/og lijka sm eg sagde vid Gydinga / huort eg fer/ þang ad kuñed þier ecke ad koma / og nu seige eg ydur. Eitt nytt Bodord þa gief eg ydur/ ad þier elsked huor annañ/ lijka sem eg elsk ade ydur/ so skulud þier og elskast innbyrd is. Og af þvi munu aller þeckia ad þier erud myner Læresveinar / ef þier hafed Ki ærleikañ ydar a mille. Simon Petrus sagde til hañs/ Herra/ Huört fer þu? JEs us svarade hønum/ þangad sem eg fer maattu nu ad sinne eige fylgia mier/ eñ seinna meir þa muntu fylgia mier. Petur sagde til hanns/ Herra/ Þvi maa eg nu ei ad sinne fylgia þier? Eg vil setia mitt Lijf wt fyrer þig. [k] Eñ DROTTeñ JEsus svarade hønum og sagde [d] skyllder þu setia þitt Lijf wt fyrer mig? [e] Simon Simon sia þu ad Andskoteñ hefur gyr ndst ydar/ ad hañ mætte sællda ydur sem Hvei ite/ eñ eg bad fyrer þier ad þijn Trwa skyllde ecke liña. Og þegar þu snyst einu sinne / þa styrk þu Brædur þijna. Enn hañ sagde til hañs/ Herra/ reidubueñ em eg med þier i Fiøt ur og Dauda ad ganga. Þa sagde hañ/Pet ur/ [k] Sañlega sañlega seige eg þier/ad i Dag mun ei Haneñ gala fyrr eñ þu hefur þrisvar afneytad þvi/ad þu þeckter mig. Og

OG [c] hañ ſagde til þeirra / þa eg ſende ydur wt an Pungs an Tøſku / z an Skoo/ hußrt braſt ydur þa nockud? Enn þeir ſøgdu/ eckert. Pa ſagde hañ til þeirra / eñ nu huør ed Pung hefur/ ſa take hañ / lyka og eirnenn Tøſkuna/ og ſa er eige hefur/ſelie hñ Kyrtil ſiñ og kaupe Sverd. Þviad eg ſeige ydur / ad þ blytur a mier ad fullkomnaſt hvad ſkrifad er/ þad hañ er med Illvirkium reiknadur. Þvi hvad af mier ſkrifad er/hefur eirn Enda. Eñ þeir ſøgdu/ Herra/ Sia/tvø Sverd eru hier/ hann ſagde til þeirra / þad er noog.

XXVII Capitule.

Chriſtur huggar ſiſna Læreſveina marg vijſlega / ſem Hryggver voru orðner af hanns Predikun um̃ ſijna Burtfør/ og gefur þeim Fyrerheit Heilags Anda.

Iohann. 14.

OG hañ ſagde til ſiña Læreſveina ydar Hiorta hrædeſt ecke/trwe þier a Gud/þa trwe þier z ſo a mig. I mijns Fodurs Hwſe eru marg ar Verur. Eñ ef ei ſo være / þa villde eg ſeigia/ad eg fære ad tilbwa ydur Stad. Og þa eg fer hiedañ ad tilbwa ydur Stad/ þa vil eg aptur koma/ og taka ydur til mijn

so þier sieud þar sem eg er. Og huort eg fer þ vite þier/og Veigeñ vite þier eirneñ. Thomas sagde til hañs/ Herra/ vier vitum ei ge huørt þu fer/eda huørnenn meigum vier þa Veigeñ vita? JEsus sagde til hañs/ eg em Vegureñ z Sañleikureñ og Lyfed. Eingeñ kiemur til Fødursins / nema fyrer mig. Ef þier þeckted mig/ þa þecke þier og miñ Fødur/og nu hiedañ i fra/ þa þecked þier hañ / og hafed sied hañ. Philippus sagde til hañs/ Herra / syn oss Fødureñ þa næger oss. JESVS sagde þa til hñs / so leinge er eg hia ydur / og þu þecker mig eige? Philippe/huor mig sier/ sa sier Fødurenn/ og huorneñ seiger þu þa: Syn oss Fødureñ. Trwer þu eige; ad eg em i Fødurnum og Fadereñ i mier? Þaug Ord eg tala til ydar/ þaug tala eg ecke af sialfum mier/ Fadereñ sem er i mier/hñ giorer þaug Verk. Trwed mier ad eg er i Fødurnum/og Fadereñ i mier / vilied þier það eige / þa trwed mier þo fyrer Verkañа saker. Sañlega sañlega seige eg ydur/huor hañ trwer a mig sa mun eirneñ giøra þaug Verk sem eg giøre/ hañ mun og giøra þessum meire/ þviad eg fer til Fødursins. Og huors þier bidied

i mijnu

i mijnu Nafne þad vil eg giora/so Faderenn dyrkest i Synenum. Huors þier biddied i mijnu Nafne / þad vil eg giora.

EF þier elsked mig/þa hallded mijn Boð-ord. Og eg mun bidia Fodurenn/og hann mun giefa ydur annann Huggara/ so ad hann sie hia ydur Eilijflega. Þann sannleiks Anda/ huorn Heimurenn fær ei medteked/þvi hann sier hann eige/ og þecker hann eige/ enn þier þecked hann/ þviad hann blijfur hia ydur / og mun vera i ydur. Eige vil eg ydur Fodur-lausa epter læta/eg kiem til ydar. Þad er enn nu lijtell Tijme/ þa mun Heimurenn ei siaa mig meir/ enn þier skulud siaa mig/ þvi ad eg life/og þier munud lifa eirnenn. A þeim Deige munud þier skilia/ ad eg er i mijnum Fodur/ og þier i mier/og eg i ydur. Huor hann hefur mijn Boðord/ og helldur þa ug/hann er sa sinn mig elskar/enn sa mig elskar sa elskast af mijnum Fodur/og eg mun elska hann / og eg opennbera mig fyrer honum. Þa sagde Judas eige Iscarioth/til hanns/Herra/ Hvad er þad/ ad þu villt opennbera þig oss enn eige Heimenum? JEsus svarade og sagde til hanns/Huor hann elskar mig sa helld

ur mijn Ord/og min̄ Fader mun elſka hann/ og vid mumum koma til han̄s/og giøra i hia hønum Biſtarveru. En̄ huør hann elſkar eige mig/ſa helldur eige mijn Ord/ og þad Ord er þier heyred er eige mitt/helldur Fød urſins þeſſ er mig ſende. Þetta ſagde eg ydur/ ꝍ medan̄ eg var hia ydur. En̄ Hug gaꝛen̄ hin̄ heilage Ande/ hann er min̄ Fad er mun ſenda i mijnu Nafne/ hann ſialfur mun kenn̄a ydur þad allt/ og aminn̄a ydur ꝍ allt huad eg ſagde ydur. Frid læt eg ydur epter/ min̄ Frid gief eg ydur / ei gief eg ydur ſo ſem Heimuren̄ giefur/ ydvart Hiarta hræde ſt eige nie ſkielfeſt. Þier heyrdud þ eg ſagde ydur/eg fer burt/ eg kiem til ydar aptur/ef þier elſkudud mig þa glleddduſt þier vid þad/ad eg ſagde/ eg fer til Fødurſins/ þviad Faderen̄ er mier meire. Og nu ſagde eg ydur þad fyrr en̄ þad ſkier/ſo ad þier trwed þa þad er ſkied. Hier epter mun eg ei tala margt framar vid ydur/þvi Hefur inge þeſſa Heims Kiemur/ og med mig hefur han̄ eckert. Helldur þad ad Heimurenn þecke þad eg elſka Føduren̄/og eg giøre ſo ſem Faderen̄ hefur mier boded. Standed upp og latum oſſ ganga burt.

XXVIII Capitule.

Samlijking af Vijnvidnum og Kvistunum/ hvar af Christur upphvetur sijna Lærisveina ad vera stødugra i Trwnne/ elskast jnbyrdis og hafa Polenmæde i Ofsoknunum.

Johann. 15 og 16.

EG em sañur Vijnvidur / og minn Fader er Vijngardsmadureñ. Nu ørn þñ Kvist a mier er eige fæerer Avoxt/ mun hañ aftaka/ og hvørn hañ sm Avoxt bærer/mun hañ hreinsa/ so ad hañ bære meyra Avoxt. Þier erud nu hr einer fyrer saker þess Ords sem eg talade til ydar. Blijfed i mier og eg i ydur / lijka sem Vijnkvisturen bær eige bært Avoxt af sialfum sier/ nema hañ sie a Vijntrienu/ so og eige helldur þier / nema þier blijfed i mier. Eg em Vijntried/ eñ þier erud Kvisterner/ hvør hañ blijfur i mier og eg i hønum/ sa bærer myken Avoxt/ þvi ad an myn kued þier eckert giordt. Hvør sa er ei blijfur i mier/ hñ mũ vtkastadur verda sem añar Kvistur/og uppþorna/og þeir sam añlesa þa/ og kasta a Elld ad breña. Nu

ef þier blijfed i mier/og myn Ord blijfa i ydur/bidied þa huers þier vilied/ og fad sk ydur skie. Þar med verdur miñ Fader dyrk adur/ad þier bæred mikeñ Avext/ og verded myner Læresveinar.

So sem miñ Fader elskade mig/ lijka svo elska eg ydur/blijfed i miñe Astsemd. Ef þier vardveited myn Bodord/þa blijfed þier i miñe Astsemd / lijka sem eg vardveitte myns Fodurs Bodord/og eg blijf i hañs Astsemd. Þetta tala eg þvi til ydar/ ad miñ Fognudur blijfe hia ydur/og ydar Fognudur uppfyllest. Þad er mitt Bodord/ad huør ydar elske annañ/ so sem eg elskade ydur. Eingeñ hefur meire Astsemd eñ þessa/ad hñ lætur sitt Lijf ut fyrer sijna Vine/þier erud myner Viner/ef þier giored þad eg bijd ydur. Og hiedañ af seige eg ei leingur ad þier sieud Þienarar/ þviad þiooneñ veit ei af hvad hañs Herra giører/eñ ydur hefe eg sagt/ad þier erud Viner/þvi allt hvad eg heyrde af mijnum Fodur/ þ kuñgiørde eg ydur. Ei utvøldud þier mig/helldur hefe eg utvaled ydur/og eg skyckade ydur til/ad þier geingud burt og færdud Avoxt/og ydar Avo

xtur blij

ſkur blyþe til þeſſ/ eþ þier biðied Fodurenn
i mijnu Naþne/ þad gieþe hañ ydur.

Þad byd eg ydur/ ad þier elſked huor añ
ann. Eþ Heimurenn hatar ydur/ þa vited
ad hañ hefur hatad mig þyrr eñ ydur/ eþ þier
værud aþ Heimenum / þa elſkade Heim-
urenn þad hañs være/ eñ med þvi þier erud
ei aþ þeſſum Heims/helldur wtvalde eg yd-
ur aþ Heimenum/þyrer þad hatar ydur Heim
ureñ. Miñeſt a mijn Ord/ er eg ſagde yd-
ur/ Þienareñ er ei meire ſijnum Herra.
Eþ þeir hafa oþſokt mig/þa munu þeir ꝛ
oþſœkia ydur/ haþe þeir geimt mijn Ord/þa
munu þeir og geima ydar Ord. Enn allt
þetta munu þeir giora ydur þyrer mijns Na
þns ſaker/þviad þeir þeckia eige hann/ þañ
er mig ſende. Eþ eg være eige komeñ og
hefde ſagt þeim þad/ þa heþdu þeir ongva
Synd/ nu haþa þeir eckert þad þeir aþſake
ſijna Synd med. Huor ſem mig hatar/ ſa
hatar og miñ Fodur. Eþ eg heþde eige gi
ordt þau Verk a medal þeirra/ ſem eingeñ
heþur añar giordt/þa heþdu þeir ongva Sy
nd/ enn nu haþa þeir ſied þau/ og hata þo
bæde mig og miñ Fodur. Helldur þad ad

þad Ord sem skrifad er i þeirra Logmaale uppfylleft/ann Sakar hofdu þr mig ad Hatre.

Eñ þa sa Huggareñ kiemur/huorn eg mun senda ydur af Fodurnū/ sem er Sañleikſins Ande/huor af Fodurnum frāmgeingur/ hñ mun bera Vitne af mier. Þier munud e bera Vitne af mier/þviad þier hafed i fra Vpphafe hia mier vered.

Eñ þetta hefe eg talad til ydar/so ad þi er hneyxlest eige. Þvi þeir munu forboda ydur/og sa Tijme kiemur/ad huor ydur lijf lætur/hann meinar sig giora þægt Verk Gude þar med. Og þetta munu þeir giora ydur af þvi/ad þeir þeckia huorke Fodureñ nie mig. Eñ þetta tala eg þvi til ydar/ad nær su Stund kiemur/þa skulud þier minnast þar a/ ad eg sagda ydur þad/ eñ þetta sagde eg ydur ei i Vpphafe/þvi eg var hia ydur.

XXIX Capitule.

Christi hughreyster eñ fram̄" sina Lære/ sveina af Fyrerheite Huggarans Heilags Anda og kiener huert ad sie hans Embætte / Eirnen samlyker Moetlætingum Truadra vid Joodsiwka Konu.

Iohann

Iohann, 16.

En nu fer eg til hans sem mig sende/ og eingen ydar spyr mig ad/ Huort fer þu? Helldur af þvi eg talade þetta til ydar/ þa uppfyllteʃt ydart Hiarta af Hrygd. En eg se ige ydur Sanleiken/ þad batar ydur ad eg fare hiedan/ þvi ef eg fer eige hiedan/ þa kiemur eige Huggaren til ydar/ en ef eg fer hied

an/ þa mun eg senda han til ydar. Og þa hn kiemur/ straffar han Heimen fyrer Synd og fyrer Riettlæte/ og fyrer Doom. Fyrer Syndena/ þvi þeir trwa ei a mig. Enn

fyrer Riettlæted/þviad eg fer til Fødurſins/ og þadan̄ af ſiaæd þier mig ei. En̄ fyrer Doomen̄/ þviad þeſſa Heims Høfdinge er dæmdur. En̄ hefe eg margt ad ſeigia ydur/en̄ þier færed ei allt bored ad ſin̄e. En̄ nær ad kiemur ſa San̄leikſins Ande/þa mū han̄ leida ydur i allan̄ San̄leik/þviad ei talar han̄ af ſialfum ſier/helldur hvad han̄ heyrde/þad talar han̄ / og hvad epterkomande er/þad kun̄giører han̄ ydur. Han̄ ſame mun og auglyſa mig/þviad af mijnu mun hann þad taka og kun̄giøra ydur. Allt hvad min̄ Fader hefur/þad er mitt/fyrer þvi ſagde eg ad af mijnu mū hn̄ þ taka z kun̄giøra ydur.

Um lytenn Tijma munud þier ecke ſiaa mig/ og en̄ aptur um̄ lyteñ Tijma munud þier ſiaa mig/þviad eg fer til Fødurſins.

ÞA ſøgdu nockrer af hans Læreſveinum ſijn a mille/ Hvad er þad ad han̄ ſeiger oſſ/ um̄ lyteñ Tyma þa munud þier ei ſiaa mig/ og enn aptur um̄ lyteñ Tyma þa munud þier ſiaa mig/ og eg fer til Fødurſins? Þa ſøgdu þeir/Hvad er þad han̄ ſeiger/ um̄ lyteñ Tyma? Vier vitū eige hvad han̄ ſeiger. Þa fornam JEſus ad þeir villdu ſpyrja han̄ ad/og ſagde til þeirra/ þier ſpyried ad þvi ydar a mille/ad eg ſagde/um̄ lyteñ Tyma þa munud þier ei ſiaa mig/z

þa aptur

þa apter um̃ lyreñ Tyma þa mũud þier sia mig.
Sañlega sañlega seige eg ydur / þier munud
grata ꝛ syrgia / enn Heimureñ mun fagna.
Þier verned hryggver / eñ ydar Hrygd skal sn
wast i Fognud. Konañ nær hun fæder / þa
heþur hun hrygd / þviad heñar Stund er koz
meñ / enn þa hun heþur Barned fædt / mũz
est hun ei framar þess Harmkvælis fyrer þess
Fagnadar saker / ad Madur er i Heimiñ Bor
eñ. Þier haþed nu eirneñ hrygd / eñ eg skal
sia ydur aptur og ydart Hiarta skal fagna /
ꝛ ydvarn Fognud skal eingeñ aþ ydr taka. Og
a þm deige mũ ud þier mig ꝛ einskis spyria
SAñlega sañlega seige eg ydur / eþ þier
bidied Fodureñ nockurs i mÿnu Naþne /
þa mun hañ gieþa ydur þad. Hingad til
haþed þier ecke beded i mÿnu Naþne / bidied
þa munud þier fa / so ad ydar Fognudur fu
llkomnest. Þetta heþ eg talad i Ordskvid
um til ydar. Sa Tÿme kiemur ad eg tala
ei leingur Ordskvide til ydar / helldur kuñgi
ere eg ydur berlega aþ mÿnum Fodur. A
þeim Deige munud þier ꝛ bidia i mÿnu Na
fne / ꝛ eige seige eg ydr / ad eg mũe bidia Fod
ureñ fyrer ydur / þviad sialþur Fadereñ elska
ar ydur

ar ydur/ aß þvi þier elſked mig / og trwed þad eg ſie af Gude wtgeing.ñ. Eg er aß Fodurnum wtgeingeñ/ og komeñ i þennann Heim/og ÿfyrerlæt og aptur þeñañ Heim/og

fer til Fodurſins. Hañs Lærefveinar ſeig ia þa til hañs/ Sie/nu talar þu berlega/ & mæler ongva Ordskvide. Nu vitum vier ad þu veitſt alla Hlute/ & þu þarþt eige ad no ckur ſpyrie þig/fyrer þad trwum vier ad þu ſiert af Gude wtgeingeñ. JESus ſvarade þeim/nu trwed þier. Siaed / ſu Stund kiemur/og er nu þegar komeñ/ad þier mun ad tviſtraſt hver til ſyn/ og ſkilia mig epter

einſamall

einsamañ/ eñ eg er þo ei eirnsamañ/ þviad Faderen er med mier. Þetta talade eg til ydar/ so ad þier hefdud Frid i mier/ i Heim enum hafed þier Þreinging/ eñ vered þo hug hrauster/ þvi eg yfervañ Heimeñ.

XXX Capitule.

Su hiartnæma Bæn Christi til sijns Himneska Fødurs/ um Auglysing sinar Dyrdar/ og sijns Christelegs Safnadar Vardveitslu og Vidurhallds.

Iohann. 17.

Etta talade JEsus/ og hoof upp sijn Augu til Himens/ og sagde/ Fader/ Stundeñ er komeñ / ad þu auglijser Son þiñ so ad þiñ Son ur auglijse og þig. So sem þu gafst hon um Yfervalld alls Hollds/ad hañ giefe þeim ollum er þu gafst honum eilijft Lijf. Eñ þad er eilijft Lijf/ad þeir þecke þig alleina eirn sañañ Gud/og þañ þu sender JES um Christum. Eg auglyste þig a Jordu/ og fullkomnade þ Verk er þu fieckst mier ad giora. Og nu auglys mig Fader hia sialfum þier/ med þeirre Dyrd er eg hafde hia þier/ adur

þier/ madur eñ Heimureñ var. Eg hefe op-
eñberad Nafn þitt fyrer Moñum/ þeim er
þu gafst mier af Heimenū/þeir voru þijner/
og þu gafst mier þa / og þeir geimdu þijn
Ord. Nu vita þeir ad allt hvad þu gafst
mier/ er af þier/þvi þaug Ord er þu gafst
mier/ þa gaf eg þeim/ og þeir hafa þaug
medteked/ og þeckia sañlega/ þad eg em af
þier wtgeingeñ / og trwa þvi ad þu sendet
mig. Eg bid fyrer þeim/eige bid eg fyrer
Heimenum/helldur fyrer þeim/hvoria þu ga
fst mier/þvi þeir eru þijner. Allt hvad mitt
er/ þad er þitt/og hvad þitt er/þad er mitt
og i þeim er eg auglystur. Og eige em eg
nu meir i Heimenum/eñ þeir eru i Heimen
um/og eg kiem til þijn. Heilagur Fader/
geim þa i þijnu Nafne/hvoria þu gafst mi-
er/ad þeir sieu eitt sem vid. A medañ eg
var hia þeim i Heimenum/ þa geimde eg
þa i þijnu Nafne/hvoria þu gafst mier/þa
vardveitte eg/og eingeñ af þeim er glatadur
nema þad Glotunar Barn/ so ad Ritning-
enn uppfylleft / Eñ eg kiem nu til þijn/
og þetta tala eg i Heimenum / so ad þeir
hafe minn fullann Fognud med sialfum
sier.

ſier. Eg gaf þeim þyn Ord/ og Heim urenn hatar þa / þviad þeir eru eige af Heimenũ/lyka ſem þad ad eg er ei af Heimenum. Eg bid eige/ ad þu taker þa af Heimenum / helldur ad þu geimer þa fra illu. Þeir eru eige af Heimenum/ſo ſem ad eg er eige af Heimenum. Helga þu þa i þynum Sannleik/ þyn Ord eru Sannleikur. Lyka ſem þu ſender mig i Heimenn/ſvo ſende eg þa i Heimenn. Fyr er þa helga eg ſialfaun mig / ſvo ad þeir ſieu og helgader i Sannleikanum.

EG bid ei einaſta fyrer þeim / helldur og ſafnvel / fyrer þeim ſem trwa munu a mig/ fyrer þeirra Ord. Svo ad þeir ſieu aller eitt/ ſvo ſem þu Fader ert i mi er / og eg i þier/ ad þeir ſieu og eitt i ock ur/ ſvo ad Heimurenn trwe þad þu ſender mig. Og þa Dyrd ſem þu gafſt mier / þa gaf eg þeim/ ad þeir ſieu og eitt/ ſo ſem ad vid erum eitt / Eg i þeim og þu i mier/ ſvo ad þeir ſieu fullkomner i eitt og þad ad Heimurẽn kuñe ad þeckia/ ad þu ſender mig / og þad þu elſkar þa / ſvo ſem

þu elſkar mig. Fader/ huoria þu gaſt mier/ vil eg/ ad hvar ſem eg er / þa ſieu þeir med mier/ ſo þeir ſiae mijna Dyrd / Þa þu gaſt mier / þviad þu elſkader mig/ fyrr enn Heimurenn var Grundvalladur. Riettvijſe Fader / Heimurenn þecker þig eige / enn eg þecke þig/ og þeſſer þeckia ad þu ſendrt mig. Og þitt Nafn giorde eg þeim kunnugt/ og eg vil giora þeim þad kuñugt / ſo ad þijn Aſtſemd med huerre þu elſkader mig / ſie i þeim og eg i þeim.

VI Partur.

Hefur Iñe ad hallda Historiu Pijnunar z Daudans vors Drottens Jesu Christi/ hans Sigursællrar Upprisu fra Daudum/ og dyrdlegrar Uppstigningar til Himens.

I Capitule.

Um wtgaungu Christi af þvi Hwse/ hvar hañ hafde Paaskalambsins neytt/ og Kvølldmaaltydena hallded/ til Fiallsins Oliveti/ Item um hans Kvøl og Bæn i Grasgardenum.

Mat. 26. Marc. 24. Luc. 22. Ioh. 18.

NA [d] JEsus hafde nu þetta talad/ [e] E ad sungnum Lofsaungnum [p] gieck hañ wt sem hañ var vanur mz syna Lærisueina yfer um Lækeñ Cedron til Fiallsins Oliveti / [e] z hans Lærisveinar fylgdu hønum epter. [e] Þa sagde JEsus til þeirra/ æ þesse Nootttu muñu þier

nu þier

nu þier aller hneyxlast a mier/ þuiad skrifad er/ Hirderenn mun eg sla/ og Sauder Hiardarennar munu i sundur tuistrast. Enn epter þad eg em Vppriseñ/ mun eg ganga fyrer ydur i Galilea. Enn Petur svarade og sagde til hans/ og þo all er hneyxlest þeir a þier / þa skal eg þo alldrei hneyxlast. JEsus sagde til hans/ Sannlega seige eg þier/ ad i Dag a þessare Noott/ adur enn Hanenn galar tuisvar/ muntu afneita mier þrisvar. Enn Petur talade enn framar og sagde til hans / eirnenn þo mier byriade med þier ad deya/ skyllde eg þo ei neita þier/ slykt hid sama søgdu og aller Læresveinarner.

JEsus [e] kom þa med þeim/ i þad Gerdistwn/ sem kalladest Gethsemane/ [d] þar var Jurtagardur/ og JEsus gieck þar inn med sijna Lærisveina. Enn Judas sa er hann sveik/ visse og þennan Stad/ þui opt safnadest JEsus þangad med sijna Lærisveina. [c] Og þa hann kom þangad. [l] Sagde hann til sinna Lærisveina/ [e] setiest hier a medan eg geing burt þangad/ og bidst fyrer / [c] bidied þier ad ei falle þier i Freistne/ [e] og hann took med sier Petrum/ Jacobum og Johannem/ þa tvo Sonu Zebedei/ og þa took hann til ad hryggiast skialfa og titra/ (og harmþrungenn ad verda). Þa sagde hann til þeirra/ Sala myn er næsta hrygg allt til Dauda/ blaped hier og vaked med mier / [c] og hann sleit sig fra þeim/ [c] og gieck litlu einu fram lengra [c] nær einu Steinsnare/ [l] fiell a Knie fram a syna Asiønu til Jardar/ bidiande/ ep

þad

þad være møgulegt ad su Stund hia lide / og
sagde / [a] Fader minn/ ef møgulegt er þa lyde
af mier Kaleikur þesse / [b] Abba Fader minn/
allt er þier møgulegt/ tak burt þennan Kaleik
fra mier/ [l] þo ei so sem eg vil/helldur so sem
þu villt. [e] Og hann kom til sinna Lærisvei-
na og fann þa sofande og sagde til Peturs [b]
Simon sefur þu? [e] Hvørt gátud þier ecke
eina Stund vakad med mier? Vaked og bidied
so þier falled ecke i Freystne/ Andenn er reidu-
buenn enn Holded er veikt. J annad sinn gieck
hann aptur burt/ bad/ talade hinn sømu Ord og
sagde/ [a] Fader minn/ sie þad ecke møgulegt ad
þesse Kaleikur lyde fra mier/ utann eg drecke hann
þa verde þinn Vilie. [e] Og hann kom og fann
þa aptur sofande/ þviad þeirra Augu voru þu-
ng af Svefne. [b] Og eige vissu þeir hvørju
þeir svørudu hønum/ [a] og hann liet þa fyrra/
og gieck i burt aptur/og bad i þridia sinn/og tal-
ade þau sømu Ord [e] og sagde/ Fader ef þu vi-
llt/ þa tak þennann Kaleik af mier / enn þo ve-
rde eige minn/ helldur þinn vilie. Enn hønum bir-
test Eingell af himne styrkiande hann. Og þar
kom ad hann stridde vid Daudann/ og tok akafar
ad bidia. Enn hans Sveite vard so sem Blod-
dropar/ þeir fiellu a Jørdena. Og hann stood
upp af Bænenne/ [l] og kom til sinna Lærisveina
[b] i þridia sinn/ [e] og fann þa sofande af hryg-
gd/ [l] og sagde til þeirra [e] Æ vilie þier nu
sofa og hvilast/ [e] hvad sofe þier? [b] Þad er
noog/ [e] standed upp og bidied so þier falled

eige i Freistne. [a] Sia/ su Stund tekur ad nal
gast [b] z er komen/ [c] ad Mannsens Son mun

ofurseliast i Syndugra hendur/ standed upp/ la
tum oss ganga hiedan/ siaed/ sa er mig þorrædur
hann er i nand.

II Capitule.

Vm̃ komu Judasar i Grasgarden̄/ han̄s Flærdar Koss og Postulanna Vørn og Flotta.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22 Joh. 18.

OG [b] strax sem han̄ var en̄ þetta ad tala / sia [l] eirn af þeim tolf sem Judas hiet/ [d] þa (han̄) haf de nu til sijn teked Flock man̄a/ og eirnen̄ af Kien̄eman̄a høfdingian̄a og Phariseanna Þienurum / kom han̄ þangad [e] og med hønum Flockur mykell [m] med Bli sum/ Lømpum/ Sverdum/ Staungum z Vop num/ [c] utsendur af Kiennemannahøfdingiu num/ Skriftlærdum og Olldungunum/ [c] og (han̄) gieck fyrer þeim.

[d] Nu sem JESVS vissi allt huad yfer hn̄ atte ad koma/ þa gieck han̄ wt/ og sagde til þe irra/ ad huorium leited þier? Þeir svørudu hø num/ ad JESV af Nazareth: Þa sagde JE SVS til þeirra/ eg em han̄. En̄ Judas sa er han̄ forried/ stood þar eirnen̄ hia þeim / og þa JESVS sagde til þeirra/ eg em hn̄/ hørfudu þeir a bak aptur/ z duttu til Jardar. Hann spurde þa en̄ aptur ad/ ad hvorium leited þier? En̄ þeir søgdu ad JESV af Nazareth. JE SVS suarade/ eg sagde ydur þad/ Eg em han̄: Og ef þier leited ad mier/ þa later þessa burtu ganga/ so ad uppfylldest þad Ord er han̄ sagde

aungvũ glatade eg af þeim sem þu gafst mier.

[c] Eñ Suikarenn/ sa er hañ forrꝛied / hafde gefed þeim eitt Teikn og sagt/ huern hellst sem eg kysse/ sa er þad/ grypid hañ / [b] og leided vareygdarlega. [i] Og þa hañ kom/ nælgadest hañ JEsum ad hañ kyste hañ/ [e] og jafnsnart giek hañ ad JESV og sagde til hañs/heill sier þu Rabbi Rabbi/ og kyste hañ. [a] Eñ JEsus sagde til hañs/Vinur/huar til komstu hingad? [c] Juda suijkur þu Mansens Son med Kosse? [e] Pa geingu þeir þangad/og løgdu sijnar hendur a JEsum og gripu hañ. [c] Eñ er þeir er hia hønum voru/ sau huad verda villde/søgdu þr til hñs/ Herra/ skulũ vær sla mz Suerde? [c] Og sia ad eirn af þeim sem med JESu voru og þar stoodu/ [d] Simon Petr/ hafde eitt Sverd/ [m] riette wt Høndena / ricte þvi/ [p] og sloo til eins Kieñemannahøfdingians Þien ara/ og hioa af hønum hañs hid hægra Eyra/ [d] Eñn Þienarenn hiet Malchus/ [e] JEsus svarade og sagde/leifed þeim ad giøra allt hid þetta/ [g] og sagde til Peturs/styckttu þijnu Sverde aptur i Slijdrer/[a] og sinn Stad/ þvi ad huør sem Sverded tekur/hñ mun fyrer Sverde farast / edur meinar þu ad eg kuñe ecke ad bidia miñ Fødur/ ad hañ skyckade mier meir eñ toolf Legion Eingla? [d] skal eg þa ei drecka þañ Kalek sem mier gaf miñ Fader? [e] Edur huørneñ uppfyllast þa Ritningarnar? So byr

iar ad

lar ad allt skule skie. [c] Og hañ snart hañs Eyra/ og læknade hañ.

[a] A Þeim Tyma [e] svarade JESus og sagde til Foolksins/ [c] og þeirra ædstu Prest-

sta og Høfudsmañа Musterесins/og Aulldunganna/ hvørier til hañs voru komner. [1] Þier erud wtgeingner lyka sem til annars Ræningia med Sverdum og Støngum ad grypa mig/ dag lega hefe eg þo hia ydur vered og seted i Musterenu og kiendt/ og løgdud þier eige Hendur a mig/ og ei grıpud þier mig/ [c] En þetta er ydar Tyme og Magt Myrkrañа/ [b] so ad Ritningeñ uppfylldest.

[a] EN allt þetta er skied/so ad uppfylldust Ritningar Spamañаñа. [c] Þa forlietu hañ aller Lærесveinarner z flydu/ [b] Og þar var eirn ungur Madur/ sem fylgde hønum epter/ hañ var klæddur Lynklæde yfer bert Hørund/ z hañ gripu øñur Vngmeñe/ En hañ sleppte Lynklædenu/z flyde nakeñ i burt fra þeim.

III Capitule.

Christur fanngadur og bundenn verdur fyrst leiddur fyrer Hañam/ sydañ fyrer Caipham/ hvar Petur afneytade hønum i fyrsta sinn.

Mat 26. Marc 14. Luc 22. Ioh 18.

EN [d] Flockureñ og hiñ ypparste Høfudsmadur/og Gydinga Þienarar/ høndludu JEsum/og bundu hañ / og leiddu hañ fyrst burt til Hañas/ sa var Magur Caiphæ / sem þa var þess Aars ædste Prestr. [e] En þeir sem JEsum høfdu griped/leiddu hañ til Caiphas

þess

þess ypparsta Presta/ [d] enn Caiphas var ia er Gydingum gaf þad Raad/ ad betur være þad ei en Madur være lijflaatenn fyrer Lydenn. [e] Og þeir leiddu hann i þess ypparsta Presta Hws/[e] þar ed saman voru komner aller þeir yppurstu Prestar/ Aulldungar og Skriptlærder. [p] Enn Simon Petrus fylgde JEsu epter aleingdar allt i Salenn Kiennemannahøfdingians/ [d] og eet en annar Læresveirn / sa same Lærisveirn var kunnugur Kiennemannahøfdingianum / og gieck inn med JEsu i Kiennemannahøfdingia Salenn. Enn Petur stood fyrer Dyrunum wte. Þa gieck wt hinn annar Lærisveirn/ sem Kiennemannahøfding-ianum var kunnugur/og talade vid hana sem Dyrnar geimde/ og leidde Petrum inn. [a] Og (hann) gieck inn. [e] Þienararner kveiktu þa upp Eld i midre Høllenne/ og settust til samans/ [l] og Petur sette sig a mille þeirra / [b] og vermde sig vid Elldsood/[a] so hann sæe huer Ender þar a yrde. [e] Petur sat þar vtann fyrer nidre i Salnum. [p] Þa kom ein af Ambattum Høf-udprestsins sem Dyrnar geymde/ og þa hun leit Petrum sitia vid Logann og verma sig/ [b] star-de hun a hann/ [a] gieck ad hønum og sagde/Ert tu eige eirn af þess Manns Lærisveinum? [l] Þu varst og med JEsu af Galilea (og) Naz-areth. [l] Enn hann afneitade fyrer øllum og sagde/ [p] Kona/eige er eg/ eg þeke hann eige/ z eige veit eg huad þu seiger. [b] Og hann gieck wt i Forgardenn / z Haneñ gool. [d] Enn Þienarar og Vndermenn stoodu/ og høfdu giørdt eirn Ko-

la Elld/og vermdu sig/ þuiad Kullde var/ Petur stood þar hia þeim og vermde sig.

IV Capitule.

Christur adspyrst af Biskupenum um sijnar Kienningar og Lærefveing/ Petur afneitar hönum i annad sinn/ Falsvottar framleidast/ enn Christo verdur Skulld gieſenn fyrer Gudlastan.

Matth 26. Marc. 14. Luc: 22. Ioh. 18.

ENN [d] Kiennemannahøfdingenn spurde JESVM þa ad um hans Lærefveina/ og um hans Kienning. JESVS svarade hönum/ eg hefe openberlega talad / fyrer Heimenum/ eg kiende og jafnan i Samkundu hwsum z Musterenu/ þar sem aller Gydingar komu samann/ og æ laun hefe eg eckert talad / þui spyr þu mig þar ad ? Spyr þu þa þar ad sem heyrdt hafa huad eg hefe talad til þeirra. Siaa/ þeir vita huad eg hefe sagt. Enn sem hann sagde þetta/ þa gaf eirn þeirra Þienara sem þar hia stood/ JESV Pustur og sagde/ skalltu so svara Kiennemanna høfdingianum? JESVS svarade/ ef eg talade illa/ þa vitna þu þad vondt vera/ enn ef eg talade riett/ þui slær þu mig þa ? Og Hannas sende hann bundenn til Caipham / Kiennemanna høfdingia.

ÞA [b] Ambattenn sa (Petrum) og took ad nyr ad seigia þeim er þar hia stoodu/ þesse er eirn

einn aþ þeim. [a] En sem hann gieck wt um Dyrnar/ leit hann ein ønnur og sagde til þeirra sem

þar voru/ þesse var og med JESu aþ Nazareth. [c] Og litlu sydar þar epter/ sa hun einn

annar

añar Madur og sagde/ þu ert og eirn aþ þeim. [d] Og er Simon Petrus stood þar og vermde sig/ þa tøludu þeir til hañs/ Ertu eige eirn aþ hañs Lærefveinum? [p] Og i añad siñ neitade hañ aptur med Eyde z sagde/ Madur/ ei em eg/ ei þecke eg þañ Mañ.

[e] Enn þeir ædstu Prestar og Aulldungar/ og allt Rraded leitudu Liugvitna i giegn JESu so ad þeir giætu selldt hañ til Dauda/og þundu eingeñ. [a] Og þo ad mørg Falsvitne geinge þram ad/þa þundu þeir ecker/ [b] þviad marg er baaru Falsvitne i moote hønum/ enn þeirra Vitnisburder voru eige samlaatande. [c] Eñ ad sijdustu stoodu upp (og) geingu þram nockrer tveir Falsvottar/z baaru Falsvitne i moote hønum og søgdu / vier høþum heyrt hañ seigia eg kann (og) vil nidurbrioota þetta Mustere Guds sem med Høndum er giørt / og iñañ þrig gia Daga uppbyggia eitt añad þad ei er med Høndum giørdt. [c] Eñ þeirra Vitnisburdi er komu eñ þa eige samañ. [e] Sa ædste Prestur stood þa upp a medal þeirra/ spurde JESum ad og sagde til hañs / svarar þu øngvu til þess sem ad þesser vitna i moote þier? Eñ Jesus þagde og svarade øngvu. Pa ansade eñn aptur sa ædste Prestur/spurde hañ ad og sagde til hañs/ [b] Ertu Christur Sonur hiñs Blessada? [a] Eg sære þig vid liþanda Gud/ad þu seiger oss/eþ þu ert Christur Sonur Guds. [c] JESus sagde til hñs/ þu seiger þad/ eg em/ þo seige eg ydur/hier epter mun þad skie/ad þi

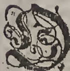
er mu-

er munud sia Mannsins Son sitia til hægre Han dar Kraptarens / og komanda i Skyum Himnens. Pa reif Kiennemanahøfdingenn syn Klæde og sagde/ hann gudlastade / huad þurfum vier meir Vitnana vid ? Siaa/ þier heyrdud nu stral þer hans Gudlastan/ huad virdest ydur ? Enn þeir fordæmdu hann aller/ spyrudu og sógdu/ hñ er Daudans sekur.

V Capitule.

Um Pridiu Afneitun Peturs i Hall Caiphæ/ og hans Jdran / item um Høgg/ Slög/ Hædne og Hraka sem Christur vard þar ad lijda m3 Fordæmingar Alktū. Sømuleidis um ut leidslu Christi til Pinghussens fyrer Landsdomarann / og Aurvænting Judas sar Iscariots.

Matth. 26 og 27. Marc. 14 og 15.
Luc. 22 og 23. Ioh. 18.

O [b] litlum Tijma þar epter [c] nær eirnre Stundu/ stirkte nockur annar þad og sagde/ ad sañu var og þesse med hønum / þui hañ er Galileare. [e] Og aptur geingu þeir ad er hiaa stoodu og sögdu til Peturs/ sañlega ertu eć en af þeim/ þui ad þu ert eirn Galileare/ og þitt Mal hlioodar so / (og) openberar þig. [d] Pa sagde eirn af Kiennemanahøfdingians Þienurum/ Frænde þess sem Petr hioo af Eyrad/ sa

tad/sa eg þig eige i Grasgardenū hia hønum? Þa neitade Petur þui enn aptur [c] og sagde/ Madur/ eige veit eg huad þu seiger.
[e] Þa took hañ til ad þormæla sier/ og sveria/ eige þeke eg þañ Mañ um̄ huørn þier taled. Og jafnsnart/ [c] ad hønū nu þeeta eñ talande [l] gool Haueñ [b] i añad siñ. [e] Og DROTT enn sneerest vid og leit til Peturs. [l] Þa mun test Petur Ordaña JEsu er hū sagde til hñs ædur eñ Haneñ galar tvisvar/ muntu afneita mier þrisvar. Og hū gieck wt z griet beysklega.
[b] Þa tooku nockrer ad spyta a hann [a] i hañs Asiaun/ og bærdu hañ med Knefum.
[h] En Þienararner/ og [c] þeir Meñ sem hiellt du JEsu dærudu hañ og sloou/ [h] og byrgdu hañs Asionu / og sloou hañ Pustra i hañs Andlit med Knefum/ spurdu hañ [k] og søgdu/ spa þu oss Christe/ Huør er sa er þig sloo? [c] Og margt añad hadugleg søgdu þeir vid hañ.
[l] Og strax um̄ Morguneñ er Dagur var/ søfnu dust samañ/ og hielldu Rædstefnu aller ædstu prestar med Aulldungum Lydsins og Skriptlærdum/ og þar ad auk øllu Rædenu/ [a] møte JEsu/ so ad þeir giørdu hañ lyslaated/ [c] og leiddu hañ upp fyrer sitt Raad og søgdu/ ef þu ert Christur seig oss þad. Og hañ sagde til þeirra/ ef eg seige ydur þad/ þa trwed þier þui eige/ eñ ef eg spyr ydur / þa svared þier mier ek/ og læted mig þo ei lausañ. Nu hiedañ i fra mun Mañsins Sonur sitia til hægre Handar Guds Kraptar. Eñ þeir søgdu aller / Ertu

þa Guds Sonur? Hañ sagde til þeirra/ þier seiged þad/ þviad eg em hañ. Þa sǫgdu þeir/ Hvad þurfum vier nu Vitnisburdeñ leingur? Vier sialfer heyrdum þad af hañs Munne.

[e] Og allur sa Hoopur stood upp [p] og bundu JEsum/og leiddu hañ i burt/[d] fra Caiphas og i Þinghwsed/ [e] og framselldu hañ Lands hǫfdingianum Pontio Pilato/ [d] Eñ þad var sema (Morguns). [a] Þa er Judas sa er hañ hafde forrꝏded/ sꝏ þad/ ad hañ var til Dauda dꝏmdur/ ydradest hañ þess/ og fꝏrde aftur þeim ꝏdstu Prestum og Aulldungum/ þa þriatyger Sylfurpeninga/ og sagde/Illa giǫrde eg/ ad eg forrꝏd saklaust Blood. Eñ þeir sǫgdu Hvad kiemur þad vid oss? Sia þu þar fyrer. Og hañ snarade þm Sylfurpeningunum (Mustered/ skundade þadañ/ gieck i burt/og heingde sialfañ sig. Eñ þeir ꝏdstu Prestar tooku Sylfurpeningana og sǫgdu/ eige hꝏfer ad vier lꝏtum þa i Guds Kistuna/ þviad þad er Bloods Peningur. Eñ þeir hielldu eitt Raad/ z keyptu med þeim eirn Leirsmids Akur / Vegfarendum til Greftrunar. Fyrer þad er sa Akur kalladur Bloods Akur allt til þessa Dags. Þa er uppfyllt hvad sagt er fyrer Jeremiam Spamann/ seigiande/ Þeir tooku þa þriatyge Sylfurpeninga/er hiñ selldr var med bitaladur/ hu oru þeir keyptu af Israels Bǫrnum/og hafa þa giefed þa fyrer Leirkiera smids Akur/ epter þvi sem DRottiñ hafde mier boded.

VI Capitule.

Christur verdur klagadur fyrer Pilato/ so sem Upphlaups Madur / og Keysaranum otrwr. Enn Pilatus yferheyrer hann/ vottar af hans Sakleyse/ z sender hann til Herodem hvar hann var hæddur og spottadur.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Joh 18.

OG [d] Hofudprestarner/og Ølldungarner geingu ei sialfer inn i Þinghwsed/ ad þeir saurgudust ecke/helldur so þeir mætte neyta Paaskanna. Pilatus gieck þa wt til þeirra og sagde/ Hvøria Aklæru færed þier i giegn þessum Manne? Þeir svørudu og søgdu til hans/ef þesse være ei Illrædis Madur/þa hefdum vier ecke i Hendur feinged þier hann. Þa sagde Pilatus til þeirra/ taked þier hann þa/ og dæmed epter ydrum Løgum. Gydingar søgdu þa til hans/ei þorum vier ad lyfláta nockurn so ad þad Orded JEsu uppfyllest er hann sagde/ teiknande til med hvørium Dauda hann ætte ad deya. [a] Enn JEsus stood frame fyrer Landsdoomaranum. [c] Enn þeir tooku ad æklaga hann z søgdu / þennan finnum vier ad hann frafnyr Foolkenu/og fyrerbydur Skatt ad gieba Keysaranum/og seiger sig ad vera Kong eyn Christum. [d] Pilatus gieck þa inn aptur

i Þinghus

i Þinghwsed/kallade JEsum og sagde til hás
[p] Ertu Kongur Gydinga? [d] JESVS

svarade/ talar þu þad af sialfum þier/ eda ha
ha adrer sagt þier þad um̄ mig? Þa svarade

Pilatus/ er eg nockud Gydingur? Þijn Þiod og Kiennemannahøfdingiar selldu þig mier/ Hvad hefur þu giørdt? JEsus svarade/ mitt Ryke er ei af þessum Heime / ef ad mitt Ryke være af þessum Heime/ þa mundu mijner Þien arar stryda þar fyrer / so ad eg selldest ei Gydingum/enn nu er mitt Ryke eige þadan. Þa sagde Pilatus til hanns / þa ertu þo Kongungur? [p] JEsus svarade og sagde til hans/ þu seiger þad/ [d] eg em og Konungur/til þess er eg fæddur/ og i Heimenn kominn / ad eg bere Vitne Sannleikanum/og hvør hann er af Sannleikanum/sa heyrer myna Rødd. Pilatus sagde til hans/ Hvad er Sannleikurenn? Og þa hann hafde þetta sagt / gieck hann wt aftur til Gydinga og sagde [e] til þeirra ypparstu Presta og til Lydsins / [k] øngva Søk finn eg med þessum Manne. [b] Og Hφfudprestarner æklægiadu hann hardlega. [a] Og sem hann æklagadest af þeim ædstu Prestum og Aulldungum / svarade hann øngvu. [e] Pilatus spurde hann aftur ad og sagde til hans/Svarar þu øngvu? Heyrer þu ecke? Sia/ hvørsu hardlega þeir æklaga þig. Enn JEsus svarade hφnum øngvu fra mar til nockurs Ords/so ad Landsdoomarenn undradest þad mæst. (c) Enn þeir voru þess akafare og søgdu / hann hefur uppæst Fooltkid/ med því hann hefur kiendt æ øllu Gydinga Lande/og hefur tilteked i Galilea/ allt hingad.

Enn er Pilatus heyrde Galileam nefnda/spurde hann ad hvørt hann være einn Galileare. Og

er hann

er han̄ pornam ad hū var under Herodis Vellde
sende han̄ han̄ burt til Herodem/ sem eirnen̄ var

in þeim sömu Døgum i Jerusalem. En̄ er Hero
des sa JESum/ vard hū næsta gladur/ þuiad

Z ij han̄ hapd

hañ hafdi fyrer løngu gyrndst ad sia hañ / af þvi ad hañ hafde margt heyrt af hønum / z hañ vænte ad hañ munde sia eitt Teikn af hønum. Og adspurde hañ ꝥ marga Vega / eñ hañ svarade hønū ongvu. Eñ Kieñemañahøfdingiar z Skriftlærder stoodu og ꝥsøktu hañ hardlega. Eñ Herodes med sijnum Strijdsmøñum forsmꝥde hañ og spottade/færde hañ i hvijtt Fat/og sende hañ aptur til Pilatum / og ꝥ þeim Deige urdu þeir Pilatus z Herodes Viner aptur/ þvi ad ꝥdur voru þeir Oviner sijn ꝥ mille.

VII Capitule.

Gyding' bidia ad Mañdrꝥparen Barrabas laus læteft / eñ Christur Krossfesteft.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 18.

NN (c) Pilatus samankallade Prestahøfdingia/og Høfudsmeñ / og Lydeñ / og sagde til þeirra. Þier hafed þeñan Mañ til mijn haft so sem hañ er fraafnyr Foolkenu / og siaed/ eg hefe yfirheyrdt hañ hier fyrer ydur/og ꝥ þe sium Manne finn eg ongva af þeim Søkum/ þar um þier klaged hann/og ei helldur Herodes þviad eg sende ydur til hañs/og siaed/ ad ekkert er af hønum giørdt þad Dauda sie verdugt/ fyrer þvi vil eg giefa hønum Rꝥdning/og lat ta lausann.

Enn

XXX [1] a Hatydard igenum hlaut Landsz doomarenn epter Venu/ Foolkenu lausann ad lata eirn Bandingia/ (e) hvørn helldst peir villdu/ (og) epter hvørium þeir beiddust. (a) Enn þa haþde hann eirn þrabæran Bandingia þramar ødrum/(e) sa er Barrabas hiet/ (b) m3 Vpphlaupsmønnum bundenn/ huør i Vpphlaups enu haþde Vyg vnned. (a) Sem þeir voru til samans komner / sagde Pilatus til þeirra / (d) þad er ydar Sidvenia/ ad eg giefe ydur eirn lausann a Paaskum. (b) Og Foolked giecl upp/ og bad ad hann villde giøra sem hann var vanur. Enn Pilatus svarade þeim og sagde (1) ville þier ad eg giefe ydur nu Gydinga Ko ngenn lausann? (a) Hvørn vilie þier ad eg giefe ydur lausann/ Barrabam eda JESum/ um hvørn ad sagt er ad hann sie Christur? (e) Þviad hañ vissi vel/ ad Hꝛfudprestarner høþþu af Aꝛfund oþurselldt hann. (a) Og sem hann sat a Doomstoolnum/sende hans Hws frw til hañs og liet segia hønum / haþ þu eckert ad giøra med þann Riettlata/ þviad marg et heþe eg lided i Dag i Draume þyrer hann. (e) Enn þeir ædstu Prestar og Aulldungar rie du Folkenu (og) eggiudu/ ad þad skyllde bidia ad hñ giæþe þm myklu helldur Barrabam lausañ/ (a) eñ Jesu skylldu þeir deyda. (e) Þa svarade Landsdoomarenn Pilatus og sagde til þeirra/ (a) Hvørn af þessum tveimur vilie þier ad eg late ydur lausañ? (e) Þa kallade upp allur Hoopurenn og sagde/ burt med þeñ

ann/ og gief oss Barrabam lausan. (1) Pa
svarade aptur Pilatus kallade og sagde til þei
rra/ og villde JESVM lausann lata. (5)
Hvad vilied þier þa ad eg skule giøra vid JE
sum/

sum/ af hvørium sagt er ad hann sie Christur Kongur Gydinga? [f] Enn þeir kølludu þa aller aptr upp og sögdu/ Krossfestu/ Krossfestu hann. Þa sagde Landsdoomaren enn i þrid ia sin til þeirra/ Hvad illt hefur þa þesse giørt? [e] Øngva Daudasök finn eg med hønum/ fyrer þvi vil eg hegna hønum og læta hann lausann. [e] Enn þeir kølludu þvi meir seigiande Krossfestu hann. [d] Og aller kølludu aptur seigiande/ eige þennan helldur Barrabam. Enn Barrabas var eirn Manndrapare/ [e] hvør ed vat fyrer Upphlaup og Manslag/ er skied var i Borgenne/ innsettur i Fangelse. Og þeir stoodu þvi fastara þat a med miklum Hliood um/ oskande þad ad hann yrde Krossfestur/ & þeirra Hliood og Høfudprestanna tooku yfer.

VIII Capitule.

Christur Hwdstryktur/ Þyrnekryndur/ og spottadur/ yferheyrest enn framar af Pilato/ dæmest sijdann af hønum til Krossens Kvalar.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

A (d) took Pilatus JEsum/ og Hwdstrykte hann/ [e] Enn Strydsmenn Landsdoomarans tooku hann (og) leiddu hann med sier jnn i Þinghwsed/ kølludu saman og spynnudu ad

 hønum

þønum allt Lided/ [a] og afklæddu hann/ [m]

og færdu hann i eina Purpura Kapu/ Og flie-ttudu eina Koronu af Þyrnum/ og settu hana a hanns Høfud/ [a] og Reyr i hanns hægre Hø-nd/ og

ad og beygdu Knie fyrer hønum/ spíødu hann/
[b]og tooku ad heilsa hønum [m] og søgdu heill

sertu Kongur Gydinga / [d] og gaafu hønum
Pustra/ [e] og hræktu a hann/ tooku Reyrena

 og børdu

og bꝍrdu um̄ hanſ Hꝍfud/ [b] kieliu a Knie og
tilbadu hann. [d] Þa gieck Pilatus wt apt
ur og ſagde til þeirra/ Siaed/eg leide hañ nu
wt hingad til ydar/ſo ad þier vited þad eg finn
ongva Sꝍk med hꝍnum. So gieck JEſus
wt/ berande Þyrne Koronu/og Purpura Klæ
ded/og hann ſagde til þeirra / Siaed / hvilikt
Mañeſkia. Þa er Kieñemañahꝍfdingiarner
og Þienararner ſau hañ/ kꝍlludu þeir og ſꝍgdu/Kroſſfeſtu/Kroſſfeſtu. Pilatus ſagde til
þeirra/taked hier hañ og Kroſſfeſted/þviad eg
finn ongva Sꝍk med hꝍnum. Þa ſvꝍrudu
hꝍnum Gydingar/vier hꝍfum Lꝍg/og epter þe
im Lꝍgum ſkal hañ deya/þviad hañ giꝍrde ſig
ſialfann ad Guds Syne.

Þa Pilatus heyrde þad Ord/ ottadeſt hñ eñ
meir/og gieck iñ aptur i Þinghwſed/og ſagde til
JEſu/Hvadañ ertu? Eñ JEſus gaf hꝍ
num ecker Svar. Þa ſagde Pilatus til hñs
talar þu eige vid mig? Veitſtu eige ad eg hefe
Valld til ad Kroſſfeſta þig / og eg hefe Valld
til ad giefa þig lauſañ? JEſus ſvarade/ei
ge hefdeꝛ þu nockud Valld yfer mier/nema þi
er være þad giefed hier ofann ad / þyrer þvi
hefur ſa meire Synd / er mig ſellde þier. Og
epter þad leitade Pilatus vid/hvꝍrneñ hñ giæte
læted hañ lauſañ/eñ Gydingar hroopudu og ſꝍ
gdu/ef þu lætur þeñañ lauſañ/þa ertu ecke Ke
yſarans Vinur/ þviad hvꝍr ſem ſig giꝍrer ad
Konunge/hñ er a moote Keyſaranum. Þa Pi
latus heyrde þad Ord/leidde hañ JEſum wt/

og ſette

og sette sig a Doomstoolen i þeim Stad/sem kallast hin̄ steinlagde/ en̄ a Ebresku Gabbatha Enn þad var Appangadagur Paska nære sig try Stund. Þa seiger han̄ og til Gydinga/

siaed

ſiæd/ þad er ydar Kongur. Enn þeir køllu
du/burt/burt med hann/ Kroſſeſtu hañ. Pi
latus ſagde til þeirra/ſkal eg Kroſſeſta ydvar
en Konung? Kienemañahøfdingiarner ſvøru
du/Vngvañ Konung høfũ vær nema Keyſarañ.
ÞA [a] er Pilatus ſaa þad hann gat ecke adgiø
rdt/helldur þad ad þar yrde eñ meyra upphl
aup af/ took hañ Vatn og þvode Hendurnar
fyrer Folkenu og ſagde/ſaklaus em eg af Blo
de þeſſ hins Riettlaata/ſiæd þier til. Þa ſo
arade allur Lydur og ſagde/hanns Blood kome
yfer oſſ og yfer Børn vor. [b] Eñ Pilatus
þeinkte Foolkenu fullnægiu ad giøra/ og [c] dæ
mde ad ſkie ſkyllde þeirra Beidne/ [l] z gaf þe
im Barrabam lauſann/[c] hañ er iñ var ſettur
fyrer Vpphlaup og Mañdrap i Myrkvaſtofu/
um hvørn þeir bædu. [p] Eñ JEſum hwd
ſtryktañ framſellde hañ þeim epter þeirra Vili
ia/ ad hañ Kroſſfeſtur yrde.

IX Capitule.

Vtleidſla Chriſti wr Borgenne Jeruſa
lem til aftøkuſtadarens/ hvar hønum var giefi
ed Myrrublandad Vijn ad drecka/ hañs Kroſſ
feſting mzal tveggia Jllvirkia/z Bæn ƀ þeim
hñ Kroſſfeſtu/itẽ Yfirſkrift Pilati a Kroſſeñ.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

A [d] tooku þeir JEſum/[e] ep
ter þad þeir høfdu ſpottad hñ/ fær
du hañ wr Purpura Kapunne / og
færdu hann i ſijn eigeñ Klæde ([m]

og leiddu hañ wt/ [e] ad þeir Krossfestu hañ/ [d] og hañ bar sinn Kross og gieck wt. [f] Eñ

i þui þeir geingu og leiddu hann wt/ [g] bundu þeir eirn Mann sem fram̃ hia gieck af Cyrene

Simon að

Simonem ad Nafne / [h] huør ed komenn var af Akre/ [b] Fødur þeirra Alexandri og Ruffi [i] hañ høndludu þeir og þreyngdu hønum/ ad hañ bære hañs Kross/ [c] og løgdu Krossen uppa hañ/ad hañ bære hañ epter IEsu.

Enn hønum fylgde epter mykell Fiølde Folks z Kvenna/ huøriar ed grietu hñ z aumkudu. En IEsus snerest til þeirra og sagde / þier Dætur af Jerusalem/grated eige yfer mier/helldur grated yfer ydur sialfum og yfer Børnum ydar. Þvi siaed / sa Tyme mun koma ad huørium seigiast mun/Sælar eru Obyriur/z þeir Kvider er eige hafa fædt/og þaug Brioost/ huør eige voru Mylkt. Þa munu þær taka ad seigia Fiøllunum/hryned yfer oss/og Halsunum/hyljed oss. Þvi ef Men giøra þetta vid Bloomgada Tried/Huad mun þa skie vid hid Þurra? En tveir Spillvirkiar adrer leiddust og wt/ad þeir være aftekner mz hønum. [p] Og þeir leiddu hann wt i þann Stad/sem kallast a Ebresku Golgatha/ hvad er þydest Hausaskielia Stadur / [e] og þeir gafu hønum ad drecka i Vyne Myrrain/ (og) Edik Galle blandad/[b] og hñ took þad eige til sijn/(þvi) þa [a] hñ smackade þ / villde hñ eige drecka. [c] Og sm þeir komu i þañ Stad sem kalladest Haussskielia Stadur/ [o] þar Krossfestu þeir hañ/ [p] og med hønum tvo adra Ræningia a badu sydur/[l] eirn til hægre Handar/og añañ til hiñar vinstre/ [d] eñ IEsum i mided. [b] Enn þad var nær um þridiu Stund/ er þeir Krossfestu hañ.

Þa vard

Þa vard su Ritning uppfyllt sem seiger / Med
Illvirkium er hañ reiknadur. [c] Enn

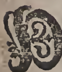
JEsus sagde / Fader / fyrergief þeim / þviad þe
vita ei hvad þeir giœra. [d] Pilatus skrif
fade þa eina Yperskript z sette hana upp yper

yfer Kroſſen/ [z] z upp yfer hans Høfde ſettu þeir hans Dauda Søk. [o] En Yferſkriftet en (og) huør Søk hønu var giefen/ var ritud yfer hønum med Griſkum Latinſkum og Ebreſkum Bookſtøfum. [p] Peſſe er JESVS af Nazareth Konungur Gydinga. [d] Peſſa Yferſkrift læſu marger af Gydingum/ þviad ſa Stadur var nærre Borgenne / þar JESVS var Kroſſfeſtur. Pa ſøgdu þeir ædſtu Preſtar Gydinganna/ vid Pilatum/ ſkrifa þu eige Konungur Gydinga/ helldur þad hann hafe ſagt/ Eg em Konungur Gydinga. Pilatus ſvarade/ hvad eg ſkrifade/ þad hef eg ſkrifad.

X Capitule.

Vm Skipte a Klædunum Christi/ Nær og Bryxle þeirra er framhia Kroſſinum geingu Anars Ræningians Yðran/ og huørnenn Christur bool ſijna Moadur Johanni Gudſpiallamanne a Hendur/ klagar yfer þvi ad hann være af Gude yfergiefenn/ og ad ſin økudu Edikenu/ ſagde allt Fullkomnad/ og gaf upp Andena.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

A [m] Striidsmennerner høfdu Kroſſæſt JESum/ tooku þeir hans Klædnad/ og giørdu a fiøgra Hluta Skipte/ ſierhuørium Striidsmanne eitt Hlut

eirn Hlut/ [h] og vǫrpudu þar um̄ Hlutkieste/ hvad hvør skyllde hafa/ [d] og þar med Kyrtel enn/ en̄ Kyrtellenn var eige saumadur/ helldur fra ofan̄verdu allur prioonadur. Þa tǫludu þeir syn à mille/ skiptum vær hønum eige i sund ur/ hlutum̄ helldur um̄/ hvørs han̄ skal vera/ so ad Ritnengin̄ uppfylldest/ [a] hvad sagt er fyrer Spámannenn̄ [k] er seiger/ Þeir skiptu med sier Klædum mijnum/ og à min̄ Kyrtel þa løgdu þeir Hlutkieste. [d] Og þetta giørdu Strydsmennerner. [a] og þar sátu þeir og vardveittu hann/ [c] og Foolked stood og sa til. [e] Og þeir sem geingu þar fram hia hæddu hann/ skooku Høfud syn og søgdu/ Svei/ hvør ettenn̄ nidur brytur þu Mustered/ og uppbygger þad aptur à þremur Døgum? Hialpa þu nu sialfum̄ þier/ [a] ef þu ert Guds Sonur/ [e] þa styg hier nidur af Krossenum. [e] Og Høfdingiarner spottudu han̄ med þeim. [e] Og ta eirneǹ hæddu han̄ þeir ædstu Prestar syn à medal med Skriftlærdum og Aulldungum/ [l] og søgdu/ ødrum hefur hann hialpad/ sialfum sier gietur han̄ eige hialpad. [c] Sie hann Christur og Kongur Jsraels/ þa stijge han̄ nu nidur af Krossenum/ ad vier siáum/ og meigum so trwa hønum. [c] Hialpe han̄ nu sialfum sier/ ef hann er Christur hinn wtvalde Guds. [a] Hann treyste Gude/ hann frelse hann nu ef hann hefur Lijst til hans/ þvi ad han̄ sagde/ eg em Guds Son. [e] Ad hønum hæddu

og Strijdsmennerner/geingu til hans og færdu hønum Edik og sægdu/ ef þu ert Kongur Gydinga þa hialpa þier sialfum. [c] Lyka eirn enn hæddu hann Ræningiarner þeir med hønum voru Krossfester. [e] Enn eirn af þeim Spillvirkium sem heingder voru / lastade hann og sagde/ ef þu ert Christur / frelsa sialfann þig og ockur. Þa svarade hinn annar/ straffade hann og sagde/og þu hrædest ei helldur Gud/sem ert þo i eins Fordæmingu? Og ad sønnu skier ockur þetta riettelega/þviad vid medtøkum hvad ock ar Giørder voru verdar/ enn þesse hefur eckert oskyckanlegt giørdt. Og hann sagde til JEsu/ DROTTenn/ minstu myn þa þu kiemur i Ryke þitt. Og JEsus sagde til hans/Sannlega seige eg þier/ i Dag skalltu vera med mier i Paradis.

ENN [d] þar stoodu vid Krossenn JESV/ Mooder hans/ z Moodursyster hans/ Maria Hwsfru Cleophæ/ og Maria Magdalena. Þa JEsus sa nu syna Moodur/og þann Lærisvein þar nær standande/er hann elskade/seiger hann til sinnar Moodur/ Kona/ Sia þu/ þad er þinn Sonur. Epter þad seiger hann til Lærisveinsins/Sia/ þad er þyn Mooder/ og upp fra þeirre Stundu took Lærisveinenn hana ad sier .[l] Og þad var nær um hina siøttu Stund/ ad Myrkur giørdest yfer allt Landed/allt nær til nyundu Stundar/ [c] Og Soolenn miste sitt Skin. [e] Og um nyundu Stund kallade JESVS hárre Røddu og sagde

Eli Eli

Eli Eli Lama Sabachthani hvad ed vtolegſt/ Gud miin Gud minn/Hvar fyrer forliet

ſtu mig. Og nockrer af heim er þar ſtod u

hia/ þa þ:it heyrdu þad/ ſøgdu þeir/ Sia/ hñ kallar a Eliam. [d] Epter þad/ þa JE Sus viſſe ad allt var nu fullkomnad/ og ad Sk riptenn yrde uppfylld/ þa ſeiger hañ/ mig Þyrſter. Þar ſtood eitt Ker fullt af Edike/ [e] jafnſnart hliop eirn af þeim til/ og took Svamp edur vætt og fyllte af Edike/ og ſette hañ ofañ a eirn Reyrlegg/ og gaf hønum ad drecka og ſagde/ [b] lat vera/ ſiaum huøꝛt Elias kiemur ad taka hañ ofañ. [a] Enn adrer ſøgdu/ bydꝺ/ lated ſiaa huøꝛt Elias kiemur ad hialpa hønum. [d] Eñ þa JESus hafde Ediked til ſyn teked ſagde hañ/ þad er Fullkomnad. [l] Og JEſus kallade upp hꜳrre Røddu i añad ſiñ/ [e] z ſagde/ FAder i þynar Hendur bef eg miñ Anda. Og er hann hafde þetta ſagt [d] ad hneigdu Høfde/ [p] uppgaf hañ ſinn Anda.

XI Capitule.

Um Teiknenn er ſkiedu epter Andlꜳted Chriſti/ og hañs Gꜳdußꜳr.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

OG [u] ſiaa ad Tiallded Muſterenns rifnade midt ſundur i tvo parta/ [e] fra Ofañverdu allt nidur i giegnum/ [a] og Jørdeñ ſkalf / og Biørgenn klofnudu/ og Grafernar lukuſt upp/ og marger Lykamer Heilagra riſu upp/ þeir ed ſvꜳfu/ og geingu epter hañs Upp

riſu wt

tiſu wr Grøfunum / og komu ı́ hina Heiløgu Borg/og auglyſtuſt þar mǽrgum. [1] Eñ er Høfudsmadureñ huør þar ſtood giegnt/ſaa þad hvad þar ſkiede/ (og) ad hañ kallade ſo þa ed hañ lieſt/ [c] pryſſade hñ Gud og ſagde/ad vijſu hefur þetta eirn Riettlǽtur Madur vered/[b] og Guds Sonur / [a] og þeir ſem med hønum voru ad vardveita JESum/ þa þeir ſaau Jardſkialftañ/ og þad hvad þar ſkiede/urdu þeir mióg Ottaſlegner og ſøgdu/ Sañlega var þeſſe Guds Sonur. Og allt Foolk er þar var hia og horfde aa/ſem þeir ſaau huad þar ſkiede/ bar de þad ſier aa Brioost/ og ſnere ı́ burt aptur. Enn aller hañs Kuñingiar ſtoodu laangt fra. [c] Þar voru og margar Konur/ ſem ſaau þar uppa aaleingdar / aa medal huørra ad var Maria Magdalena/ꝫ Maria hina litla Jacobs og Joſes Mooder / og Salome / Mooder þeirra Zebedei Sona/ [l] þær hønum høfdu epterfylgt þa hañ var ı́ Galilea/ [e] og þioonad hønum/ [b] og margar adrar/huøriar med hønum høfdu uppfared til Jeruſalem [c] wr Galilea/og horfdu aa allt þetta.

ENNN [d] Gydingar/med þvi þ. var Affanga dagurenn / ſo ad Lykamarner være eige aa Kroſſenum um̃ Sabbatsdagenn(þviad ſa ſame Sabbatsdagur var mykell) þa badu þeir Pilatum ad þeirra Bein brytuſt/ og ofañ tǽkeſt. Þa komu Stryds meñerner/ ꝫ brutu ſundur Bein hins fyrſta/og ſo hins añars/ ſem med hønum voru Kroſſfeſter. Eñ þa þeir koomu til

JEsu/ og sau ad hañ var alla reidu dauden/ þa brutu þeir eige hañs Bein/ helldur opnade eirn af Stridsmøñunum hañs Sydu med Spioote/ og strax þa rañ þar wt Blood og Vatn. Og sa er þad hefur sied ber þar Vitne um/ og hañs Vitnisburdur er sañur/ og hañ same veit þad ad hañ seiger satt/ so ad þier og so truwed. Þviad þetta er skied/ so ad Ritningeñ uppfylldest/ Eige skulud þier briooka nockud hanns Bein. Og eñ aptur seiger øñnur Ritning/ Þeir munu sia hañ i huorn þeir stungu.

XII Capitule.

Um Grefftrunena Christi og Vardveitslu Grafarennar.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

NAr [m] epter þa ed Kuølld var komed/ [b] af þvi þad var Atfangadague huør ad er fyrer Sabbatsdageñ/ [e] kom nockur Madur Rykur af Borg Gydinga Arimathea/ Joseph ad Nafne/ eirn Erlegur Radherra/ [c] goodur Mañ z Riettvijs/ hñ hafde ei samþyckt þeirra Rade og Giørningum/ [g] huør ed og so var eirn af Læresveinum JEsu/ [d] þo heimuglegur/ fyrer Otta saker vid Gydinga/ [h] sa er og vonade epter Guds Ryke/ [i] hañ dyrfdest ad ganga inn til Pilatum/ [p] og bad um ad hañ mætte taka nidur Lykama JEsu. [b] Eñ Pilatus und

us undradest ad hañ være þegar lætíñ/ og kall ade Høfudsmañeñ og spurde hñ ad/ ef hñ være.

fyrer laungu andadur? Og er hñ var þess viis ordeñ/ af Høfudsmañenum/(d) leifde hañ þad/

[e] og skipade ad Joseph skyllde giefast Lykam
enn. [d] Þa kom hann og took nidur Lykam
enn JESu. [b] Og hann keypte eitt Lyn
dwk/ [a] og took vid Lykamanum [1] og sveip
ade hann i hreinu Lerepte. [d] Þar kom og
Nicodemus/ sa er fyrre kom um Nott til Je
su/ færande samblandada Myrru vid Aloe nær
hundrad Punda. Þa tooku þeir Lykaman
JESu og sveipudu hann i Lyne med dyrmætu
Salve/ so sem Gydinga Sidur er til ad Grefts
ra. Enn þar i þeim Stad sem hañ var Kr
ossfestur/ var Grasgardur/og i Grasgardenum
var ny Grøf/ i hvøria ad eingeinn hafde enn ver
ed lagdur / [1] og Joseph lagde hann i (þessa)
sijna eigenn nya Grøf/ hvøria hann hafde wt
høggva latted i Steine / [e] og vellte stoorum
Steine ad Grafardyrunum / [a] og gieck i burt
et/ [c] og þad var Affangadagur/og Sabbats
dagurenn took til/ [d] þangad løgdu þeir JE
Sum / fyrer saker Affangadagsins Gydinga /
þviad su Grøf var nærre. [1]Eñ þr. var Mar
ria Magdalena/ z añur Maria Joses/ og þær
Konur sem komnar voru med hønum af Gali
lea/ fylgdu epter. / [a] sittande giegnt yfer fra
Grøfeñe/ [c] z skodudu Grøfena / [h] sau til
hvar z hvørneñ hañs Lykame var lagdur. Eñ
þær sneru aptur/ reidande til dyrmætar Jurt
er/ og Salve. Enn um Sabbatsdageñ voru
þær kyrrar epter Løgmalenu.

OG añañ Dag þañ sem epter Affangadagenn
er/ søfnudust samañ þeir yfirpurstu Prestar

og Phari-

og Phariseí asamt til Pilatum og sǫgdu Herra/ vær mi̅nunst a þad ad þesse Svikare sagde þa er ha̅n lifde/ epter þria Daga niun eg upprysa/ af þvi skipa þu ad forvara Grǫfena alle

til hins þridia Dags/ so ad eige kome hans Lærefsveinar a Nootttu og stele hönum i burt / og seige Foolkenu ad hn̄ sie uppriseñ fra Dauda/ z verde hin seirne Svikeñ argare þeim fyrre. Pilatus sagde til þeirra / þar hafe þier Varðmennena/fared og forvarded sem þier kuñed.
Enn þeir geingu i burt og forvøredu Grøfena med Varðmøñunum/ og jñsigludu Steinenn.

XIII Capitule.

Um Kvinnurnar sem geingu til Grafarinnar a Paaskadags Morguneñ / og hvørnenn Englarner bodudu þeim Vpprisuna Herrans Christi. Item uñ Vtgøngu Peturs og Johañis til Grafareñar og fyrstu Openberan Christi er skiede fyrer Mariu Magdalenu.

Matth 28. Marc 16. Luc 24. Joh 20.

G (b) er Sabbatsdagurenn var lidenn/ keiptu þær Maria Magdalena/og Maria Jacobi og Salome (sem Christo høfdu epterfylgt wr Galilea/) dyrleg Smyrsl / ad þær kiæme og Smyrde hañ. [a] Eñ ad Kuølldе Sabbatsdagsins/ sa er fyrst ein̄ fyrste helgur Dagur i Sabbatsdøgunum/ kom Maria Magdalena/z hin önnur Maria ad sia Grøfena. [c] Og miøg snema a þeim fyrsta Deige vikuñar/ [d] þa ad eñ var Myrkt [h] komu þær til Graf

areñar / (c)

arennar/ [c] og bæru dyrmæt Salve / er þær höfdu tilbued/ og nockrar med þeim. [a] Og

sia þu þar vard Jardskialfte mykell / þvi ad DROTTENs Eingell kom nidur af Himnet/ gieck þar

gieck þar ad og vellte Steinenum fra Dyrunum og sette sig þar uppa / og hanns asiana var sem Elldiug og hanns Klæde huijt sem Snioor. En Vardhalldsmennerner skielfdo ust af Otta / og urdu lyka sem være þeir Dau der. [h] Og (Kvinurnar) søgdu huør til ann arar / Huør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmunanum? Þviad hañ var næsta myk ell / og þær litu þangad / [h] urdu varar vid / z fundu ad Steinenum hafde vellt vered af Gr øfeñe / [e] z stigu þar inn / og fundu ecke Lyk¬ ann Herrans JEsu. [d] Og (er Maria Ma gdalena) sier ad Steineñ er burt af Grøfenne þa hleipur hun (ad hun kuñgiøre þetta Postul unum.) Og [e] sem (Kvinurnar) efudu hier um / Sia / þa stoodu tveir Meñ hia þeim i skijn ande Klædum. En þær urdu hrædddar / og slou siñe Asioonu nidur til Jardar / þa søgdu þeir til þeirra / Huad leite þier hins Lifanda hia Daudum? Hañ er eige hier / hañ er Vppris enn / hugleided hvad hañ talade fyrer ydur / þa hann var i Galilea / og sagde þad Mañsins Sy ne byriade ad selliast i Syndugra Hendur / og Krossfestr verda / z a Pridia Deige upp ad Ris sa. Og þær miñtust a hañs Ord. Og þær geingu fra Grøfeñe aptur / og kuñgiørdu allt þetta þeim Ellefu / og so øllum ødrum. En þetta var Maria Magdalena / og Johaña / og Maria Jacobi / og þær adrar med þeim sem þe tta søgdu Postulunum. Og þeirra Ord virdt ist þeim sem være þad Skial / og trwdu þeim eige. [d] Og (Maria Magdalena) kiemur

til Simonar Peturs / og til hins aññars Lærisveins/ þañ ed JEsus elskade/ og sagde til þe itra/ þeir hafa tekeð burt Herrañ wr Grøfeñe/ og vier vitum eige hvar þeir hafa lagt hañ. [e] Pa stood Petur upp [d] gieck wt/ [c] hlioop [d] og hiñ añar Lærisveirn [b] og komu til Grafareñar. [d] Eñ þaug tvø hlupu æsamt / þvi hiñ añar Lærisveirn hlioop vakrara fram enn Petur/ og kom fyrst til Grafareñar. Og er hañ giægdest þar jñ / sa hañ Lijnklædeñ løgd þar/eñ hañ gieck eige jñ. Pa kiemur Simon Petrus/epter hønum/ [h] laut þar jñ/z stijgur i Grøfena / og sier ad Lijnløkeñ eru løgd þar einsømul / [d] og þann Sveitadwk/er var um JEsu Høfud/ ei lagdañ med Lijnklædunum helldur sierdeilis samañ undeñ i einu Stad. Pa stie z hiñ añ^r Lærisveirn iñ/sa er fyrre kō til Grafareñar/ sa þad og trwde þvi / þvi þeir kuñu þa ei eñ Ritningena / þad hønum byria de upp ad rijsa af Dauda. [h] Pa geingu Lærisveinarner burt aptur til samans [c] og (Petrum) undrade hvørneñ þad være skieð.

MAria [d] stood vid Grøfena/ og griet þar wte fyrer. Og er hun griet/ þa giægdest hun i Grøfena/ og sa tvo Eingla Hvijtklædda sitiande þar/eirn til Høfda/ eñ añañ til Fota/ þar sem þeir høfdu lagt Lijkamañ JEsu. Og þeir søgdu til hennar/ Kona/ Þvi grætur þu? hun sagde þeim/ þeir hafa tekeð burt Herrañ minn/og eg veit eige hvar þeir hafa lagt hañ. Pa hun hafde þetta sagt/ snerest hun vid/ og

leit Jesum standa þar/og veit þo ei ad þad er JEsus. Þa sagde JEsus til hennar/Kona/

Hvad grætur þu? Ad huerium leitar þu? Enn hun ætlade Jurtagardsmannenn vera/og sa-
gde til

gde til hañs/ Herra / ef þu barst hañ burt / þa seig þu mier / hvar lagder þu hañ? So vil eg sækia hañ. JEsus sagde til heñar/ Maria. Hun snerest vid og sagde til hañs/ Rabbuni/ þad kallast Meystare. JEsus sagde til heñar/ snertu mig eige / þviad eg er enn eige uppstygeñ til mijns Fødurs. Far til Brædra miña/ og seig þeim. Eg fer upp til mijns Fødurs/ z til ydvars Fødurs / til mijns Guds/ og ydvars Guds. (Þesse var) Maria Magdalena / [b] fra hvørre JEsus hafde wtreked sio Diøfla/ (hvørre) hañ byrte sig fyrst er hañ hafde sneña Morguns uppreised a fyrsta Deige Vikunnar. [i] Og hun foor/ kom og kuñgiørde Lærisveinunum/ [b] þeim sem medur hønum høfdu vered/ sem hørmudu og grietu. [d] Eg hefe sied Herrañ / og þetta sagde hañ mier [b] Og er þeir heyrdu ad hañ lifde/ og hañ være openberadur fyrer heñe/ þa trwdu þeir ei.

XIV Capitule.

Um Apturkomu Kveñaña til Grafarenñar/ og Eingelsins Predikun fyrer þeim af Upprisuñe. Item um Herrans Christi Openberan fyrer Kviñunum/ þa þær geingu fra Grøfeñe/ og medkieñing Vardhalldsmannaña/ sem z þa tvo Lærisveina/ er geingu til Emaus a Paaskadageñ.

Matth 28, Marc 16. Luc 24.

OG [b] Kviñurnar ʒooru jñ i Gr
øfena/og ſáu eitt Vngmeñe ſitia til
hægre Handar/ſkrÿddann ſÿdu Kl
æde huijtu / og þær urdu hrædar.

[c] Enn Eingell DROTTins svarade og sagde til Kvennanna/ eige skulud þier Ottast/ þvi ad eg veit ad þier leited ad JESu af Nazareth sem Krossfestur var/ eige er hann hier/ þvi ad hann er Vpprisenn so sem hann sagde. Komed hier / og skoded þann Stad hvar Herrann var lagdur/ ganged helldur skindelega burt og seiged þad hans Lærersveinum [b] og Petre/ [a] ad hann se upprisenn af Dauda/ [c] og siaed ad hann mun ganga fyrer ydur i Galileam/ þar munud þier sia hann/ [b] epter þvi sem hann sagde ydur. [a] Siaed/ eg sagde ydur þad. [c] Enn þær geingu ut skindelega/ og flydu fra Grøfenne/ [a] med Otta og Fagnade myklum/ og hlupu so ad þær undervijsudu þad hans Lærersveinum/ [b] þviad komenn var yfer þær Skialfte og Hrædsla. Og þær søgdu øngvum neitt/ þviad þær voru hræddar. [a] Og þa þær geingu ad kunngiøra þad hans Lærersveinum/ Sia þu/ þa mætte þeim JESus og sagde/ heilar sieu þier. Og þær geingu til hans/ og hielldu um hans Fætur/ og tilbadu hann. Þa sagde JESus til þeirra/ eige skulud þier ottast/ fared og kunngiøred mijnum Brædrum / ad þeir gange i Galileam/ og þar skulu þeir mig sia.

Enn medan þær geingu burt/ Sia/ þa komu nockrer af Vardhalldsmønnunum i Borgena/ og undervijsudu þeim ædstu Prestum allt hvad til hafde bored. Og þeir søfnudust samann med Alldungunum halldande Raadstefnu/ og gafu Stridsmønnunum Ærna Peninga / og søgdu /

ſeiged/ hañs Lærėſveinar komu um̃ Noott/ og ſtælu hønum á medañ vær ſvaffum. Og ef þad kañ ad heyraſt fyrer Landsdoomaranum/ ſkulum vier ſtilla hann/ og giøra ad þier ſieud ekauſter. Og þeir tooku Peningana/og giørdu ſo ſem þeim var kiende/ og þeſſe Ordroomur er vÿtbreiddur orden̄ medal Gydinga allt til þeſſa Dags.

Epter [b] þad þa er tveir af þeim ferduduſt Openberade hañ ſig þeim i añare Lykingu þa er þeir geingu um̃ Þorpágrunderenar / (þviad) ſiaa þu [c] ad tveir af þeim geingu þañ ſama Dag til nockurs Kauptuna/þad ed var fra Jeruſalem ſextyu Akra Leingd/hvørt ed Emaus var ad Nafne/ og þeir tøludu ſyn á mille um̃ alla þa Hlute ſem vid høfdu bored. Og þad

ſkiede þa þeir ſo tøludu / og ſpurduſt at ſyn á millum/,

millum/ kom JEsus til þeirra og gieck med þeim. En þeirra Augu voru so hallden ad þeir þeckttu hann eige. En hann sagde til þeirra Hvad er þad fyrer Rædur/ sem þid høndled reikande a Veigenum ydar a mille/ og erud hrygger wt af? Þa svarade einn er Cleophas var ad Nafne/og sagde til hans. Ertu alleina ei en af þeim ockendu i Jerusalem / ad þu veitst eige hvad a þessum Døgum þar inne giørst hefer? Og hann sagde til þeirra/ Hvad er þad? Enn þeir søgdu til hans/ þad af JEsu af Nazareth: Huør ed var einn Spamadur/ megtugur i Ordum og Verkum fyrer Gude og øllu Foolke. Hvørsu ad vorer Høfudprestar og Høfdingiar selldu hann i Fordæming Daudans / og Krossfestu hann. En vier vonudum ad hann munde endurleysa Jsrael/og yfer allt þetta er hinn þridie Dagur i Dag er þetta skiede. Svo hafa og skielft oss nockrar Konur af oss til / þær ed snema høfdu hia Grøfenne vered. Og ecke fundu hans Lijkama / komu og søgdu sig sied hafa Einglana Siooner/ þeir ed søgdu hann lifa. Og nockrer wt af oss geingu til Grafarenar/og fundu eins lijka sem Konurnar høfdu sagt/ en hann fundu þeir ecke. Og hann sagde til þeirra/ O þier heimsker og tregeer i Hiarta ad trua þui øllu hvad Spamennernir hafa talad? Atte Christur ei þetta ad lyda/ og inngánga i sina Dyrd? Og hann took til fra Moyse og øllum Spamønnum/og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar/ þær af hønum voru. Og þeir toku

ad nælgast Kauptwned þad þeir geingu til/og
hañ liet þa sem villde hñ leingra ganga. Þeir
neiddu hañ og sögdu/ vert hia oss/ þviad Kuø
llda tekur og æ Dagen lydur / og hañ gieck jnn
ad vera hia þeim.

Og þad skiede þa hañ sat med þeim til Bo
rds/ ad hañ took Braudid giørde þacker/ og br
aut þad/ og riette ad þeim. Þa opnuduſt þei
rra Augu so þeir þecktu hañ/ og hñ vard Osyn
elegur fyrer þeim/ og þeir sögdu syn æ mille /
brañ ecke ockart Hiarta i ockur / þa hañ talade
vid ockur æ Veigenum / og opnade fyrer ockur
Ritningarnar? Og þeir stoodu upp æ sömu
Stundu og snieru aptur til Jerusalem/ og fun
du þa Ellefu samansafnada/ z þa sem med þe
im voru/ hverier ed sögdu/ DROTTeñ er sañ
arlega uppriseñ/z hefur byrst Simone. [b] Og
þeir sömu geingu burt/ [h] og kuñgiørdu hinum
ødrum/ [c] hvad giørst hafde æ Veigenum / og
hvøruen hañ vard þecktur af þeim i þvi hann
braut Braudid. [b] Þeim trwdu þeir og eige.

XV Capitule.

Christur byrtest Postulunum æ Paaska-
Dags Kvølldid / og syner þeim sijnar Hendur
og Fætur / giefur þeim Magt ad fyrergiefa
Synderrnar/ og þeim apturhallda/ eirneñ opi
berar sig Thomæ ætta Døgum sydar.

Marc. 16. Luc. 24. Ioh. 20.

Enn [b] seinast er þeir Elleffu sætu til Bords / byrte hañ sig / (Þvi) er [c] þeir voru ad tala þetta / [d] þañ sama Dag / er fyrstur var i Vikuñe / ad Kuølldi / þa er Lærësveinarner voru samañkomner / og Dyrnar voru apturlukttar / fyrer Hrædslusaker vid Gydinga / (þa) kom [k] JEsus sialfur og stic midt j millum þeirra / og sagde til þeirra / Fridur sie med ydur. [e] Eñ þeir skielfdust og urdu hrædder / og meintu ad þeir sæe Anda nockurn / og hann sagde til þeirra / Þvi erud þier so hrædder / og þvi koma slyker Þankar i ydar Hiørtu? Siaed mijnar Hendur / og mijnar Fætur / ad eg em

þad sialfur / þreifeþier a mier og skodid / þvi ad Ande hefur hvørke Holld nie Bein / so sem

 þier

þier sæed mig hafa. [h] Og þa hañ sagde þe-
tta/ synde hann þeim Hendur og Fætur z syna
Sijdu: [d] Þa urdu Lærisveinarner glader/
ad þeir sæu DROTTen̄/ [e] Og er þeir trwdu
eñ eige fyrer Fagnadar saker/ og undrande þad
sagde hañ til þeirra/ Hafed þier hier nockud ad
eta? Og þeir løgdu fyrer hn̄ Stycke af steyk-
um Fiske/ og Hunangs Køku/ og hn̄ took þad
og æt fyrer þeim. [b] Og (hann) avijtade
þeirra Vantrw/og Hiartans Hardwd/ þad þe-
ir høfdu eige trwad þeim/sem hann høfdu sied
Vpprisen̄. [e] Og hañ sagde til þeirra/ þetta
eru þaug Ord/ huør eg talade til ydar / þa eg
var eñ nu hia ydur / þviad þad hlytur allt ad
Fullkomnast/ hvad af mier var skrifad j Moy-
ses Løgmaale/Spæmaña Bookum z Psalmum.
Þa opnade hañ þeirra Skilning/so ad þeir skil-
du Ritningarnar/og sagde til þeirra/so er þad
skrifad/og so byriade Christo ad lijda / og upp
ad rijsa a þridia Deige af Dauda/ og predika-
læta i synu Nafne Jdran z Syndaña Fyrergi-
efning/ a medal allra Þiooda/ og upphefia til
Jerusalem. Eñ þier erud Vottar allra þess-
ara Hluta. [d] Þa sagde JEsus eñ aptur til
þeirra/ Fridur sie med ydur/ lijka sem Faderen̄
sende mig/ so sende eg ydur/ og er hañ sagde þe-
tta/ Blies hañ a/ þa og sagde til þeirra / med-
take þier Heilagañ Anda/ huørium þier fyrer-
giefed Synderner/ þa eru þær þeim fyrergiefn-
ar/ og huørium þier þær apturhalldeð/ þa eru
þær þeim apturhalldnar. Eñ Thomas eirn

af þeim

aþ þeim Tolþ / ſa er kalladeſt Tribute/ var ei
ge med þeim þa Jeſus kom. Þa ſøgdu adrer

Læreſveinarner til hans / vier høfum ſied Herr
ann. En hann ſagde til þeirra/nema eg ſiae Nag

Jarørē i hañs Høndum/ og eg læte miñ Fingur i Naglaþørē / og eg legge mijna Hønd i hañs Sydu/ vil eg ecke trwa. Og ætta Døgum epter þad/ þa voru hañs Lærefveinar þar apt ur enn jñe/ og Thomas med þeim/ þa kom JEsus ad luktum Dyrum/ stood i Midted og sag de/ Fridur sie med ydur. Þvi næst sieger hñ til Thomam/ riettu þiñ Fingur hingad og sko da mijnar Hendur/riett wt þijna Hønd og legg i mijna Sydu og vert ei vantrwadur helldur trwadur. Thomas svarade z sagde til hañs DROTTEñ miñ og Gud miñ. JEsus sagde til hañs/ hvrad þu sæst mig Thoma/ þa trwder þu/ Sæler eru þeir er ei sia og trwa þo. Og mørg ønur Teikn þa giørde JEsus þyrer sijn um Lærefveinum/ huør ad eige eru skrifud i þessare Book/Eñ þesse eru þvi skrifud ad þier trwed þad JEsus sie Christus Guds Son/ z ad þier skulud hafa Lijfed þyrer Trwna i hañs Nafne.

XVI Capitule.

Christur opeñberar sig Lærefveinunum vid Sioocñ Tyberiadis og helldur Samtal vid Petrum.

Johann. 21.

Pier þad openberade sig Jesus eñ aptur vid Sioeñ Tyberias/eñ hñ op enberade sig so. Þar voru til sama ns Simon Petrus og Thomas/sa er Kalladest

kallaðest Tviburi / og Nathanael sa er var aff Cana Galilex/ og Syner Zebedei og adrer tve ur aff hans Lærefveinum. Simon Petrus sag de til þeirra/ eg vil fara ad Fiska/ þeir sögdu hönum/ þa vilium vier z koma med þier. Þeir geingu þa wt og stigu strax a Skip/ og a þeir re Noott feingu þeir ecker.

En ad Morgne komnum / þa stood JEsus i Fiørune/ en Lærefveinarner vissu ei ad þad var JEsus. JEsus sagde til þeirra Børn/hafed þier ecker til matar? Þeir svøre udu hönum/ nei. En hn sagde til þeirra/ kast ed wt Netenu til hægre Handar vid Skiped/z þa munud þier nockud finna. Þa køstudu þeir wt/ og gætu ei dreiged fyrer fiølda saker Fiska anna. Þa sagde sa Lærefveirn til Peturs sem JEsus elskade/ Herran er þad/ Enn þa Simon Petrus heyrde þad / ad Herrann være þad/ vaffde han um sig Skyrtune/ þvi ad hann var naken/og varpade sier wt a Siooen. En adrer Lærefveinarner komu a Skipenu/ þviad þeir voru ei langt fra Lande/ helldur nær tvo hundrud Alna/ z droou Neted med Fiskunum. Og er þeir stigu a Land/ sau þeir Elldsglæd ur/og Fisk yfferlagdan/ og Braud. JEsus seiger til þeirra/ færed hingad aff þeim Fiskum er þier feingud nu. Simon Petrus stie inn/ og droo Neted a Land/fullt aff stoorum Fisk um/ hundrad fremur og fimtygu / og þo þeir være so marger / þa rifnade þo eige Neted. JEsus seiger til þeirra/ komed þier og snæd

ed/ enn eingeñ Lærefveinaña þorde ad spyria þañ ad/ Huør ertu? Þviad þeir vissu ad þad var Herrañ. Þa kom JEsus og took Brau-
dед/ gaf þeim þad / og lyka eirnenn Fiskeñ. Þetta er nu þid þridia siñ/ er JEsus openber-
ade sig synum Lærefveinum / epter þad hann var uppriſenn af Dauda.

ÞA þeir høfdu nu snædt/ seiger JEsus til Simonar Peturs/ Simon Jona / elskar þu mig meir eñ þesser? Hann sagde hønum jaa Herra/ þu veitst ad eg elska þig/ hañ sagde þa til hañs/ fæd þu Lømb myn. Eñ seiger hñ i añad siñ aptur til hañs/ Simon Jona elskar þu mig? Hañ seiger hønum/ jaa Herra/ þu vel-
est eg elska þig/ hañ seiger til hañs/ fæd þu Saude myna. Hañ seiger enn aptur i þridia siñ til hañs/ Simon Jona elskar þu mig? Þa hrygdest Petur vid/ þvi hañ sagde i þridia siñ til hñs/ elskar þu mig? Og sagde til hañs/ Herra/ þu veitst alla Hlute/ þu veitst ad eg el-
ska þig / JEsus seiger til hañs al þu Saude myna. Sañlega sañlega seige eg þier / þa þu varst ungur/ gyrdter þu sialfur þig/ og giecks huørt þu villder/ enn þa þu elldest / munu þijn-
ar Hendur wtbreida/ og añar mun þa gyrda þig/ og þangad leida sem þu villt eige. Enn þetta sagde hañ teiknande med huørium Dauda ad hann skyllde Gud dyrka.

OG þa hann hafde þetta sagdt / seiger hann til hañs / fylg þu mier epter. Þa snere Petur sier vid og leit þañ Lærefvein epterfylg-

iandа/

landa sem JESus elskade / sa er og um̃ Kuøl̄dmaaltydena hafde aa hans Brioste leiged/ og sagt/ Herra/ Huør er sa er þig mun forraada? Pa Petur leit hann̄ / seger hañ til JESu/ Herra Hvad skal þa þesse? JESus seiger til hanns/ ef eg vil ad hañ bliþe til þess ad eg kiem Hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter. Pa giectk su Ordrœda wt aa medal Brœdranna/ þesse Lœresveinn deyr eige / og JESus sagde eige til hans hann deyr eige / helldur ef eg vil ad hann bliþe til þess ad eg kiem/ Hvad kiemur þad vid þig? Þesse er sa Lœrесveinn / er um̃ þessa Hlute ber Vitne/ og þetta skrifade/ og vi er vitum ad hans Vitnisburdur er sann̄ur.

XVII Capitule.

Christi opinberast Lœresveinunum̃ aa einu Fialle i Galilea / selur þeim aa Hendur þad Heilaga Predikunar Embætte / og byдur þeim ad byda i Jerusalem/epter Fyrerheite Heilags Anda.

Matth 28. Marc 16. Luc 24. Act 1.

Nu Ellefu Lœrеsveinar geingu i Galileam aa eitt Fiall/ þad er JESus hafde þeim fyrerskipad. Og er þeir saau hañ / tilbaadu þeir hañ/ en̄ nockrer efudu þad. Og Jesus giect til þeirra / talade vid þa og sagde/ allt Vald er mier gefed bæde aa Himnum og aa Jordu.

Jørdu. [c] Fyrer þvi fared þer um̃ allañ Heimeñ/ [a] læred allar Þiooder/ og [b] prediked Evangelium allre Skiepnu. [a] Skyred þær j Nafne Fødur/ Sonar/ og Heilags Anda/ z kieñed þeim ad hallda allt hvad eg baud ydur. [b] Hvør hñ trwer og verdur Skyrdur/ sa skal hoolpeñ verda/ enn hvør eige trwer/ hañ skal fordæmast. Eñ Teikneñ er þeim munu fylgia er trwa eru þesse/ i mynu Nafne munu þeir Diøfla wtreka/ nyar Tungur tala / Høggorma burtraka/ z ef þeir drecka nockud banvænlegt/ skal þad þeim eige granda / yfer Siuka munu þeir sijnar Hendur leggia og þa mun þeim batna. [a] Og sioæd eg em med ydur alla Daga allt til Enda Verralldar.

(ENN DROTTenn) epter [q] þad hann hafde Postulunum Befalning giefed hvøria hañ hafde wtvaled fyrer Heilagañ Anda/ vard uppnumeñ/ hvørium hann tiede og sialfann sig lifanda/ epter Pyjst sijna i marghattudum Bewijsingum/ og liet þa siaa sig a medal þeirra um̃ fiorutyger Daga/ talande fyrer þeim af Guds Ryke. Og sem hñ hafde þeim samansafnad baud hañ þeim/ ad þeir vike eige wt af Jerusalem/ helldur ad þeir skylldu epter byda Fyrerheite Fødursins/ [c] og (sagde) sioæd ad eg vil senda yfer ydur Fyrerheit myns Fødurs/ [q] sem þier hafed af mier heyrt. [c] Eñ þier skulud vera kyrrer i Borgenne Jerusalem/ þangad til ad þier jklædest Krafte af Hædum. [q] þvi ad Johañes Skyrde med Vatne/ enn þier skulud med

ud med heiløgum Anda Skyrder verda/ ei la[?]
ngt epter þessa Daga. En þeir sem þar voru
til samans komner/ Spurdu hann ad og søgdu
Herra/ Villtu nu a þessum Tyma uppretta
ap.ar Israels Ryke? En hann sagde til þei
rra/ ydur ber ei ad vita Tyma edur Stunder/
hvøriar Faderenn sette i sialfs syns Vallde/ he
lldur munud þier ødlast Krapt Heilags Anda/
þess er yfer ydur mun koma / Og þier skulud
myner Vottar vera / til Jerusalem og i allre
Judea og Samaria/ og allt til Verølldarenn
ar Enda.

XVIII Capitule.

Um Dyrdarlega Uppstigning JEsu Christi til Himna.

Marc 16. Luc 24. Ioh 21. Act. 1.

EN [c] DROTTenn hafde þa
ut allt til Bethaniam / og hoof
upp synar Hendur/og Blessade þa.
Og þad giørdest/ [b] epter þad han̄
hafde talad vid þa/ [c] þa hann Blessade yf
er þa/ [q] og sagde þetta/ [c] ad hann skyl
de vid þa/ (og) var [q] þeim Asiaaendum upp
numenn/ og eitt Sky took hann upp i burt
fra þeirra Augum. [h] Og (hann) for
upp i Himeninn/ [b] og situr til GUDS hæg
re Handar. [c] Enn þeir tilbadu hann. [q]

Og er þeir horfdu epter hønum til Himens
uppfaranda / Sia / þa stoodu tveir Menn

hia þeim i hvijtum Klædum huerier og søgdu
Þier Menn wt af Galilea/til hvørs stande þier

og horf

og horfed upp i Himenenn? Þesse JESus sem uppnumenn er fra ydur til Himens / mun koma/ lyka so sm hier saud hann til Himens uppfara. Pa sneru þeir aptur til Jerusalem [e] med miklum Fagnadr/ [q] af Fiallenu þvi sem kalladest Vidsmiors Vidarfiall / hvert ad er nærre Jerusalem / og liggur eina Sabbats dags Leid þadan. Og er þeir komu jnn/geingu þeir upp i lopted og voru þar/ Petur ꝛ Jacobus/ Johañes ꝛ Andreas/ Philippus og Thomas/ Bartholomeus og Mattheus / Jacobus Alphei son/ og Simon Zelotes/ og Judas Jacobi. Þesser voru aller med einum Huga stöduger i Bæn og Akalle med Kvinnunum / og med Mariu Modur JESu / og hans Brædrum/ [e] og voru alltyd j Musterenu/ vegsamande og lofande Gud. [b] En þeir geingu wt (sydar meir) ꝛ predikudu allstadar/ og DROTTENN var samverkande med þeim/ og stadfeste Orded fyrer medfylgiande Teikn. [d] Þar eru og marger adrer Hluter sem JESus giørde/ hvørier ef þeir skylldu aller skrifast eitt ep ter annad/ þa helld eg ad Heimurenn mune de ei yfergrypa þær Bækur sem Skrifast mætti/ Amen.

Hier endast Harmonia Evangelica.

Appendix

APPENDIX TRIPLEX

Prennslags Vidbæter.

I Um farsælleg

aã Frammgang Evangelii/ epter Christi Vppstigning til Himna / og einkanlega um Kollun Matthiæ til Postullegs Embættis / og utsending Heilags Anda á Hvytasunu Deige.

Af Postulaña Giorninga Bookar 1. og 2 Capitulum.

A Þeim Døgum (epter þ J: sus var vppnumeñ til Himna) stood upp Petur á mille Læresveinaña og sagde/ (enn Flockurenn ad Tølune/ var nær hundrad og tuttugu til samans) Þier Menn og Bræ

dur/ þeir

dur/ þeirre Ritningu byriade upp ad þylls
ast/ huoria Heilagur Ande adur þyrersagde
þyrer Munñ Davids/ vt aþ Juda/ huor ed
var þeirra Leidsogare er JEsum hondlodu
þui hañ var taleñ med oss/ og haþde medtek
ed þetta Embætte med oss/ þesse heþur vt-
vegad Akureñ þyrer oriettþerdug Verdlaun/
og heingde sig/og er i Midiu sundur i tvo
Hlute brosteñ/ og hañs Jñyble eru oll vthyl
aupeñ/ og þad er ollum kuñugt orded/ þeim
er i Jerusalem byggia / so ad same Akur
er kalladur a þeirra Tungumaal Hakeldama
þad er Bloods Akur/ þviad so er skriþad i
Psalmabookeñe/ hañs Setur skal i eyde ve-
rda/ og eige sie sa nockur sem þar iñebygg
er/og hañs Biskups Doom medtake añar.
Þyrer þui skal nu eirn aþ þeim Moñum
sem alla tijma haþa med oss vered þra þui er
DROTTeñ JEsus took ad ganga vt z
iñ vor a mille/þra Skyrn Johañis allt til
þess Dags er hañ var uppnumeññ i þra oss/
vera eirn Vottur/hañs Upprisu medur oss.
Og þeir settu til tvo/ Joseph hañ er hiet
Barsabas/ ad Vidurnefne Just/ z Mathiam
badu og sogdu/ þu DROTTeñ sem þeck-

 er oll

er oll Hiortu/ ſyn huern þu hefr utvaled af
þeſſum tveimur / ſo ad eirn medtake þeſſa
Þioonuſtu og Poſtula Embætte/ i ſtad hvar
um Judas er afffalleñ/ þad hañ burt fære i
ſiñ Stad. Og þeir lögdu Hlute yfer þa/ og
Hluturenn fiell yfer Matthiam/ og hönum var
ſkyckad til þeirra elleffu Poſtula.

Og þa er fullkomnadeſt Hvijtaſuñu Dagur-
enn/ voru þeir aller med einum Huga til
ſamans/ og þar vard ſkiindelega Þytur af Him-
ne/ ſem mykell Vindur og fyllde upp allt
Hwſed þar þeir ſatu i. Og þeir ſau ſundur
ſkildar Tungur / ſo ſem ad være þær gloande/
og hañ ſette ſig yfer ſierhuørn þeirra/ z þeir ur-
du aller fuller af Heilögum Anda/og tooku ad
tala med añarlegum Tungum/ epter þvi ſiñ hef-
lagur Ande gaf þeim wt ad tala.

Eñ þar voru Gydingar bwande til Jeruſa-
lem/ þeir voru Gudhræddir Menn wt af allra
handa Piood/ þeirre ſem under Himnenum er/
og er þeſſe Rödd ſkiede/ kom Almugeñ til ſam-
ans/ og vard undrande þviad huør og eirn hey-
rde þa tala ſyna Tungu. ſo þad aller tooku ad
ottaſt og undraſt/ og ſögdu huør vid añañ/ſia
Eru þeſſer eige aller ſem þar tala wt af Gali-
lea? Hvernenn heyrum vier huør eirn ſitt
Tungumaal/ þar ed vier erum inne fæddir?
Parti og Medi/og Elamite/og vier ſem bwum
i Meſopotamia/ Judea/ Cappadocia/ Ponto z
Aſia. Phrygia og Pamphylia/ a Egyptalande

og i Ende

og i Endemørkum Lybie/sem eru nærri Cyren
la/ og wtlender af Rom. Judar og þeir sem
Judar hafa giørst / Cretar og Arabiar / vier
heyrum þa tala med vorum Tungum Guds Stu

rduverk. Eñ aller urdu Otiaſlegner/og und ruduſt þad/ ſeigiande ſyn a mille/ Hvad mun þetta vilia verda? Eñ adrer hædu þad ad Spotte/ og ſøgdu ad þeir være fuller af ſætu Vyne. Þa geck Petur upp med þeim Elleffu/ hoof upp ſyna Rauſt/og talade til þeirra/ Þier Gydingar gooder Meñ / og þier aller ſem bwed til Jeruſalem/ þad ſie ydur kuñugt/ og læted ydur myn Ord i Eyrum loda/ þviad þeſſer eru eige Druckner / ſem þier meintud/ med þvi þad er þridia Stund Dags/ helldur er þetta þad hvad ſagt var fyrer Spamañeñ Joel. Þad ſkal ſkie a ſydustu Dogum/ ſeiger Gud/ ad eg vil uthella af mynum Anda yfer allt Hold/ og Syner ydrer og Dætur ydar ſkulu ſpa/ og Ungmeñe ydar ſkulu Siooner ſia & ydar Ølldunga ſkal Drauma dreyma/og eg vil uthella af mynum Anda a þeim ſomu Dogum yfer myna Þioona/ og yfer mynar Ambatter/og þeir ſkulu ſpa. Og eg ſkal giora furdanlega Hlute a Himnū uppe og Teikn a Jordu nidre / Blood og Elld og Reikiar Suælu. Sooleñ ſkal ſnuaſt i Myrkur/ eñ Tungled i Blod/adur eñ ſa hiñ mykle & alkuñe Dagur Drottieñs kiemur/& þ

ſkal ſkie

skal skie/ ad huer han akallar Nafned Dr
ottenns/ sa skal holpen verda. Þier Jsra
els Menn heyred þesse Ord/ JESum af Na
zareth/ eirn Mann af Gude medal ydar aug
lystan/ med Kraptaverkum / Stoormerkium
og Taaknum/ þaug er Gud gierde fyrer han
n medal ydar/ (so sem þier og sialfer vited)
þann sama (epter þad hann var af forþeinktu
Raade Guds og Fyrerhugan ofurselldur) hef
ed þier teked hiñ fyrer Hendur Ranglaatra/ e
Krossfest hann og lijflaated. Þennan hefur
Gud uppreist/ ad upplestum Daudans Ku
olum/ fyrer þui ad þad var omøgulegt / ad
hann skylldе af honum halldeñ verda / þui
ad David seiger so af honum/ Eg hefe alla
Tijma DROTTEnn fyrer minne Augsyn
settann/ þui hann er mier til hægre Handar/
so ad eg hræreſt eige/ fyrer þad er mitt Hia
rta gladvært/ og Tunga myn gledst og þar
ad auk mun mitt Holld hvijlast i Vonene/
þuiad þu munt eige forlaata mijna Ønd i
Helvijte/ og eige leifa þad ad þinn Heilage
skule Rotnan sia. Kunna gierder þu mier
Lijfsins Vegu/ þu munt mig Glede fylla/ f
þijnu Auglite. Þier Menn goode

Brœdur / leifed mier einardlega til ydar ad tala af Forfodurnum David / han er fra̋ amliden og Grefstradur / og hns Gref er hia oss allt til þessa Dags. Af þvi ad han var nu Spamadr / og visse þad ad Gud hafde honum med Eyde fyrerheited / ad hann vil lde af Avexte hans Lenda / epter Holldenu uppvekia Christum / sem skyllde a hanns Stoole sitia / hefur han þad adur fyrersied og talad af Christi Upprisu / ad hns Sala sie ei i Helvyte epterskilen / og eige hafe ha ns Holld Rotnan sied.

Þenan JEsum uppvakte Gud / þar til erum vier aller Vottar. Nu hann er fyrer Guds hœgre Hond upphafen / og hefur med teked heilags Anda Fyrerheit af Fodurnu / wthellte hn þessu þ þier sized og heyred / þvi ad David er eige uppstygen til Himna / en hn seiger / DRDTTen sagde mynum DR DTTne / sit þu til minar hœgre Handar / þar til eg legg Ovine þyna til skarar Foo ta þina. Þvi vited þad nu fyrer san / allt Js raels Hws / ad Gud gierde þenan JEsum huorn þier Krossfested / ad einum DRD TTne og Christe.

Enn

EN er þeir høyrdu þetta heyrdt/ gieck þad i gegnum þeirra Hiarta/og sǫgdu til Peturs og til annara Postulana/ þier Men og goode Brædur/ Hvad skulum vær giøra? Petur sagde til þeirra/ giøred Yferboot/ og hver ydar eirn læte Skyra sig i Nafne JESu Christi/ til Fyrergiefningar Syndanna/ þa munud þier medtaka Heilags Anda Giøf. Þviad ydur og ydar Børnum er þetta Fyrerheit lofad/ og øll um þeim sem i fiarska eru/ hvøria hellst ad Gud DROTTEn vor mun hier til kalla. Og mǫrgum ǫdrum Ordum vitnade hann fyrer þeim/ aminte þa og sagde / læted hialpa ydur fra þessu vonda Foolke/og þeir sem viljer meðtooku hans Ord/lietu sig Skyra / og þar urdu a þeim Deige vidauknar/ nær þriar Þusunder Saalna. Og þeir blibu stǫduger i Postulanna Kienningu/ og i Samneyte og Braud sins Brotningu og i Bænahallde/og allra Saal er urdu Ottaslegnar / og þar giǫrduſt mǫrg Teikn z Stoormerke fyrer Postulana/ en aller þeir sem trwader voru ordner/voru til samans og høfdu alla Hlute sameigenlega. Eigner sij nar og Gotz selldu þeir/ og sundurskiptu þvi medal allra/ epter þvi sem hvǫrium var þǫrf a/ og jafnan voru þeir Daglega med eunum Huga/ hver hia ǫdrum i Mufterenu/ og brutu Brauden i ymsum Hwsum/tooku Fædslu/og lofudu Gud med Glede z einfǫlldu Hiarta/ z høfdu nad hia ǫllu Foolke/en Drotten lagde daglega til Safnadarens þa sem hoolpner urdu.

II Stutt Agrip Umm Lifnad/ Kienning og Afgang Postul-anna og Gudspiallamañaña.

Ur Theatro Historico Andreæ Handorfii.

I. S. PETRUS.

HJNn heilage Petur var Ættad ur wr einu Kauptune i Galilea Lande sem hiet Bethsaida / og vard sijdar af Bartækum Fiskara hætt upplyftur Postule Herrans Christi. Hañ var sa fyrste sem epter Uppstig ning Christi predikade Evangelium at Hvijta sunnu Hatijd / og snere fremur Pusund Saalum til riettrar Truar/ Actorum 2. Hañ var trwr Christi Pienare/ stadfastur i Sañleikanum/ mattugur i Verkum/ kruggaur og okrgdd fyrer Ode og Vinsatre jmsra Tyrana og Grasmara / so sem lesa ma i Postulaña Giorninga Book/ i

Book/ 4. 5. 8. 10. 11. 12 og 15 Capitulum.
Þa hañ veik fra Jerusalem/ foor hñ til Joppen
þadañ til Cæsaream/ og so i Pontum/ Galatiam
Cappadociam/ Bithyniam/ Asiam/ etc. Og prediks
ade Evangelium Christi med stoorum Andakta
ete. Ad hñ hafe i 25 Aar Biskup vered i Rom
efa sumar/ Enn Eusebius skrifar so um hann
i 2 Bookar 14 Cap. Petur (seiger hañ) kom
ur Austurælfuñe so sem nockur himneskur Hø
ðlunar Madur / hafande med sier Ljoossens
Vøru/ fyrer þa sem hana girnast villdu / og
var hañ sa fyrste sem i Romaborg upplauk Hi
mnarykis Hurd med sinne Kiñing og Lyklum
Evangelii. Um Dauda hañs getur hiñ H.
Augustinus/ ad hañ hafe under Nerone Keysara
Krossfestur vered/ og med Pyslarvætte Koron
adur a þañ Veg/ ad Fæturnar hafe horft upp
enn Høfuded nidur/ þvi hañ sagde sig overd
ugann vera eins ad Krossfestast og siñ Herra
Jesu Christu/ hvøriu Eusebius er eirnin samhl
ioda Libro 2. Cap. 25. Skiede þetta (sem
sumer reikna) Arum epter Guds burd 70.

II. S. ANDREAS

Hann var brooder Simonis Petri
og Lærersveirn Johannis Skyrara/
enn þegar hañ heyrde af Johañe ad
JESus være Messias/ z þad Lam
bed Guds sem burt tæke Heimsins Synder/ fyl
gde hañ hønum strax epter/ og vysade Broodur

synum Petre til hans seigtande / vær hæsum pundeð Messiam. Epter uppstigning Christi til Himna/predikade hñ Evangelium i Scythia (so sẽ Evsebius skrifar) sydañ i Achaia/ Bithy nia og Macedonia/ og leidde þar marga undañ Sathans Oke og Skurgoda Villu a rietta Saluhialpar Leid / a medal hværra er hellst giereð Maximillæ/ sẽ var Hwssfrw Egeæ Lan dsdoomara Edessenorum. Þad mislykade þeim porblindada heidna Mañe so mioг/ad hañ liet ei ad eins pynga og binda hiñ heilaga Andre am/ helldur og so vægdarlaust lemia og sydañ Krossfesta/ Eñ sa hugprwde Pyslarvottur gl addest vid hvilykañ Dauda/ og mællte til Lan dsdoomarans. Hefde mier vered Vidbiood ur a Krossenum / þa munde eg ei hafa so opt hroosad Dyrd z Verdugleika Krossens Christi. Sagt er hann hafe lifad a Krossenum i þria Daga/ z med sinñ Gudlegre Jaatning og Pre dikun snwed mørgum til riettrar Trwar.

Hann andadest i Borg þeirre er Putræ heiter/ i Achaia 80 Aarum epter Fæding Christi/ þañ sydasta Novembris / sem Sagnameystararner skrifa.

III. S. IACOBVS Major.

Þesse var Brooder Johañis Gud spiallamañs / enn Sonur Zebedæi og Salome / Syster Josephs Fostar manns Mariu Meyar. Herodes liet setia hañ i Fangelse/ og sydañ med Sverd de Hals-

de Hälshøggva. Hañs verdur gieted Matth. 4.10.17. 20.26. Marc. 1.3. 9. Luc. 5. 6. 8. Act. 12. Vm þeñañ Jacobum skrif ar Clemens Alexandrinus eina minnelega Histor iu er hann seiger sig af elldre Manna Frasøgn heyrde hafa/ ad sa hiñ same sem ofurselldе hñ i Daudañ/ hafe sialfur komest vid i Hiarta sij nu/og jatad sig lijka Christeñ Mañ vera/ hafe þeir so bæder leidder vered til Lijflätz under eins/ Enn a medañ þeir voru a Veigenum/ hafe hinn beded Jacobum um Fyrergiefning/ enn hañ hafe stalldrad vid og sagt/ Fridur sie mz þier/ z kyst hñ/ og so hafe þeir bæder hals høggner vered/Año Christi 36. Eruseb. lib. 2.

IIII. S. IOHANNES Evangelista.

Johannes/ sa Lærefveirn sem JEsus elskade/ huør ed lä a hñs Briosti um Kuølldmaltijdena/ var Broder Jacobi/ og vard af Fiskara Postule og Gudspiallamadur/ hanns verdur gieted Matth. 10. 20. 27. Marc. 3. 9. Joh. 13. 19. 20. A Døgum þeirrar Ofsokn ar er skiede under Domitiano Keysara/var hñ wtlægur giørdur i Eyna Pathmũ/ hvar hann skrifade sitt Evangelium og Apocalypsin edur Openberingar Bookena. Enn epter Dauda Domitiani þa Nerva rijkte/ koor hañ aftur i Asiam og styrde þeim Søfnudum er þar voru hvar hañ sætlega sofnade i Christo under Rijkisstioorn Trajani i hæfum Alldurdoome/ hi

han haf.

hann hafde lifad 68 Aar / epter Frelsarans
Christi Pijnu. Clemens skrifar eina miñisve
eda Historiu um̃ Johañem Gudspiallamann/ ad
hañ hafe a Hendur faled einum Biskupe/ Vng
menne nockurt mannvænlegt/ eñ þo nockud hard
lundad/ til ad kieña og uppmenta þad / huert
Vngmenne Biskupenn took heim til sijn/ og upp
fræddi þad fyrst Rostgiæfelega/ Eñ sem Tijd
er lidu fram̃ / og Biskupeñ took til ad hafa
miñe Adgiætne a þessu Vngmenne/ og lofade
þui ad Rada fyrer enn skyllde/ þa forliet þad
Biskupeñ og gaf sig i Soll og Selskap annra
vondra Vngmaña/ sem løgdu fyrer sig Raan &
Rupl/ og vard so þeirra Foringe. Enn sem
Gudspiallamadureñ vard þessa var af Biskup
enum/ took hañ sier strax Fylgdarmenn/ foor
af Stad ad leita þess Vnga Mañs/ vard hn̄ so
gripeñ af Mioosnarmøñum þessara Ræningia/
& bad þa ad leida sig fyrer þeirra Høfudsmañ.
Eñ er hañ sa Johañem til sijn koma/ vard hn̄
hræddur/ snerest vid og veik a burt þad fliootl
ast hann kuñe/ enn Johañes þo hañ være gam
all/ Rañ epter hønum og kallade Hærre Røddu
segiande/ Hvad flyr þu ungur Madur undañ
gømlum Kalle/ Sonur fra Fødur sijnum/ Vopn
adur undañ Vopnlausum? Ottast þu ecke /
enn nu er þier hialpar von/ Eg skal Reikning
standa Christo þiña vegna/ & setia mijna Sal
i Ved fyrer þijna/ ef Þørf giørest/ bijd þu vid
& trw þu þui ad eg sie þier af Christo sendur.
Þa hann þetta heyrde/ stood hañ vid/ kastade

Vopnum

Vopnunum griet og bar sig aumlega / kiell til Foota Postulans og bad audmiuklega um Fyrer giefning a sine Avirding. Enn Johannes bad ade hønum og tilsagde Kvittan og Fyrergiefn ing/ af Lausnarans Hälfu / og fieck hann so aptur fyrer sann Ydran/ hreinsadann og helgad ann/ Guds søpnude. Evseb. Lib. 3 Cap. 23.

V. S. PHILIPPVS.

Philippus var Ættadur af Betsa ida/hans gietur S. Johannes i sinar Gudspiallabookar 1. 6. 8 & 14. Cap itulum/ og Lucas i Postulanna Giør ningabookar 8 Cap. Hann Predik ade Evangelium Christi i Schytia i 20 Aar/ þadann er sagt hann reist hafe i Asiam a 87 Aare sjns Alldurs/ og hafe heidarlega Grefe ran feinged i Borgenne Hierapoli/Evseb. lib 3. Sumer seigia ad hann hafe Krossfestur vered og af Gydnum Grioote lamenn til Dauda / hvad Polycrates og svo stadfester.

VI. S. BARTHOLOMEVS.

BARtholomeus Postule Predikade Guds Ord heim Indianum/sem kall ast Fortunati/ og kiende þeim Evan gelium Matthei. Skurgoded Asta roth braut hann sundur/ og auglyste Svik og Prette Dioflsins/ er hann Blindade Menn med/ i þvi ad hleypa Siukdoomum a

sumá/

suma/ enn suma ad Lækna. Doottur Kongs ins Polemii bryade hañ fra Obreinum Anda med Gudlegre Bæn/og læknade marga Sjuka og Vanþæra/ Hvørs vegna allur Lyduren snere sier til Christum / og Játade hañ openberlega. Sialfur Kongurenn Polemius med siñe Drottningu og tveimur Sonum tooku af hønum Heilaga Skyrn. Enn þeir vondu Prestar Skurgodsins Astaroth/komu þvi til leidar hia Astiage Broodur Polemii/ ad sa Heilage Postule var fyrst med Kurkum lamen/ sydan kviktur flegeñ og Halshøgguen. Enn þar hiou valla þriatyigu Dagar fra/ ad sialfur Kongurenn Astiages og Prestarner urdu af Diøflum hardlega kvalder / og til Helliar færder / þeingu so verdugt Straff syns Illvirkis.

Nicephorus skrifar ødruvys um Dauda þess Postula/ nefnelega ad hañ hafe Krossfestur vered i Borgeñe Vrbanopoli i Cilicia/Niceph. Lib. 2. Cap. 39.

VII. S. THOMAS.

Esse Postule Herrans Christi var kalladur Tvibure/ Johañ. 10. 20. Hann var so Trwarveikur/ad hann kunne med øngvu Moote ad trwa Vppriisuñe Herrans Christi fra Daudum/nema hañ þreifade a hønum og legde syna Hønd i hañs Sydu og Fyngurnar i Naglafaureñ / Og var so i þañ Maata so sem Speigell og Fyrermindan allra þeirra sem øngvu vilia trwa nema þvi ec

ma þvi er þeir sie byrer Augunum/ þreiþa at med Hôndunum og med Hollðlegum Skilninge underſtaded gieta. Eñ epter þad ſialþur Christur jook/ epldi og ſtadþeſte hanns Trw / pre dikade hañ Evangelium þeim Partis/ Medis/ Persis ſem og eirneñ Pyſkum/ Hircanum og Bactrianum / ſem Hieronymus ſkriþar. Ad ſijduſtu þegar hañ villde ecke tilbidia Soolarenñar Skwrgod / helldur baud Diøþlenum ad mølva þad i ſundur/ var hann aþ Skwrgodſins Preſtum Lyþlæteñ og med Lenſum i Syd duna lagdur þor ſo til þeſſ/ at huørs Sijdu hañ haþde adur þreiþad og teked. Og huyleſt i Borgenne Calamia i Indien.

VIII. S. MATTHEVS Evangeliſta.

Ancte Mattheus ad vidurneþne Levi var i þyrſtu Tollheimtumadur enn ſijdañ var hañ kiøreñ og kalladur til Poſtulegs Embættis aþ ſialþum Herrañum Christo. Hañ var ſa þyrſte ſem ſamanſkriþad heþur Gudſpiallega Hiſtoriu og þad ſama a Ebreſkt Tungumaal. Hann upplyſte Pontum og Aſiam med Lioma heilags Evangelii. Padañ þoor hañ i Æthiopiam edur Blaland / og Giſte hia Giellðinge Drottningareñar Candaces / huørn Philippus haþde Skijrdt/og umm er gieted i Poſtulañagiørningum 8 Capit. Þar kiende hañ Guds Ord i tuttugu Aar. Kongenum Egypto med hañs Drot

aña Drottning Ephemia og þeirra Børnum sn ere haň til Christum/ enn epter Frafall Kong sinns/ aß þvi haň mootßiell Hirtacum sem Ko ngsins Doctur villde egta / z Nyked haßde til syn hrepsad/ er sagdt haň haße lyflaateñ xe rd/ Evseb. lib. 3. Cap. 24. 39.

IX. S. IACOBVS Minor.

Esse Jacobus var Alphei son auk nefndr Justus/ Systursonur Mariu Meyar/ hvǫro geted verdr Matth/ 13. 27. Marc. 6, 15. Act. 15. Gal. 2. Epter Uppstigning Christi til Himna/ var hann aß Postulunum tilsettur Bisk up i Jerusalem. Eñ sem Festus Landsdoom are var daudur / took Ananias Kiennemadur sier hentugleika aß Stiornarleysenu/ kallade samaň Raaded og villde þreingia Jacobo til ad neita þvi openberlega ad Christur være Guds Son/ hvad þa Jacobus villde ecke giøra/ skip ade haň ad grýta haň/ var hønum so þleigt nid ur aß Musterisbustesse. Og sem haň var nu Beinbrotteñ og haalfdaudur / er sagt haň haße þoornad Høndunum til Himens / og sagt. DROTTenn JESu Fyrergief þeim/ þvi þeir vita ei hvad þeir giøra. Og jafnsnart var hiñ sleigeñ i Høfuded med Þvottakvedls Barefle og søfnade sro. Hieronymus in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum.

X. S. SIMON Cananæus.

Simon Can

SImon Cananæus ad Vidurneƒne Judas/var Sonur Cleophæ (Broodur Josephs) og Mariu er kiend var vid Cleopham/ enn Broodur Jacobi Justi (ad Moodurenne) epter Adskilnad Postulañа predikade hañ Evangeliũ i Egyptalande og Persia/ enn epter Andlaat Jacobi Broodur syns/seigia sumer ad hañ hafe orded Biskup i Jerusalem / i huøriu Embætte hañ hafe þienad meir eñ fiørutygu Aar. Eñ allur Alldr hñs hafde vered vel 120 Aar. Pijslarvætte leid hañ under Trajano Keysara/ og var af Attico sem vered hafde Borgmeystare margvijslega plagadur i marga Daga / og sidast Krossfestur/ var hønum þad ad Søk gefed ad hañ være Christeñ/ z komeñ af Davids kyne Evseb. lib. 3. Cap. 30.

XI. S. IVDAS Thaddeus.

JVdas Simon og Jacobus voru Brædur. Eñ epter Himnaføʀ Christi var Judas Thaddeus sendur til Abgarum Kongs Edessenorum/ huøʀn hañ læknade af þungre Veike er hañ var afhallden/ og uppfrædde hann kostgiæfelega i Sæluhialplegre Trw/ sydañ kiende hñ Guds Ord i Mesopotamia og Ponto. Sem þ debref Abgari Kongs sem hñ skrifade JESu Christo til/bidiande hñ til syn ad koma z sig ad Lækna/ sñ og andsvar Christi þar uppa mætte

 Saa Nist

sa i Historia Ecclesiastica Eviseb.lib.1 Cap 15.

XII. S. MATTHIAS.

Atthias eirn aþ þeim sietygu Læresveinum Herrans Christi/var sydann kiøren til Postula i stadenn Svikarans Judæ Iscariothe/hann var epter sumra Meining fæddur i Bethlehem æ Gydingalande/og kiende Evangelium i Judæa og Galilea/ þa Gydingar villdu þreingia hønum til ad aþneyta Saañleikanum/ hvørn hañ stadfastlega jatade og medkiende/ wt gaþ Ananias Høþudprestur um hañ þvilikan Fordæmingar Alyktum. Þiñ Muñur hefur talad i giegn sialþum þier/ þitt Blood sie yþer þynu Høþde/sydañ var hañ wtleiddur i þann Stad Bethlaskila/ þad wtleggst Hwa þeirra i Hel grytttu/ hvar hañ giørde sijna jfielega Bæn til Guds/ og var so Steinum gryttur / og sydann med Auxe høggvin epter Plagsid Romverskra. S. Hieronymus er þessu ecke samhlioodande/ helldur skriþar hañ ad Matthias haþe predikad Evangelium hia Bændabolke i Landsalþi Æthiopiæ z haþe þar soþnad z Jardadz vered.

S. MARCVS Evangelista.

ARcus Gudspiallamadur var med Pyslarvætte Kooronadur Anno Christi 64. A attunda Are Rijkisstioornar Z ronig/ Mooder hañs var Maria Systur S. Peturs. Hun atte Hws og Heimile i Jerusa-

i Jerusalem sem jafnast var oped og til reidu øllum Christi Lærefveinum/ þangad kom S. Petur þegar hann a Næturtyma Frelsadest af Eingle Guds wr Fangelsenu/ og komst undañ Høndum Herodis Act. 12. Hañ skrifade sitt Evangelium epter Fyrersøgn og Forlage S. Peturs a Døgum Tyberii/ z predikade Guds Ord i Egyptalande/ Libya og allre Barbaria. Eñ sem hañ i Alexandria priaslega bodade Christum/løgdu Skurgodadyrkarar Hendur a hñ bundu Fætur hañs med Fiøtrum og dróou hañ hardwdlega uñ Borgena / lietu hann sydann i Myrkvastofu / og skømu þar epter tooku þeir hann þadañ aptur og droou hañ sem fyrr/ aut allrar Dagdar uñ Stræte Borgarennar / þar til hañ bool siñ Anda i Guds Hønd / Niceph. lib. 2. Cap. 43. Euseb. Lib. 2 Cap. 16.

S. LVCAS. Evangelista.

Lucas Gudspiallamadur var komeñ wr Antiochia/ sem er i Cœlesyria/ eñ ein kostulegur Læknare og Málare/ hñ kom til S. Pals i Borg þeirre er Thebæ hiet/ hvørBorg var siødyrud/ þar sagde hañ upp siñe Forfedra Villu / gaf sig til Christum og vard svo af Lykamlegum Lækner Sælnagrædare. Sitt Evangelium skrifade hann epter Leidarvyser S. Pals/sem og eirnenn Postulanna Giørningabook/ hann var i Romaborg med S. Pale og foor svo

aptur þadann í Grykland / og leidde þar mar ga Mens að riettann Sáluhiálpar Veg til sañ rar Trwar. Eñ að sýdustu var hann af nockrum Guds Ords Forsóckturum uppfestur af eine Fríooßgadre Oliuvidar Eyk / og bool svo Gude í Hendur sýna Sál/ þa hañ var attrætur ad Alldre / Niceph.
Lib. 2. Cap. 43.

NB. Doct: Martinus Chemnitius, sem samanteked hefur Harmoniam Evangelicam/ skrifar epter Bookum þeirra gömlu Sagnamey stara! ad fimm af Postulunum Herrans Christi hafe Mætturlegum Dauda dæed/ fyrer utann Pislarvætte. 1 Johañes. 2 Philippus. 3 Thomas. 4 Judas Jacobs broder. 5 Matthias. Og þryr af þeim hafe vered Kuongader/ z Börn epter láted/ nefnelega S. Petur/ Philippus og Judas Jacobi. Vide Harm. Evang. Cap. 50.

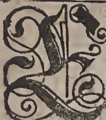
III Um Foreyd slu og nidurbrot Borgarennar Jerusalem.

Epter gamallre Book sem a Islendskt Tungumaal er wtgeingen og prentud i Kaupenhafn af Hans Vyngaard/ Anno 1558. Ad Forlæge (sem meinast) Herra Gyssa Jonsonar/ fordum Biskups Skalhollts Stigtis (godrar Miñingar) þvi hun er i sama Forme/ a sama Aare og i sama Stad wtgeingen/ og Margarita Theologica/ huøria velnefndr Herra Gysle hefur wtlagt.

Og er þesse Historia um̃ Foreydslu Jerusalem nær Ordriett samhlioda þeirre er Herra Gudbrandur (sællrar Miñingar) hefur Prenta lated a Hoolum/ Anno 1617.

Øllum Athugalausum og Ydranarlausum Mañeskium (sem hellst ofmargar finast a þessum hæskasømu sÿdustu Tymum) til Ydranar Uppvakningar og Skielfingar/ fyrer Guds riettferdugre Hefndar.

Reide.

Nu þa ed sa Tijme took ad nalægiast / ad Gud Himneskur villde ganga læte yfer Jerusalem og allt Gydinga Folk / syna eilyflega Hefndar Reide / epter þvi sem Spamennerner ⁊ Herrañ Christur sialfur hafde sagt þeim fyrer / ⁊ kuñgiørde þeim slyka Ognan ædur fyrer laungu / Sie þa hafa þesse eptertylgiande Teikniñ geinged undañ ædur framañ til.

A Himnenum saast / eitt heillt Aar um̃ kryng eiñ Cometa / jafngiegnt Borgeñe / hañ ed hvør Madur mætte vel siaa / so ad lyta sem eitt tvyeggiad Sverd være.

Item / skamt eitt fyrer þa sætu Brauds Daga / a þeim attunda Deige Aprilis Maanadar / nærre hiñe nyundu Stund / um̃ Noottena / hefur vid han Alltared i Músterenu til Jerusalem byrtst eitt þvyllykt / skiært / leiptrandа / skynanda Lioos / þad hvør Madur þeyktte ad þad være biartur Dagur.

Item ein stor mykel ⁊ sterk Koparhurd iñ i Músterenu / þar ed tuttugu Meñ urdu a ad taka / nær ed þeir villdu læta heñe upplwka / hver ed birgrud var med sterkum Lasum og storum Jarngøddum / hefur nærre hiñe siøttu Stund um̃ Noottena / af sialfre sier til upplokest.

Item þann xij Dag Junij / saust i Loptenu og Skyunum i fioorum Aattum a Himnenũ /

Dagnar svetþa og svo sem eina ovurmykla Fylking/ wr aþ rydande Hermønum og Stryðsfolke sýga til samans i Skyunum/z sydañ slæst med myklum Gny og Vopnabrake Ope og Kalle um Noottena.

Item þyrer sialþañ Hvytasuñu Dag / þa ed Prestarner haþa vilład tilreiða hid iñra Mustered/þad sem til Hatyðardagsins heyrde/ þa haþa þeir heyrt myked Skvalldur z Olæte/og þar eptera eina Raust/ huør ed so heþur hroopad/ Lærum oss þara i burt hiedañ. Þo ad sumer seige ad þetta haþe skied a þeim Tyma þa ed Christur var Pyndur/ i þvi ed Tialldeð Mustetesins i sundur rifnade.

Item/þar hapde og sa Madur vered sem hiet Jesus Anani/ eins otygens Mañs Son/sa hiñ same/ sem hañ var nu komeñ til Jerusalem um Tialldbwðarhatyðena/ þa heþur hañ wr aþ eins um sterlegum næsta ækaþlegum Anda/ hastem med harreyste æpt z kallad/O: eitt Kall wr Austre/ eitt Kall wr Vestre/ Eitt Hrygdar Hliod wr þioorum Vattum Vindañá/ eitt Oop og Kall yþer alla Jerusalem/z yþer sialþt Mustered/ eitt aumlegt Oop bæde yþer Brwdena og Brwdgumañ/ eitt Oop og eymdar Kveinan yþer allañ Lyd / og þetta sæargrætelegt eymdar Oop þramde hañ einatt bæde Daga og Nætur/ og hlioop so sem añar Sinulaus Madur um kring i Borgeñe/ og þott ad nockrer/ þeir ed ecke giarnañ heyrdu þesse Ord svo sem eina vonda Þyding yþer Borgena / reþsudu hønum þyrer

 þetta

þetta / og Hwdstrycktu hann med Svipum og Keyrum/ þa liet hann þo ecke ad helldur af slicku. Og sem þeir høfdu nu þennann Mann fyrer Landsdoomarann / hvørn ed Romveriar høfdu þar jnnsettann/ sa hinn same liet og eirnenn Hwdstrykia hann/ Dæsta og Beria so ad blædt hefur. En med øngvu Orde þa hefur hann sier hvørke Vægdar nie Lyknar beded. Og allt æ medann þeir lømdu hann og børdu/ þa griet hann hvørke ne Kveinade / helldur kallade hann i sifellu med hærre Raust so segiande/ Vei/Vei/ O Vei sie þier/ þu hin auma Jerusalem. Og Albinus sa ed Landsdoomarenn var/ hefur hallded hann fyrer eirn Skipting og Sinnulausann Mann. En þesse hinn same Madur hafde sig samføst Aar/ hvørt epter annad/ et micked Sidblende ætt vid adra Menn/ helldur Ræfade og Reikade eirn samann/ lijka sem sa Madur sem eitthvad sierlegt hefur i Sinne/ ellegar sa ed eitthvad Nytt vill uppdickta. Og alla Tijma hefur hann læted þesse Ord af sier heyrast/ Vei/ vei/ vei sie þier/ O þu auma Jerusalem. Og wt af soddann Oope og Kalle vard hann ecke moodur. Og þa ed Borgenn vard nu umkringd af þeim Romverium/ þa hefr hn mz jafnade Ræfad um kring/ uppæ Mwrveggiunum / og þanenn kallad / Vei sie yfer Borgenne/ Vei sie yfer Musterenu/ Vei yfer øllu Gydingafoolke. Og ad sijdustu/ þa hefur hann eirnenn eitt sinn lagt þesse ordtuleg Ord þar til/ Vei sie eirnenn mier Vesølum. Og i þvi hinu sama sinne sem hann talade þesse Ord

var hann

var hañ oforvarandis hæfdur wt af einu Skey te Ovinaña. Þesse og fleire stoor Byjsn og Fu rdulleg Vndur / geingu ædur framan til/ fyrer enn þad Borgen Jerusalem var niðurbroteñ.

Nu vilium vier vt af sialfre Foreydsl unne/ og Nidurbrote Borgareñar/ seigia hid styrsta vier kuñu um.

Þa ed Gydingarner høfdu nu (epter þvi hiñ heilage Stephanus seiger) so sem saner Svik arar og Mordingiar/ hiñ Riettlæta og Mein lausa Christum JEsum af Lijfe tekid. Vpp fra þvi er þeir so giørdu / þa hefur þad yfer allt Gydingaland og Jsraels Ryke/ i allskins Stiettum einatt fared versnanda. Biskuparn er sialfer tooku til ad veita hinum ødrum pre stum allmykeñ Yfergang. Og a millum þeh tra hiña añra magtar Manna/ sem i Stadnum voru/ var þar allskyns Hatur og Fiandskapur svo aller Hluter horfdust til Sundurþyckiu i Rykinsstioorneñe. Og þad tiet so mæst sem ad være þar ein ogurleg Vmskipting z Foreyd sla Rykesins fyrer Høndum. Vt af slyku Su ndurþycke z Hatre Valldsmañaña er þeir høf du syn a millum/ kveikteft upp Flockadrættur og allskins Misgreiningar/ Foreydslur og Jlle þyde. Eirneñ lyka þa hoofst þar upp allsha ttud Oglæpa/ bæde hid jñra i Borgeñe Jerusa lem/ og so lyka utañ Stadar/ tookst upp mik ed Rañ/ Mañdrap og Gripdeilldver/ og aller

Slutet skyckudu siet þar til/ad bæde su hin And lega og Veralldlega Ryk isstiornan bolksins/ætte þa snarlega ad borganga.

Hvar þyrer þad skiede so eirnen/ ad Keysaren Nero skyckade Cestum Florum jn i Gydinga Land/ Og sem han var nu miøg byslur/ og næsta hardrædur vid Gydinga i øllum Hlutum fremiande sinn Mootþrooa/ Ohlutvendne/ e Rykelæte/ þar þyrer þa haþa Gydingarner svipt han Valldenu / og i burt jagad. Og sem hann bardest vid þa/ miste hann vel Fimþusunder Manna / wt aþ sijnu Lide. Hannen þa addu nu og olmudust Gydingarner þyrer Guds tilskyckan/so ad þeir settu sig eirnen uppa mote Romverium og siellu þra þeim. En sem Keysaren Nero þornam þad/ skyckade han Flavium Vespatianum med einum hans Syne Tito jnn i Syriam.

Og þad var i þann Tijma ordþleygt um alla Austur alþu (so sem Trangvillus han skriþar) og eitt almeñings Ryckte/þad ad þeim Døgum munde koma þeir nockrer wt aþ Judea/sim næsta mykler og miøg megtuger skylldu verda i øllum Heime. Og þo ad þetta sañadest nu a þvi hinu andlega Rykenu Christi / þañ Tyd ed Naþn vors Herra JEsu Christi/ (huør ed þæddur er wt aþ Gydinga Kyne) vard nu þyrer Predikan heilags Evangelij myklad og wtbreidt um allañ Heim/þa haþa þo s··mer understadad þetta wt aþ þeim tveimur/ Vespatiano og hans Syne Tito/ En Gydingarner þyddu þetta Prognosticon þad er tilteiknan uppa sig/

Og med þvi ad þeim luckadest vel nockrar Grey ustur i moore synum Ovinum/ urdu þeir vid þad dristuger og drambsamer/ veliande sier þr ia Herahøfdingia/ þeir ed svo hietu / Nigrum Peraitam/ Silam af Babilonia/ og Johañem Essium/ og þeir Heriudu med allre magt uppa þa Borg sem nefndest Ascalon/ so ad þeir mistu þar i tveimur Orustum tvo syna Herahøfdingia/ z so nær sem tuttugu þusunder Maña.

Eñ epter allt þetta / þa droo Vespatianus wt af Keysarans tilskyckan jñ i Galileam / sem var eitt Land fullt Foolks/ þad sama þorteydde hañ og wtarmade/ og þar vard nælega eingeñ Ending a Mañdrapum/ Raane/ Gripdeilldum og Elldsbreñum. Eitt siñ þa urdu þar i Hel slegnar otal Þusunder Gydinga / fiñ þusunder ungra Karla/ ad auke Konur og Børn/ og añad alþydu Foolk / hvad otelianlegt var/ so ad Strijdsfoolked hefur hvørke vægdt þar ungum Manne nie Gømlum / og ecke eirt nenn þeim Konum sem olietrar voru / og eige helldur Ungbørnum i Vøggunne. Sex Þusunder ungra Karla hefur Vespatianus eitt siñ skyckad i Achaia til Isthimo/ so sem fyrer adra Viñumenn / ad grafa þar upp Vat nografer og Dyke. Þriatyger Þusunder un ger Strijdsmenn af Gydingum voru i þañ Tijma eitt siñ selldter fyrer eigenlega Præla / fim Þusunder hlupu sialfer wt af Aurvilnan ofañ fyrer Biørg og dræpu sig so.

J þañ sama Tijma var þar eirn frabær Madur/ sm

dur/ sem bæde var Forstiall/ Vitur og Vellærd ur/ medal Gydinganna Ricemanna Stettar/ eirn wt aß þeirra Herashøfdingium/ sa hin same hiet Josephus/og sem hañ flyde nu i þeirre hi nne fyrstu Athryddenne med þaeirra Gydinga/ burt i eitt Dalsmine hia þeirre Borg i Galilea sem nefndest Jtapata/og þar vard hañ Höndum tekeñ og hafdur burt til Vespatianum. Og sem hañ spaade þvi fyrer Vespatiano þad hañ munde verda Reysare þa vard hañ vel tekenn aß hønum i kostulegu hallde. Og þesse hinn same Josephus hefur skrifad hvad vier vitum wt af þessare Historiu.

Enn a medañ þetta skiede nu i Galilea / þa tok sig til samans eirn Jllþydis flock: margra Manna / og komu sydann til Jerusalem/ enn þvi hinu sama þa hefur eirn aß þeim Sto orhøfdingium til vegar komed/ sa ed Johañes hiet/ad hañ so under sig legde fyrer þeñañ Jll þydis flock alla Rykiastioornena. Optsinnis skiede þar til Jerusalem mørg heimugleg Mañ dræp/ Ran og Gripdeillder myklar / og aller Sluter skyckudu sier þar til mykellrar Olucku/ so ad su hin auma ꝛ vesala Borg hefur a alla Vegu næsta miøg plægud og þvingud vered.

A þeim Tyma voru og nockrer Ricemaña hofdingiar i Hel slegner/og i sialfu Musterenu vard optsinnis Bloode wthellt. Josephus hñ skrifar/ þad wt aß þeim hinum Edlabornustu og ædstum Gydingum/ þa hafe i þessum Ofrid ar stormi tolf Pusunder i hel vered slegnar/

Og þad

Og þad þeirra Gotz/ Hwsur/ Gardar/ og Od
ul være Strydsmøñunum til byttis giefenn.
Sumer meina þad hiner Romversku hafe þessa
mz siñe Slægvitsku z Klokindũ til Vegar kõed.

Þañeñ var nu Jerusalem i þañ Tyma plæg
ud/ þa ed rietteleg Hefnd kom yfer hana / sem
var med frekalldre Olucku/ Fyrst med þeim O
fridar Storme af þeim Romveriũ / Þar næst
med Upphlaupunum/ og allskyns grimdar Æde
jnnañ Borgar/ Og so med þa Vykinga og Ill
meñe / hvørier ad fyrer Slægvitsku Misgiørn
inganna/settu sig upp hvør epter ødrum/ og wt
helltu so Herradæmesins vegna/margra Mañæ
Blode.

Enn i þañ Tyma þa ed þeir Gaderenl toku
sig upp i moote Romverium/ hlaut Vespatian
us ad hrada miøg sinne Ferd / burt wr Vetrar
lægenu/ og med strijde ad viña Borgena Gada
ra/ og fyrer Placidum siñ Hersføfdingia sloo
hann til dauda i Flottanum/ nær þriætyge Þu
sunder Borgarmaña/ tvær Þusunder took hañ
til Fanga/ enn hitt añad Alþydu Foolked / z
flestur allur kiølden Floottamannanna steiptu
sier sialfer wti Aana Jordan/og þeirra dauder
Lykamer flutu ofan epter Aanne Jordan/allt
uti Stooenn Asphaltiten/hvørn ed vier køllum
hid dauda siæfar Hafed/og so lyka hinumeigeñ
Jordanar allt til Macheron / voru Gydinga
rner alla vega af Romverium þvingader/ z næ
sta miøg skielfder og yfirbugader.

Enn sem Vetureñ took ad lyda/ og Vored

var komed

var komed/ þa heyrde Vespatianus þñ Kvitt i synum Herbwdū til Cesarea/ ꝥ Nero være dau dur. Þvi flytte hañ miøg sinne Ferd. Og alla Stade bæde Gydinganna/og þeirra i Idumea/ hafde hañ þa under sig lagt/ad undanteknum þærum einum Herkøstulum / hvøria ad nockrer framande Strydsmeñ høfdu ad hallda. Og allstadar þa sette hñ jñ i þessar Borger og Kast ala Romverskt Strydsfoolk/so ad hañ feinge þess audvelldar Borgena Jerusalem yferunned hvørt ed þa var eñ ei yferuñeñ. Og i þad sama siñe vard Vespatianus wt af synu sialfs Strydsfoolke til Keysara tekeñ. Eñ sydañ epter þad/ þa droo hañ iñ i Egyptaland/ og þadann villde hañ so komast i Valland/ befalande Tito at medañ Yfersioon Hernadarens vid Gydinga na. Eñ sem Titus hafde fyrer Forvitnis Sak er rided hart nærre Jerusalem/til ad forheyra hvørt þeir villdu beidast Fridar/ eda ei/ þa lá hønum sierlega vid ad komast ecke undañ/þad hñ yrde ecke Handtekeñ af Gydingunum. Eñ ept er þad sama þa sette hañ synar Herbwder nærre þeim Stad/ sem kalladest Schopos / skamt eitt burt fra Borgeñe / so sem ad vera munde ein stutt Bæarleid/og i sundurskipte þar synu Strydsfoolke i margar Fylkingar / til ad umsitia Borgena meir eñ i einum Stad.

Jafnframt þessu þa var opta margt Foolk wt af øllum Stødum og wr øllum Aattū til samans komed midt i Jerusalem/ um Paaska Hatydena. So lyka var þar & eirneñ i Stad

num (ept

num (epter þvi sem adur er sagt) marghättad Illþydis Foolk til samans komed/ huørt ed wt drifed var af Galilea / og voru so i fremur Hoopum þar i Stadnum/ huørier ed Samþyck ed og Rykis stiornena (epter þvi sem þad Va nde er til hvar so er hættad) einatt meir og me ir i sundurslitu og forhindrudu. Eirn Part wt af þessu Illþyde hafde Mustered inne ad hallda/ en þeirra Flocks Foringe var Eleazar us Son z Simonis/ med hønum hielldu þeir sem Zeloti køllluduft/ huørier ad voru vonder og ill skufuller Hræsnis Men/ þeir ed Borgarmønum um voru miøg ohæger i vidskiptum.

Hin nedra Parten Borgarinar hafde Johannes inne ad hallda/ sa sem ad var eirn upphafs Madur allrar Olucku/ wt af hvørium þad hier adur fyrre sagt er / En þan hin efsta Parten hafde Simon med tuttugu Pusunder Idumeos inne ad hallda / huørier ed þangad voru til þess kallader ad bivara Borgarlydenn/ fyrer Offsa z Yfergange þeirra Zeloti. En vid þa somu Geste villdu þeir giarnan hafa:skilder ver ed/ þo feingu þeir ekke vid þa kvitter orded.

En sem Titus vormerkte nu/ þad Borgenn Jerusalem var so ofurhladen wt af myklum mañfiølda/ ruddest hn um fast/ skipande snuðe rlide til ad bileggia Borgena/ og eitt Herv irke kryngum hana ad setia/ (epter þvi sem þad Christur sialfur hafde adur fyrersagt) en medann Foolked var þar so margt til samans komed/ uppa þad ad Hungred z Sullturen þvingade

þad og

þad og kvelde þess hardara. Pa ed Gydingaarner sau nu þad/ lietu þeir i framc allt þrs ad þeir formættu / og leitudu vid ad forhindra og verja/og fyrerkoma slykum hans Aasetninge. En þad var utgiørdt um þeirra Epne/ so ad þeir voru med øllu Luckulauser/ þviad Gud Drotten vor vilde nu mya þeim og Tid ran veita/ þar ß pa luckadest þeim eingen syn Radagiørdinie neirn fra Asetningur. So þar var ecke i sßbyrdis hia þeim/ utan Osampycke z miosgreiningur. Og i þan sama Tyma giørd est mykid Upphlaup jnan Stadar/so þar vard eirn oqur mykell Manþiølde i Hel sleigen hia Musterenu.

En med þvi ad Borgenn Jerusalem var nu sterklega bygd/og miøg vel Umvendud/hellst fo þar/ huar þeir mættu ad Borgenne komast/þvi þar hafde hun þriar Murvegge i kryngum sig. En þad hid Romverska Strydsfoolkid lagdest þr ad/ut af øllu Kappe z Megne/ til ad storma og stryda uppa Borgena. Og epter mykla Ervidismune framda/pa vard sa hinn tvøfallde Murveggurenn nidurbrotenn og yfersien Lyka þa hefur z eirnen i þan Tyma eiru otølu legur Foolks fiølde dæid nidur ut af Hungre og Sullte/ epter þvi sem Josephus skrifar/so þad fyrer eins lytels Munbita saker/hafa opt sinnis hiner bestu Viner sleigest og stungest syn a mille. Opt og mørgu sinne pa hafa Børnen af synum Foreldrum/bæde Fødur og Modur rifed z slited Maten burt fra þra Mun.

Þa hefur og huørke Syſter nie Brooder lyngkiɜ
nd veitt/eda i Briooſte kiendt huørt um̃ añad.
Eirn Mæler Korns gillte þar mørg Gyllene.
Sumer tooku Myke ꝛ Nauta Tad og aatu fyr
er Hungurs Saker. Þeir voru og ſumer ſē̃
nøgudu Olar og Þveinge / af Skiølldum og
Sødlum/ og añad Skooledur/ og aatu þad.
Nockrer Men̄ høfdu og Hey ſier i Muñe/ og fu
ndust ſo dauder. Sumer høfdu og fared i lein
leg Nædhws eda Privet/ ꝛ leitad vid ad ſløck
va ſitt Hungur wt af Ohreinſtar ſaurindum/ og
Mannafreck/ Og ſoddañ eirn Otølulegur Fol
ks fiølde/ hefur þar wt af Hungre dæed/ þad
Aninus Eleazari Son flyde i þañ ſama Tyma
til Titũ burt i hñs Herbwder/ ꝛ kuñugt giørde
hønũ/ ꝥ hundrad Þuſũder ꝛ fim̃tan Þuſunder
daudra Maña Lykamer hefde funder og Gre
frader vered jñañſtadar. Egeſippus hañ ſkr
ifar ſo þad alleina wt um̃ eitt Borgarhlid hafe
bornar vered margar Þuſunder daudra Maña
Lykamer/ og þad/ ad ſo nær ſem Sexhundrud
Þuſund Maña hafe i þm ſama ofridar Storme
af Hungre dæed.

Gydingarner høfdu eñ nu Kaſtalann An
toniam jñe ad hallda. Sa ſame Kaſtale ar
eitt ſterkt Hervirke. Þeir høfdu þa og eirn
eñ Muſtered jñe ad hallda. En burt wr þui
þa gieck ein Bryggia edur Steinboge/ allt jnn
i Borgena. Þeſſe Sloteun og Herrirkiñ voɜ
ru myklu torſoktare ad viña/ helldur eñ øll øñ
ur Vigge og Hervirke Gydingaña. Þui þo ad

Titus hann være i fullre vissu um̃ þad/ad Gud ngred munde eyda og afmaa Gydingana i Borg enne/þa þotte hønum sem þad munde allt forsleinge undañdragast / ⁊ þat fyrer hvatte hann upp Klæd og eggiade þad æ/ad stryda og storma sem hardlegast uppa Kastalann. Og þo þ sama være eige allgtel Mañhætta/þa vanst þo alla Tyma þeim Romverskum betur so þeir baru Sigr i hvørre Orustu/ af þvi ad eingeñ Slgursællo nie nockurt Luckulan var nu meir hia Gydingum. Eñ þa ed hiner Romversku høfdu nu Kastalann yfervuñed og underlagt/ha þde Lwdur þeytariñ giefed þar eitt Mierke til þess med Herlwdurs blæstrinum / ad aller þeir Gydingar sem Kastalann høfdu hallded skylldu i Hel stegner verda. Sumum køstudu þeir ofann fyrer Mwrin/sumer stucku þar sialfer ofañ fyrer og drapu sig svo. Sumer komust æ hardre Raas undañ um̃ Nootena jñn i Borgena. Epter þad / þa took sig til samañ þad Strydsfoolked sem Mustered hafde jñe ad hallda/og varde sig so þadañ all dreingelega. Meñ seigia og eirneñn þad Titus hafe þess ßtia vered/ad hann hafe villad vægia Musterenu sialfu (so sem añare Religion). Eñ þad var þa um̃ þeirra Ætne med øllu wegiørdt/ GVD hañ skyckade þad svo til/ ad þar vard eingeñ Lyfn fundinn leingur/nie nein Vægd feim til Handa. Og þa ed þeir høfdu nu harda Adsooskn veitt/ og um̃ længa hryd barist med myklum Erfidismunum/Og þad Gydingarner

urdu hv

ardu hvorke med hördum Heitingum / nie nein
um ødrum Aminningum fortalder i þvi ad giefa
upp soddann frugt Hervirke / þa formerktu z
einnen Strijdsmenerner þad Musterid mætte
ecke yfirvinnast med ødru moote/utann þeir være
snellter þar wt (hvad hiner þeinktu ad oplang
gt Fregst munde a verda) ellegar þad være med
Ellde afbrendt. Og þar fyrer þa løgdu sumer
Strijdsmenerner Elld i Musterid/so þ tooc þa
þeg^r til i einu Baale ad brenna. Og med soddan
Atferle þa vard i greindum Tyma þesse hin sa
ma/ so agiætleg / frabær og forkostuleg Bygg
ing/ sem so vijdfræg og nafnkunnug var a þm̄
Tymum/ ad Ausku upphrend nidur i grunn til
kalldra Kola. Þeir Gydingarner sem høfdu
i Musterenu hid trúggasta Vijgge jñe ad hallda/
nockrer wt af þeim flydu jnn i Borgena/enn my
klu fleyre voru þeir sem fortyndust i Ellds bru
nanum. Prestarner þeir beiddu z badu/næsta
audmiukliga sier Lijfs og Grida/enn þad fieckst
ecke med neinu mote/þvi þeim var þa øll Naad
afsøgd hia Gude og Mønnum. Titus hafde
giefid (so sem Egesippus skrifar) þad Andsv
ar/Fyrst ad Musterid og Embættis Þionust
ann være nu wtgiørd/þa þyrftu Menn og ecke
leingur slykra Prestanna vid.

Enn þesse hin sama Foreydsla og Nidurbrot
Mustersins hefur skied a hinum tiunda Deige
Augusti Manadar/eins lyka og þad hid fyrra
Musterid sem a þeim sama Deige var forbrendt
af Nabogodonosor Babylonar Konge. Og sk

ſame Dagur hefur Muſterinu ſierdeilis verid eirn ogiæfuſamligur Dagur. En i fra þvi hinu fyrra Muſterinu/ꝛ þeſſ Vppbyggingu/huørt ed Salomon liet uppbyggia/og til þeſſ añars Aarſins ed Veſpatianus hañ rykte/þa ed þetta Muſterid var vid Velle nidurbrotid/ voru Þuſund ætta og ættatyger Aar. En i fra þeim Tyma ed þeir høfdu til tekid ad uppbyggia aftur þetta hid añad Muſterid / ſem var a fỏrtu Aare Cyri/ þad voru fim̃ Hundrud ætian Aar og ſiøtyge.

Þa Gydingarner urdu nu ſo hræddter/ þiaader og þvingader / þo þar være eingiñ Von ad þeim yrde biargad/ſo ad mørg Þuſund doou af þeim i Hungre og Sullte/ Þa hielldu þo hiner adrer ſamt ſijnu fram. Joſephus ſkrifar/ad i þañ tijma ſem Muſterid vard uppbrendt/ nidurbroted og eydelagt/ad þa hafe eitt ſoddañ ogurlegt/hryggelgt ꝛ herfelegt Maalefne tilborid þad valla munde hia þeim ſem ſeirna kiæme truanlegt þikia/ſo ſem þetta/ad þar var ein heidurſamleg Kvina/miøg Audug/ og wt af þorſkoſtulegu Slektc/huør ed bwed hafde hinumeigiñ Jordanar / og flwed hafde med ødru Folke til Jeruſalem fyrer Hrædſlu ſaker/ eñ þa ed Borgarlydurtñ vard nu ſo hrædelega/ þiaadur/og aumlega þvijngadur i Veſalldar Hwngre / hefur hun teked ſitt eiged Barn wr Vøgguñe og drep ed þad/med huørre Nyd og Angurtrega/er vel epter hyggiande/ad hun hafe þad giørdt/ſteikte ſydañ Helftena af þvi i Ellde ꝛ neytte ſialf/eñ

adra helf

adra helftena sette hun fram þ Strijdsmeñena
þa ed þr Ræsudu um kryng i Borgeñe/leitāde
sier ad Vistū/eñ soddañ Atburdur ognade miøg
Strijdsmøñunum/so þr vorkyntu þssare aumre
Konu/z ælitu heñar Anaud. Þetta hid sama
kuñgiørdu þr z eirneñ Yfervalldshøfdingiuñū
til Jerusalem/ so ad þesse hryggelegur Tilbur
dur/ hefr knwed þa til ad giefa sig upp æ Va
llð Tit! z hñs Maña/ad þ mætte so komast til
Dagþingunar med þm/eñ med þvi ad þessu haf
de ofleingt frestad vered/ad Fridureñ/Sætt og
Samþycke være giørd/z þ þr beiddu sier þa hid
fyrsta Fridar z Frelsis/ sm þr voru mz øllu wt
Hungrader/z i Vesølld komner/þar þ þa vard
ecke neirnre Dagþingan æ komed/z þo sāt hiell
du þeir Stadeñ um nockra Daga/med mykellre
Eymdar Anaud/eñ þss æ mille þa flwde otølu
legur Foolks fiølde/þ Hungurs z ænaudar sak
er wr Borgeñe/burt i Ovina Hendur til Herbwd
aña/þa voru þr z sellder med litlu verde / eñ k
þeim Srifuñū urdu Strijdsmeñerner ofor varo
andis, þess æskynia/þ eirn af Gydingunum hef
de tynt upp Gull wr sialfs sijns eigeñlegū Sa
ur/huørt ed hñ skyllde hafa ædur gleipt z nid
urrendt/so ad þ være ecke fra hønū teked/eñ ja
fnsnart þa barst þetta wt um aller Herbwdern
ar/æ medal Strijdsmañaña/þ þr Gydingarner
sm flwd høfdu wr Borgeñe/skylldu hafa gleipt
Gulled i sig / (þt þr voru nockrer sm þ høfdu
giørt til einkis añars/eñ þ smæsmuglegs Ran
saks saker/ad þr feinge so Gullenu undañkom

ed/ ⁊ ꝥ Strydsfoolkenu byhalldeð)· Enn þetta hid sama Rykted gaf Efne til þess/ ꝥ nockrer wt af Strydsmøñunū þeinktu ad þr mundu fiña nooglegt Gull hia øllum Gydingunum / og þar ꝥ urdu meir eñ tvær Þusunder Gydinga kviker uppskorner a einre Nott/⁊ myklu fleire hefdu þr drepner vered/ef ad Titus hefde ei lated Fyrerbiooda/ꝥ ei skylldu Fangarner fleire drepner verda. A þeim sama Tyma var og sialf Borgeñ Jerusalem uppgiefeñ/⁊ eingeñ Vægd var þar veitt huørke ungum Mañe nie gømlum/eñ þo gieck þ. Bod wt/ad vægia skyllde øllum Færðū ⁊ Verndarlausum: þeim ed øngva Vørn edr Mootstødu formættu ad veita; Med soddañ Hætte vard nu øll Jerusalem þañeñ heefelega rændt./ ruplud ⁊ med Ellde uppbrend/ ⁊ heñar hiñ meste Partur so, foreyddur ⁊ nidurbroteñ/utañ þ fææin Hws stoodu þar epter þo ecke fleire eñ so sem Romverska Strydsfoolkid mætte iñe vera/so lyka voru þar ⁊ eirneñ nockur Eydehws/Byggingar ⁊ Mwrvegger eptertlætner/ecke utañ til synis/ ad þar hefde fordū Daga ein Megtug Borg vered. Og med þessu moote var nu Jerusalem foreydd/ ⁊ ad Velle nidurbroteñ/þañ ættunda Dag Septembris Manadar/ i hinum fimta Manude epter þ ad hun vard fyrst umkryngd af Romversku Strydsfoolke. Ut af þeim mykla otølulega Mañfiølda/sem Titus liet fanga/sende hañ seytian Þusunder burt i Alexandriam alltsamañ unga og kaska Karlmeñ / seliande þa þar i eilyfann

Prælddom/til ad bera Grioot z Steina/ og til alls annars þunga Erviðis/Margt ungt Folk sellde hñ sem añañ Bwþenad/ꝼ miøglitla Verd aura. Tveimur Pusundum skiptu ꝫr wt um allt Romarijke/ hier og hvar i ymsar Landsælþur/ so ad ꝫr voru hafder til Adhlæturs z Skiemt unar/nær ed Hoof z Mañamoot voru halldeñ og ꝫr lietu olma Hunda / z ønur Villudyr þa suma til Heliar ryþa. Eñ ꝫr Gydingarner/ sem Lyþenu hielldu voru alla ad tølu nyutyg er Pusunder z siø Pusunder/sem þar hafde þo, med þyrstu i Stadnum vered þa ed Borgeñ var þyrst bilaugd z umkryngd/ tiu siñum Hundrad Pusunder Maña/hiñ meste partur aþ þessu Foo lks þiølda voru utañ Stadar Meñ/ eñ ecke jnby ggiarar i Borgeñe / þo, ad ꝫr være þlester aller wt aþ Gydinga Ryne. Eñ sim Titus hafde nu þñ eñ mz striide z oþridar storme Jerusalem yþeruñ ed/ hana forbrendt z i Eyde lagdt/þa sette hñ þar nidur i þeirre somu Landsælþu / nockra Stridsmeñ til Landvarnar / mest þyrer saker þra Landsmaña er þar biuggu i nand/ og so. sydañ droo hñ i burt þadañ allt iñ til hiñs my kla Vatnsins Euphraten/ þvi so langt wti He imeñ took þa i þañ Tyma hid Romverska Ryj ked. Eñ þa su Magtar mykla / Naþnþræga og hin heilaga Borg Jerusalem/var nu þañin, forleydd z nidurbroteñ/ Siel þa reiknadest þra Upphaþe Verallðareñar / þiøgur Pusund eitt, Aar og tuttugu/ Eñ i þra þvi ed Romaborg, var uppbygd/nyu Hundrud og þim Aar/æ þot

hinu ferrugasta Aare/epter þad Christr var þy-
ndur af Gydingunū. Þañin hefr nu Jerusalem
sū hin nafnfrægasta Borg i allre Austurælfu/
hafft eirn herfelegañ ⁊ sargrætelegañ Enda.

Med þessu hætte hefr Gud hefndt ⁊ straffad
Forsmaan ⁊ Offsokn heilags Evangelij/⁊ soddañ
eitt hryggelegt Eptterdæme/ øllū Heimenū þ᷑ Sio-
ner sett/til eirnrar Vidvørunar/ ad Meñ skyll-
du þess helldr ottast Guds Reide/⁊ hñs hardañ
hefndar dom/⁊ snwast til Guds ⁊ vors Herra Je-
su Christi sañrar Kiñingar/ ꝥ fyrst Gud Drott-
eñ hefr ecke vægt þessu Foolke/hvørriu hñ hafde
þo ædur so mørg ægiætleg Fyrerheit wtgiefid/
hvar ed eirneñ so marger frabærer heilager Pa-
triarchar/⁊ Prophetar voru mz i. blād/ Ja/hu-
ørt Foolk ed sialfū Christo tilheyrde Bloodsins
vegna. Hvørsu ogurlega mun hñ þa hefna/ ⁊
refsa ødru Foolke/hvørriu ꝥ Guds Evangeliū er
wt af sierlegre Naad ad Hlutskipte orded/ ⁊ eru
þo sāt oþacklater/forsmaadē so þa sañaGuds
þionustu ⁊ rietta Kiñing af Christo Jesu/⁊ ꝥ
sama mz mykellre Hardwd ⁊ ofurlegre Offsokn
fyrerlytāde / so ad ædur fiñast varla Dæme til
slyks/þar þ᷑ þa er ꝥ med øllu eflaust/ad Hefnd-
eñ mun ecke leinge fiarlæg blyfa/⁊.ꝥ mun um þe-
tta Efne so fara/ sem ꝥ hefr i Jerusalem til
geingid / eñ. þetta hid sāa skulū vier nu af allre
Athygle hugleida ⁊ vel Tractera/ i vorū Hiørt-
um/so ad vier forbetrum vorn Lifnad/ ⁊ snwū
oss til sañrar JESu Christi Kiñing-
ar/ AMEN.

Prefalldt Registur.

Hessarar Bokar

Pad Fyrsta.

Innehalld sierhuers Parts.

I Partur er um Gietnad og Fæding Johañis Skyrara og hans Predikun/ sømuleidis um Gietnad og Fæding Herrans Christi/ med ødru vl eyra sem Gudspiallamenerner skrifa / um hans Vngdoom og Vppvøxt / þar til hañ hooþ sitt predikunar Embætte/ Pagina 1.

Pesse Partur hefur iñe ad hallda 12. Cap.

II Partur er um þa Atburde er skiedu a fyrsta Are Predikunar Embættesins vors DROTTens JESu Christi/ Pag. 32.

Capitular þessa Parts 11.

III Partur seiger fra þvi er vidbored hefur a ødru Are Predikunar Embættesins Herrans Christi. Pag. 59.

Capitular 23.

IV Partur hlioodar um þ er skiede a þridia Are pridikūar Embættis Herrās Christi. 136.

Capitular 25.

V Partur hefur iñe ad hallda þa Adburde/ er skiedu a þvi sydasta Missere Predikunar

Embættesins Herrans Christi/allt til þess hãs
Þýna byriadest. Pag. 221

Capitular 30.

VI Partur seiger þra Pýnu og Dauda vors
DROTTens JESu Christi/ hañs sigursælltre
Vpprisu þra Daudum/ og dyrdlegre Vppstigñ
ng til Himna. Pag. 337.

Capitular 28.

Hvad sierhuør Capitule heþur jñe ad hallda/er
hægt ad siaa aþ sialþre Bokeñe/ z vyfast þess ve
gna Lesaranum þangad.

NB. D. Mart. Chemnicius i Formaalanum
þyrer þramast Harmoniam/telur so til ad Skyr
neñ Christi (med huørre hañ uppbyriade sitt Pr
edikunar Embætte) haþe jñþalled/ Fyrst i De
cembri Manude/edur sydast i Novembri/epter
þvi sm̃ næst verdz kõest/ z lyklegast maa synast
aþ Gudspiallegre Historiu. So byriast þa sier
huørt Aar Predikunar Embættesins Herrãs Ch
risti med Jñgøngu Decembris/ z endast mz wt
gøngu Novembris. uñ huørn Tyma Encænia ed
ur Musteris Vyÿgslañ var hallden hia Gydingũ
verda þa Aariñ Predikunar Embættesins Chri
sti þriw heil / z þ. aa þioorda Aared sem er þra
Vpphaþe Decembris til Paaskaña. Her umþr
añ eru þeir 40. Dagar sm̃ Lucas vottar ad He
rrañ Christi: haþde tied sig Lærefveinunũ liþa
nde epter Pyſl syna/ z laatid þa siaa sig talande
ꝫ þeim aþ Guds Ryke/ Act. 1.

Annad Registur.

Er umm sterlegasta Efne og jnntak þessar ar Bokar/ sem eꝛ einkum pimmstags.

1 Eru þad Historiur og Frasagner.
2 Dæmesogur og Epterlykingar.
3 Lærdomar ꝛ Kienningar Herrans Christi.
4 Hans Dasemdar og Kraptaverk.
5 Lækningar a þeim veyku ꝛ vanþærru.

Enn so þetta sie þvi audvelldara ad uppleta og sinna i Bookenne þa setium vier sierhuørt þyrer sig.

I Historiur og Frasagner.

Historia Johannis Skyrara.
Vm hanns Getnad. Pag. 3. 4. 5.
Hanns Fæding ꝛ Lofsaung: Zachariæ, 12. 13.
Hans Predikun. Pag. 28. 29. 30.
Hans Vitnisburder umm Christum. 40. 42. 52.
Hans Fangelse. Pag. 53.
Sendeboᵹr til Christum. Pag. 103.
Vitnisburdur Christi umm Johannem. 104.
Vmm Lyflat Johannis Skyrara. 142. 143.

Historia Herrans Christi.
Vmm hans Getnad. Pag. 9.
Vitian Mariæ til Elisabetar. Pag. 10.
Lofsaungur Mariæ. Pag. 11.
Vmm Vitran Josephs. Pag. 14.
Attartala fra Abraham til Josephs. 6.

Vm Fæd.

Um Fæding Christi. 15. 16. 17.
Hañs Umskurn Pag. 18.
Uñ Vitringana aß Austurvetge. 19. 20
Offran Christi i Musterenu. Pag. 21.
Loßsaungur Simeonis. Pag. 22.
Uñ Floottañ Christi i Egyptaland. 24.
Barnamord Herodis. Pag. 25.
Christur 12 Ara tiener i Musterenu. 27.
Ættartala til Adams / aß Moodur ætt Christi. Pag. 32. 33.
Skyrneñ Christi. Pag. 37.
Freisting a Eydemørku. Pag. 38. 39.
Brudkauped i Cana. Pag. 45.
Christur rak wr Musterenu þa sem selldu og Keyptu. 47. 48. 270. 274.
Samtal Christi vid Nicodemum. 49. 50. 51.
Reisa Christi fra Jerusalem i Judeam. 51.
Reisa Christi wr Judea i Galileam. 54. 57.
Samtal Christi vid Samversku Konuna. [Pag. 54. 55. 56.
Uñ Kongsmañeñ i Capernaum. 57.
Upphaß Predikunar Christi i Samkunduhws um Galileæ. Pag. 59. 60.
Køllun Peturs/ Andreæ Jacobi z Johañis 63.
Medkienning Ohreinna Anda uñ Christum. [Pag. 64. 126.
Køllun Matthei. Pag. 70.
Læresveinarner tijna Axen a Sabbatsdeige 76.
Utvalning Postulaña. Pag. 79.
Uñ Giestabod Simonis Phariseara. 107.
Um Bersyndugu Konuna. 107. 108.

Reiſa Chriſti til Capernaum. 109.
Chriſtur predikade vid Sióenn. 114.
Reiſa Chriſti til Gadarenorũ Lãds. 124. 125.
Reyſa Chriſti aptur til Capernaum. 129.
Gieſtabod Matthei og Spurning Læreſveina Johañis um̃ Føſtuna. 129. 130.
Apturkoma Chriſti i Nazareth. 135.
Reiſa Chriſti um̃ Borger & Kauptun. 136. 141.
Vtſending Poſtulaña ad predika. 137. 138.
Alit Herodis um̃ Chriſtum. 143.
Reiſa Poſtulaña & fra Apturkoma. 142. 144.
Reiſa Chriſti i Eydemørk. 144.
Reiſa Chriſti i Land Genezareth. 148.
Reiſa Chriſti um̃ kring i Galilea. 154.
Ferd Chriſti i Lãdsalfur Tyri & Sidonis 157.
Vm̃ Cãnverſku Konuna. 157
Chriſti Apturkoma i Galileam. 159.
Phariſei oſka Teikns. 112. 162. 199.
Læreſveinar høfdu gleimt ad taka Braud. 163.
Ferd Chriſti til Cæſaream. 164.
Jatning Peturs um̃ Chriſtum. 165.
Chriſti Fyrerſøgn um̃ ſijna Pijnu. 165. 172.
[illegible] 254. 310.
Chriſti Forklaaran. 167. 168. 169.
Chriſti Ferd um̃ Galileam. 171.
Chriſtur gallt Skattpeningenn. 173.
Chriſti Reiſa til Laufſkaala Hatijdar. 182.
Vtſending þeirra ſiøtygu Læreſveina. 182.
Judar villdu grijpa Chriſtũ. 184. 185. 186.
Judar leida til hũs eina Hordoms Konu/ 187.
Apturkoma þeirra 70. Læreſveina. 193.
Vm̃ æðſta Bodord i Løgmalenu. 194. 237.

Vm Martham og Mariam. 196.
Giestabod eins Phariseara. 201.
Christur avijtar Phariseos. 201. 202.
Vm þa i Galilea/ hvørra Bloode Pilatus bla/ ndade vid þeirra Forner. 210.
Vm þann sem blindur var borenn. 213. 214. 215.
Musteris Vygsla i Jerusalem. 219.
Judar villdu gryta Christum/ 192. 219.
Reisa Christi fra Jerusale yfer u Jordan/ 221.
Pharisei kunngiøra Christo ad Herodes vilie aflijfa hann/ 222.
Giestabod eins Phariseara Høfdingia/ 223.
Tollheimtumenn koma til Christum/ 228.
Vm Hioonabands Skilnad/ 244.
Vngbørn færd til Christum/ 246.
Spurning þess unga Ryka Manns um eilyft Lyf/ 247. 248.
Verdlaun Postulanna. 249.
Vm Lazarum/ 252. 253.
Reisa Christi til Jerusalem/ 253.
Vm Moodur Zebedei Sona/ 254. 255.
Vm Zacheum/ 257.
Christi Afturkoma til Bethaniam/ 261. 262.
Phariseanna vidleitne ad fyrerkoma Christo/ 264. 275. 280. 311.
Christi Smurning i Bethania/ 265. 266.
Christi Jnnreid i Jerusalem/ 267. 269.
Christi Grátur yfer Jerusalem/ 270.
Grysker gyrnast ad sia JEsum/ 272.
Rødd af Himne skiede til Christum/ 272.
Vm Myndugleika Skyrnar Johannis/ 277.

Um Skattmyntena/ 283. 284.
Um Saduceos sin neitudu Uppriſune/ 284.
[285. 286.
Um þad hvørs Son Christur ſie/ 288.
Giøf Ekkiunar i Guds Kistunar. 293.
Judas giører Samtøk vid Gydinga ad ſvyk
kia Christum. 311.
Um Mautn Paskalambsins/ 311. 312.
Um Foota Þvotten 313. 315.
Jnſetning Alltareſins Sacramentis/ 314. 315.
Christur ſyrerſeiger hvør ſig muni Svykia.
[317. 318.
Christur ſyrerſeiger Petre hans Fall/ 320.
Christi utgaunga i Grasgarden/ 337.
Christi Angist i Grasgardenum/ 338. 339.
Judaſar Svikræde. 341. 342.
Bøn Lærisveinanna/ 342.
Christi Fiøtraner/ 344.
Christur leiddur ſ Hannam ⁊ Caipham/ 344.
Petri Afneitaner/ 345. 348. 350.
Christi Ransak ſyrer Caipha/ 346. 348.
Christur hæddur i Høll Caiphæ/ 350.
Christi Utleidſla til Þinghwſſens. 351.
Jdran Judaſar/ 351.
Christi Ransokun ſyrer Pilato/ 352. 354. 362.
Christur hafdur ſyrer Herodem/ 355.
Krossfestingar Groop yfer Christo/ 359. 364.
Gydingar bidia um Barrabam/ 357.
Christur hæddur og Spottadur i Doomhw
ſenu/ 359. 360. 361. 362.
Pilati Handaþvottur/ 364.

Christi

Christi Daudadoomur/ 364.
Christi utleidsla ur Borgene/ 365.
Christi Rada til Kvennanna/ 366.
Christi Krossfesting. 366.
Christi Ord a Krossenum/ 367. 370. 372.
Kross Yyerskriptenn/ 368.
Skipte a Klædunum Christi/ 368.
Christo tillagdar Sædungar a Krossenum/ 369. 370.
Andlaat Christi/ 372.
Teikner i Andlaatenu Christi/ 370. 372. 37.
Christi Sijdu Saar/ 37.
Greptranenn Christi/ 374. 375. 37.
Vardveitsla Grapnarennar/ 377. 378.
Ganga Kvennanna til Grapnarennar/ 378.
Einglarner predika þ Kvinnunum/ 380. 385.
Petr z Johannes gaga til Grapnarennar/ 381.
Christi opeberan þ Mariu Magdalenu/ 381. 383.
Apturkoma Kvennanna til Grapnarennar/ 384.
Vardhalldsmennerner koma i Borgena/ 385.
Christi Openberan pyrer Kvinnunum/ 385.
Christi Openberan pyrer þeim tveimur sem geingu til Emaus/ 387. 388.
Christi Openberan pyrer Læresveinunum a paskadags Kvolldet/ 387. 388.
Christi Openberan pyrer Thoma og Lærisveinunum/ 392.
Christi openberan vid Sioenn Tiberiadis/ 393. 394.
Christi Samtal vid Petrum/ 394. 395.
Christi Openberan a einu Fialle i Galilea/ 395.
Christur bijdur Lærisveinunum ad predika

i øllum Heime/ 396.
Christi Samtal vid Lærėsveinana um Fyrer heit heilags Anda/ 396. 397.
Christi Vppstigning/ 397.

EX APPENDICE.

Vtvalning Matthiæ til Postulegs Embættis/ 401.
Vtsending H. Anda yfer Postulana/ 402.
Predikun S. Peturs og Vmvendan 3000 Sæ lna til Christelegrar Trwar/ 404. 405. 406. 407.

Stutt Agrip Lijfsogu Postulana.

S. Peturs/ 408.
S. Andreæ/ 409.
S. Jacobs Zebedei Sonar/ 410.
S. Johannis Evangelistæ/ 411. 412.
S. Philippi. 413.
S. Bartholomæi/ 413.
S. Thomæ/ 414.
S. Matthei Gudspiallamanns 415.
S. Jacobi Alphei Sonar/ 416.
S. Simonis/ 417.
S. Judæ Thaddei 417.
S. Matthiæ/ 418.
S. Marci Gudspiallamanns. 419.
S. Lucæ Gudspiallamanns/ 419.

Jerusalems Foreyding.

Vm undanfaraꝛ Teikn Jerusalems Borgar

Hoc ydslu/ 422. 423. 424.
Um Herverke i kringum Borgena og hennar
Umsatur/ 422. et Seqventibus
Um Nidurbrot Borgarennar/ 432. et Sequent.

II Dæmesøgur og Epterlijk-ingar.

Epterlyking Christi um Blindann sem leider Blindann/ 94.
Samlyking vid Børn sem sætu a Torge/ 105.
Epterlyking um sundurþyckt Ryke/ 110.
Um þerþallt Sæde/ 115. 116/ 117/ 118/
Um þad gooda Sæde og Illgresed/ 120/
Um Mustardskorned z Swrdeiged/ 121/ 212/
Um þann þoolgna Fiesiood/ 123/
Um þa goodu Perlu og Neted/ 123/
Um Boot ap nyu Klæde z um nytt Vijn/ 130/
Um þañ Skulldbundna Þienara/ 178/ 179/
Dæmesaga um þann hrasada a medal Ræningia/ 195/
Uñ þann ryka Mann sem stæka villde synar Kornhlødur/ 204/
Uñ þa Menn sem byda epter synum Lænar Drottne/ 207/ 208/
Um Avaxtarlaust Fykutrie/ 210/
Um Saudahwsed/ 216/
Um þann gooda Hirder/ 217/
Um Hegdan i Brwdkaupe/ 224/
Um þa myklu Kvølldmaaltijd/ 225/
Um þann sem Turn vill byggia/ 227/

Vm þann tynda Saud og Pening/ 229/
Vm þann burtapada Son/ 230/ 231/ 232/
Vm þann ranglata Radsmann/ 233/
Vm Ryka mann og Lazarum/ 235/ 236/
Vm þann ranglata Doomara/ 242/
Vm Phariseanum og Tollheimtumannenum/ 243/
Vm Vyngardenum og Leiguliđana/ 250/ 251.
Vm þaug tyu Pund/ 258/ 259/
Vm tvo Sonu sem Faderenn sende i sinn Vyngard/ 277/ 278/
Vm þa Illu Vyngardsmenn/ 278/ 279/
Vm Brwdkauped og Bodsmennena/ 281/ 282/
Epterlyking af Fyklutrienu/ 301/
Vm þær tyu Joomfrwr/ 304/
Vm Pund til Vestunar þeingenn/ 305/ 306/
Vm Vynvidenn og Kvistena/ 325/
Samlyking um Joodsiuka Kvinnu/ 331/

III Lærdoomar og Kienningar Herrans Christi.

Vm Mannsins Endurfæding/ Pag/ 49/ 50/
Vm Sending Guds Sonar i Heimenn/ 51.
Ad Verkenn Christi sieu af Gude/ 72/ 73/ 74/ 75.
Vm þær riettu Sælur/ 81/
Vtþyding Løgmalsins/ 83/ 84/ 85/ 85/ 87/
Vm Olmusur og Bæna Akalled/ 89/
Vm Føstur og ad moote Agyrne/ 90/ 91/ 92/
Vm Sleyvedooma/ 93/ 94/
Vm Falsspaamenn og Hræsnara/ 96/ 97/
Vm olyka tilheyrendur Guds Ordz/ 98/
Vm Straff Vdranarleysis/ 105.

Packargiörd þ Auglysing Evangelij/ 106/ 1
Forsvar Christi ad hann ræke ei Diøfla
þyrer Belzebub/ 110/ 1
Um Gudlastan Gydinganna/ 1
Um Opsokn Postulañа/139.140. 141. 295.
Um Veytslu þess Himneska Braudsins/ 1
[151. 152. 1
Um Aulldunganna Setninga/ 1
Um Afneitun sialfs sijns/ 1
Aminning ad forðast Hofmood og Hneyxla
[174. 319. 175. 176. 2
Um Avijtun Ræaungans. 1
Riettning Christi um hañs Persoonu og G
ingaña Blindleika/188. 189. 190. 191. 1
Um Bænena/ 196.
Aminning ad varast Hræsne/ 2
Huggun a moote Opsoknum/ 203. 2
Aminning ad varast Bwksorg/ 205. 2
Um Christelegañ Andvara/ 207. 2
Avijtan Athugaleysis/ 2
Um hid þraungva Hlid/ 2
Um riettа Christi Læresveina/ 2
Um Trwareñar Art/ 2
Um Tilkomu Guds Rijkis/ 240. 2
Um Trwna a Christum/ 2
Um Trwarennar Verkan/ 2
Avijtun Christi um Leste Phariseanna
Skriftlærdra/ 289. 290. 291. 2
Spaadoomur Christi um Eydeleggging Jer
lem og Musteresins/ 294. 295. 297. 2
Um þann sijdasta Dag og hañs undanng

ande!

ende Teikn/ 299. 300. 301.
Vm Vnderbwning til þess sijdasta Dags/ 301.
[302. 303.
Vm sijdasta Doom/ 307. 309.
Vm jnnbyrdis Kiærleika/ 320. 325.
Christur huggar Læresveinana um̃ sijna Burtfør/ 321. 322. 323. 324
Vm Embætte H. Anda/ 324. 328. 329. 330.
Vm Stadfestu i Trwnne/ 326.
Vm Þolen̄mæde i Ofsooknum/ 327.
Vm Krossburdenn/ 331.
Christi Bæn fyrer øllum Riettrwudum/ 333.
334. 335. 336.

IV Kraptaverk og Dasemd er Christi.

Christur snyr Vatne i Vijn/ Pag. 46.
Vm furdālegan̄ Fiskedrætt Peturs/ 62. 63. 393.
Vppvakning Sonar Ekkiun̄ar i Naim/ 101.
Christur hastade a Vindin̄ og Siooen̄/ 125.
Vppvakning Doottur Jairi/ 132. 133.
Vm fim̃ Braud z tvo Fiska/ 145. 146. 147.
Christi Gangur/ a Sioonum/ 149.
Vm siø Braud og fææina Fiska/ 161.
Vppvakning Lazari. 263.
Christur formæler Fykiutrienu/ 274.

V Lækningar a þeim Veiku og Vanfæru.

Lækning Sonar Kongsman̄sins/ Pag. 57.

Vtrekning obreins Anda i Capernaum/ 64.
Lækning Moodur Konu Petri/ 64.
Lækning margra Siukra/ 65. 66.
Hreinsun eins Spitelsks Manns/ 66.
Lækning þess Jkt-siuka/ 68. 69.
Lækning þess Siuka vid Bethesda/ 71.
Lækning þess sem hafde Visna Hønd/ 77.
Lækning margra Siukra/ 78.
Lækning eins Spitelska Manns/ 99.
Lækning Þioons Hundradshøfdingians/ 100.
Lækning þess Diøfuloda sem var Blindur z Maallaus/ 109.
Lækning þeirra Diøfuloodu i Lande Gergesenorum/ 126. 127.
Lækning Bloodfalls siuku Kvinnunar/ 131.
Lækning tveggia Blindra z eins besetins/ 134.
Lækning Doottur Cananversku Konunnar/ 158.
Lækning þess Dauffa og Maallausa/ 160.
Lækning þess Blinda i Betsaida/ 164.
Lækning þess Tunglsiuka/ 171. 172.
Lækning þess Diøfuloda sem var maallaus/ 198.
Lækning þeirrar biugu Konunnar/ 211.
Lækning þess sem Blindur var boreinn/ 213.
Lækning þess Vatnssiuka/ 223.
Lækning þeirra tyu Spitelsku/ 239.
Lækning eins blinds vid Veigenn/ 256.
Lækning fra blindu hia Jericho/ 259. 260.
Lækning Eyra Malchusar/ 343.

Þridia

Þridia Registur Bookareñar/ er til ad finna þaug Evangelia og Gud spialls Texta sem tilheyra sierhuorium Suñudeige og helgum Deige i Aarsens kring.

I Sunnudag i Jolaföstu/ um̃ Jñreid Christi i Borgina Jerusalem/ Pagina/ 267.
II Suñudag um̃ Teikn æ Solu z Tũgle/ 299.
III Vm̃ Sendeþør Johañis til Christũ/ 103.
IV Vm Sendeþør Gydinga til Johañem/ 40.
A Joolanootteña Evangelium um̃ Fæding Christi/ 15.
A Jooladageñ um̃ Ordsins Holldgã/ 1.
2 Dag Joola um̃ Sending Skriptlærdra og Spekinga/ 292.
3 Dag Joola Vm epterfylgd Peturs og Johannis/ 394.
Sunnudagur mille Joola og Nyaarsdags / um̃ Simeon gamla og Auñu Spakonu/ 22.
A Nyaarsdag um̃ Vmskurn Christi/ 18.
Sunnudagenn mille Nyaarsdags og Prettanda um̃ Barnamord Herodis/ 24.
A Þrettanda / um̃ Austurvegs Vitringana/ 18.
I Suñudag epter Þrettanda Evang. um JEsum xij vetra kieñande i Mwsterenu/ 26.
II S. D. Vm Brwdkauped i Cana/ 44.

III Vm Hreinsun Lykþraa Mans / og þan Jcktsiuka Piood Hundradshøfdingians/ 99
IV Vm Skipfør Christi z sladarés Olgu/ 125
V Vm þad gooda Sæded z Jllgresed/ 120
VI Þakargiørd Christi fyrer Openberan E vangelij/ 106
A Kindelmessu/ um Hreinsan Mariæ/ 21
I Sunnudag i Nyudiknaføstu / um Leigin Verkmanna i Vijngardenn/ 25
II Suñudag um þad ferfallda Sæde/ 114
Suñud. i Føstu jngang um Skyrn Christi/ 37
I S. D. i Føstu um Freisting a Eydemørku/ 37
II Vm Cananesku Kvinnuna/ 158
III Vm Diøful þañ er Dumbe var/ 198
IV um þau 5 Braud og tvo Fiska/ 144
V Gydingar villia gryta JEsum/ 19
A Mariumessu um Bodan Getnadar ins Christi/ 9
Palma Sunnudag um Jnreid Christi i Borgena Jerusalem 267
A Skyrdag um Jnnsetning Alltaresins Sacramentis, 315
A Paskadagen um Vpprisuna Christi [378, 384
2 Dag Paaska/um Openberan Christi fyrer Þeim tveimur sem geingu til Emaus/ 386
3 Dag Paaska/Openberan Christi fyrer Lærisveinum a Paaskadags Kvølldeð/ 389
I Sunnudag epter Paaska / um Openberan Christi fyrer Lærisveinunum z Thoma/ 389

S. D. Um goodann Hirder/ 217.
Um lytest Tyma sem Christur seiger Lærei
sveinarner mune siaa sig og ecke siaa/ 330.
Um Burtpør Christi til Fødursins/ og Um
ættt Heilags Anda/ 329.
Um Bæn i JEsu Nafne/ 331.
A Uppstigningardag / um Ussending
postulañа um allañ Heim/ z Christi Himnaþør
[395. 396. 397.
A Suñudag epter Paaska Um Fyrerheit Heil
lags Anda/ z Opsookner Lære sveinaña/ 328.
A Hvyta-Suñu Um Heilagañ Anda/
og Fridargiøf JEsu Christi. 323.
Dag Hvytasunnu um Elsku Guds til Heim
sins 50.
Dag H. S. Um Dyr Saudaña Christi/ 216.
A Trinitatis Suñudag um Samtal
Christi vid Nicodemum/ 49.
Suñudag epter Trinitatis um Ryka mañ z
Lazarum/ 235.
S. D. Um þa myklu Kuølldmaaltyd/ 225.
Um þañ glatada Saud/z tyndaPening/ 228.
um Riærleikans Verk vid Naunguñ/ 93.
A Jons Messu Um Fæding Johannis
Skyrara/ 12.
A Mariumessu um Vitian Mariæ til
Elizabetar/ 10.
S. D. ept. T. um Fiskedrætt Peturs/ 62.
Um þad saña Riettlæte/ 83.

VII Um þau siø Brauð og þærtina Fiska/ 162.
VIII um FalsSpamenn i Sauðaklæðum/ 96.
IX Um þann Rangláta Rædsmann/ 232.
X Um Christi Græt yfer Jerusalem/ 270.
XI Um Phariseanum z Tollheimtumannen/243.
XII Um þann Dauva og Mallausa/ 159.
XIII Um þad sem þrasadur var a medal Ræ ningia 194.
XIV Um tiju Lykþraa/ 299.
XV Um Gud og Mamon/ 91.
XVI Um Son Ekkiunar i Naim/ 223.
XVII Um Lækning þess Vatnesiuka/ 223.
A Michaelis Messu um sanna Audmykt og um Hneyxlaner/ 174.
XVIII S. D. Ept. T. Um þad hædsta Bodord i Lögmalenu/ z huøro Sõ adChristi: sie/286.
XIX Um þann Iktsiuka/ 68.
XX UmBrwdkaupeð zBrwdkaupsklæded/281.
XXI UmSon Kongsmañsins i Capernaũ/57.
XXII Um þann skulldbundna Þienara/ 179.
XXIII Um Skattmyntena/ 283.
A Allra Heilagra Messu um þær tiettu Sælur/ 80.
XXIV Um Bloodþallsiuku Kvinnuna og Dottur Jairi/ 130.
XXV Um Sniþvirding Forcydsluñar/ 297.
XXVI Um Christi Tilkomu til Doomsins/ [307.
XXVII Um Forklaran Christi a Fiallenu Tabor/ 167.

Svo ad

Svo ad þessar epterfylgiande Bladsijdur verde ecke audar / þä setium vier fyrst til Uppfyllingar/ litla Fraasögn um Abgarum Kong/ huors aduur hefur nockud glëred vered i þessare Bok/ Pag. 417.

Abgarus Kongur stioornade lofflega nockru Foolke sem bioo hinumegenn Fliootsins Euphratis/ og sat i þeirre Borg er Edessa het nuest/ Hann var þiaadur af þungum Lykamans Veikleika / sem ei kuñe ad lœknast af nockrum Mañlegum Mætte. Þegar hann spurde med Sañendum Ryckted af JEsu / og hanns Daasemdar Verkum/ (huörium aller hrosudu) skrifade hañ hönum til og bad ad Lækna sig af sijnum Veikleika. Þetta Sendebref wr Syrianisku Tungumaale wtlagdt hliodar so sñ epterfylger.

Abgarus Landstioornare Edessenorum, heilsar JEsu þeim gooda Grædara/ sem byrst hefur i Jorsala Lande.

Ad hefur fyrer mig bored / ad þu og þijner kunned Heilsu ad giefa daudlegum Mönnum/ fyr er vtann Medal/ Grasa edur anna ra Lækningsdooma/ þui sagt er þu giörer Blinda

Blinda siaande/ Hallta gangande/ Spitelska hreina/ᴛ ad þu ưtrefer Ohreina Anda/ og læknet þa sem aþ langvaranlegum Sottum haþa þiader vered/ lyka eirneñ uppveker Dauda. Og sem eg allt þetta um þig heyrde/ giorda eg mier i Hugarlund/ ad añad huort munder þu vera Gud aþ Himni um komenn/ edur Guds Sonur. Huors vegna eg bid þig med þessu mijnu Breþe ad þu vilier taka uppa þig þad Omak/ ad Koma hingad til mijn/ᴛ Lækna mig aþ mi nne Veike/ þvi þad heþ eg eirneñ heyrt/ ad Gydingar mogludu ꝯ moote þier/ og leitudust vid þier Mein ad giora. Eg ꝯ hi er ad soñu litla Borg enn þo ærlega/ huor ockur kann bædum ad nægia.

Andsvar Christi sem hann skriþade ᴛ sende aptur til Abgarum Kongs/ med sama Breþberara Anania.

SAll ertu Abgare ad þu trwder ꝯ mig/ þar þu heþur þo ei sied mig/ þvi so er uñ mig skriþad/ ad marger þeir sem siꝯ mig/ munu ecke trwa/ svo ad þeir sem ecke siꝯ / trwe og liþe.

Eñ þad/

Enn þad sem viduijkur þui sem þu mier
[illegible]skrifader/ ad koma til þijn / þa skalltu
vita ad mier byriar fyrst ad fullkomna hier
i þessū Stad allt þad s̄ p̄ mig hefur lagdt ve
[v]ed/og eg var til sendur/og sem eg hefe þad
fullgiordt/þa strax ad vijkia aftur til þess er
mig sende. Eñ þegar eg er uppnumeñ/
þa skal eg senda til þijn einhuern af mijnū
Lærisveinum sem lækne þiñ Siukdoom/ og
gjore þier og þeim sem med þier eru / þa
riettu Lijfsins Leid.

Epter Uppstigninguna Christi til Himna/ var Judas Thaddæus sendur til Abgarum Kongs/ad lækna hn̄/og predika hønum og hn̄s Evangelium wt af Christo/sem ædur er umgietid. Voru þesse Sendebref leinge geymd i Brefa Hirdslum þess Konunglega Stadar Edessæ / hvar um lesa mä Eusebium i fyrstu Bookar 15 Capitula.

II Um þreñslags Dooms Ur skurd sem gieck yfer Herranum Christo ædur hann var Krossfestur/

wr Theatro Christiani Adricomi.

Sa fyrste

SA fyrste framfoor i Hollu Caiphas ædsta Kiennemañs/ huar aller Kieñemi nnahøfdingiar/ Skriftlærder og Aulldungar voru samañkomner / þui þa þeir gætu ecke rt at uñed med sijnum Falsvottum/ þa took Biskupenn þad til Raads ad spyria JESum ad og sþra hann vid Gud / til ad seigia huort hñ være Christur Sonur Guds/ hvad þa hañ medkiende og Jattade/ reif Kiennemannahøfdingenn sijn Klæde/ og krad hañ Gudlastad ha þa/ oskade Alits af Rædenu og Aulldungum (sem sagt er þar hafe þa vered sextiju og sex ad Tølu) Eñ þeir gæfu strax soþelldaAlyktū/ Hann er Daudans sekur. Og strax þar epter var hañ af Pienurunum spyttur i ßett hel laga Andlit/og ad byrgdre Asioonu med Hønd um og Knefum sleigeñ og med mørgum ødrum Hædungum svijvirdeur/ so eingenn kañ noog lega ad ihuga hvad og huilijkt Herrann Christur hefur orded ad lyda þa Noott. Ad Morgne færdu þeir hañ bundeñ fyrer Landsdoom arañ Pontium Pilatum ad hann liete Kyfslæta hann.

Su onnur Alyktun skiede i Hollu Pilati sem var eitt prachtugt hws / med tuttugu og atta Marmara Tröppum upp ad ganga / (sem sagt er) þui þegar hañ var þar aklagadur fyrer Pilato af Kieñemønnunum og Aulldungunum/ so sem upphlaups Madur sa ed praßnere Folkenu/ bannade ad giefa Keisaranū Skatt/

og segde

og segde sig vera Kongen Christum / þa visse Pilatus ad søñu/ ad slikt var Osatt og Lyge/ og ad Gydingar høþdu aþ Hatre og Auþund oþurseillt hañ/ eñ þeinkte þeim þo nockra Full nægiu ad giøra / og koma Christo þar med und añ/ huors vegna hañ alyktade ad hañ skyllde hudstrycktur verda. Þesse Alyktun var suo lat ande sem gamler Annalar greina/ JESVM aþ Nazaret/ Eirn upphlaups Mañ og For ackTara Moysis logmals af Kieñemoñunum og Hoþdingium sijns Folks aklagadur/ skulu þier aþklæda binda z hudstrykia. Þu Bodull haþ til reidu Vendena.

Sydañ var HERrañ Christur aþ Stryds mønnum Pilati leiddur i Forstoþu Þyngshussens og þyrer øllu Folkenu aþklæddur / vid Eirn Stolpa reyrdur/ z vægdar laust slegeñ og lem stradur a øllum sijnum Lijkama. Þar epter til Hædungar i Purpura Kapu þærdz/Þyrnec kryndur/hræktur/spottadur/slegeñ og bardur suo sem Historiann umgietur.

Þridie Vrskurdur yþer HErranum Christo skiede a Domstolnū sem var eitt Hatt Plats/ utañ þyrer Huse Pilati / þar þeir Romverssku Landsdomarar voru vaner ad utgieþa sijnar Ulicktaner og Dooma/ þad Plats var a Girk sku kallad Lithostrotos Edur þad steinlagda/ enn a Ebresku Gabbatha þad er hæcslötur.

Þegar nu Pilatus þar sat a Doomstolnum z sa sier eckert Fære Christo undann ad koma/

helldur heyrde sier hotada Keysarans Reide z Ogunst / þa dæmde hañ Christum til Dauda/ þuert a moote Samvitsku sinne/ med þui lyku Dooms Atkuæde sem finst i gømlum Añalum.

JESVM aſ Nazareth fraſnuande Folkenu/ forsmaande Keysarañ/ Fals-Messiã suo sem þad er vppa hann bevisad aſ Foringium hañs Folks / skulu þier leida til almennelegs Aftoku Stadar / og krossfesta hann mitt a mille tueggia Ræningia hans Kongs Eign til Nadungar/ far þu Bødull og bw til Krossana. Epter þennann Doms Vrskurd færdu Stridsmeñerner Herrañ Christum i syn eigeñ Klæde/ so hann skillde þui helldur þeckiast aſ Folkenu/ þar hañ var næsta Oþeckianlegur ordenn aſ þeirra vondre Verkum og Vidhøndlan/ enn lietu hañ ei ad sydur bera siñ eigeñ Kross til Aftoku Stadarens/ huar þeir Krossfestu hñ/ sem lesa mã i Pyningar Historiuñe.

